

EUROOPAN KESKUSPANKKI

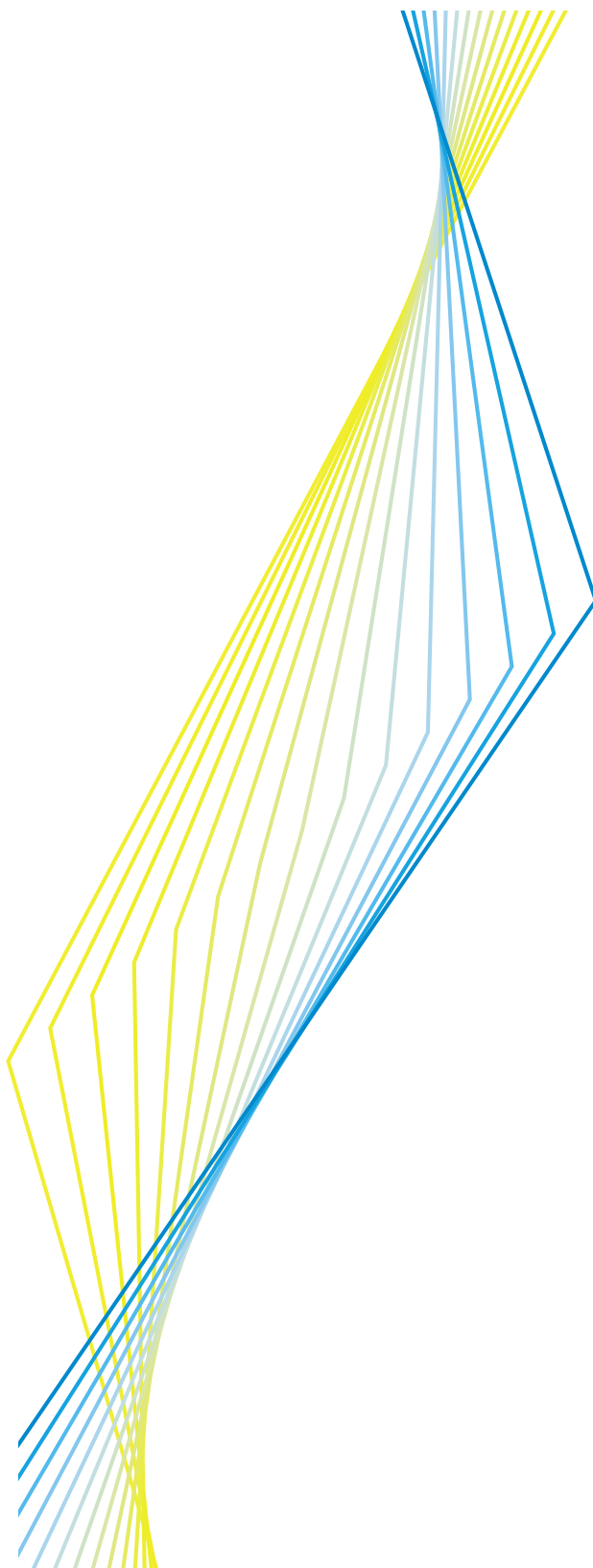
ECB EZB EKT BCE EKP

KUUKAUSIKATSAUS

Lokakuu 2001

EUROOPAN KESKUSPANKKI

KUUKAUSIKATSAUS

Lokakuu 2001

© Euroopan keskuspankki, 2001

Käyntiosoite	Kaiserstrasse 29 D-60311 Frankfurt am Main Germany
Postiosoite	Postfach 16 03 19 D-60066 Frankfurt am Main Germany
Puhelinnumero	+49 69 1344 0
Internet	http://www.ecb.int
Faksi	+49 69 1344 6000
Teleksi	411 144 ecb d

Kuukausikatsauksen laatimisesta vastaa EKP:n johtokunta. Pääkirjoitusta lukuun ottamatta Kuukausikatsaus on käännetty Suomen Pankissa, joka myös huolehtii katsauksen julkaisemisesta.

Kuukausikatsauksen voi tilata osoitteesta Suomen Pankki, osoiterekisteri, PL 160, 00101 HELSINKI; puh. (09) 1831, faksi (09) 174 872; sähköposti: publications@bof.fi.

Kaikki oikeudet pidätetään. Kopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

Tämän numeron tilastot perustuvat 10.10.2001 käytettävissä olleisiin tietoihin.

ISSN 1561-0322

Sisällys

Pääkirjoitus	5
Euroalueen talouskehitys	7
Rahatalous ja rahoitusmarkkinat	7
Hintakehitys	19
Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat	23
Valuuttakurssit ja maksutase	31
Kehikot:	
1 Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.9.2001 päättäneenä pitoajanjaksona	13
2 Alustavia tietoja asuntojen hintojen kehityksestä euroalueella	22
3 Työllisyyttä koskevat yrityskyselyt ja sektorikohtainen työllisyyden kasvu euroalueella	29
Rahapolitiikan säännöt	37
Vastapuolten tarjoukset eurojärjestelmän säännöllisissä avomarkkinaoperaatioissa	51
Eurokäteisen käyttöönotto euroalueen ulkopuolella	65
Euroalueen tilastot	1*
Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet	85*
Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja	89*

Lyhenteet

Maat

BE	Belgia
DK	Tanska
DE	Saksa
GR	Kreikka
ES	Espanja
FR	Ranska
IE	Irlanti
IT	Italia
LU	Luxemburg
NL	Alankomaat
AT	Itävalta
PT	Portugali
FI	Suomi
SE	Ruotsi
UK	Iso-Britannia
JP	Japani
US	Yhdysvallat

Muut

BIS	Kansainvälinen järjestelypankki
BKT	bruttokansantuote
BPM5	IMF:n maksutasekäsikirja (5. laitos)
cif	kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina
ECU	Euroopan valuuttayksikkö
EKP	Euroopan keskuspankki
EKPJ	Euroopan keskuspankkijärjestelmä
EKT 95	Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä 1995
EMI	Euroopan rahapoliittinen instituutti
EU	Euroopan unioni
EUR	euro
fob	vapaasti laivassa
ILO	Kansainvälinen työjärjestö
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
KHI	kuluttajahintaindeksi
NACE Rev. I	Euroopan yhteisön tilastollinen toimialaluokitus
repo	takaisinostosopimukseen perustuva käänteisoperaatio
SITC Rev. 3	Kansainvälinen ulkomaankaupan tavaranimikkeistö (3. tarkistettu laitos)
YKHI	yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

Euroopan yhteisön käytännön mukaisesti EU-maiden nimet ovat aakkosjärjestyksessä kunkin maan omakielisen nimen mukaan (eivät suomennoksen mukaan).

Pääkirjoitus

EKP:n neuvosto päätti 27.9. ja 11.10.2001 pitämässään kokouksissa, että eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,75 %. Myös maksuvalmiusluoton korko ja talletuskorko jätettiin ennalleen 4,75 ja 2,75 prosenttiin.

Päätökset pitää korot ennallaan heijastavat EKP:n neuvoston näkemystä, että EKP:n keskeisten ohjauskorkojen nykyinen taso on sopusoinnussa hintavakauden kanssa keskipitkällä aikavälillä. Kansainväliseen ympäristöön liittyvän huomattavan epävarmuuden vuoksi EKP:n neuvosto jatkaa kehityksen seuraamista tarkasti ja perusteellisesti ja arvioi uusia tietoja keskipitkän aikavälin kehitystä painottavan rahapolitiikan strategiansa kannalta, jonka tavoitteena on euroalueen hintavakaus.

EKP:n neuvoston päätösten taustalla on tilanearvio, joka perustuu EKP:n rahapolitiikan strategian molemmista pilareista saatujen tietojen analysointiin.

Ensimmäisen pilarin tarkastelu osoittaa, että M3:n kasvuvauhti on viime kuukausina nopeutunut. M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo nousi 6,4 prosenttiin kesä-elokuussa 2001 oltuaan edellisenä kolmen kuukauden ajanjaksona touko-heinäkuussa 5,9 %. M3:n kasvuvauhtia vääristävät edelleen kuitenkin euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat rahamarkkinapaperit ja lyhytaikaiset velkapaperit, jotka tämänhetkisen arvion mukaan ovat viime kuukausina nopeuttaneet M3:n vuotuista kasvuvauhtia noin kolmella prosenttiyksikön neljänneksellä. Rahan määrän viimeaikaiseen kehitykseen ovat lisäksi vaikuttaneet merkittävästi useat väliaikaiset tekijät. Tuottokäyrä oli elokuuhun asti suhteellisen loiva ja osakemarkkinoilla ilmeni huomattavaa epävarmuutta, mikä sai yksityiset sijoittajat siirtämään varojaan pitkäaikaisista sijoituskohteista M3:een sisältyviin lyhytaikaisiin sijoituksiin ja erityisesti jälkimarkkinakelpoisiin instrumentteihin. Lisäksi yksityissektorille myönnettujen luottojen määrän kasvuvauhti hidastui edelleen elokuussa. Näin ollen rahan määrän kehityksessä ei tällä hetkellä nähdä merkkejä hintavakauteen kohdistuvista riskeistä. Raha-aggregaattien kehitystä on silti tarkkailtava huolellisesti lähikuukausina.

Toisen pilarin arvioon liittyy erityisen paljon epävarmuutta, joka koskee lähinnä maailmantalouden kehitystä. Viime kuun terrori-iskuilla oli välitön ja negatiivinen vaikutus talouden toimintaan ja luottamukseen, mikä saattaa viivästyttää talouskasvun nopeutumista. Tässä tilanteessa oli tärkeää, että päätöksentekijät kaikkialla maailmassa toimivat luottamuksen palauttamiseksi. Myönteistä on ollut myös öljyn hinnan viimeaikainen lasku, jonka voi odottaa hillitsevän inflaatiopaineita, kasvattavan kotitalouksien käytössä olevia reaalityloja ja siten tukevan kulutusta monissa maissa.

Euroalueen talouskasvu oli alkanut hidastua jo ennen syyskuun 11. päivän terrori-iskuja. BKT:n määrän kasvuvauhti oli vuoden 2001 toisella neljänneksellä vain 0,1 % neljännesvuositasolla, kun edellisellä vuosineljänneksellä kasvuvauhti oli 0,5 %. Taloudellinen toimeliaisuus oli vuoden 2001 toisella neljänneksellä vahvinta palvelualalla, kun taas tehdasteollisuudessa ja rakennusalalla tilanne heikkeni. Ennen 11.9. kotoissa tiedoissa, joihin sisältyi kuluttajien ja yritysten luottamusta koskevia kyselytietoja, ei ollut havaittavissa merkkejä nopeasta toipumisesta.

On vielä liian varhaista tehdä täsmällistä arviota Yhdysvaltain traagisten tapahtumien ja maailmanlaajuisen terrorismin vastaisten toimien vaikutuksista talouskehitykseen. Ensimmäiset 11.9. jälkeen tehdyt kyselytutkimukset viittaavat siihen, että tapahtumilla oli jonkinasteinen välitön vaikutus luottamukseen. Kyselytutkimukset oli kuitenkin tehty liian pian terrori-iskujen jälkeen, jotta vastaajilla olisi ollut aikaa muodostaa selvää kuvaa niiden vaikutuksista. Tässä yhteydessä on myös hyvä todeta, että euroalueen rahoitusmarkkinat vahvistuivat terrori-iskujen aiheuttaman kuohunnan laantuessa, kun taloudellista tilannetta arvioitiin taas rauhallisemmin. Osakemarkkinoilla oli 10.10. mennessä palattu lähes syyskuun 11. päivää edeltäneille tasoille, ja yritysten joukkolainojen tuottoerot olivat jälleen kaventuneet kasvettuaan ensin hetkellisesti. Valtion pitkien joukkolainojen tuottoihin viimeaikaiset tapahtumat eivät juurikaan vaikuttaneet.

Euron käyttöönotto on poistanut euroalueen sisäiset valuuttakurssijännitteet, jotka aiemmin aiheuttivat monille maille ongelmia ulkoisten

sokkien yhteydessä. Näillä näkymin euroalueella ei ilmene sellaista tasapainottomuutta, joka vaatisi pitkäaikaista talouden sopeutusta. Hintavaikautteen, julkisen talouden tervehtyttämiseen, maltilliseen palkkakehitykseen ja rakenneuudistuksiin tähtäävien toimenpiteiden ansiosta euroalueen talouden perustekijät ovat yhä hyvällä pohjalla. Rahoitustilanne on suotuisa, ja kuluttajahintainflaation odotettavissa olevan hidastumisen pitäisi osaltansa tukea kotitalouksien kulutusta euroalueella. Näiden tekijöiden yhteisvaikutus luonee hyvän pohjan talouden toipumiselle ensi vuoden aikana, kun terrori-iskujen aiheuttamaan sokkiin on sopeuduttu. Talouden näkymiin vaikuttavia riskejä on silti tarkkailtava huolellisesti.

Kuten jo mainittiin, inflaation odotetaan hidastuvan euroalueella edelleen. Yhdenmukaistetulla kuluttajahintaindeksillä (YKHI) mitattu euroalueen vuotuinen inflaatiovauhti hidastui elokuussa 2,7 prosenttiin oltuaan korkeimmillaan 3,4 % toukokuussa 2001. Alustavat tiedot viittaavat vuotuisen kuluttajahintainflaation hidastumiseen edelleen syyskuussa. Ulkoisten hintapaineiden väheneminen, joka on heijastunut myös tuottajahintoihin, vähentäneen entisestään hintojen lyhyen aikavälin nousupaineita tulevina kuukausina. Myös kysyntäpuolelta tulevat inflaatiopaineet ovat heikentyneet edelleen. Tässä tilanteessa voidaan hyvällä syyllä olla luottavaisia, että euroalueen inflaatio jatkaa hidastumista sellaiselle tasolle, joka on sopuoinnussa hintavakauden kanssa. Tätä kehitystä tukenee myös odotettavissa oleva maltillinen palkkakehitys.

EKP:n neuvosto katsoo saaneensa vahvistuksen aikaisemmalle arviolleen, jonka perusteella se laski 17.9. EKP:n keskeisiä ohjauksorkoja 50 peruspisteellä. Kuten edellä todettiin, viimeaikainen kehitys on itse asiassa vahvistanut jo aiemmin alkanutta inflaatiovauhdin hidastumista. Terrori-iskujen luonne ja niiden mahdolliset seuraukset taloudelle edellyttivät, että EKP:n neuvosto reagoi niihin nopeasti, joustavasti ja tilanteeseen sopivalla tavalla, joka oli sopuoinnussa EKP:n

keskipitkän aikavälin rahapolitiikan strategian kanssa.

Finanssipolitiikassa on viime vuosina saatu rohkaisevia merkkejä julkisen talouden tervehtymisestä huomattavan monessa euroalueen maassa, joskin joissakin maissa kehitys kohti tasapainoista julkisen talouden rahoitusasemaa on ollut hitaampaa. Talouskasvun hidastuminen vaikeuttaa luonnollisesti julkisen talouden rahoitusaseman tasapainottamista euroalueen jäsenmaissa. Maiden, joissa julkisen talouden rahoitusasema ei vielä ole lähellä tasapainoa tai ylijäämäinen, on kuitenkin tärkeää noudattaa keskipitkän aikavälin vakauttamissuunnitelmiaan. Talouskasvun lyhytaikaisen hidastumisen ei pitäisi vaikuttaa merkittävästi mahdollisuuksiin saavuttaa vakausohjelmien tavoitteet.

Pitkällä aikavälillä rakenteellisia uudistuksia on jatkettava, niin julkisen talouden tulojen ja menojen tason ja koostumuksen suhteen kuin hyödyke- ja työmarkkinoillakin, jotta euroalueen talouden potentiaalinen kasvuvauhti voi nopeutua. Kun BKT:n määrän kasvuvauhti oli nopea, rakenteelliset uudistukset etenivät, joskin monilla alueilla, kuten esimerkiksi työmarkkinoilla, olisi pystytty parempaan. Talouskasvun ollessa hitaampaa on todennäköistä, että muutostarpeet nousevat aiempaa selkeämmin esiin, joten päättäjien tulee nyt nopeuttaa uudistuksia eikä luopua niistä. Uudistusten nopeuttaminen ja päättäväinen toteuttaminen antaisi euroalueen taloudelle paremmat mahdollisuudet sopeutua taloudellisiin häiriöihin.

Kuukausikatsauksen tässä numerossa on vakioartikkelin lisäksi kolme muuta artikkelia. Ensimmäisessä artikkelissa tarkastellaan rahapolitiikan sääntöjä. Toisessa artikkelissa analysoidaan vastapuolten tarjouksia eurojärjestelmän säännöllisissä avomarkkinaoperaatioissa. Kolmannessa käsitellään eurokäteisen käyttöönottoa euroalueen ulkopuolella ja siihen liittyviä Euro 2002-tiedotuskampanjan osa-alueita.

Euroalueen talouskehitys

I Rahatalous ja rahoitusmarkkinat

Rahapoliittiset päätökset

Kokouksissaan 27.9. ja 11.10. EKP:n neuvosto päätti, että vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettavien perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorko on edelleen 3,75 %. Maksuvalmiusluoton korko päätettiin niin ikään pitää edelleen 4,75 prosentissa ja talletuskorko 2,75 prosentissa (ks. kuvio 1).

M3:n voimakas lyhyen aikavälin kasvu johtui edelleen sijoitusten siirtymisestä pitkäaikaisista lyhytaikaisiin instrumentteihin

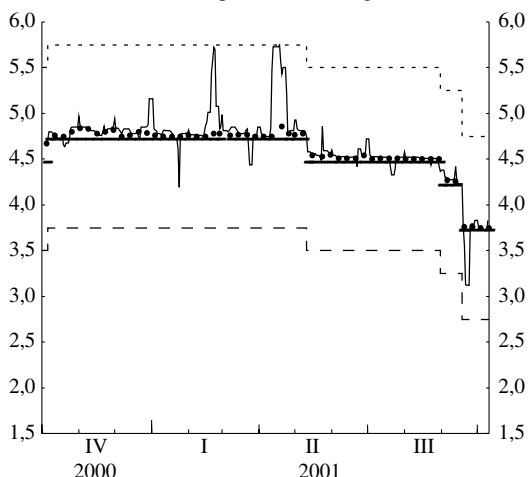
Kesäkuusta elokuuhun 2001 M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo oli 6,4 %, kun se toukokuusta heinäkuuhun oli ollut 5,9 %. M3:n vuotuinen kasvuvauhti jatkoi nopeutumistaan, ja elokuussa se oli 6,7 %, kun se heinäkuussa oli ollut 6,4 % (ks. kuvio 2). M3:n lyhyen aikavälin kasvuvauhdin tarkastelu osoittaa, että kau-

Kuvio 1.

EKP:n korot ja rahamarkkinakorot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

- Maksuvalmiusluoton korko
- - - Talletuskorko
- Perusrahoitusoperaatioiden korko / minimitarjouskorko
- Yön yli -korko (eonia)
- Perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorko

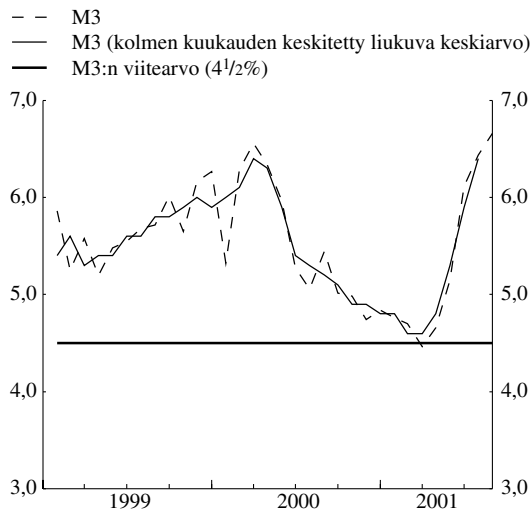

Lähteet: EKP ja Reuters.

Kuvio 2.

M3:n kasvu ja viitearvo

(vuotuinen prosenttimuutos, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP.

Huom. Aikasarjoihin sisältyvät euroalueen ulkopuolisten sijoittajien hallussa olevat rahamarkkinapaperit ja alkuperäiseltä maturiteetiltaan enintään kahden vuoden velkapaperit. Alustavien arvioiden mukaan aikasarjojen puhdistaminen näistä eristä saattaisi hidastaa M3:n viime kuukausien vuotuista kasvuvauhtia noin ¾ prosenttiyksikön verran.

sivaihtelusta puhdistettuna ja vuositasolle korotettuna M3:n kasvun kuuden kuukauden kasvuvauhti oli elokuussa 8,0 %, kun se heinäkuussa oli ollut 7,9 %. M3:n kasvun tulkinnassa on kuitenkin otettava huomioon, että M3:n määrään sisältyvät euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat rahamarkkinapaperit ja enintään kahden vuoden velkapaperit. Tämänhetkisten arvioiden mukaan näiden instrumenttien osuus M3:n vuotuisesta kasvuvauhdista on viime kuukausina ollut noin ¾ prosenttiyksikköä.¹

Kun arvioidaan rahan määrän nykyisen kasvuvauhdin vaikutuksia tulevaan hintakehitykseen, on

¹ EKP julkaisee vuoden loppupuolella M3:n aikasarjan, jossa M3 on laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia jälkimarkkinakelpoisia instrumentteja.

otettava useita tekijöitä huomioon. Elokuun tiedot näyttävät vahvistavan, että M3:n kasvuvauhdin viimeaikainen nopeutuminen johtuu pääasiassa tilapäisistä tekijöistä, jotka liittyvät siihen, että euroalueen sijoittajat ovat siirtäneet sijoituksiaan kohteesta toiseen. Euroalueen osakemarkkinoiden epävarmuuden jatkuminen on todennäköisesti johtanut siihen, että sijoituksia on siirretty M3:een sisältyviin turvallisiin lyhytaikaisiin instrumentteihin. Tuottokäyrä oli elokuuhun asti pitkän aikavälin keskiarvoaan loivempi, joskin se on viime kuukausina jyrkentynyt hieman. Tämän vuoksi sijoittajat ovat siirtäneet varojaan M3:een sisältyvistä pitkän aikavälin instrumenteista lyhytaikaisiin instrumentteihin. Tämä näkyy siinä, että rahalaitosten pitkäaikaisten velkojen vuotuinen kasvuvauhti on jatkanut hidastumistaan. Talouden toimijoiden on myös pitänyt sopeuttaa käyttäytymisensä olevien varojen määrä energian ja elintarvikkeiden hintojen nousun aiheuttamaan kertaaluonteiseen kuluttajahintojen nousuun. Vaikka tällaiset hintasokit voivat aiheuttaa kerrannaisvaikutuksia inflaatioon palkkojen nousun myötä, on melko epätodennäköistä, että näitä kerrannaisvaikutuksia ja hintakehitykseen keskipitkällä aikavälillä kohdistuvia nousupaineita ilmenee nykyisessä heikossa taloussympäristössä.

Rahan määrän kasvuvauhdin nopeutuminen viime kuukausina ei kaiken kaikkiaan tällä hetkellä viittaa siihen, että hintavakauteen kohdistuu riskejä keskipitkällä aikavälillä. Rahan määrän kasvuvauhtia on kuitenkin seurattava tarkoin tulevina kuukausina.

Suppean raha-aggregaatin M1:n (liikkeessä oleva raha ja yön yli -talletukset) vuotuinen kasvuvauhti pysyi elokuussa miltei ennallaan eli 3,6 prosentissa, kun se heinäkuussa oli ollut 3,4 % (ks. taulukko 1). Kuten aikaisempinakin kuukausina liikkeessä olevan rahan ja yön yli -talletusten määrät kehittyivät erisuuntaisesti. Valmistautuminen käteiseuron käyttöönottoon vuodenvaihteessa nopeutti liikkeessä olevan rahan vuotuista supistumisvauhtia entisestään: elokuussa se oli 8,3 %, kun se heinäkuussa oli ollut 6,4 %. Tämä todennäköisesti johtuu pääasiassa siitä, että säästössä olevien käteisvarojen määrä on pienentynyt euroalueella, ja vain vähäisessä määrin käteisrahan tuonnista euroalueelle sen ulkopuolelta (ks. syyskuun 2001 Kuukausikatsauksen kehikko 1). Yön yli -talletukset sitä vastoin kasvoivat edelleen verrattain voimakkaasti. Kausivaihtelusta puhdistettuna ja vuositasolle korotettuna yön yli -talletusten kasvun kuuden kuukauden kasvuvauhti oli

Taulukko 1.

Euroalueen rahataloudelliset muuttujat

(vuotuinen prosenttimuutos, neljännesvuosikeskiarvoja)

	2000 IV	2000 I	2000 II	2001 Toukokuu	2001 Kesäkuu	2001 Heinäkuu	2001 Elokuu
<i>Kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistetut tiedot</i>							
M1	5,7	2,6	2,3	2,9	3,8	3,4	3,6
Liikkeessä oleva raha	1,9	-1,3	-3,2	-3,9	-4,7	-6,4	-8,3
Yön yli -talletukset	6,5	3,5	3,5	4,3	5,5	5,4	6,0
M2-M1 (= muut lyhytaikaiset talletukset)	2,2	3,4	4,4	4,1	4,6	5,2	4,9
M2	3,8	3,1	3,4	3,5	4,2	4,3	4,3
M3-M2 (= jälkimarkkinakelpoiset instrumentit)	11,3	14,7	14,5	14,8	17,3	18,8	20,6
M3	4,9	4,7	5,0	5,2	6,1	6,4	6,7
<i>Kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistamattomat tiedot</i>							
Pitkäaikaiset velat	3,7	3,7	3,0	2,7	2,4	2,3	1,7
Luotot euroalueelle	6,4	6,0	5,9	5,9	6,1	6,2	5,9
Luotot julkisyhteisöille	-6,0	-5,9	-3,6	-2,7	-1,5	-0,4	0,1
joista: lainat julkisyhteisöille	-1,9	-0,1	-1,3	-1,4	-1,6	-1,8	-1,2
Luotot muille euroalueella oleville	10,5	9,9	8,9	8,6	8,4	8,2	7,6
joista: lainat yksityiselle sektorille	9,6	9,1	8,2	8,0	7,8	7,6	7,1

Lähde: EKP.

elokuussa 9,3 %, kun se tammikuussa oli ollut 2,3 %. Tämä kasvuvauhdin nopeutuminen näyttäisi suurelta osin johtuvan käteisvarojen siirtämisestä näihin talletuksiin. Yön yli -talletusten voimakkaaseen kasvuun on todennäköisesti myös vaikuttanut se, että sijoittajat ovat siirtäneet joskin aikaa varojaan likvideihin instrumentteihin.

Muiden lyhytaikaisten talletusten kuin yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti oli elokuussa 4,9 %. Näiden talletusten eristä irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten vuotuinen kasvuvauhti jatkoi elpymistään, ja oli elokuussa 0,9 %, mikä on ensimmäinen kerta, kun niiden määrä kasvoi huhtikuun 2000 jälkeen. Enintään kahden vuoden määräaikaistalletusten vuotuinen kasvuvauhti pysyi elokuussa nopeana eli 10,7 prosentissa. Jälkemarkkinakelpoisten instrumenttien vuotuinen kasvuvauhti nopeutui edelleen; se oli elokuussa 20,6 %.

Sekä muiden lyhytaikaisten talletusten kuin yön yli -talletusten että M3:een sisältyvien jälkemarkkinakelpoisten instrumenttien kehitykseen vaikuttivat samankaltaiset tekijät. Kuten edellä todettiin, osakemarkkinoiden epävarmuuden jatkuminen ja euroalueella olevien valmistautuminen käteisrahan vaihtoon ovat todennäköisesti vaikuttaneet siihen, että varoja on siirretty lyhytaikaisiin talletuksiin ja M3:een sisältyviin jälkemarkkinakelpoisiin instrumentteihin.

Edellä mainittujen lyhytaikaisten instrumenttien kehitys on todennäköisesti sidoksissa siihen, että tuottokäyrä oli verrattain loiva elokuuhun asti. Euroalueen 10 vuoden valtion joukkolainojen tuottojen ja kolmen kuukauden euriborkoron ero oli elokuussa keskimäärin noin 70 peruspistettä eli pitkän aikavälin keskiarvoaan pienempi. Pitkäaikaisille talletuksille (yli kahden vuoden määräaikaistalletukset ja irtisanomisajaltaan yli kolmen kuukauden talletukset) ja lyhytaikaisille talletuksille maksettavien korkojen ero on viime kuukausina pienentynyt hieman. Lyhytaikaisten instrumenttien houkuttelevuus käy ilmi myös rahalaitosten pitkäaikaisten velkojen (euroalueella olevien pitkäaikaiset talletukset euroalueen rahalaitoksissa ja euroalueella sijaitsevien rahalaitosten liikkeeseen laskemat pitkäaikaiset instrumentit) vaimeasta kasvusta (ks. taulukko 1 ja kuvio 3). Ilman pääomaa ja varauksia laskettujen

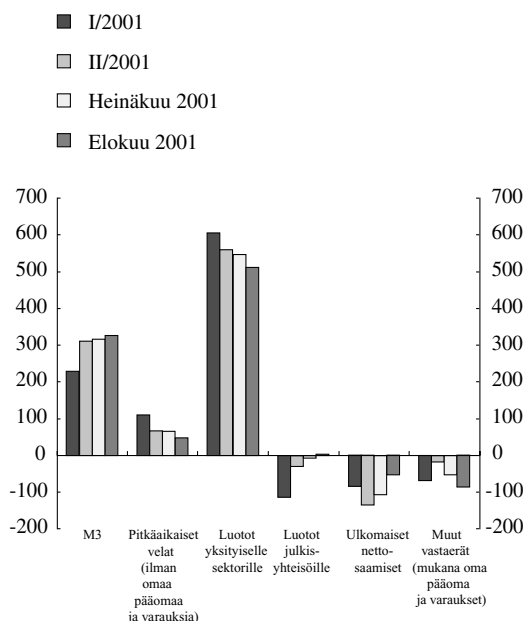
rahalaitosten pitkäaikaisten velkojen vuotuinen kasvuvauhti hidastui elokuussa 1,7 prosenttiin, kun se tammikuussa oli ollut 3,9 %.

Lyhytaikaisten talletusten kysynnän kehitys on seurausta siitä, että pankkien korot ovat viime kuukausina laskeneet enemmän kuin rahamarkkinakorot, joten näiden talletusten ja rahamarkkinakorkojen ero on pienentynyt. Tämä johtuu siitä, että lyhytaikaisille talletuksille maksettava korko muuttuu rahoitusmarkkinoiden kehityksen myötä vasta viipeellä, eikä markkinoiden kehitys välity niihin täysimääräisesti. Tämä koskee erityisesti irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten korkoja.

Kuvio 3.

M3:n ja sen vastaerien muutokset

(vuotuisia virtatietoja, mrd. euroa, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)

Lähde: EKP.

Huom. Aikasarjoihin sisältyvät euroalueen ulkopuolisten sijoittajien hallussa olevat rahamarkkinapaperit ja alkuperäiseltä maturiteetiltaan enintään kahden vuoden velkapaperit.

Yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen kasvuvauhti hidastui edelleen

Euroalueella oleville myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti pysyi elokuussa edellisten kuukausien tavoin noin 6 prosentissa (ks. taulukko 1). Tämä suhteellisen vakaa kehitys johtuu kuitenkin kahdesta toisistaan poikkeavasta tekijästä. Julkisyhteisöille myönnettyjen luottojen vuotuinen muutosvauhti nopeutui edelleen, joskin hitaasti, ja oli 0,1 % elokuussa 2001. Sitä vastoin yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen (joista lähes 90 % on lainoja) vuotuinen kasvuvauhti hidastui elokuussa edelleen 7,6 prosenttiin, kun se vuoden 2000 viimeisellä neljänneksellä oli ollut 10,5 %. Yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen kasvu näyttää vaimentuneen pääasiassa siksi, että talouskasvu on hidastunut ja joidenkin erityistekijöiden vaikutukset ovat heikentyneet. Näitä erityistekijöitä ovat mm. fuusioiden ja yritystojen vähentyminen sekä asuntomarkkinoiden rauhoittuminen joissakin euroalueen maissa.

Kaiken kaikkiaan yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen kasvuvauhdin hidastuminen tukee näkemystä, ettei rahatalouden tämänhetkessä kehityksessä ole merkkejä hintavakauteen kohdistuvista riskeistä.

Euroalueen rahalaitossektorin ulkoinen nettoasema koheni edelleen elokuussa 2001 (ks. kuvio 3). Kesä-heinäkuun tavoin pääoman nettotuonti oli elokuussakin huomattava eli 44 miljardia euroa. Tämä vastaa euroalueen maksutaseen kehitystä. Maksutaseen mukaan euroalueelle tuotiin nettomääräisesti pääomaa sekä suorina sijoituksina että arvopaperisijoituksina (pääasiassa osakesijoituksina) kesä-heinäkuussa (elokuun tiedot eivät ole vielä käytettävissä). Elokuuhun ulottuneen 12 kuukauden jakson aikana euroalueen rahalaitossektorin ulkomaiset nettosaamiset pienenevät 53 miljardia euroa, mikä oli puolet vähemmän kuin heinäkuuhun ulottuneen 12 kuukauden jakson aikana, jolloin ne pienenevät 106 miljardia euroa.

Velkapapereiden liikkeeseenlasku hidastui hieman heinäkuussa

Euroalueen liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemien velkapapereiden kannan vuotuinen kasvu-

vauhti hidastui 7,5 prosenttiin heinäkuussa 2001, kun se kesäkuussa oli ollut 7,8 %. Tähän vaikutti se, että pitkäaikaisten velkapapereiden kannan vuotuinen kasvuvauhti hidastui heinäkuussa 7,3 prosenttiin kesäkuun 7,7 prosentista, kun taas lyhytaikaisten velkapapereiden kannan vuotuinen kasvuvauhti pysyi heinäkuussa muuttumattomana eli 8,8 prosentissa (ks. kuvio 4).

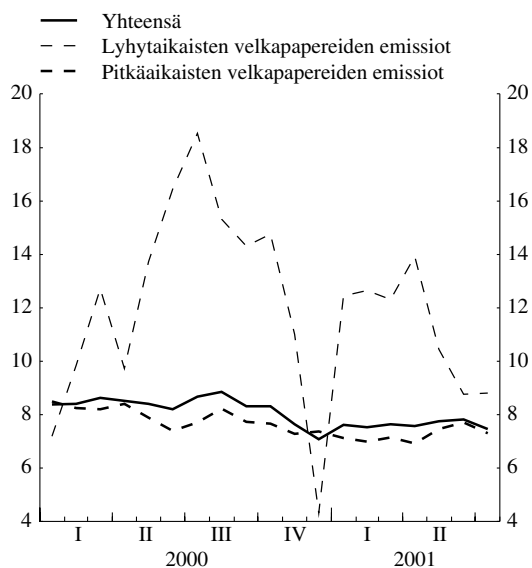
Velkapapereiden erittelyssä valuutoittain käy ilmi, että euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapapereiden kannan vuotuinen kasvuvauhti oli 6,4 % heinäkuussa 2001, kun se kesäkuussa oli ollut 6,2 %. Euroalueella sijaitsevien liikkeeseen laskemista velkapapereista oli entistä suurempi osa euromääräisiä papereita. Niiden osuus kasvoi heinäkuussa 94,0 prosenttiin, kun se kesäkuussa oli ollut 92,3 %.

Sektorikohtainen velkapapereiden erittely puolestaan osoittaa, että rahalaitosten liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapapereiden kannan

Kuvio 4.

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien velkapapereiden kanta

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

Huom. Euroalueen tietoihin sisältyvät myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen. Vertailtavuuden vuoksi tammikuuta 2001 edeltävien vuotuisten kasvuvauhtien laskemisessa on käytetty euroalueen + Kreikan tietoja.

vuotuinen kasvuvauhti hidastui heinäkuussa 2001 hieman eli 6,3 prosenttiin, kun se kesäkuussa oli ollut 6,5 %. Tämä johtui lähinnä lyhytaikaisten velkapaperien vähäisistä emissioista. Muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti pysyi heinäkuussa lähestulkoon ennallaan eli 32,6 prosentissa. Myös yritysten liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti pysyi heinäkuussa miltei ennallaan ja oli 21,6 %. Nämä muiden kuin rahalaitosten vuotuiset kasvuvauhdit saattoivat pysyä nopeina siksi, että osakkeiden markkinahinnat ovat laskeneet, ja mahdollisesti siksi, että yritysten heikentyneiden tulosten vuoksi sisäistä rahoitusta saadaan yhä vähemmän.

Valtion liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti nopeutui hieman eli kesäkuun 2,6 prosentista 2,8 prosenttiin heinäkuussa 2001. Muiden julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti nopeutui myös ja oli heinäkuussa 15,2 %, kun se kesäkuussa oli ollut 14,0 %. Nämä nopeutuneet kasvuvauhdit viestivät sitä, ettei julkinen talous ole kehittynyt kovin suotuisasti vuonna 2001.

Pankkien korot laskivat hieman elokuussa

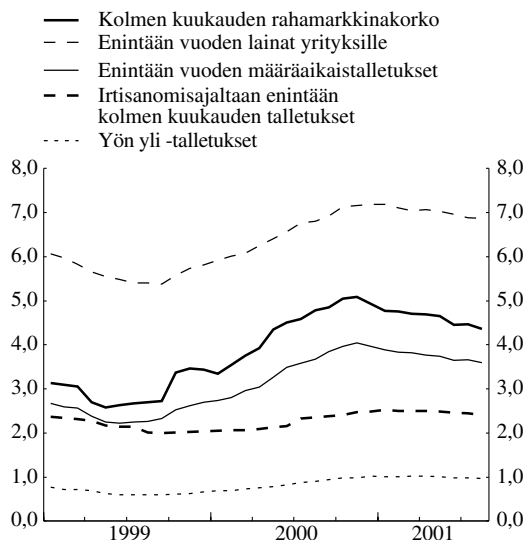
Pankkien lyhyet korot laskivat hieman elokuussa 2001 ja noudattivat näin vuoden 2000 lopusta saakka jatkunutta kehitystä (ks. kuvio 5). Enintään vuoden määräaikaistalletusten ja irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten keskikorot laskivat elokuussa 7 peruspistettä edellisistä. Yön yli -talletuskorko samoin kuin yrityksille myönnettyjen enintään vuoden pituisten lainojen keskikorko laski noin 2 peruspistettä heinäkuusta elokuuhun, kun keskimääräinen kolmen kuukauden rahamarkkinakorko laski 12 peruspistettä vastaavana ajankohtana.

Myös useimmat pankkien pitkät korot laskivat edelleen elokuussa 2001 (ks. kuvio 6). Tämä johtui yleisesti ottaen siitä, että valtion joukkolainojen keskimääräinen tuotto supistui noin 20 peruspistettä heinäkuusta elokuuhun. Lisäksi irtisanomisajaltaan yli kolmen kuukauden määräai-

Kuvio 5.

Pankkien lyhyet korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

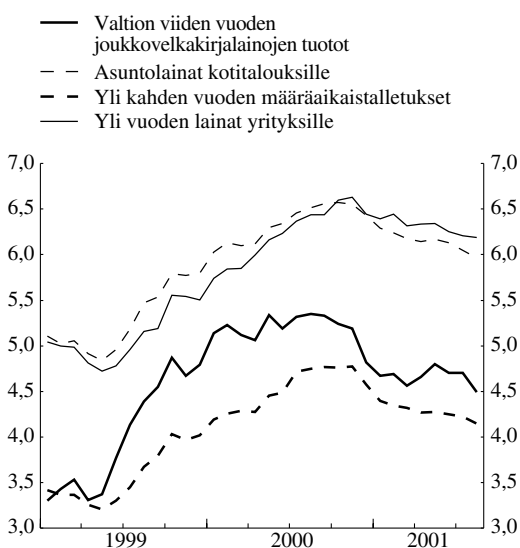

Lähteet: EKP:n yhteenlaskemat maittaiset tiedot ja Reuters. Huom. Sisältää myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

Kuvio 6.

Pankkien pitkät korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

Lähteet: EKP:n yhteenlaskemat maittaiset tiedot ja Reuters. Huom. Sisältää myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

kaistalletusten ja kotitalouksille myönnettyjen asuntolainojen keskikorot laskivat heinä-elokuussa noin 10 peruspistettä.

Rahamarkkinakorot laskivat huomattavasti

Rahamarkkinakorot olivat olleet jokseenkin vakaat syyskuun alussa, mutta laskivat huomattavasti Yhdysvaltojen terrori-iskujen jälkeen. Rahamarkkinakorkojen lasku elokuun lopusta lokakuun 10. päivään oli samansuuruinen kaikissa maturiteeteissa yhdestä kuukaudesta yhteen vuoteen. Näin ollen euriborkorkojen laskeva tuotokäyrä pysyi suurin piirtein ennallaan.

Elokuun lopusta terrori-iskujen tapahtumapäivään 11.9. saakka rahamarkkinoiden tuotokäyrän lyhyemmän pään korot pysyivät jokseenkin vakaina. Eonikorko nousi tilapäisesti syyskuun 12. päivän aamuna, kun markkinaosapuolet pyrkivät lisäämään hallussaan olevan ylimääräisen likviditeetin määrää (ks. kehikko 1). Eurojärjestelmän 12. ja 13.9. toteuttamat kaksi hienosäätöoperaatiota normalisoivat osaltaan tilanteen yön yli-rahamarkkinoilla. Sen jälkeen kun EKP oli 17.9. ilmoittanut päätöksestään laskea keskeisiä ohjauskorkoja, lyhyimmät rahamarkkinakorot laskivat lähelle eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden uutta, 3,75 prosentin minimitarjouskorkoa. Perusrahoitusoperaatioissa, joiden maksut suoritettiin 19. ja 26.9. ja 3. ja 10.10., marginaalija keskikorko eivät ylittäneet 3,75 prosentin minimitarjouskorkoa 2:ta peruspistettä enempää. Kun 9.10. toteutetuissa perusrahoitusoperaatioissa EKP:n vastapuolilta ei saatu riittävästi tarjouksia, eonikorko kuitenkin nousi.

Yhden kuukauden euriborkorko laski 53 peruspistettä ja kolmen kuukauden euriborkorko 63 peruspistettä elokuun lopun ja lokakuun 10. päivän välisenä aikana, ja 10.10. yhden kuukauden euriborkorko oli 3,79 % ja kolmen kuukauden euriborkorko 3,62 % (ks. kuvio 7). Eurojärjestelmän pitempiaikaisessa rahoitusoperaatioissa, jonka maksut suoritettiin 27.9., marginaalikorko oli 3,55 % ja painotettu keskikorko 3,58 %. Nämä korot olivat siten 65 peruspistettä alemmat kuin vastaavat korot pitempiaikaisessa rahoitusoperaatioissa, jonka maksut suoritettiin 30.8.

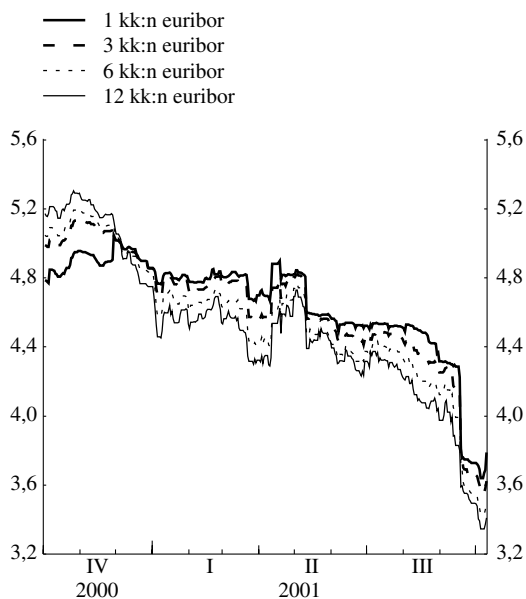
Pitkistä rahamarkkinakoroista kuuden kuukauden euriborkorko oli 3,49 % ja 12 kuukauden euriborkorko 3,41 % lokakuun 10. päivänä, joten elokuun lopusta kuuden kuukauden euriborkorko oli laskenut 63 peruspistettä ja 12 kuukauden euriborkorko 56 peruspistettä. Kaiken kaikkiaan 12 kuukauden ja yhden kuukauden euriborkorkojen välinen negatiivinen ero pysyi suurin piirtein ennallaan elokuun lopun jälkeen, ja se oli 38 peruspistettä 10.10.2001.

Joulukuussa 2001 sekä maalisi- ja kesäkuussa 2002 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut kolmen kuukauden euriborkorot laskivat tuntuvasti elokuun lopusta lokakuun 10. päivään. Korkojen lasku oli huomattavin 11.9. Futuurikorot laskivat edelleen myös sen jälkeen, kun EKP oli 17.9. ilmoittanut päätöksestään laskea keskeisiä ohjauskorkoja. Näin ollen joulukuussa 2001

Kuvio 7.

Euroalueen lyhyet korot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Kehikko I.

Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.9.2001 päättyneenä pitoajanjaksona

Pitoajanjaksona 24.8.–23.9.2001 eurojärjestelmä toteutti neljä perusrahoitusoperaatiota, yhden pitempiaikaisen rahoitusoperaation ja kaksi hienosäätöoperaatiota.

Perusrahoitusoperaatiot toteutettiin vaihtuvakorkoisina huutokauppoina, joissa korkotarjouksilla oli alaraja. Ensimmäisessä perusrahoitusoperaatiossa minimitarjouskorko oli 4,50 %, toisessa ja kolmannessa 4,25 % ja neljännessä 3,75 %. Jaetun likviditeetin määrä vaihteli 61 miljardista eurosta 82 miljardiin euroon. Tarjoutten määrän suhde jaetun likviditeetin määrään vaihteli 1,04:stä 1,95:een, ja pitoajanjakson keskiarvo oli 1,54. Ensimmäisen perusrahoitusoperaation marginaalikorko ja painotettu keskikorko olivat yhtä suuret kuin minimitarjouskorko. Toisessa operaatiossa marginaalikorko oli kaksi ja painotettu keskikorko kolme peruspistettä minimitarjouskorkoa korkeampi. Kolmannessa ja neljännessä operaatiossa marginaalikorko oli yksi ja painotettu keskikorko kaksi peruspistettä minimitarjouskorkoa korkeampi. Huutokauppoihin osallistuneiden vastapuolten lukumäärä vaihteli 295:stä 341:een ja oli keskimäärin 326.

Eurojärjestelmä toteutti 29.8. pitempiaikaisen rahoitusoperaation vaihtuvakorkoisena huutokauppana, jossa jaettavan likviditeetin määräksi oli ilmoitettu 20 miljardia euroa. Operaatioon osallistui 214 vastapuolta, ja tehtyjen tarjoutten kokonaismäärä oli 37,8 miljardia euroa. Operaation marginaalikorko oli 4,20 % ja painotettu keskikorko 4,23 %.

Yhdysvaltoihin 11.9. tehtyjen terrori-iskujen jälkeen EKP toteutti hienosäätöoperaation sekä 12.9. että 13.9. tukeakseen markkinoiden normaalia toimintaa ja tarjotakseen lisälikviditeettiä. Operaatiot toteutettiin likviditeettiä lisäävinä käänteisoperaatioina, joiden maksujen suorituspäivä oli sama kuin kaupantekopäivä ja maturiteetti yksi pankkipäivä. Operaatiot olivat pikahuutokauppoja, ja ne toteutettiin kiinteällä 4,25 prosentin korolla. Molemmissa operaatioissa EKP täytti kaikki tarjoukset. Ensimmäisessä hienosäätöoperaatiossa tehtyjen tarjoutten kokonaismäärä oli 69,3 miljardia euroa, ja huutokauppoihin osallistui 63 vastapuolta. Toisessa operaatiossa 45 vastapuolta teki tarjouksia yhteensä 40,5 miljardin euron arvosta. Lisäksi 12.9. Yhdysvaltojen keskuspankki ja EKP sopivat swapjärjestelystä, jonka mukaan EKP:llä oli oikeus nostaa enintään 50 miljardia dollaritalletuksia Yhdysvaltojen keskuspankista ja Yhdysvaltojen keskuspankilla oli oikeus nostaa vastaava määrä eurotalletuksia EKP:stä. Järjestelyn tarkoitus oli lisätä dollarilikviditeettiä niissä euroalueen pankeissa, joiden operaatiot vaikeutuivat tilapäisesti markkinoiden häiriöiden takia.

Pitoajanjakson ensimmäisinä päivinä eoniakorko pysyi vakaana 4,50 prosentissa. Se alkoi kuitenkin laskea lähestyttäessä elokuun 30:tta päivää, jolloin EKP:n neuvosto päätti laskea EKP:n keskeisiä ohjauksorkoja 0,25 prosenttiyksikköä, ja syyskuun 7. päivänä eoniakorko oli 4,28 %. Epäsuorasti syyskuun 11:n päivän terrori-iskujen vuoksi yön yli -korot nousivat syyskuun 12. päivän aamuun mennessä jyrkästi maksuvalmiusluoton tasolle. Myöhemmin samana päivänä yön yli -korot normalisoituivat sen jälkeen kun EKP oli toteuttanut likviditeettiä lisänneen hienosäätöoperaation, ja päivän päättyessä toteutuspäivän keskikorkoa mittaava eoniakorko oli noussut vain 13 peruspistettä 4,42 prosenttiin. Rahamarkkinoiden jännitteet heikentyivät edelleen torstaina 13. syyskuuta toteutetun hienosäätöoperaation jälkeen, ja eoniakorko laski lähelle minimitarjouskorkoa eli 4,25 prosenttia. Osto- ja myyntihintojen väliset erotukset yön yli -markkinoilla normalisoituivat kuitenkin vasta seuraavan viikon alussa. Maanantai-iltapäivänä 17.9. EKP:n neuvosto päätti laskea keskeisiä ohjauksorkoja 0,50 prosenttiyksikköä. Seuraavana päivänä eoniakorko laski 3,76 prosenttiin eli aivan eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden uuden minimitarjouskoron, 3,75 prosentin, yläpuolelle. Koska likviditeettitilanne oli hyvä, eoniakorko laski edelleen pitoajanjakson viimeisinä päivinä. Pitoajanjakson viimeisenä pankkipäivänä eli perjantaina 21.9. eoniakorko oli 3,12 %, ja talletusmahdollisuuden nettokäyttö 2,9 miljardin euron arvosta vahvisti sen, että likviditeettiä oli runsaasti.

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavien riippumattomien tekijöiden (eli muiden kuin rahapolitiikkaan liittyvien tekijöiden) likviditeettiä sitova nettovaikutus (oheisen taulukon kohta b) oli keskimäärin 84,6 miljardia euroa. Riippumattomien tekijöiden päivittäinen vaikutus vaihteli 73,6 miljardista eurosta 100,5 miljardiin euroon. Riippumattomiin tekijöihin perustuvista keskimääräisistä likviditeettitarpeista julkistetut arviot pitoajanjaksolta vaihtelivat 74,3 miljardista eurosta 87,0 miljardiin euroon. Julkistettujen arvioiden ja todellisten likviditeettitarpeiden väliset erot vaihtelivat 0,1 miljardista eurosta 7,8 miljardiin euroon. Epätavallisen suuri 7,8 miljardin euron poikkeama 10.–18.9. johtui mm. likviditeetin vähenemisestä, joka aiheutui eurojärjestelmän ja muutamien euroalueella toimivien vastapuolten välisistä valuuttasapeista. Niitä vastasi Yhdysvaltojen keskuspankin ja Euroopan keskuspankin välisen swapjärjestelyn käyttö syyskuun 11. päivän tapahtumien jälkeen. Näitä tapahtumia ei luonnollisesti voitu ennakoida arvion julkistamispäivänä 10. syyskuuta.

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät

(mrd. euroa)

Päivittäinen keskiarvo pitoajanjaksona 24.8.–23.9.2001

	Likviditeettiä lisäävät	Likviditeettiä vähentävät	Nettovaikutus
(a) Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot	211,1	0,4	+ 210,7
Perusrahoitusoperaatiot	147,1	-	+ 147,1
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	60,0	-	+ 60,0
Maksuvalmiusjärjestelmä	0,5	0,4	+ 0,1
Muut operaatiot	3,5	0,0	+ 3,5
(b) Muut pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät	401,3		- 84,6
Liikkeessä olevat setelit	-	335,4	- 335,4
Valtion talletukset eurojärjestelmässä	-	45,2	- 45,2
Ulkomaiset saamiset (ml. kulta), netto	401,3	-	+ 401,3
Muut tekijät, netto	-	105,3	- 105,3
(c) Luottolaitosten talletukset eurojärjestelmän sekkitileillä (a) + (b)			126,1
(d) Varantovelvoite			125,3

Lähde: EKP.

Pyörästysten vuoksi luvut eivät välttämättä täsmää.

erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdettu kolmen kuukauden euriborkorko oli 10. lokakuuta 3,42 % eli 47 peruspistettä alempi kuin elokuun lopussa ja maaliskuussa 2002 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdettu vastaava korko oli 3,23 % eli 48 peruspistettä alempi kuin elokuun lopussa.

Valtion pitkien joukkolainojen tuotot pienenevät syyskuussa

Valtion pitkien joukkolainojen tuotot euroalueella pienenevät elokuun lopun ja lokakuun 10. päivän välisenä aikana. Tuotot olivat pienentyneet hie-

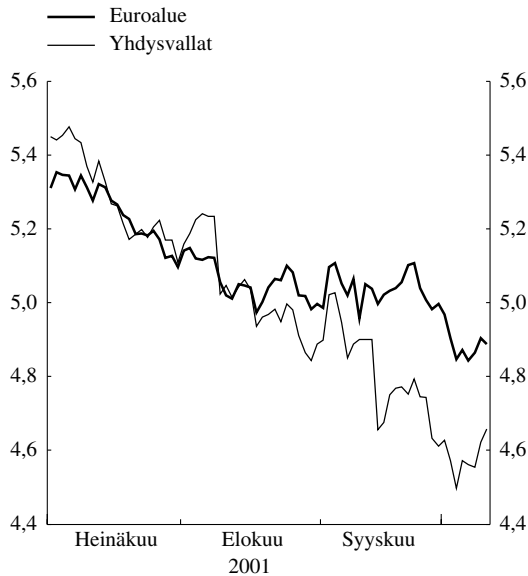
man koko elokuun ajan (ks. kuvio 8). Lokakuun 10. päivänä 2001 euroalueen 10 vuoden joukkolainojen keskimääräinen tuotto oli lähes 4,9 %. Yhdysvalloissa valtion pitkien joukkolainojen tuotot pienenevät 25 peruspistettä elokuun lopun ja lokakuun 10. päivän välisenä aikana. Näin ollen Yhdysvaltojen ja euroalueen välinen valtion 10 vuoden joukkolainojen tuottojen ero muuttui yhä negatiivisemmaksi: elokuun lopun –10 peruspisteestä lokakuun 10. päivän noin –25 peruspisteeseen.

Yhdysvaltoihin 11.9. tehtyjen terrori-iskujen jälkeen maan joukkovelkakirjamarkkinat olivat kiinni kaksi päivää. Valtion pitkien joukkolainojen tuot-

Kuvio 8.

Valtion pitkien lainojen tuotot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Huom. Pitkillä valtion lainoilla tarkoitetaan 10 vuoden joukkovelkakirjalainoja tai maturiteetiltaan lähimpiä vastaavia lainoja. Euroalueen tietoihin sisältyvät myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

tojen pieneneminen syyskuussa johtui lähinnä siitä, että sijoittajat sijoittivat varojaan turvalliisiin kohteisiin. Tämä näytti liittyvän rahoitusmarkkinaosapuolten kasvavaan huolestuneisuuteen osakemarkkinoiden reaktiosta heti terrori-iskujen jälkeen sekä Yhdysvaltojen talouden kyvystä elpyä nopeasti. Huolestuneisuuteen vaikuttivat myös Yhdysvaltojen julkistamat uudet, näkymien heikkenemiseen viittaavat talousluvut.

Eniten pienenivät Yhdysvalloissa lyhyiden ja keskipitkien joukkolainojen tuotot, mikä viestittää markkinaosapuolten kasvaneista odotuksista Yhdysvaltojen keskuspankin avomarkkinakomitean koronlaskusta. Elokuun lopun ja lokakuun 10. päivän välisenä aikana kahden vuoden joukkolainojen tuotto pieneni 85 peruspistettä noin 2,8 prosenttiin. Lokakuun 10. päivänä Yhdysvaltojen tuottokäyrän jyrkkyys mitattuna kymmenen vuoden joukkolainojen tuottojen ja kolmen kuukauden korkojen välisenä erona oli 220 peruspistettä. Tuottoero oli siten yli 260 peruspistettä suurempi kuin vuonna 2000 keskimäärin, jolloin tuottokäyrä oli laskeva.

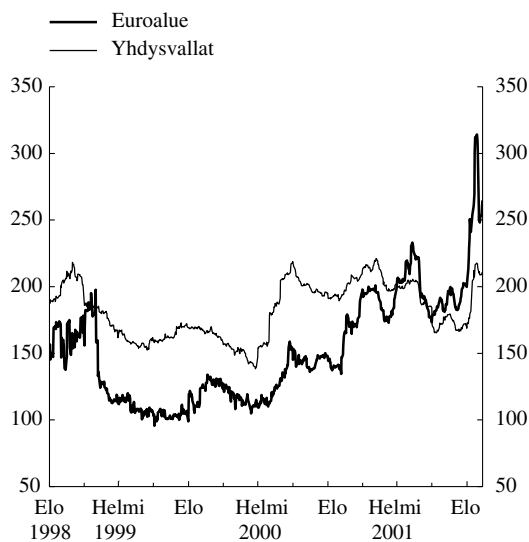
Yhdysvaltojen indeksisidonnaisten joukkolainamarkkinoiden kehityksen perusteella näyttäisi siltä, että nimellistuottojen pieneneminen johtui odotuksista, joiden mukaan pitkän aikavälin inflaatio hidastuisi ja talouskasvu heikkenisi. Elokuun lopun ja lokakuun 10. päivän välisenä aikana Yhdysvaltojen 10 vuoden indeksisidonnaisten joukkolainojen reaalin tuotto pieneni noin 15 peruspistettä. Samana ajanjaksona tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti hidastui viisi peruspistettä ja oli 10.10.2001 noin 1,5 %.

Elokuun lopun ja lokakuun 10. päivän välisenä aikana yritysten joukkolainojen tuottoerot – mitattuna BBB-luokituksen saaneiden yritysten joukkolainojen tuottojen ja vastaavanpituisten valtion joukkolainojen tuottojen välisenä erona – kasvoivat 40 peruspistettä. Suurin osa eroista syntyi terrori-iskujen jälkeen (ks. kuvio 9). Näin ollen heikon luokituksen saaneiden yhdysvaltaisten yritysten rahoituskustannukset kasvoivat hieman elokuun lopun ja lokakuun 10. päivän välisenä aikana.

Kuvio 9.

Yritysten joukkolainojen tuottoerot euroalueella ja Yhdysvalloissa

(peruspisteinä, päivähavaintoja, BBB-luokitus)

Japanissa valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotto pysyi melko vakaana elokuun lopun ja lokakuun 10. päivän välisenä aikana ja oli tarkastelujakson päättyessä noin 1,4 %. Varojen kotiuttaminen, entistä voimakkaampi riskien karttaminen sekä odotukset Japanin keskuspankin mahdollisesta rahapolitiikan keventämisestä – sitä kevennettiin 18.9.2001 – aiheuttivat supistuspaineita valtion pitkien joukkolainojen tuottoihin. Paineita kuitenkin heikensivät odotukset siitä, että Japanin hallitus laatisi suuren lisäbudjetin maan talouden kohentamiseksi.

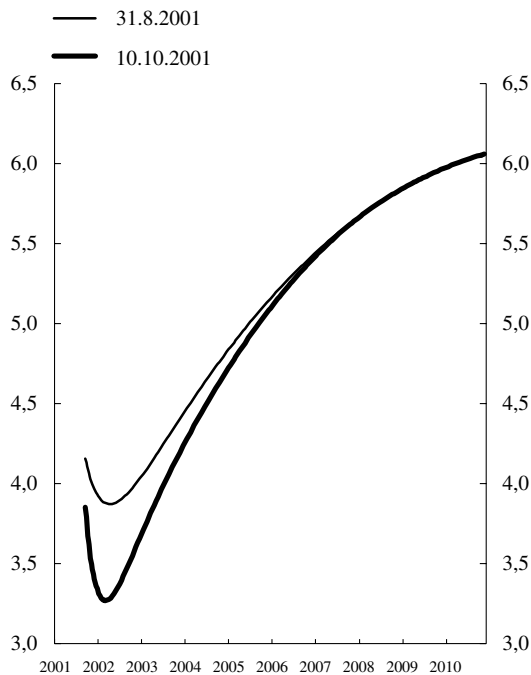
Euroalueella pienenevät eniten valtion lyhyiden ja keskipitkien joukkolainojen tuotot. Elokuun lopun ja lokakuun 10. päivän välisenä aikana kahden vuoden joukkolainojen tuotot pienenevät 50 peruspistettä ja olivat lokakuun 10. päivänä 3,5 %, mikä vastaa rahamarkkinoiden kehitystä. Kahden vuoden joukkolainojen tuottojen pieneminen viittasi siihen, että markkinaosapuolet odottivat lyhyiden joukkolainojen korkojen pysyvän alhaisina. Tätä käsitystä tuki myös euroalueen implisiittisten yön yli -terminikorkojen kehitys elokuun lopun ja lokakuun 10. päivän välisenä aikana. Implisiittisten yön yli -terminikorkojen kehitys viittasi myös siihen, että lyhyiden joukkolainojen korko-odotukset eivät olleet muuttuneet merkittävästi pitkällä aikavälillä (ks. kuvio 10).

Ranskan valtion 10 vuoden indeksisidonnaisten joukkolainojen reaalin tuotto pieneni hieman elokuun lopun ja lokakuun 10. päivän välisenä aikana. Koska 10 vuoden joukkolainojen nimellinen tuotto pieneni enemmän kuin reaalin tuotto, 10 vuoden tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti hidastui tuona aikana 15 peruspistettä noin 1,2 prosenttiin. Luku oli noin 30 peruspistettä pienempi kuin vuonna 2000 keskimäärin, mikä osoittaa, että sijoittajat ovat edelleen hyvin luottavaisia sen suhteen, että hintavakaus pystytään ylläpitämään keskipitkällä aikavälillä. Indeksisidonnaisten joukkolainojen tuottojen ja tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhdin lyhyen aikavälin muutosten pohjalta voidaan kuitenkin aina tehdä vain varovaisia päätelmiä, koska tilanteeseen voivat vaikuttaa monet epävarmuustekijät.

Kuvio 10.

Korkojen aikarakenteesta johdetut euroalueen yön yli -korkojen odotukset

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: EKP:n arvio. Korkojen aikarakenteesta johdettu terminikorkokäyrä kuvaa markkinoiden odotuksia lyhyiden korkojen tulevasta kehityksestä. Käyrien laskentamenetelmää selostettiin tammikuun 1999 Kuukausikatsauksen sivulla 26. Estimoinnissa käytetyt tiedot on johdettu koronvaihtosopimuksista.

Yritysten joukkolainojen tuottoerot, joita mitataan BBB-luokituksen saaneiden yritysten joukkolainojen tuottojen ja vastaavanpituisten valtion joukkolainojen tuottojen erona, kasvoivat euroalueella 55 peruspistettä elokuun lopun ja lokakuun 10. päivän välisenä aikana. Euroalueen tuntuvasti velkaantuneen televiestintäsektorin luottoluokitusten toistuvat heikentämiset olivat jo ennen 11.9. tapahtuneita terrori-iskuja alkaneet kasvattaa luokitukseltaan heikkojen yritysten joukkolainojen tuottoeroja. Terrori-iskujen jälkeen BBB-luokituksen saaneiden yritysten joukkolainojen tuottoerot kasvoivat suuremmiksi kuin koskaan EMUn kolmannen vaiheen aikana. Toisin kuin Yhdysvalloissa tuottoerot palautuivat kuitenkin myöhemmin jokseenkin ennalleen (ks. kuvio 9).

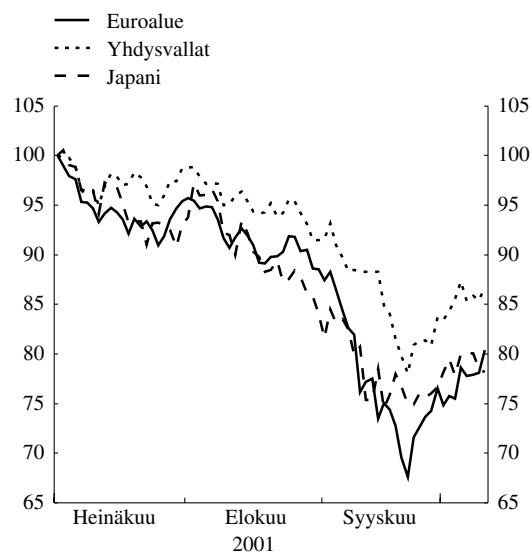
Osakkeiden hinnat laskivat epävakailta markkinoilla syyskuussa

Osakemarkkinoiden kehitystä syyskuussa hallitsivat Yhdysvalloissa 11.9. tehty terrori-iskut. Elokuun lopun ja lokakuun 10. päivän välisenä aikana osakkeiden hinnat laskivat euroalueella Dow Jones Euro Stoxx -indeksillä, Yhdysvalloissa Standard & Poor's 500 -indeksillä ja Japanissa Nikkei 225 -indeksillä mitattuna (ks. kuvio 11), ja maiden osakemarkkinat olivat hyvin volatiilit. Yhdysvaltojen tapahtumia seuranneina päivinä osakkeiden hinnat laskivat rajusti, mutta syyskuun lopussa ja lokakuun alussa ne jälleen nousivat jonkin verran. Kaikkien edellä mainittujen osakeindeksien implisiittinen volatiliiteetti kasvoi merkittävästi syyskuun 11. päivää seuraavina päivinä (ks. kuvio 12). Vaikka osakemarkkinoiden implisiittinen volatiliiteetti pieneni syyskuun lopussa ja lokakuun alussa, se jäi suuremmaksi kuin se viime vuosina on normaalisti ollut. Tämä kuvastanee jonkinasteista epävarmuutta terrori-iskujen taloudellisista seurauksista.

Kuvio 11.

Osakeindeksit

(1.7.2001 = 100, päivähavainnot)

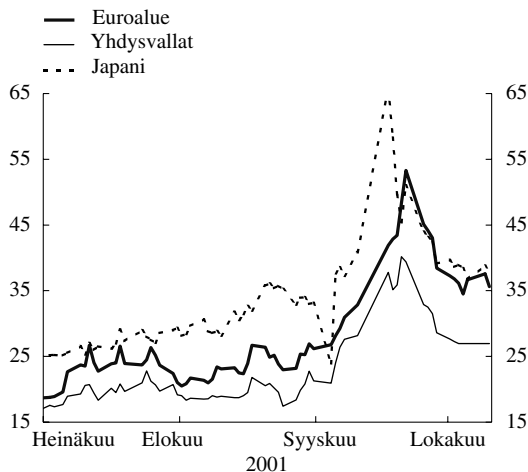
Lähde: Reuters.

Huom. Dow Jones Euro Stoxx (laaja) euroalueen osalta. Standard & Poor's 500 Yhdysvaltojen ja Nikkei 225 Japanin osalta. Euroalueen tietoihin sisältyvät myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

Kuvio 12.

Osakekurssien implisiittinen volatiliiteetti

(vuotuisina prosentteina; päivähavainnot)

Lähde: Bloomberg.

Huom. Sarjat kuvaavat osakeindekseihin perustuvien optioiden hinnoista johdettua odotettua osakkeiden hinnanmuutosten keskijointaa enintään kolmen kuukauden aikana. Osakeindeksit, joiden implisiittistä volatiliiteettiä kuvataan, ovat Dow Jones Euro Stoxx 50 euroalueen osalta, Standard & Poor's 500 Yhdysvaltojen osalta ja Nikkei 225 Japanin osalta.

Yhdysvalloissa Standard & Poor's 500 -indeksi laski 5 % elokuun lopusta lokakuun 10. päivään, jolloin indeksi oli laskenut kaiken kaikkiaan 18 % vuoden 2000 lopusta. Terrori-iskujen takia New Yorkin pörssi suljettiin neljäksi päiväksi. Kun Yhdysvaltain osakemarkkinat avattiin 17.9., huomattava epävarmuus terrori-iskujen taloudellisista seurauksista kasvatti volatiliiteettiä voimakkaasti. Standard & Poor's 500 -indeksiin perustuvista optioista johdettu implisiittinen volatiliiteetti kasvoi suurimmilleen moniin vuosiin. Niillä toimialoilla, joiden tuotot todennäköisimmin kärsivät välittömästi syyskuun traagisista tapahtumista – kuten lentoliikenne, vakuutus- ja matkailuala – osakkeiden hintojen laskut olivat yleisindexin laskua suurempia. Osakkeiden hinnat laskivat kuitenkin monilla muillakin toimialoilla, mihin ilmeisesti vaikuttivat odotukset talouskasvun hidastumisesta. Myös terrori-iskujen jälkeen julkistetut makrotaloudelliset tiedot tukivat yleiskuvaa talouskasvun jatkumisesta hitaana. Syyskuun lopussa ja lokakuun alussa yhdysvaltalais-

ten osakkeiden hinnat kuitenkin nousivat ja volatiliteetti pieneni nähtävästi osaksi Yhdysvaltain keskuspankin 17.9. ja 3.10. tekemien 50 peruspisteen koronlaskujen sekä ilmoitetun finanssi-poliittisen elvytyspaketin vaikutuksesta.

Japanissa osakkeiden hinnat laskivat 7 % elokuun lopusta lokakuun 10. päivään, jolloin hinnat olivat 28 % alemmat kuin vuoden 2000 lopussa. Yhdysvalloissa koetut tapahtumat näyttivät saaneen markkinat tarkistamaan odotuksiaan Japanin talouden tuotannon kasvusta vielä aiempaa pessimistisemmiksi. Japanin keskuspankin valuuttamarkkinainterventiot jenin vahvistumisen hillitsemiseksi näyttivät osaltaan elvyttäneen osakemarkkinoita syyskuun lopussa ja lokakuun alussa, sillä niillä oli suotuisa vaikutus vientiyriyten osakkeiden hintoihin. Nikkei 225 -indeksiin implisiittinen volatiliteetti kasvoi merkittävästi terrori-iskujen jälkeen, mutta pieneni sittemmin jonkin verran.

Euroalueella Dow Jones Euro Stoxx -indeksi laski 9 % elokuun lopun ja lokakuun 10. päivän välisenä aikana. Näin ollen viime kuukausien laskusuuntaus jatkui, ja indeksin kumulatiivinen lasku vuoden 2000 lopusta oli 27 %. Vaikuttaa siltä, että Yhdysvalloissa koetut tapahtumat vahvistivat markkinaosapuolten käsitystä euroalueen talouskasvunäkymien heikkenemisestä, ja seurauksena oli aluksi laaja-alainen osakkeiden hintojen lasku. Yhdysvaltojen osakemarkkinoiden kehityksen tapaan suurimmat osakkeiden hintojen laskut nähtiin niillä toimialoilla, jotka kärsivät todennäköisimmin suoraan Yhdysvaltain tapahtumista, kuten lentoliikenteessä sekä vakuutus- ja matkailualalla. Samanaikaisesti osakkeiden hintojen laskun kanssa Dow Jones Euro Stoxx -indeksiin perustuvista optioista johdettu implisiittinen volatiliteetti kasvoi tuntuvasti. Implisiittinen volatiliteetti pieneni lokakuun alussa jonkin verran, mutta jäi suureksi verrattuna viime vuosien tavanomaiseen tasoonsa.

2 Hintakehitys

YKHI-inflaatio hidastui hieman elokuussa 2001

Yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) vuotuinen muutosvauhti hidastui Eurostatin mukaan 2,7 prosenttiin elokuussa 2001, kun se oli heinäkuussa ollut 2,8 %. Kun Kreikan tiedot otetaan mukaan perusajanjaksoon, jolta hintojen vuotuinen muutosvauhti lasketaan, inflaatio oli edelleen 2,8 % (ks. taulukko 2). Vuotuisen inflaatiovauhdin hidastuminen toukokuun 2001 huippuvauhdista eli 3,4 prosentista johtuu pääosin energian ja jonkin verran myös jalostamattomien elintarvikkeiden hintakehityksestä (ks. kuvio 13). Jos näitä vaihtelevia eriä eli energian ja jalostamattomien elintarvikkeiden hintoja ei oteta huomioon, YKHIn vuotuinen muutosvauhti (kun Kreikan tiedot ovat mukana perusajanjaksossa)

ei elokuussa 2001 muuttunut, vaan oli edelleen 2,3 %.

YKHIn yksittäisistä eristä energian hinnan vuotuinen muutosvauhti hidastui elokuussa 2001 entisestään eli 2,1 prosenttiin, kun se oli heinäkuussa ollut 2,9 %. Energian hinta laski elokuussa 0,9 % edellisestä, mikä merkitsee sitä, että energian hinta on kolmen viime kuukauden aikana laskenut kaikkiaan 2,9 %. Touko-elokuussa öljyn dollarihinta laski 9,6 % ja eurohinta hieman enemmän eli 12,2 % euron vahvistumisen vuoksi. Vaikka öljyn euromääräinen hinta ei elokuussa 2001 juuri muuttunut, energian vaikutuksen kokonaisinflaatioon odotetaan edelleen pienenevän, koska öljyn hinta oli vuodentakaisena vertailuajankohtana nykyistä korkeammalla tasolla. Energian hinnan vaikutuksen odotetaan lähi-

Taulukko 2.

Euroalueen hinta- ja kustannuskehitys

(vuotuinen prosentimuutos, ellei toisin mainita)

	1998	1999	2000	2000 IV	2001 I	2001 II	2001 III	2001 Huhti	2001 Touko	2001 Kesä	2001 Heinä	2001 Elo	2001 Syys
Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi (YKHI) ja sen erät													
Kokonaisindeksi	1,2	1,1	2,4	2,7	2,6	3,2	.	3,0	3,4	3,1	2,8	2,8	.
josta:													
Tavarat	0,7	0,9	2,7	3,3	2,8	3,5	.	3,4	3,8	3,4	3,1	2,9	.
Elintarvikkeet	1,7	0,6	1,4	2,2	3,2	5,0	.	4,3	5,2	5,4	5,5	5,2	.
Jalostetut elintarvikkeet	1,5	1,0	1,2	1,4	2,0	2,8	.	2,6	2,8	3,1	3,3	3,4	.
Jalostamattomat elintarvikkeet	2,1	0,1	1,7	3,4	5,2	8,4	.	7,1	8,9	9,1	8,8	7,8	.
Teollisuustuotteet	0,2	1,0	3,4	3,8	2,6	2,8	.	2,9	3,2	2,4	1,9	1,7	.
Muut teollisuustuotteet kuin energia	1,0	0,7	0,7	1,1	1,3	1,5	.	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	.
Energia	-2,6	2,3	13,4	13,8	7,3	7,3	.	7,9	8,6	5,4	2,9	2,1	.
Palvelut	2,0	1,6	1,7	1,9	2,3	2,5	.	2,4	2,6	2,6	2,6	2,6	.
Muut hinta- ja kustannusindikaattorit													
Teollisuuden tuottajahinnat ¹⁾	-0,7	-0,4	5,4	6,2	4,5	3,7	.	4,2	3,7	3,2	2,1	1,7	.
Yksikkötyökustannukset ²⁾	0,3	1,3	1,0	1,7	2,0	.	.	-	-	-	-	-	-
Työn tuottavuus ³⁾	1,2	0,9	1,3	0,4	0,2	.	.	-	-	-	-	-	-
Työvoimakustannukset/työntekijä ²⁾	1,5	2,3	2,4	2,1	2,2	.	.	-	-	-	-	-	-
Työvoimakustannukset/tunti ³⁾	1,7	2,2	3,4	3,1	3,1	2,7	.	-	-	-	-	-	-
Öljyn hinta (euroa/barreli) ⁴⁾	12,0	17,1	31,0	34,5	28,4	31,7	29,0	29,8	32,7	32,5	29,4	28,7	28,8
Raaka-aineiden hinnat ⁵⁾	-12,5	-3,1	18,1	16,4	1,4	-0,9	-9,4	-1,1	-4,0	2,5	-1,0	-10,1	-16,7

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot, International Petroleum Exchange, HWWA – Institut für Wirtschaftsforschung (Hampuri) ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Ei sisällä rakentamista.

2) Koko kansantalous.

3) Koko kansantalous (paitsi maatalous, julkishallinto, koulutus, terveydenhoito ja muut palvelut).

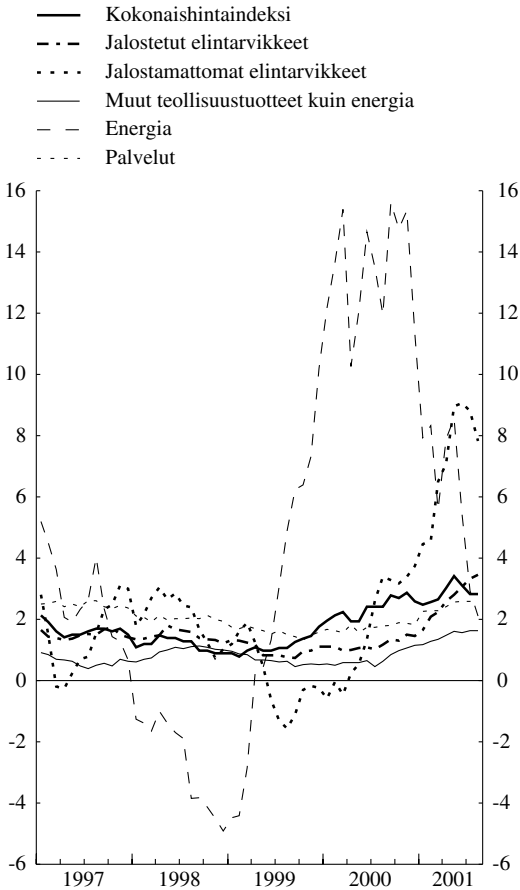
4) Brent Blend -laatu (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen). Hinnat ecuina joulukuuhun 1998 asti.

5) Ei sisällä energian hintoja. Hinnat euroina; joulukuuhun 1998 asti ecuina.

Kuvio 13.

Euroalueen YKHI-inflaatio eriteltynä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

kuukausina entisestään supistuvan, jos öljyn hinta pysyy tasolla, jolle se laski lokakuun alussa. Tämä tukisi odotuksia inflaation hidastumisesta.

Jalostamattomien elintarvikkeiden hinnat laskivat yhä elokuussa 2001, mikä johtui yksinomaan hedelmien ja vihannesten hintojen kehityksestä. Hullun lehmän tauti ja suu- ja sorkkatauti näyttivät edelleen vaikuttavan lihatuotteiden hintoihin. Jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui heinäkuun 8,8 prosentista 7,8 prosenttiin elokuussa 2001. Jalostettujen elintarvikkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti kiihtyi edelleen heinäkuun 3,3 prosentista 3,4 prosenttiin elokuussa 2001. Jalostet-

tujen elintarvikkeiden hintojen viimeaikainen nousu johtuu suureksi osaksi maito- ja siipikarjatuotteiden hintojen kehityksestä. Tämä tukee käsitystä, että jalostettujen elintarvikkeiden hintojen vuotuisen muutosvauhdin nopeutuminen joulukuusta 2000 lähtien johtuu jalostamattomien elintarvikkeiden hintakehityksen viivästyneestä vaikutuksesta.

YKH:n muiden alaerien eli muiden teollisuustuotteiden kuin energian ja palveluiden hintojen vuotuinen muutosvauhti pysyi vakaana touko-elokuussa 2001. Muiden teollisuustuotteiden (pl. energian) hintojen vuotuinen muutosvauhti pysyi 1,6 prosenttina ja palveluiden hintojen 2,6 prosenttina. Kun tarkastellaan tuotantoketjun myöhempien vaiheiden tuotteiden hintakehitystä, näyttää siltä, että aiemmista häiriöistä aiheutunut välillinen nousupaine olisi saavuttamassa huippunsa.

Vaikka muiden teollisuustuotteiden kuin energian ja palveluiden hintojen vuotuinen muutosvauhti ei lähikuukausina kovin paljon hidastuisikaan, inflaatiovauhdin odotetaan kokonaisuudessaan vaimenevan entisestään, koska vaihtelevampien erien eli jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintojen muutosvauhti hidastunee aiempien sokkien vaikutuksen lakatessa. Siitä huolimatta, että Yhdysvalloissa syyskuussa tapahtuneiden terroristi-iskujen odotetaan heikentävän euroalueen talouden toimeliaisuutta vain tilapäisesti, inflaatiopaineiden oletetaan myös tästä syystä vaimentuvan jonkin verran.

Tuottajahintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui edelleen elokuussa 2001

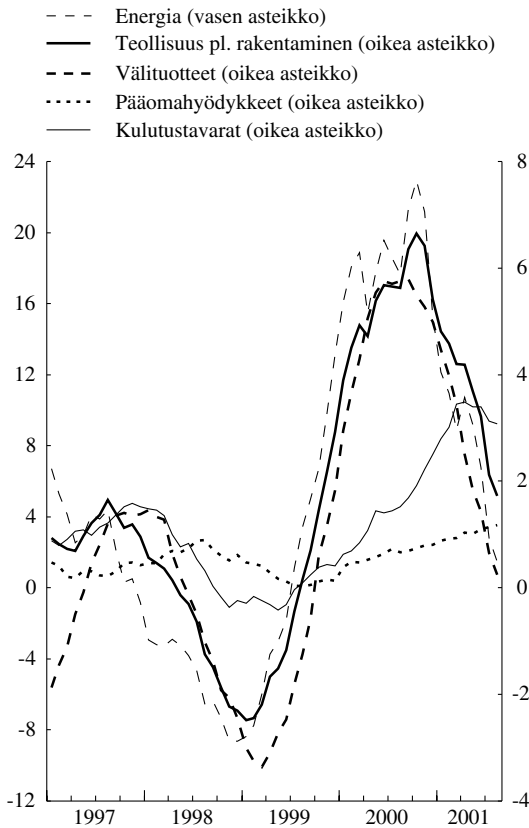
Euroalueen teollisuuden tuottajahintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui 1,7 prosenttiin elokuussa 2001, kun se oli heinäkuussa ollut 2,1 %. Hidastumisesta noin puolet johtui energian hintakehityksestä.

Tuottajahintojen yksittäisten alaerien tarkastelusta käy ilmi, että eniten hidastui energian hinnan vuotuinen muutosvauhti, joka heikkeni heinäkuun 2,8 prosentista 1,4 prosenttiin elokuussa 2001 (ks. kuvio 14). Tämä johtui vertailuajan-

Kuvio 14.

Euroalueen teollisuuden tuottajahinnat eriteltyinä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

kohdan vaikutuksesta ja siitä, että energian hinta laski elokuussa 0,6 % heinäkuusta. Välituotteiden hintojen vuotuinen muutosvauhti heikkeni elokuussa 0,2 prosenttiin, kun se oli heinäkuussa ollut 0,7 %. Tuotantoketjuun kuuluvien välituotteiden hinnat eivät juuri siis aiheuta inflaatiopaineita. Kulutustavaroiden tuottajahintojen vuotuinen muutosvauhti oli elokuussa edelleen 3,1 %. Sitä vastoin pääomahyödykkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti kiihtyi elokuussakin hieman eli 1,2 %, kun se oli heinäkuussa ollut 1,1 %.

Euroalueen kyselytutkimukseen perustuva tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintaindeksin (Eurozone Price Index) kehitys syyskuussa viit-

taa siihen, että tuottajahintojen voidaan odottaa laskevan edelleen (ks. kuvio 15). Yrityksiä koskevasta Euroopan komission suhdannekyselystä saadut tiedot, jotka niin ikään perustuvat syyskuun tietoihin, vahvistavat tätä käsitystä. Tuottajahintojen laskua edistäisi myös, jos öljyn euroääräinen hinta pysyisi tasolla, jolle se laski lokakuun alussa.

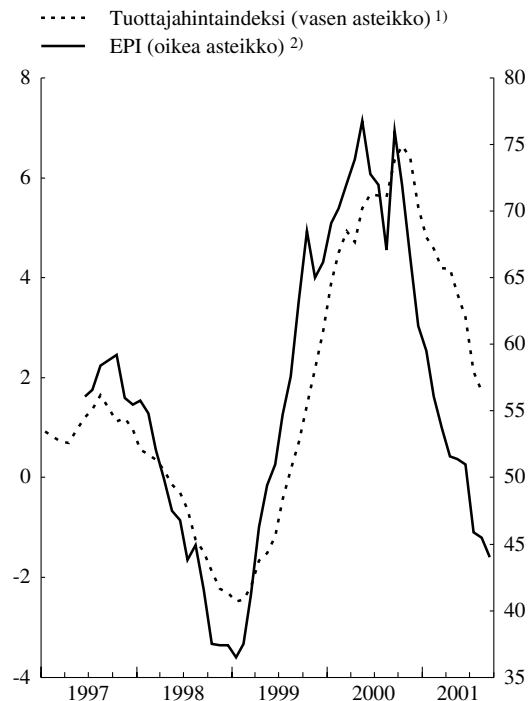
Tuntia kohden laskettujen työvoimakustannusten vuotuinen muutosvauhti hidastui teknisistä syistä

Eurostatin julkaisemien uusimpien tietojen mukaan tuntia kohden laskettujen kokonaistyövoii-

Kuvio 15.

Tuottajahinnat ja tehdasteollisuuden tuotantopanosten hinnat euroalueella

(kuukausihavaintoja)

Lähteet: Eurostat ja Reuters.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta), mikäli tiedot ovat olleet saatavissa.

1) Vuotuinen prosenttimuutos; ei sisällä rakentamista.

2) Eurozone Price Index, euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintaindeksi, jonka tiedot perustuvat ostopäälliköille tehtävään kyselyyn. Indeksiluku, joka on yli 50, viittaa tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintojen nousuun, ja 50:tä pienempi indeksiluku hintojen laskuun.

makustannusten vuotuinen muutosvauhti hidastui euroalueen yrityssektorilla (pl. maatalous) 2,7 prosenttiin vuoden 2001 toisella neljänneksellä, kun se oli ensimmäisellä neljänneksellä ollut 3,1 %. Syyt hidastumiseen ovat kuitenkin lähinnä teknisiä ja liittyvät palkanmaksukäytännön muutoksiin yhdessä euroalueen maassa. Työvoimakustannusten pohjana olevien tilastojen ja palkkaneuvotteluista saatujen tietojen perusteella vaikuttaa siltä, että tuntia kohden laskettujen työvoimakus-

tannusten vuotuinen muutosvauhti pysyi suurin piirtein samana kuin ensimmäisellä neljänneksellä ja että palkkakehitys on edelleen verrattain mallista.

Asuntojen hintojen kehityksen tarkastelu on osa EKP:n rahapolitiikan strategian molempien pilarien mukaista hintavakauden riskien analysointia. Tätä hintojen kehitystä kuvataan lyhyesti kehikossa 2.

Kehikko 2.

Alustavia tietoja asuntojen hintojen kehityksestä euroalueella

Euroalueen asuntojen hintojen kehitys on tärkeä tekijä analysoitaessa hintavakauteen kohdistuvia riskejä EKP:n rahapolitiikan kahden pilarin strategian mukaisesti. Asuntojen hintojen muutokset saattavat vaikuttaa kuluttajien käyttäytymiseen luottamus- ja varallisuustekijöinä ja näkyä siten myös kulutuksessa ja säästämisessä. Lisäksi asuntojen hintojen muutoksia tutkimalla voidaan tukea ensimmäisen pilarin mukaista analyysiä, jossa raha-aggregaatit ja luotot ovat keskeisellä sijalla – asuntolainathan muodostavat merkittävän osan kotitalouksille myönnettyjen lainojen kokonaismäärästä. Koska asuntolainat muodostavat myös huomattavan osan rahalaitosten luotonannosta, asuntojen hintojen poikkeuksellinen kehitys saattaa vaikuttaa ratkaisevasti myös makrotalouden ja rahoitusjärjestelmän vakauteen.

Euroalueen maiden asuntomarkkinat poikkeavat toisistaan maiden lainsäädännöllisten, rahoitusjärjestelmällisten, historiallisten ja yhteiskunnallisten erojen vuoksi. Esimerkiksi omistusasuntojen prosenttiosuus asuntokannasta voi vaihdella mm. verotusjärjestelmän, vuokralaisten oikeussuojan, suhteellisten hintojen ja kulttuurinäkökohtien mukaan. Omakotitalojen ja kerrostalojen keskinäiset osuudet saattavat vaihdella kaavoituslainsäädännön, mieltymysten ja tilarajoitusten mukaan. Nämä erot voivat vaikuttaa asuntojen kokonaishintoihin, koska eri asuntoluokkien hintakehitys saattaa vaihdella eri aikoina. Myös uuden asuntokannan koostumus voi vaihdella merkittävästi verrattuna jo olemassa olevaan asuntokantaan. Käytettävissä olevat kansalliset tietolähteet vaihtelevat sen mukaan, sisältyykö niihin a) ainoastaan jo rakennetut asunnot, ainoastaan uustuotanto vai kummatkin, b) ainoastaan pääkaupunkiasunnot, ainoastaan niiden ulkopuolella sijaitsevat vai koko maan asunnot vai c) näkyvätkö niissä asuntokannan rakenteen muutokset. Tällä tekijällä korvataan tiedot ostettujen asuntojen laadun muutoksista. Tiedonsaantiin vaikuttavat myös rahoitukseen ja asunnonvälitykseen liittyvät rakenteelliset erot kiinteistömarkkinoilla, koska usein tiedot ilmoitetaan ainoastaan asuntokaupoista, jotka on rahoitettu asuntolainalla tai jotka ovat kiinteistövälittäjien välittämiä.

Tällä hetkellä ei ole olemassa yhtenäisiä tilastoja asuntojen hinnoista EU:ssa, eikä niitä ole suunniteltu laadittavan lähitulevaisuudessa. Kansalliset arviot perustuvat joskus epävirallisiin ja kaupallisista lähteistä saattuihin tietoihin. Tässä kehikossa euroalueen asuntojen hinnoista voidaan tehdä ainoastaan karkea arvio, joka perustuu merkittäviä epävarmuuksia sisältäviin kansallisiin tietoihin. Tietojen vertailtavuutta ei tällä hetkellä voida taata, koska eri tietolähteet poikkeavat toisistaan kattavuuden ja käytettyjen tilastointimenetelmien suhteen. Tämän vuoksi tietoja onkin tulkittava varoen. Tässä kehikossa annetaan tietoja asuntojen hintojen yleisestä kehityksestä, ei tarkkaa arviota lyhyen aikavälin hinnanmuutoksista tai hintatasoista.

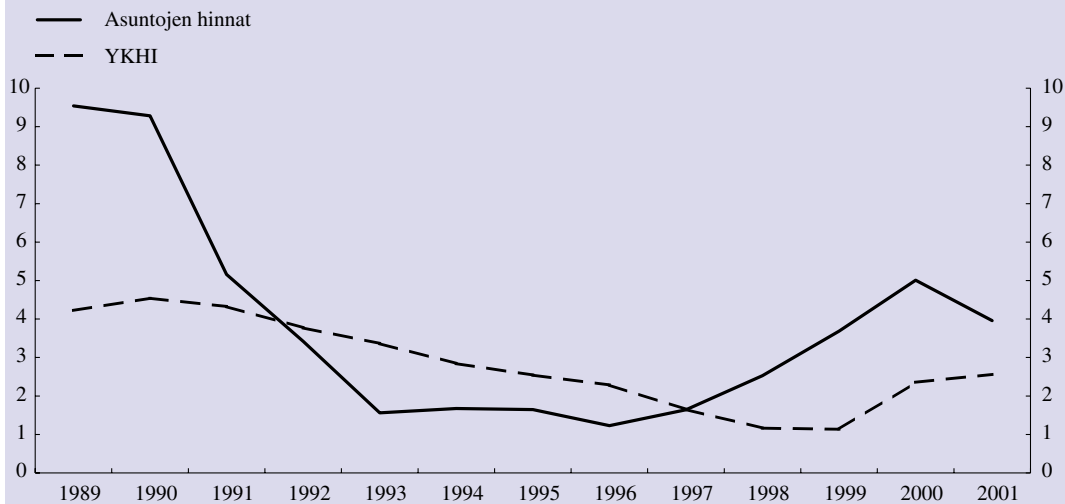
Oheisessa kuviossa esitetään käytettävissä olevien tietojen perusteella asuntojen hintojen muutoksia euroalueella vuodesta 1989 vuoden 2001 alkuun. Hintojen vuotuiset muutosvauhdit hidastuivat vuosina 1989–

1993, mikä johtuu 1980-luvun loppupuolen voimakkaiden hinnannousujen taitumisesta ja euroalueen tuotannon heikosta kasvusta 1990-luvun alkupuolella. Vuosina 1993–1997 asuntojen hintojen muutosvauhti oli suhteellisen vakaa eli 1–2 %. Vuosina 1998–2000 kasvuvauhti nopeutui, mikä johtui euroalueen taloudellisen toimeliaisuuden lisääntymisestä ja alhaisista koroista. Varsinkin Talous- ja rahaliitto EMUn syntymisen myötä varallisuushinnat ovat saattaneet joissakin maissa sopeutua siten, että niissä ovat näkyneet EMUun liitetyt odotukset inflaatiovauhdin kestävästä hidastumisesta ja siten myös aiempaa alhaisemmista koroista.

Kuviossa esitetään asuntojen hintojen kehitys euroalueella yhdessä kuluttajahintojen kehityksen kanssa. On vain vähän viitteitä siitä, että euroalueen asuntojen hinnat ovat kehittyneet tarkastelujaksolla huomattavan poikkeavasti euroalueen koko yleisen hintakehityksen linjasta.

Euroalueen asuntojen hinnat ja YKHI

(vuotuinen prosenttimuutos, vuositietoja)

Lähteet: EKP:n laskelmat ja Eurostat (YKHI vuodesta 1995 lähtien).

Huom. Vuotta 2001 koskevat tiedot ovat ensimmäiseltä neljännekseltä. Asuntojen hintatietoja ei ole yhdenmukaistettu. Euroalueen yhteenlasketut tiedot perustuvat 11 euromaan arvioihin. Italian tiedot puuttuvat.

3 Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat

Taloukasvu hidastui toisella neljänneksellä

Reaalitalouden kehitystä koskevat tiedot on muutamia kyselytutkimustietoja lukuun ottamatta kerätty ennen Yhdysvalloissa 11.9. tapahtuneita terrori-iskuja. Ne viittaavat siihen, että euroalueen taloukasvu pysynee vaimeana lyhyellä aikavälillä.

Kuten edellisessä Kuukausikatsauksessa todettiin, euroalueen BKT:n määrä kasvoi Eurostatin ensimmäisen arvion mukaan vuoden 2001 toisella neljänneksellä 0,1 % ensimmäisestä neljänneksestä, jolloin sen kasvu oli 0,5 % (ks. taulukko 3). Myös vuotuinen kasvuvauhti hidastui ensimmäisen neljänneksen 2,4 prosentista 1,7 prosenttiin toisella neljänneksellä. Nettoviennin vai-

kus BKT:n määrän kasvuun oli toisella neljänneksellä -0,3 prosenttiyksikköä, kun se ensimmäisellä neljänneksellä oli ollut vielä positiivinen eli 0,5 prosenttiyksikköä. Maailmankaupan merkittävän hidastumisen ja euroalueen sisäisen kaupan vähenemisen takia viennin määrä supistui toisella neljänneksellä 1,2 % edellisestä neljänneksestä, jolloin se oli kasvanut hieman eli 0,3 %. Tuonti supistui edelleen 0,6 % tämän vuoden toisella neljänneksellä, kun se oli ensimmäisellä neljänneksellä vähentynyt 1,1 %. Tämä johtui varastojen sopeutuksesta ja investointien vähäisyydestä. Investointien määrä supistui kansainvälisen ilmapiirin synkenemisen vuoksi 0,8 % vuoden 2001 toisella neljänneksellä, kun se oli ensimmäisellä neljänneksellä lisääntynyt hieman eli 0,1 % edellisestä neljänneksestä. Neljännesvuositasolla yksityisen kulutuksen kasvu hidastui hieman ja oli toisella neljänneksellä 0,6 %, kun se oli ensimmäisellä neljänneksellä ollut 0,8 %. Kulutuksen kasvu oli vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla kuitenkin selvästi nopeampaa kuin vuoden 2000 toisella puoliskolla. Tämä viittaisi siihen, että vuonna 2001 toteutetut veronalennukset lisäsivät yksityistä kulutusta vuoden ensimmäisellä puoliskolla enemmän kuin inflaation kiihtyminen vähensi sitä.

Ilman rakentamista laskettu teollisuustuotanto supistui tämän vuoden heinäkuussa kuukausitasolla 1,6 % kasvettuaan kesäkuussa 1,0 % (ks. taulukko 4). Myös tuotannon vuotuinen kasvuvauhti hidastui heinäkuussa 1,5 %, kun se oli kesäkuussa kiihtynyt 1,7 %. Samalla kun maailmankauppa ja investointien määrä vähenivät, teollisuustuotanto supistui toukokuusta heinäkuuhun ulottuvana kolmen kuukauden ajanjaksona 0,9 % verrattuna helmikuusta huhtikuuhun ulottuvaan vastaavaan jaksoon. Vastaavasti teollisuustuotanto väheni 0,8 % toisella neljänneksellä ja 0,2 % ensimmäisellä neljänneksellä.

Tehdasteollisuuden tuotannon kehitys on ollut samansuuntaista, sillä heinäkuussa tuotanto supistui 1,9 % kesäkuusta, jolloin se oli kasvanut 1,2 % toukokuusta. Kaikkien keskeisten tehdasteollisuuden alojen eli välituotteiden, pääomahyödykkeiden ja kulutustavaroiden tuotanto supistui heinäkuussa. Kun tarkastellaan kolmen kuukauden liukuvaa keskiarvoa, välituotteiden tuo-

tuotanto on ollut samansuuntaista, sillä heinäkuussa tuotanto supistui 1,9 % kesäkuusta, jolloin se oli kasvanut 1,2 % toukokuusta. Kaikkien keskeisten tehdasteollisuuden alojen eli välituotteiden, pääomahyödykkeiden ja kulutustavaroiden tuotanto supistui heinäkuussa. Kun tarkastellaan kolmen kuukauden liukuvaa keskiarvoa, välituotteiden tuo-

Taulukko 3.

BKT:n määrän kasvu euroalueella

(prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	Vuosimuutos ¹								Neljännesvuosimuutos ²				
	1998	1999	2000	2000 II	2000 III	2000 IV	2001 I	2001 II	2000 II	2000 III	2000 IV	2001 I	2001 II
Bruttokansantuotteen määrä	2,8	2,6	3,4	3,9	3,3	2,9	2,4	1,7	0,8	0,5	0,6	0,5	0,1
<i>josta:</i>													
Kotimainen kysyntä	3,5	3,2	2,9	3,5	2,8	2,3	1,6	1,0	0,9	0,2	0,5	0,0	0,3
Yksityinen kulutus	3,0	3,2	2,6	3,3	2,5	1,8	1,9	1,7	0,8	0,2	0,1	0,8	0,6
Julkinen kulutus	1,2	2,1	1,9	2,2	1,7	1,6	1,8	1,6	0,4	0,2	0,6	0,6	0,1
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	5,1	5,5	4,4	4,9	4,1	3,3	1,8	0,1	0,9	1,0	-0,1	0,1	-0,8
Varastojen muutos ^{3), 4)}	0,4	-0,2	0,0	0,1	0,1	0,2	-0,3	-0,3	0,2	-0,1	0,3	-0,6	0,1
Nettovienti ³⁾	-0,6	-0,5	0,6	0,4	0,5	0,6	0,9	0,7	-0,1	0,3	0,1	0,5	-0,3
Vienti ⁵⁾	7,1	5,1	11,9	11,9	12,0	11,4	8,6	4,8	2,4	3,1	2,6	0,3	-1,2
Tuonti ⁵⁾	9,7	7,0	10,7	11,1	11,0	10,3	6,5	3,1	2,8	2,4	2,3	-1,1	-0,6
Reaalinen arvonlisäys, brutto:													
Maa- ja kalatalous ⁶⁾	1,7	2,6	0,0	-0,4	0,4	-0,6	0,2	0,4	-0,5	1,5	-0,2	-0,6	-0,3
Teollisuus	2,6	1,1	4,2	4,5	3,9	3,6	2,6	0,6	0,5	0,6	0,6	0,9	-1,4
Palvelut	3,0	3,1	3,5	3,8	3,4	3,2	2,8	2,5	0,8	0,6	0,7	0,6	0,5

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Vuosimuutos: prosenttimuutos edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

2) Neljännesvuosimuutos: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

3) Vaikutus BKT:n määrän kasvuun, prosenttiyksikköä.

4) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

5) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Euroalueen sisäisen kaupan tietoja ei ole poistettu kansallisen tilinpidon tuonti- ja vientiluvuista. Tästä syystä nämä tiedot ja maksutasetiedot eivät ole täysin verrannollisia.

6) Sisältää myös riista- ja metsätalouden.

Taulukko 4.

Euroalueen teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1999	2000	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001
			Touko	Kesä	Heinä	Touko	Kesä	Heinä	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä
			Kuukausimuutos			3 kk:n liukuva keskiarvo							
Koko teollisuus													
pl. rakentaminen	2,0	5,4	0,0	1,7	-1,5	-0,3	1,0	-1,6	-0,2	-0,4	-1,1	-0,8	-0,9
<i>pääaloittain:</i>													
Koko teollisuus pl. rakentaminen ja energiantuotanto ¹⁾	1,8	5,7	-0,4	1,3	-1,7	0,0	0,7	-1,1	-0,4	-1,1	-2,2	-1,7	-1,3
Väli tuotteet	1,5	5,8	-1,4	0,3	-2,6	0,1	0,6	-1,2	-1,4	-1,7	-2,3	-1,7	-1,3
Pääomahyödykkeet ¹⁾	2,4	8,5	1,1	2,8	-1,0	0,3	0,9	-1,6	1,0	-0,6	-1,7	-1,7	-1,0
Kulutustavarat	1,7	2,3	-0,4	1,3	-1,0	-0,2	0,3	-0,5	0,0	-0,1	-0,4	-0,4	-0,5
Kestävät	1,4	5,8	-3,4	0,3	-6,0	-0,7	0,4	-2,3	-0,8	-1,1	-1,7	-1,6	-2,0
Ei-kestävät	1,7	1,6	0,2	1,6	0,1	-0,1	0,2	-0,1	0,2	0,2	-0,1	-0,1	-0,1
Energian tuotanto	1,5	1,5	3,0	2,0	1,0	0,8	0,4	-0,5	0,6	1,4	1,3	2,1	1,8
Tehdasteollisuus	2,0	5,8	-0,4	1,6	-1,7	-0,5	1,2	-1,9	-0,4	-0,6	-1,5	-1,3	-1,4

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Vuotuiset prosenttimuutokset on laskettu käyttämällä työpäivien määrällä korjattuja tietoja.

Prosenttimuutokset edellisestä kuukaudesta ja kolmen kuukauden keskitetyt liukuvat keskiarvot, joita verrataan vastaavaan kolmea kuukautta aiempaan keskiarvoon, on laskettu käyttämällä tietoja, jotka on puhdistettu kausivaihtelusta ja korjattu työpäivien lukumäärällä. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Tehdasteollisuus ei sisällä kocsin ja öljytuotteiden tuotantoa, mutta sisältää mineraalien kaivun (pl. energiaraaka-aineet).

tannon havaitaan supistuneen 1,3 %, pääomahyödykkeiden 1,0 % ja kulutustavaroiden 0,5 %. Kulutustavaroiden tuotannon vähenemiseen vaikutti kestävien kulutustavaroiden tuotannon supistuminen (2,0 %).

Yritysten ja kuluttajien luottamus heikkeni kesäkuukausina

Euroopan komissio julkisti lokakuussa yrityksiä ja kuluttajia koskevat suhdannekyselynsä sekä elotä syyskuulta (ks. taulukko 5). Suurin osa syys-

Taulukko 5.

Euroalueen yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt

(kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1998	1999	2000	2000	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001
				IV	I	II	III	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys
Talouden luottamusindeksi ¹⁾	2,4	-0,2	2,6	-0,4	-0,6	-1,4	-1,3	-0,5	-0,4	-0,6	-0,4	-0,6	0,0
Kuluttajien luottamusindikaattori ²⁾	6	7	12	12	12	9	3	11	9	8	5	3	2
Teollisuuden luottamusindikaattori ²⁾	6	0	12	12	8	2	-3	3	2	0	-2	-3	-4
Rakentamisen luottamusindikaattori ²⁾	2	14	22	20	19	17	13	18	18	15	13	12	15
Vähittäiskaupan luottamusindikaattori ²⁾	3	0	5	2	3	-1	-1	1	-2	-2	1	-3	-1
Suhdanneindikaattori ³⁾	0,7	-0,1	1,3	1,3	0,9	0,1	-0,5	0,4	0,1	0,0	-0,4	-0,5	-0,6
Kapasiteetin käyttöaste, % ⁴⁾	82,9	81,9	83,9	84,5	84,0	83,3	.	83,6	-	-	82,9	-	-

Lähteet: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt ja Euroopan komissio (talouden ja rahoituksen pääosasto). Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Prosenttimuutos edellisestä kaudesta.

2) Saldoluvut prosenttiyksikköinä. Esitetyt tiedot on laskettu poikkeamina tammikuusta 1985 alkaen lasketusta keskiarvosta.

3) Poikkeama keskiarvosta keskihajontoina mitattuna.

4) Tiedot on koottu kunkin vuoden tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Esitetyt neljännesvuosittaiset luvut ovat kahden peräkkäisen kyselyn eli kyseisen neljänneksen alussa ja seuraavan neljänneksen alussa tehdyn kyselyn keskiarvoja.

Vuosittiedot on johdettu neljännesvuosihavaintojen keskiarvoista.

kuun kyselyn vastauksista oli annettu ennen Yhdysvaltain terrori-iskuja. Yrityksiä koskevan Euroopan komission suhdannekyselyn mukaan euroalueen teollisuuden luottamus heikkeni edelleen yhden indeksipisteen sekä elo- että syyskuussa. Suurin syy tähän oli yritysten tulevaa tuotantoa koskeneiden odotusten synkkeneminen. Myös arviot tilauskannasta olivat syyskuussa aiempaa pessimistisempiä. Lopputuotteiden varastoja koskeneet arviot pysyivät puolestaan ennallaan.

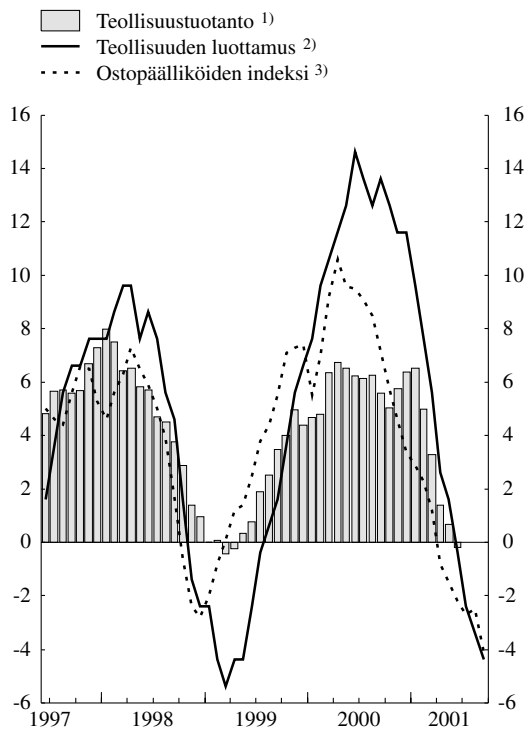
Euroalueen tehdasteollisuuden ostopäälliköiden indeksi (Purchasing Managers' Index, PMI) laski 1,6 indeksipistettä syyskuussa 2001 ja oli 45,9, kun se oli elokuussa noussut 0,2 indeksipistettä (kuvio 16). Elokuun vähäisestä noususta huolimatta indeksin kehitys viittaa siihen, että tehdasteollisuuden tuotanto on supistunut edelleen vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä. Syyskuun kysely tehtiin Yhdysvaltain terrori-iskujen jälkeen. Vaikka kysymyksillä ei siis pyritä selvittämään odotettavissa olevaa kehitystä, vaan kulu- van kuukauden todellista kehitystä edellisen kuukauden vastaavaan kehitykseen verrattuna, viimeaikaiset tapahtumat ovat saattaneet vaikuttaa syyskuun kyselyn tuloksiin. Yksittäisten erien tarkastelu osoittaa, että puolet ostopäälliköiden indeksin laskusta syyskuussa 2001 johtui uusien tilausten indeksin laskusta. Myös tuotannon vaihteluita ja työllisyyttä sekä toimitusaikojen lyhenemistä mittaavat indeksit laskivat, mikä viittaa tehdasteollisuuden aktiivisuuden heikkenemiseen. Varastoon hankittuja tavaroita mittaava indeksi nousi hieman.

Muita aloja epävakampien rakennusalan ja vähittäiskaupan luottamusta koskevien indikaattoreiden kehitystä voitaneen parhaiten arvioida neljännesvuosimuutosten perusteella. Rakennusalan luottamus väheni kolmannella neljänneksellä toisesta neljänneksestä lähinnä työllisyysodotusten heikkenemisen vuoksi. Tilauskanta-arviot pysyivät suurin piirtein ennallaan. Vähittäiskaupan suhdanneodotukset olivat kolmannella neljänneksellä hieman aiempaa pessimistisemmät, mutta luottamus pysyi kokonaisuudessaan ennallaan.

Euroopan komissio on tarkistanut kuluttajien luottamusta mittaavan indikaattorin laskentata-

Kuvio 16. Teollisuustuotanto, teollisuuden luottamus ja ostopäälliköiden indeksi euroalueella

(kuukausihavaintoja)

Lähteet: Eurostat, yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt, Reuters ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta), mikäli tiedot ovat olleet saatavissa.

1) Tehdasteollisuus; kolmen kuukauden liukuvien keskiarvojen vuotuisia prosenttimuutoksia; työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.

2) Saldoluvut prosentteina; poikkeamat keskiarvosta tammi-kuusta 1985 lähtien.

3) PMI = Purchasing Managers' Index; poikkeamat 50:stä; positiiviset arvot viittaavat taloudellisen toimeliaisuuden lisääntymiseen.

paa, jotta indikaattori entistä paremmin heijastaisi kuluttajia koskevan kyselytutkimuksen tulevaisuutta selvittäviin kysymyksiin annettuja vastauksia. Sekä aikaisemman että uuden kuluttajien luottamusta kuvaavan aikasarjan kehitys on kuitenkin hyvin samankaltainen. Kuluttajien luottamus heikkeni elo-syyskuussa 2001 entisestään, koska työttömyysodotukset olivat aikaisempaa synkempiä ja koska yleisen taloustilanteen tuleva kehitys arvioitiin entistä heikommaksi. Kotitaloudet kuitenkin arvioivat elokuussa oman taloustilanteensa heikentyneen vain hieman, ja arviot pysyivät syyskuussa samoina. Tarkasteltaessa kuluttajien luottamuksen heikkenemistä on otettava huomioon, että kuluttajien luottamuk-

sen ja kulutuksen kasvun välinen yhteys ei aina ole selväpiirteinen. Näin on varsinkin silloin, kun luottamuksen heikkeneminen lyhyellä aikavälillä johtuu pikemminkin siitä, millaiseksi kuluttajat arvioivat yleisen taloustilanteen, eikä siitä, miten he arvioivat oman tilanteensa kehittyvän.

Vähittäiskaupan myynnin määrä kasvoi heinäkuussa 0,3 % kesäkuusta, jolloin se oli kasvanut 0,1 %. Vuositasolla vähittäiskaupan myynnin määrä kasvoi toukokuusta heinäkuuhun 2001 ulottuvana kolmen kuukauden ajanjaksona 1,1 %, kun se oli kasvanut 1,1 % toisella neljänneksellä ja 2,3 % ensimmäisellä neljänneksellä (kuvio 17). Vähittäiskaupan eristä kotitalouskoneiden ja -lait-

teiden myynti on pitkällä aikavälillä selvästi alkanut vähetä, ja sen vuotuinen kasvuvauhti muuttui negatiiviseksi heinäkuussa 2001. Euroalueen uusien henkilöautojen rekisteröintien määrän kasvu hidastui kesäkuusta elokuuhun ulottuvan kolmen kuukauden jakson aikana, ja rekisteröinnit lisääntyivät vain 1,2 % edellisestä vastaavasta jaksosta. Vastaavasti ne olivat toukokuusta heinäkuuhun lisääntyneet 4,0 % ja huhtikuusta kesäkuuhun 6,5 %. Vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden liukuva keskiarvo kuitenkin nousi edelleen ja oli kesä-elokuussa 2,1 %.

Tulevaisuudennäkymät entistä epävarmemmat

Yhdysvaltoihin kohdistuneiden terrori-iskujen jälkeen epävarmuus euroalueen talouden näkymistä on lisääntynyt. Kestää vielä jonkin aikaa ennen kuin käyttöön saadaan luottamusindikaattoritietojen lisäksi muita reaalityalouden kehitystä kuvaavia tietoja, jotka ovat tarpeen, jotta viimeaikaisten tapahtumien vaikutuksia voidaan täysin arvioida. On kuitenkin selvää, että euroalueen talouskasvun hidastumisen riski on lyhyellä aikavälillä lisääntynyt. Monet seikat tukevat silti talouden kasvua. Euroalueella ei ole sellaisia talouden perustekijöihin liittyviä epätasapainotekijöitä, jotka edellyttäisivät pitkäaikaisia korjaustoimia. Myös euroalueen rahoitus tilanne on suotuisa, ja inflaation odotettu hidastuminen tulevana kuukausina tukenee käytettävissä olevien tulojen kasvua ja siten myös kulutusta.

Työttömyysaste edelleen 8,3 % elokuussa 2001

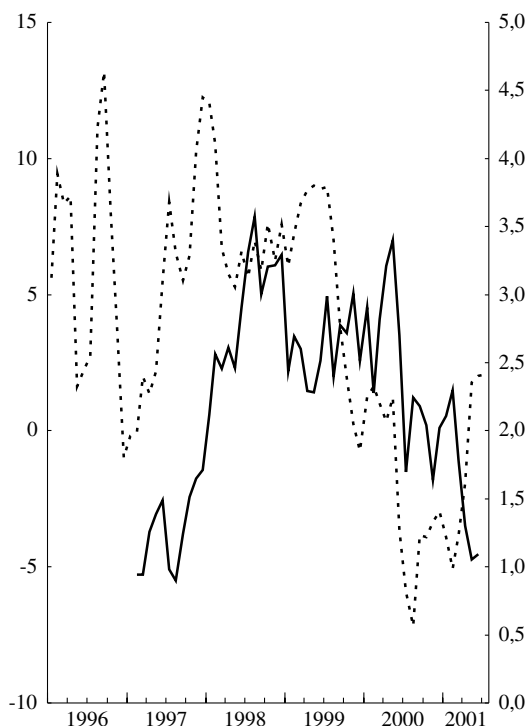
Elokuussa euroalueen standardoitu työttömyysaste oli 8,3 %, joten se on pysynyt ennallaan heinäkuusta (ks. taulukko 6). Työttömien absoluuttinen määrä kuitenkin väheni elokuussa n. 26 000 eli suunnilleen saman verran kuin heinäkuussa. Määrä väheni hieman enemmän kuin vuoden 2001 toisella neljänneksellä keskimäärin (13 000 kuukaudessa). Siten työttömyyden väheneminen on hidastunut vuoden 2001 ensimmäisestä neljänneksestä (ks. myös kuvio 18), jolloin työttömien määrä vielä väheni keskimäärin 72 000 kuukaudessa.

Kuvio 17.

Uusien henkilöautojen rekisteröinnit ja vähittäiskaupan myynti euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, kolmen kuukauden keskitettyjä liukuva keskiarvoja)

····· Uusien henkilöautojen rekisteröinnit (vasen asteikko)
— Vähittäiskaupan myynti (oikea asteikko) ¹⁾

Lähteet: Eurostat ja ACEA/A.A.A. (European Automobile Manufacturers' Association, Bryssel).

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Laskennassa on käytetty kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja.

Taulukko 6.

Euroalueen työttömyys

(% työvoimasta, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1998	1999	2000	2000	2000	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001
				III	IV	I	II	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	
Yhteensä	10,8	10,0	8,9	8,8	8,6	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,3	8,3	
Alle 25-vuotiaat ¹⁾	21,5	19,5	17,5	17,2	16,8	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,4	16,3	
25-vuotiaat ja sitä vanhemmat	9,3	8,6	7,8	7,6	7,5	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	

Lähde: Eurostat.

Huom. ILO:n suositusten mukaan. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Vuonna 2000 tämän ryhmän osuus työttömien kokonaismäärästä oli 23,6 %.

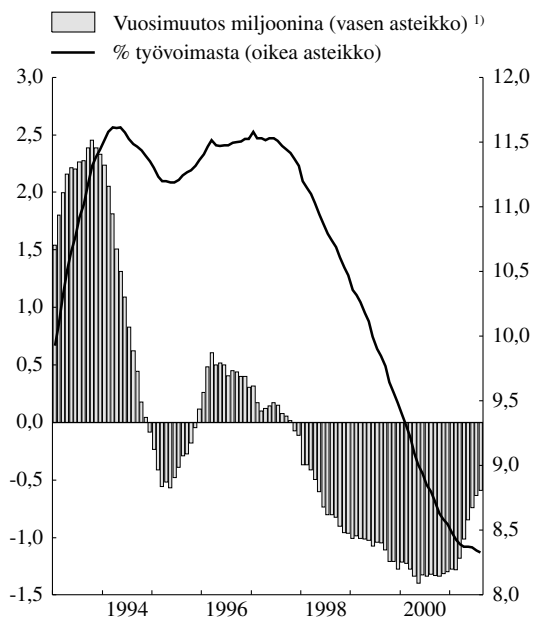
Viime kuukausina alle 25-vuotiaiden työttömyysaste näyttää laskeneen hieman enemmän kuin 25-vuotiaiden ja sitä vanhempien. Nuorisotyöttömyys laski 0,1 prosenttiyksikköä sekä heinä-

kuussa että elokuussa ja oli lopulta 16,3 % (ks. taulukko 6). Sitä vastoin vanhemman ikäryhmän työttömyysaste pysyi ennallaan 7,3 prosentissa vuoden 2001 helmikuusta elokuuhun.

Kuvio 18.

Euroalueen työttömyys

(kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Vuosimuutostietoja ei ole puhdistettu kausivaihtelusta.

Työllisyyden kasvu hidastui edelleen vuoden 2001 toisella neljänneksellä

Kansantalouden tilinpidon työllisyystietoja euroalueelta on saatavissa vasta vuoden 2001 ensimmäiseltä neljännekseltä, ja ne osoittavat työllisyyden neljännesvuosikasvun olleen 0,4 % (ks. taulukko 7). Kansallisiin epätäydellisiin lähteisiin perustuvan arvion mukaan euroalueen työllisyys on kasvanut noin 0,2 % vuoden 2001 toisella neljänneksellä. Siten työllisyyden vuotuinen kasvuvauhti olisi hidastunut ensimmäisen neljänneksen 2,0 prosentista noin 1,6 prosenttiin vuoden 2001 toisella neljänneksellä. Työllisyysodotuksia koskevan kyselyn tulokset, jotka ovat aikaisemmin ennakoineet työllisyyden kehityssuuntaa (ks. kehikko 3), viittaavat siihen, että hidastuminen jatkuu vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä. Tämä käy yksiin sen kanssa, että talouskasvun hidastumisen odotetaan vaikuttavan työllisyyteen viipeellä. Palvelusektorin kyselytulokset viittasivat siihen, että työllisyyden odotetaan edelleen kasvavan vuoden 2001 kolmannen neljänneksen alussa, joskaan ei yhtä suotuisasti kuin toisella neljänneksellä.

Taulukko 7.

Työllisyyden kasvu euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1998	1999	2000	2000	2000	2000	2000	2001	2000	2000	2000	2000	2001
				I	II	III	IV	I	I	II	III	IV	I
	Neljännesvuosimuutokset ¹⁾												
Koko kansantalous	1,6	1,7	2,0	1,9	2,1	2,0	2,1	2,0	0,5	0,6	0,4	0,5	0,4
<i>josta:</i>													
Maa- ja kalatalous ²⁾	-1,4	-3,1	-1,5	-1,8	-1,7	-1,6	-0,7	0,0	-0,3	-0,2	-0,4	0,2	0,4
Teollisuus	1,0	0,3	1,0	0,7	1,0	1,0	1,2	1,2	0,2	0,4	0,2	0,4	0,3
pl. rakentaminen	1,2	0,0	0,7	0,0	0,7	0,9	1,2	1,3	0,2	0,5	0,2	0,3	0,2
Rakentaminen	0,3	1,0	1,6	2,4	1,5	1,0	1,3	1,2	0,4	0,1	0,3	0,6	0,3
Palvelut	2,2	2,6	2,8	2,6	2,9	2,8	2,8	2,4	0,7	0,8	0,6	0,6	0,4
Kauppa ja kuljetus ³⁾	1,7	2,4	2,9	2,9	3,1	2,8	2,7	2,1	0,8	0,7	0,7	0,6	0,2
Rahoitustoiminta ja liike-elämän palvelut ⁴⁾	5,1	5,6	5,9	6,2	6,2	6,0	5,2	4,6	1,5	1,6	1,1	0,9	0,9
Julkishallinto ⁵⁾	1,3	1,5	1,3	0,9	1,2	1,3	1,6	1,7	0,3	0,6	0,2	0,5	0,4

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Neljännesvuosimuutokset: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

2) Sisältää myös riista- ja metsätalouden.

3) Sisältää myös korjaustoiminnan, tietoliikenteen, majoitus- ja ravitsemistoiminnan.

4) Sisältää myös kiinteistö- ja vuokrauspalvelut.

5) Sisältää myös koulutuksen, terveydenhuollon ja muut palvelut.

Kehikko 3.

Työllisyyttä koskevat yrityskyselyt ja sektorikohtainen työllisyyden kasvu euroalueella

Työllisyyden vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi vuonna 1999 ja oli noin 2 prosentin huippulukemissa vuoden 2000 toisesta neljänneksestä vuoden 2001 ensimmäiseen neljännekseen. Talouden suotuisa kehitys lisäsi tasaisesti työllisyyden kasvua palvelusektorilla ja jonkin verran myös tehdasteollisuudessa. Vuoden 2001 toisella ja kolmannella neljänneksellä työllisyyden kasvun odotetaan heikentyvän, koska siihen vaikuttaa viivästyneesti taloudellisen toimeliaisuuden viimeaikainen hidastuminen. Nämä odotukset perustuvat lähinnä työnantajien antamiin vastauksiin työllisyyttä koskevista yrityskyselyistä, jotka ovat osoittautuneet hyödyllisiksi työllisyyskehityksen ennustamisessa sektoritasolla.

Tällä hetkellä on saatavissa kaksi euroalueen kattavaa työllisyyttä koskevaa yrityskyselyä. Ensimmäinen on Euroopan komission suhdannekysely, joka kattaa tulevien kuukausien työllisyysnäkömät sekä lukuisissa tehdasteollisuuden, rakennusalan ja vähittäiskaupan yrityksissä että aivan viime ajoista lähtien myös koko palvelusektorilla. Tehdasteollisuuden ja palvelusektorin kyselyn tulokset julkistetaan jokaisen vuosineljänneksen toisen kuukauden alussa, ja ne koskevat aina kuluva neljänneksen. Vähittäiskaupan ja rakentamisen työllisyysodotukset julkistetaan kuukausittain pian sen kuukauden päättymisen jälkeen, jota ne koskevat. Tietoja on saatavissa rakennusalan vuodesta 1980, tehdasteollisuudesta vuodesta 1982 ja vähittäiskaupasta vuodesta 1986 alkaen. Ensimmäiset palvelusektoria koskevat tulokset ovat vasta vuoden 1999 ensimmäiseltä neljännekseltä, joten tietojen vähäisyyden vuoksi niiden kykyä ennustaa työllisyyden todellista kasvua palvelusektorilla ei voida vielä todeta. Toinen saatavissa oleva kysely on ostopäälliköiden kysely (Purchasing Managers' Index, PMI), jonka NTC Research toteuttaa Reutersin lukuun. Se perustuu otoksiin tehdasteollisuudessa ja palvelusektorilla toimivista yrityksistä. Se on kuukausittainen aikasarja, jota varten työnantaja on pyydetty vertaamaan yrityksessä olevien työntekijöiden määrää edellisen kuukauden määrään. Tietoja on saatavissa tehdasteollisuudesta heinäkuusta 1997 alkaen ja palvelualalta heinäkuusta 1998 alkaen.

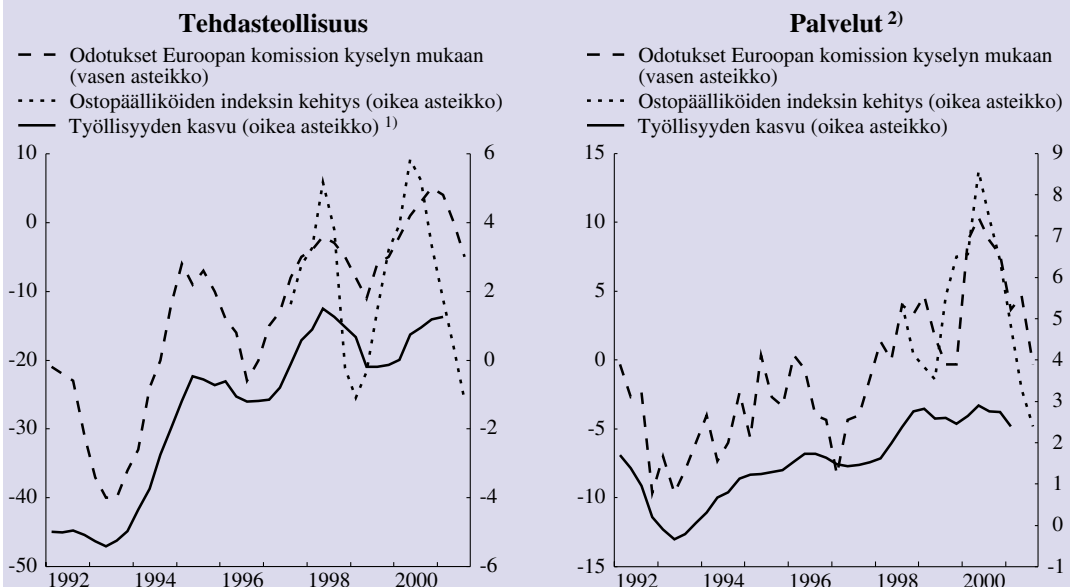
Oheiset kuviot osoittavat selkeähkön yhdenmukaisuuden työllisyyskyselyjen tulosten ja niitä vastaavien Eurostatin julkaisemien työllisyyden vuotuista kasvuvauhtia koskevien tietojen välillä. Yhdenmukaisuuden

vahvistaa myös korrelaatioanalyysi. Käytössä olevan EKT 95:n mukaisen sektorijaon vuoksi tehdasteollisuutta koskevia työllisyysodotuksia voidaan verrata vain ilman rakentamista laskettuun teollisuuden työllisyyskasvuun. Tuolloin 95 % teollisuudesta koostuu tehdasteollisuudesta ja loput 5 % peruspalveluista, kuten sähkön- ja vedenjakelusta. Työllisyyden kasvuvauhtia kuvaava aikasarja on tarkasteluajankohtana korreloinut vahvasti Euroopan komission suhdannekyselyn tulosten kanssa, mutta korrelaatioarvo suhteessa ostopäälliköiden kyselyyn on ollut hieman heikompi siten, että työllisyyden muutoksissa on ollut jonkin verran viivettä. Myös rakennusalalla on havaittavissa positiivinen korrelaatio toteutuneen työllisyyden kasvun ja Euroopan komission kyselyn tulosten välillä. Se on kuitenkin jonkin verran heikompi kuin tehdasteollisuudessa. Tämä voi johtua siitä, että työllisyyden kasvu rakennusalalla on yleensä vaihtelevampaa ja luultavasti vaikeammin ennustettavissa. Aikasarjojen välinen korrelaatio vaikuttaa samanaikaiselta.

Palvelusektorin työllisyyden kasvua ja työllisyysodotuksia kuvaavat aikasarjat eroavat kohtalaisen paljon kattavuudeltaan. Pisimmät Euroopan komission kyselyjen tuloksista tehdyt aikasarjat kattavat vain vähittäiskaupan, mutta työllisyyden kasvutilastojen erittelyissä sitä parhaiten vastaavaan kansantalouden tilinpidon alasektoriin luetaan lisäksi tukkukauppa, majoitus- ja ravitsemistoiminta, kuljetus ja tietoliikenne. Itse asiassa vähittäiskaupan työpaikkojen osuus on alle puolet edellä mainittuun EKT 95:n alasektoriin merkityistä työpaikoista. Siitä huolimatta aikasarjojen välillä on vahva positiivinen korrelaatio, ja myös niiden osalta kyselyn tulokset ovat samanaikaiset toteutuneen työllisyyskehityksen kanssa. Kuten edellä mainittiin, Euroopan komission kyselyn mukaisista koko palvelualan työllisyysodotuksista on muodostettu aikasarja tammiukuusta 1999 lähtien, mutta havaintoja on vielä riittämättömästi vastaavaan analyysiin. Myös Euroopan komission vähittäiskauppaa koskevat kyselytulokset näyttävät kattavuuserosta huolimatta korreloivan vahvasti koko palvelusektorin työllisyyden kasvun kanssa. Ostopäälliköiden kyselyn tulokset korreloivat selvästi heikommin, mutta myös niiden osalta aikasarja on liian lyhyt, jotta voitaisiin tehdä päätelmiä kyselyn ja koko palvelusektorin todellisen työllisyyskasvun yhteyden luotettavuudesta.

Työllisyyttä koskevat yritys­kyselyt ja työllisyyden kasvu euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos; saldoluviut prosentteina, ellei toisin mainita)

Lähteet: Eurostat, yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt, NTC Research ja EKP:n laskelmat.

Huom. Ostopäälliköiden kyselyssä indeksiluku, joka on yli 0, merkitsee työllisyyden kasvua edellisestä neljänneksestä, ja 0:aa pienempi indeksiluku työllisyyden vähenemistä.

1) Koko teollisuus ilman rakentamista.

2) Euroopan komission kyselyt koskevat vain vähittäiskauppaa. Ostopäälliköiden kysely kattaa useimmat markkinaehtoiset palvelut (kuten majoitus- ja ravitsemistoiminta, tietoliikenne, rahoitustoiminta, kiinteistö- ja liike-elämän palvelut).

Kaiken kaikkiaan työllisyysodotukset korreloivat positiivisesti vuotuisen työllisyyden kasvun kanssa ja vaihtelevat samanaikaisesti. Koska työllisyyskyselyiden tulokset julkistetaan hyvin nopeasti verrattuna työllisyyden kasvuun koskeviin tietoihin (jopa kaksi neljänestä aikaisemmin), ne antavat hyödyllistä tietoa sektori-kohtaisesta ja mahdollisesti myös koko työllisyyden kehityksestä lyhyellä aikavälillä. Seuraavat epävarmuustekijät kuitenkin kannattaa mainita. Kyselyiden perusteella ei kyetä varmasti ennustamaan käännepeitteitä työllisyyskehityksessä. Euroopan komission kyselyn mukaiset odotukset kattavat markkinasektorin työllisyyden vain osittain ja ne korreloivat vahvasti tehdasteollisuuden työllisyyden kanssa mutta heikommin rakentamisen ja vähittäiskaupan työllisyyden kanssa. Ostopäälliköiden kysely taas on ollut käytössä liian vähän aikaa, jotta sen ennustamiskykyä voitaisiin asianmukaisesti arvioida. Tällä hetkellä kaikki kyselyt kuitenkin viittaavat työllisyyden kasvun hidastumiseen vuoden 2001 toisella ja kolmannella neljänneksellä.

4 Valuuttakurssit ja maksutase

Valuuttamarkkinat Yhdysvaltoihin kohdistuneiden terrori-iskujen paineessa

Valuuttamarkkinoiden kehitystä syyskuussa hallitsivat lähinnä Yhdysvaltojen traagiset tapahtumat. Niiden seurauksena markkinoiden epävarmuus lisääntyi huomattavasti lyhytaikaisesti, ja tämä näyttää johtaneen tilapäisiin valuuttakurssimuutoksiin markkinoilla. Yhdysvaltain dollariin kohdistui jonkin verran laskupaineita, ja Japanin viranomaiset intervenoivat valuuttamarkkinoilla torjuakseen jenen vahvistumista entisestään. Myös euro vahvistui, mutta eniten dollarin heikkenemisestä hyötyi Sveitsin frangi, jota turvalliisiin sijoituskohteisiin etsittyvät rahavirrat vahvistivat. Riskien karttamisen lisääntyessä maailmanlaajuisesti myös monet kehittyvien markkinoiden valuutat heikkenivät, mikä johtuu niiden taloudellisesta riippuvuudesta Yhdysvalloista. Markkinoiden välittömät reaktiot osoittautuivat kuitenkin kaiken kaikkiaan melko maltillisiksi. Tämä ei ole epätavallista, kun ajatellaan aiempia tilanteita, joissa teollistuneet maat ovat kokeneet äkillisiä ja odottamattomia häiriöitä. Kun tärkeimmät keskuspankit olivat päättäneet alentaa korkojaan ja huolehtia markkinoiden likviditeetin riittävydestä, markkinoiden epävarmuus laantui ja euro vaihteli kaikkiin keskeisiin valuuttoihin nähden suhteellisen vähän syyskuun lopussa ja lokakuun alussa.

Syyskuun alussa Yhdysvaltain dollari vahvistui samalla kun Yhdysvaltain talouden tilasta saatiin ristiriitaisia viestejä. Yhdysvaltoihin kohdistuneiden terrori-iskujen jälkeen epävarmuus valuuttamarkkinoilla lisääntyi tilapäisesti ja Yhdysvaltain

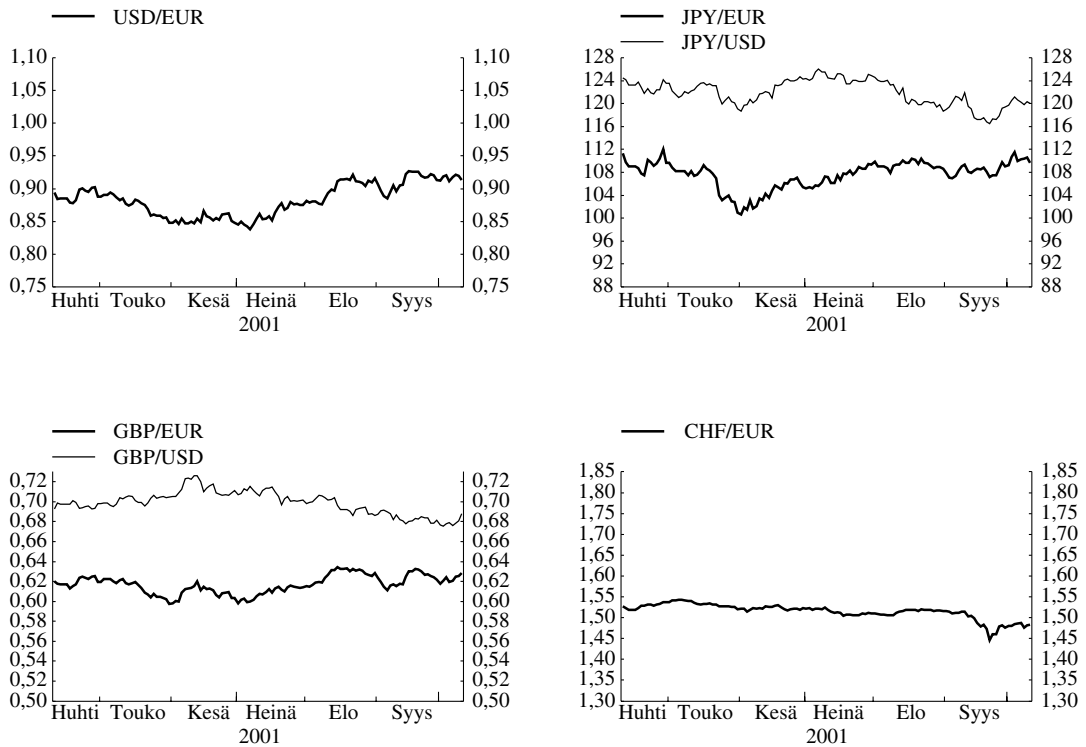
dollariin kohdistui jonkin verran laskupaineita. Näiden traagisten tapahtumien vaikutuksia Yhdysvaltain dollariin on kuitenkin vaikea erottaa muista taustatekijöistä, jotka vaikuttivat dollarin kurssiin syyskuun puolivälissä. Varsinkin monet julkistetut taloustiedot, muun muassa Yhdysvaltain keskuspankin 19.9.2001 julkaisema ns. Beige Book, vahvistivat yleisesti, että Yhdysvaltain talouskehitys ennen syyskuun 11. päivän tapahtumia oli ollut vaimeaa. Tässä tilanteessa Yhdysvaltain keskuspankin avomarkkinakomitea päätti 17.9. ennen New Yorkin pörssin uudelleen avautumista alentaa federal funds -tavoitekorkeaa 50 peruspistettä. Yhdysvaltain keskuspankin avomarkkinakomitea päätti 3.10. pitämässään säännönmukaisessa kokouksessa alentaa federal funds -tavoitekorkeaa vielä 50 peruspistettä 2,5 prosenttiin. Tämä jälkimmäinen korkopäätös oli yleisesti odotettu, eikä sillä siksi ollut sanottavaa vaikutusta valuuttamarkkinoihin. Lokakuun alussa jotkin yritysten ja kuluttajien luottamusta mitaavista indekseistä saadut tiedot, jotka osoittautuivat myönteisemmiksi kuin iskujen jälkimainigeissa odotettiin, sisälsivät melko ristiriitaisia viitteitä talousnäköymistä. Nämä tiedot ja talouskasvun hidastumisen hillitsemiseksi ehdotettu finanssipoliittinen elvytyspaketti tukivat yhdessä jonkin verran Yhdysvaltain dollarin kurssia. Euron dollarikurssi oli 10. lokakuuta 0,91 (ks. kuvio 19) eli suunnilleen sama kuin elokuun lopussa ja 1 prosentin heikompi kuin vuonna 2000 keskimäärin.

Japanin yritysilmaston heikkenemisen jatkumisesta huolimatta jeni oli syyskuun alussa melko vah-

Kuvio 19.

Valuuttakurssikehitys

(päivähavaintoja)

Lähde: EKP.

va, mikä johtui lähinnä huomattavista varojen kotiuttamisista ulkomailta. Yhdysvalloissa tapahtuneiden terrori-iskujen jälkeen Japanin jeniin kohdistui jopa vahvistumispaineita. Japanin keskuspankki alensi diskonttokorkoaan 15 peruspistettä 18.9. Kun jeni oli syyskuun kolmannella viikolla vahvimmillaan Yhdysvaltain dollariin nähden kuuteen kuukauteen, Japanin viranomaiset intervenoivat useita kertoja yksipuolisesti valuuttamarkkinoilla pysäyttääkseen jenin vahvistumisen. Lokakuun alussa Tankan-kyselytutkimuksen odotettua kielteisemmät tulokset heikensivät jeniä, jonka kurssi suhteessa Yhdysvaltain dollariin oli 10.10. suurin piirtein sama kuin terrori-iskuja edeltäneenä aikana, joskin noin 1 prosentin heikompi kuin 31.8. Elokuun loppuun verrattuna myös euro vahvistui Japanin jeniin nähden lähes 1 prosentin. Euron jenikurssi oli 10. lokakuuta 109,6, mikä oli yli 10 % vahvempi kuin vuonna 2000 keskimäärin.

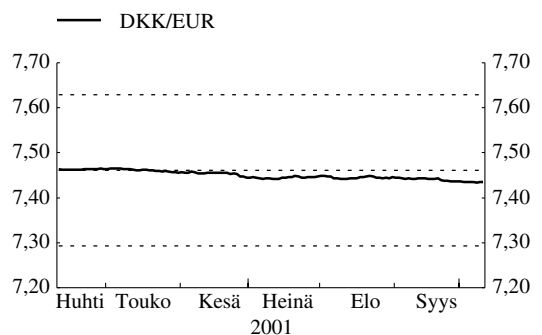
Englannin punnan kehitys myötäili melko pitkälle Yhdysvaltain dollarin kehitystä. Vahvistuttuaan syyskuun alussa suhteessa euroon punta heikkeni Yhdysvaltoihin kohdistuneiden terrori-isku-

jen jälkeen, mutta vahvistui jälleen jonkin verran syyskuun lopussa. Myös Englannin keskuspankki alensi korkojaan 25 peruspistettä 18.9. ja uudelleen 4.10. Syyskuun lopussa punnan vahvistumista edistivät myös vuoden 2001 toisen neljänneksen odotettua hieman myönteisemmät tiedot BKT:n määrän kasvusta. Nämä BKT-luvut ja suhteellisen vahva yksityinen kulutus osoittavat, että

Kuvio 20.

Valuuttakurssikehitys ERM II:ssä

(päivähavaintoja)

Lähde: EKP.

Huom. Vaakasuorat viivat osoittavat Tanskan kruunun keskuskurssia (7,46) ja vaihteluväliä ($\pm 2,25$ %).

talouskasvun hidastuminen Isossa-Britanniassa saattaa jäädä vaikeammaksi kuin muissa keskeisissä talouksissa. Englannin punnan kurssi pysyi euroon ja Yhdysvaltain dollariin nähden jokseenkin samana kuin elokuun lopussa. Euron punta-kurssi oli 10. lokakuuta 0,63 eli noin 3 % vahvempi kuin vuonna 2000 keskimäärin.

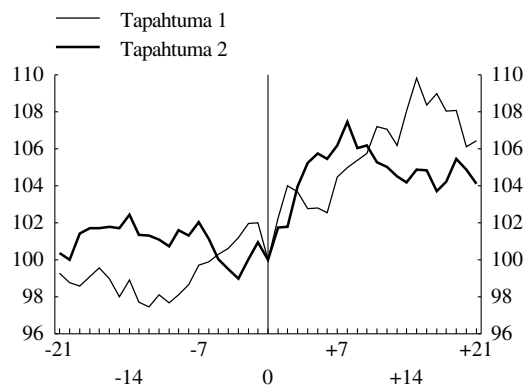
Muista eurooppalaisista valuutoista Tanskan kruunu pysytteli kapean vaihteluvälin sisällä hieman ERM II -järjestelmän mukaisen eurokeskuskursinsa alapuolella (ks. kuvio 20). Syyskuun kolmannella viikolla Tanskan, Ruotsin ja Sveitsin keskuspankit alensivat kukin korkojaan 50 peruspistettä. Euron voimakas vahvistuminen Ruotsin kruunuun nähden laantui syyskuun loppua kohti. Silti euron kruunukurssi oli edelleen yli 14 % vahvempi kuin vuonna 2000 keskimäärin.

Yhdysvaltain traagisten tapahtumien jälkeen Sveitsin frangi vahvistui, kun rahaa siirrettiin ”turvasatamaan”, mikä on tyypillistä kansainvälisen tilanteen kiristyessä (ks. kuvio 21). Sveitsin frangi vahvistui suhteessa Yhdysvaltain dollariin jopa 7 % ja saavutti tilapäisesti ennätystasonsa sitten tammikuun 2000. Aluksi Sveitsin frangi vahvistui myös euroon nähden yli 4½ % ja saavutti yhteisen rahan käyttöönoton jälkeen korkeimman euron kurssinsa. Kun epävarmuus valuuttamarkkinoilla myöhemmin väheni ja kun Sveitsin keskuspankki oli syyskuussa toistamiseen alentanut korko-

Kuvio 21.

Sveitsin frangin dollarikurssi kansainvälisen tilanteen kiristyessä: kaksi esimerkkitapausta

(USD/CHF: tapahtumapäivä = 100)

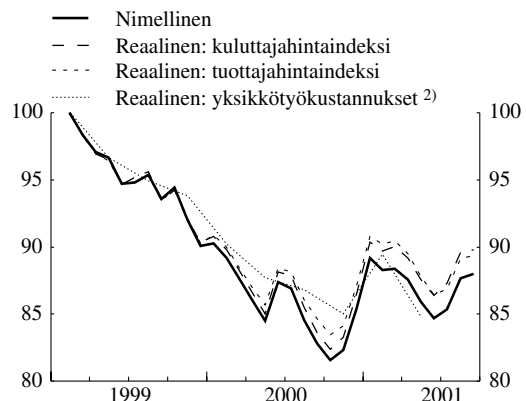
Lähde: EKP.

1) Tiedot koskevat havaintoja 21 pankkipäivää ennen tapahtumaa ja 21 päivää sen jälkeen (tapahtuma 1: Irak miehitti Kuwaitin 2.8.1990; tapahtuma 2: Yhdysvallat joutui terroristi-iskujen kohteeksi 11.9.2001).

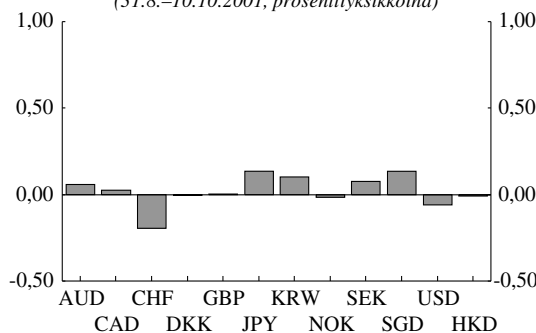
Kuvio 22.

Euron efektiiviset valuuttakurssit

Nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit¹⁾
(kuukausittaisia/neljännesvuosittaisia keskiarvoja, 1/1999 = 100)

Valuuttakurssien muutosten vaikutus nimellisen efektiivisen valuuttakurssi-indeksin muutoksiin³⁾
(31.8.–10.10.2001, prosenttiyksikköinä)

Lähde: EKP.

- 1) Nouseva käyrä merkitsee euron vahvistumista. Tuoreimmat havainnot ovat syyskuulta 2001 ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannuksiin perustuvan indeksin osalta vuoden 2001 toiselta neljännekseltä.
- 2) Tehdasteollisuuden yksikkötyökustannukset.
- 3) Muutoksien laskemisessa on käytetty 12 suurimman kauppakumppanin valuuttoja kauppapainoilla painotettuina.

jaan pysäyttääkseen frangin nopean vahvistumisen euroon nähden, Sveitsin frangi menetti noin puolet aiemmasta vahvistumisestaan. Euron frangikurssi oli 10. lokakuuta 1,48 eli noin 2 % heikompi kuin 30.8.

Euroalueen 12 tärkeimmän kauppakumppanin valuuttoihin nähden laskettu euron nimellinen efektiivinen kurssi oli 10.10. suunnilleen sama kuin elokuun lopussa ja noin 3½ % vahvempi kuin vuonna 2000 keskimäärin. Kuluttajahintaindeksillä, teollisuuden tuottajahintaindeksillä ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannuksilla deflaoidut euron reaaliset efektiiviset valuuttakurssit myötäilivät yhä melko tarkkaan nimellisen indeksin kehitystä (ks. kuvio 22).

Vaihtotaseen alijäämä kasvoi heinäkuussa 2001

Euroalueen vaihtotaseen alijäämä kasvoi vuoden 2000 heinäkuisestä 2,5 miljardista eurosta 4,1 miljardiin euroon heinäkuussa 2001. Tämä johtui lähinnä tuotannontekijäkorvausten taseen alijäämän kasvusta (4,7 miljardista eurosta 8,1 miljardiin euroon) ja lisäksi palvelutaseen ylijäämän hienoisesta supistumisesta. Näiden vaikutusta lievensi vain osittain tavarakaupan ylijäämän kasvu (6,3 miljardista eurosta 8,5 miljardiin euroon). Tulonsiirtojen alijäämä pysyi lähes ennallaan.

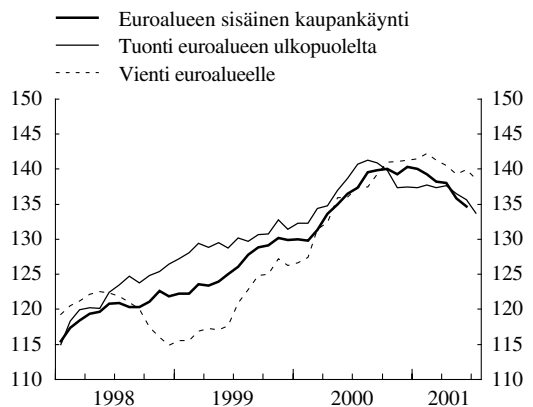
Vuoden 2001 tammikuusta heinäkuuhun vaihtotaseen kumulatiivinen alijäämä pieneni silti 15,3 miljardiin euroon, kun edellisen vuoden vastaava alijäämä oli ollut 23,2 miljardia euroa. Suurimpänä syynä oli tavarakaupan kumulatiivisen ylijäämän voimakas kasvu (18,2 miljardista eurosta 34,7 miljardiin euroon), jonka vaikutusta vähensi vain osittain tuotannontekijäkorvausten alijäämän 7,6 miljardin euron suuruinen kumulatiivinen kasvu. Palvelutaseen ja tulonsiirtojen taseen kumulatiiviset alijäämät eivät juuri kasvaneet.

Kausivaihtelusta puhdistettujen tietojen mukaan euroalueen ulkopuolelle suuntautuvan tavarakaupan ylijäämän vuoden alusta jatkunut kasvu perustuu pääasiassa siihen, että tuonnin arvo pieneni lähinnä tuontihintojen laskun ansiosta, kun viennin arvo puolestaan pysyi samaan aikaan kutakuinkin ennallaan heikon ulkomaisen kysynnän vuoksi. Kuvioista 23 käy ilmi, että euroalueen ulkopuolisiin maihin suuntautuneen viennin määrä (heinäkuu 2001 tuorein käytettävissä oleva tieto) alkoi lokakuun 2000 tietämissä kasvaa aiempaa hitaammin ja supistua helmikuun 2001 tienoilla. Näistä maista peräisin olevan tuonnin määrän kasvu puolestaan alkoi hidastua hieman aiemmin ja syyskuusta 2000 lähtien määrä on pienentynyt kutakuinkin yhtäjaksoisesti. Myös euroalueen sisälle suuntautuneen viennin määrä (yhtä suuri kuin euroalueen sisäisen tuonnin määrä; tuoreimmat käytettävissä olevat tiedot kesäkuulta 2001) supistui suunnilleen tammikuusta 2001 lähtien jokseenkin samaa vauhtia kuin tuonti euroalueen ulkopuolelta. Etenkin tuontipainotteisten tavararyhmien kuten pääomahyödykkeiden kotimaisen kysynnän heikkeneminen näyttää vaikuttaneen eniten siihen, että sekä

Kuvio 23.

Euroalueen kaupankäynti alueen sisällä ja ulkopuolisten maiden kanssa: määrän tarkastelu¹⁾

(1999 = 100, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja, kolmen kuukauden liukuva keskiarvo)

Lähteet: Eurostat sekä Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

1) Kaikki tiedot ovat 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (arvioitu käyttämällä 11 euromaan yksikköarvoindeksejä; tuoreimmat havainnot euroalueen ulkopuolisesta kaupasta ovat heinäkuulta 2001 ja euroalueen sisäisestä kaupasta kesäkuulta 2001).

euroalueen ulkopuolelta peräisin olevan tuonnin että euroalueen sisäisen viennin määrä on tilastojen mukaan supistunut.

Yksikköarvoindekseihin perustuvat vientihinnat nousivat euroalueen sisäisessä viennissä (indeksit kesäkuulta 2001) ja alueen ulkopuolelle suuntautuneessa viennissä (indeksit heinäkuulta) suunnilleen yhtä nopeasti tammikuusta 1998 lähtien (ks. kuvio 24). Sitä vastoin euroalueen ulkopuolelta peräisin olevan tuonnin yksikköarvoindekseihin vaikuttivat ennen kaikkea valuuttakursien ja öljyn hinnan kehitys. Tämän tuonnin yksikköarvot olivat korkeimmillaan marraskuussa 2000 ja laskivat sen jälkeen merkittävästi huhtikuuhun 2001 asti – lähinnä öljyn hinnan laskettua – ja ovat sittemmin jääneet selvästi viime vuoden huippuarvoja alemmiksi.

Heinäkuussa 2001 pääomaa tuotiin nettomääräisesti sekä suorina sijoituksina että arvopaperisijoituksina

Heinäkuussa, samoin kuin kesäkuussa, tuotiin euroalueelle nettomääräisesti pääomaa sekä suorina sijoituksina että arvopaperisijoituksina. Hei-

Taulukko 8.**Euroalueen maksutase***(mrd. euroa, kausivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)*

	2000		2001		2001	
	Tammi-heinäkuu	Heinäkuu	Tammi-heinäkuu	Toukokuu	Kesäkuu	Heinäkuu
Vaihtotase	-23,2	-2,5	-15,3	-0,8	-0,8	-4,1
Tulot	882,1	132,3	999,9	146,2	144,0	147,9
Menot	905,3	134,9	1 015,1	147,0	144,8	152,0
Tavarat	18,2	6,3	34,7	5,3	8,3	8,5
Vienti	536,3	81,5	605,3	88,9	89,1	90,0
Tuonti	518,1	75,3	570,6	83,6	80,8	81,6
Palvelut	-1,2	1,5	-1,5	1,8	0,5	0,9
Vienti	157,3	25,8	173,8	26,7	25,6	28,6
Tuonti	158,5	24,4	175,2	24,9	25,1	27,7
Tuotannon tekijäkorvaukset	-17,8	-4,7	-25,4	-2,6	-3,2	-8,1
Tulonsiirrot	-22,4	-5,5	-23,2	-5,3	-6,4	-5,4
Pääomansiirrot	7,6	0,5	6,9	0,5	0,8	0,4
Rahoitustase	38,1	-11,5	-7,6	-4,6	-15,6	-12,0
Suorat sijoitukset	105,0	-24,6	-83,9	-40,4	-7,9	7,2
Ulkomaille	-155,1	-19,9	-138,8	-48,4	-18,0	-6,0
Oma pääoma						
ja uudelleen sijoitetut voitot	-106,0	-28,0	-101,5	-41,6	-9,3	-11,8
Muu pääoma,						
lähinnä konsernien sisäiset lainat	-49,1	8,0	-37,3	-6,7	-8,7	5,8
Euroalueelle	260,1	-4,7	54,9	8,0	10,0	13,2
Oma pääoma ja						
uudelleen sijoitetut voitot	215,9	5,5	47,9	7,7	4,6	5,4
Muu pääoma,						
lähinnä konsernien sisäiset lainat	44,2	-10,2	7,0	0,3	5,4	7,8
Arvopaperisijoitukset	-150,6	-13,1	-4,9	24,9	27,7	1,6
Osakkeet	-246,5	-20,5	68,2	48,7	25,5	4,4
Saamiset	-197,8	-26,2	-68,9	-9,7	-11,0	-8,4
Velat	-48,7	5,7	137,1	58,4	36,5	12,8
Velkapaperit	95,9	7,3	-73,1	-23,8	2,2	-2,8
Saamiset	-70,3	-9,6	-84,4	-12,1	-16,7	-4,0
Velat	166,2	17,0	11,3	-11,7	18,9	1,2
Lisätieto: Suorat sijoitukset						
ja arvopaperisijoitukset yhteensä	-45,6	-37,8	-88,8	-15,4	19,8	8,8
Johdannaiset	7,2	-0,4	-8,1	3,4	-5,0	-4,8
Muut sijoitukset	73,9	27,7	77,2	11,1	-29,5	-16,0
Valuuttavaranto	2,7	-1,1	12,1	-3,6	-0,8	-0,0
Virheelliset ja tunnistamattomat erät	-22,5	13,5	16,0	4,9	15,5	15,7

Lähde: EKP.

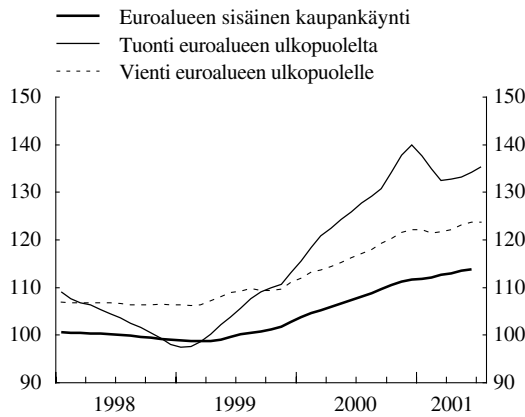
Huom. Pyöritysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

Rahoitustaseessa positiivinen luku osoittaa pääoman tuontia ja negatiivinen luku sen vientiä. Valuuttavaramossa negatiivinen luku osoittaa valuuttavaramon lisäystä ja positiivinen luku sen vähennystä. Yksityiskohtaisia taulukoita 12 maata käsittävän euroalueen maksutaseesta on tilasto-osan taulukoissa "Kreikan tiedoilla täydennetyt euroalueen keskeiset taloustilastot" sekä EKP:n WWW-sivustossa.

Kuvio 24.

Euroalueen kaupankäynti alueen sisällä ja ulkopuolisten maiden kanssa: yksikköarvoindeksien tarkastelu¹⁾

(1999 = 100, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja, kolmen kuukauden liukuva keskiarvo)

Lähteet: Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

1) Kaikki tiedot ovat 11 maata käsittävän euroalueen tietoja (tuoreimmat havainnot euroalueen ulkopuolisesta kaupasta ovat heinäkuulta 2001 ja euroalueen sisäisestä kaupasta kesäkuulta 2001).

näkuussa 2001 pääoman nettotuonti oli 8,8 miljardia euroa.

Suorina sijoituksina pääomaa tuotiin nettomääräisesti 7,2 miljardia euroa. Suorien sijoitusten

erään ”muu pääoma, lähinnä konsernien sisäiset lainat” kirjattavaa pääoman nettotuontia oli 13,5 miljardia euroa eli selvästi enemmän kuin pääoman nettovientiä suoriin sijoituksiin kuuluvina osakesijoituksina (6,3 miljardia euroa). Arvopaperisijoituksina pääomaa tuotiin nettomääräisesti 1,6 miljardia euroa: osakesijoituksiin liittyvää nettotuontia (4,4 miljardia euroa) oli enemmän kuin velkapapereihin liittyvän pääoman nettovientiä (2,8 miljardia euroa; ks. taulukko 8).

Kahden viime kuukauden nettotuonnista huolimatta pääomaa vietiin nettomääräisesti (suorina sijoituksina ja arvopaperisijoituksina) kumulatiivisesti laskettuna enemmän vuoden 2001 seitsemänä ensimmäisenä kuukautena kuin vastaavana aikana edellisenä vuonna. Vuoden 2001 alusta lähtien pääomanliikkeiden rakenne on kuitenkin muuttunut. Suorina sijoituksina pääomaa tuotiin nettomääräisesti 105,0 miljardia euroa tammiheinäkuussa 2000, mutta vastaavana aikana tänä vuonna pääomaa sen sijaan vietiin 83,9 miljardia euroa. Arvopaperisijoituksina pääomaa vietiin vastaavana aikana vuonna 2000 nettomääräisesti runsaasti (150,6 miljardia euroa), kun sen sijaan vuonna 2001 arvopaperisijoitusten tase oli lähes tasapainoinen. On kuitenkin syytä todeta, että poikkeuksellisen suuret fuusiot ja yritysosot vaikuttivat suuresti vuoden 2000 tietoihin.

Rahapolitiikan säännöt

Rahapolitiikan sääntöjä on käsitelty paljon viimeaikaisessa akateemisessa kirjallisuudessa. Poliitiikan säännöllä tarkoitetaan usein kuvausta siitä, miten politiikan instrumenttia käyttäen reagoidaan erilaisiin talouden tilan muutoksiin. Yleensä tällainen sääntö esitetään joko hyvin yksinkertaisessa muodossa siten, että politiikan instrumentti on kytketty pieneen ryhmään taloudellisia muuttujia tai indikaattoreita, tai sitten sääntö johdetaan optimointisäännöstä, joka on muodostettu politiikan tavoitteiden ja talouden toimintamekanismin perusteella.

Tässä artikkelissa käsitellään muutamia rahapolitiikan sääntöihin liittyviä seikkoja. Artikkelissa esitetään, että yksinkertaiset säännöt, joissa rahapolitiikan instrumentin muutokset on kytketty suoraan rajallisen indikaattorijoukon muutoksiin, ovat liian jäykkiä ja tehottomia. Johonkin tiettyyn talouden malliin perustuvissa optimointisäännöissä ei taas voida ottaa riittävästi huomioon sitä, ettei keskuspankilla ole täydellistä tietoa talouden tilasta ja ”todellisesta” talouden mallista.

Käytännössä keskuspankkien onkin hyväksyttävä se tosiasia, että taloudesta saatava tieto on epätäydellistä. Tästä syystä sitoutuminen sellaiseen rahapolitiikan strategiaan, jossa tavoite ja sen saavuttamiseksi käytettävät välineet ilmaistaan avoimesti, on oikea tapa ottaa huomioon kaikki olennainen informaatio ja myös malleihin liittyvä epävarmuus sekä talouden rakenteelliset muutokset. Rahapolitiikan strategia antaa systemaattiset välineet analysoida informaatiota ja tehdä päätöksiä, mutta ei mekaanisesti ennakoisi yksittäisiä poliittisia päätöksiä.

I Säännöt rahapolitiikassa

1970-luvun kokemukset herättivät poliittiset päättäjät, politiikan tarkkailijat ja suuren yleisön tiedostamaan nopean inflaation syyt ja haitat. Tästä seurasi, että 1970-luvun lopulla kansantaloustieteessä kiinnostuttiin uudelleen optimaalisen rahapolitiikan ongelmasta. Akateemisissa piireissä virisi tuolloin uudelleen jo kauan aiemmin aloitettu keskustelu, tulisiko rahapolitiikan päätöksenteon perustua sääntöihin vai harkintaan. Rahapolitiikan säännöistä on sittemmin tuotettu runsaasti kirjallisuutta, joka on tuonut monia merkittäviä näkemyksiä ”rahapolitiikkatieteeseen”.

Ensimmäinen näistä uusista näkemyksistä koski rahapolitiikan päätöksenteon luonnetta, laajuutta ja rajoituksia – eli lyhyesti sanottuna rahapolitiikan päätöksenteon perustelut pitkän aikavälin tavoitteita. Tähän näkemykseen liittyvä keskustelu lähti alun perin liikkeelle siitä tosiasiaasta, että paperirahaan on aina liittynyt houkutus yllättää pahaa-aavistamaton yleisö inflaatiolla. Täl-

lainen houkutus on johtunut mm. hallitusten pyrkimyksistä pitää tuotanto pitkän aikavälin ”luonnollista” tai ”potentiaalista” tasoa suurempana. Nämä rahapolitiikan yllätykset tuotannon kasvattamiseksi lyhyellä aikavälillä otetaan kuitenkin ajan mittaan huomioon taloudenpitäjien odotuksissa. Jos hinnanasetanta lisäksi riippuu odotuksista, nopeammasta odotetusta inflaatiosta seuraa piankin nopeampi toteutunut inflaatio. Taloutta stimuloivat rahapolitiikan yllätykset lakkasivat siis nopeasti vaikuttamasta talouden reaaliin aktiivisuuteen. Tämä vaikutushan olisi joka tapauksessa ollut tilapäinen. Tässä tilanteessa keskuspankin ilmoitukset siitä, että se pyrkii pitämään inflaation hitaana ja vakaana, eivät olisi uskottavia. Inflaatio jäisi pysyvästi nopeammaksi – ns. inflaatioharhan verran – kuin tilanteessa, jossa poliittiset päättäjät pystyisivät vastustamaan houkutusta yllättää taloudenpitäjät. Yllätyksestä ei myöskään seuraisi pysyvää tuotannon tai työllisyyden lisäämistä.

Sääntökeskustelussa tultiin tulokseen, että tarkoituksenmukaisen rahapolitiikan säännön tulisi ehkäistä keskuspankin pyrkimykset kasvattaa tuotantoa suuremmaksi kuin sen ”luonnollinen” tai ”potentiaalinen” taso. Yksi tapa saavuttaa tämä päämäärä oli tehdä keskuspankit institutionaalisesti riippumattomiksi ja määritellä niille selkeä ja ensisijainen tavoite pitää yllä hintavakautta, koska tämä poistaisi rahapolitiikasta paineen pyrkiä epätarkoituksenmukaisiin tavoitteisiin.

Vaikka akateemisessa keskustelussa oli näin päästy sopuun rahapolitiikan tavoitteista, oli rahapolitiikan uskottavuuden ongelma kuitenkin vielä ratkaisematta. Se, että keskuspankin tehtävä perustuu tuloksiin – esimerkiksi hintavakauteen tai hitaaseen inflaatioon – ei teoriassa takaa, että tavoiteltu tulos todellakin pystytään saavuttamaan. Jotta keskuspankki olisi uskottava ja pystyisi saavuttamaan tavoitteensa tehokkaasti, on tärkeää, että sen toimenpiteet ymmärretään. Nykyisin onkin yhä laajemmin tunnustettu, että rahapolitiikan on oltava ennustettavaa ja järjestelmällistä, jotta sillä olisi odotuksia vakaannuttava vaikutus. Selkeä politiikkaperusta tai strategia, joka kurinalaistaa poliittiset valinnat ja ankuroi politiikkapäätökset johdonmukaisesti tavoitteisiin, voi parantaa makrotalouden tuloksia keskipitkällä aikavälillä.

Käsitys, että rahapolitiikan tulisi reagoida johdonmukaisesti talouden käännteisiin, on korostanut rahapolitiikan sääntöjen merkitystä uudesta nä-

kökulmasta. Samanaikaisesti rahapolitiikan sääntöjen käsite on laajentunut huomattavasti. Uusimmassa kirjallisuudessa säännön ei katsota koskevan pelkästään keskuspankin pitkän aikavälin tavoitteita, vaan siihen sisältyvät myös ne menettelytavat ja strategiat, joilla rahapolitiikan harjoittamista ohjataan järjestelmällisesti.

Sääntöön perustuvan rahapolitiikan nostaminen jälleen esille viimeaikaisessa akateemisessa kirjallisuudessa on yleisesti ottaen tervetullutta. Tähän on kaksi syytä. Ensiksikin sääntö on hyödyllinen vastalääke siihen alituisen vaaraan, että rahapolitiikan teko muuttuu täysin harkinnanvaraiseksi ja ad hoc -pohjaiseksi. Toiseksi kirjallisuudessa on viime aikoina alettu siirtyä aiempaa realistisempaan ja siten käytännönläheisempään suuntaan, kun säännöt on mielletty päivittäistä rahapolitiikan harjoittamista ohjaaviksi strategioiksi ja menettelytavoiksi. Käytännön rahapolitiikan haasteena on hyödyntää sääntöihin perustuvan politiikan hyvät puolet, mutta ottaa samalla huomioon taloudellisen toimintaympäristön monimutkaisuus ja epävarmuus sekä sen jatkuva muuttuminen. Poliitiikan kurinalaisuus saattaa lisääntyä, kun keskuspankit sen lisäksi, että ne sitoutuvat vankasti ensisijaiseen politiikkatavoitteeseensa, myös soveltavat selkeitä informaation analysointia ja päätöksentekoa koskevia periaatteita. Yleisön on silloin todennäköisesti helpompi mieltää, että rahapolitiikka johtaa järkkymättä ilmoitettua päämäärää kohti, mikä tukee hintavakauden ensisijaisen tavoitteen saavuttamista.

2 Yksinkertaiset säännöt

Keskuspankeissa ja akateemisissa piireissä on yleensä pyritty löytämään yksinkertaisia politiikkasääntöjä, jotta harkinnan osuus politiikassa jäisi vähäiseksi ja uskottavuus kasvaisi. On ajateltu, että yksinkertaiset säännöt estäisivät politiikkaa muuttumasta liian kunnianhimoiseksi, mistä voisi aiheutua epävarmuutta, sillä politiikan vaikutukset talouteen saattavat olla pitkäaikaisia, vaihtelevia ja epävarmoja.

Yksinkertaisilla, ehdottomilla politiikkasäännöillä on pitkä ja merkittävä historia akateemisessa

rahapolitiikan tutkimuksessa. Keskeisiä esimerkkejä tällaisista säännöistä ovat kultakanta ja yleensäkin kaikki rahapolitiikkaregiimit, joissa paperiraha on suoraan tai välillisesti vaihdettavissa johonkin jalometalliin kiinteään hintaan. Toinen yksinkertainen ehdoton sääntö katteettoman paperirahan nimellisestä ankkurista on mm. Milton Friedmanin puolustama rahan määrän vakio-kasvusääntö.¹ Friedmanhan esitti, että keskus-

¹ Ks. esim. Milton Friedman (1956) *The quantity theory of money: A restatement. Studies in Quantity Theory*, Chicago University Press.

pankin tulisi määritellä rahan määrän kasvun vakionopeus ja pitää kasvuvauhti jatkuvasti sen suuruisena. Sekä jalometalliin perustuva valuuttaregiimi (esim. kultakanta) että rahan määrän vakiokasvusääntö perustuvat täysin siihen, että yksityisen sektorin päätösten kannalta keskeinen reaalikorko reagoi endogeenisesti ja tasapainottavasti tuotannon ja hintatason muutoksiin. Jos esimerkiksi kokonaiskysyntä kasvaisi potentiaalista tuotantoa suuremmaksi, rahan määrän kasvuvauhdin tasaisena pitävästä säännöstä seuraisi reaalikoron endogeeninen nousu. Reaalikoron nousu vaimentaisi liikkakysynnästä aiheutuvia inflaatiopaineita.

Tällaiset tasapainottavat voimat eivät kuitenkaan välttämättä vaikuta riittävän tehokkaasti tai oikealla nopeudella. Tietyissä olosuhteissa yksinkertaiset ehdottomat säännöt – kuten rajoittamaton kultakanta tai rahan määrän vakiokasvusääntö – voivat johtaa liian suuriin hintatason ja tuotannon vaihteluihin. Tämänäyttöisiä sääntöjä ei siksi ole sovellettu käytännössä aivan sellaisinaan.

Talouspolitiikan teoriassa on tästä syystä esitetty hieman pitemmälle vietyjä instrumenttisääntöjä, joissa politiikkainstrumentti kytketään muuttamaan talouden kehitystä kuvaavaan indikaattoriin. Tällaisessa ns. reaktiofunktiossa rahapolitiikan instrumentti muuttuu mekaanisesti sen mukaan, miten rajoitettu määrä informaatiomuuttujia muuttuu. Yksinkertaisten reaktiofunktioiden perusidea on periaatteessa mutkaton. Sääntötekniikan periaatteiden tapaan reaktiofunktio rinnastaa talouden mekaaniseen järjestelmään, jonka toimintaa voidaan säätää jollakin instrumentilla. Reaktiofunktio määrittelee, miten tämä instrumentti reagoi järjestelmässä tapahtuviin muutoksiin järjestelmän toiminnan sääntelemiseksi ja tasapainottamiseksi. Rahapolitiikan teoriaan sovellettuna reaktiofunktio on suora kytkös rahapolitiikan instrumentin sekä sellaisten muuttujien välillä, joita pidetään hyvinä hintavakautta uhkaavien riskien indikaattoreina.

Näiden talouden tilasta riippuvien yksinkertaisten sääntöjen analyttinen perusta on eri sääntövaihtoehtoissa kovin erilainen. Useimmissa säännöissä on kuitenkin yhteistä se, että rahapolitiikan päämääränä tulisi olla hintavakaus tai hidas inflaatio keskipitkällä aikavälillä. Jotkin sään-

nöistä ilmentävät myös näkemystä, että rahapolitiikan tulisi hillitä tuotannon ei-toivottuja lyhytaikaisia poikkeamia pitkän aikavälin potentiaalisesta kasvusta. Eri säännöt poikkeavat taas toisistaan sen suhteen, mitä politiikkainstrumenttia säätäen keskuspankin oletetaan reagoivan talouden tilan muutoksiin, ja sen suhteen, mitkä informaatiomuuttujat on valittu viestimään muutoksista talouden tilassa.

Politiikkainstrumentteina säännöissä ovat joko rahaperusta tai keskuspankin kontrolloima lyhyt korko. Rahaperustan asettamiseen perustuva sääntö edellyttää, että keskuspankki toteuttaa tarvittavan määrän avomarkkinaoperaatioita, jotta säännön määrittelemä rahaperusta saavutetaan, ja hyväksyy minkä tahansa koron, jolla perusrahan kysyntä saadaan vastaamaan tuotamäärää. Koron asettamiseen perustuva sääntö taas merkitsee, että perusrahan määrää säädellään sellaisin avomarkkinaoperaatioin, jotka tasapainottavat perusrahan markkinat säännön tuottamalla korolla.

Myös informaatiomuuttujat, jotka vaikuttavat rahapolitiikkainstrumentin muutoksiin, ovat eri säännöissä erilaisia. Niissä voi olla mukana muuttujia, jotka edustavat suoraan rahapolitiikan ensisijaista tavoitetta eli ensi kädessä inflaatiövauhtia. Joka tapauksessa informaatiomuuttujina on sellaisia makrotalouden indikaattoreita, joiden ajatellaan osoittavan, missä määrin tavoitemuuttujat saattavat poiketa asetetuista tavoitteista.

McCallumin kehittämä rahan määrää koskeva sääntö on esimerkki yksinkertaisesta reaktiofunktioista.² Rahan määrää koskevan säännön mukaan keskuspankki sopeuttaa rahaperustan kasvuvauhtia 1) nimellisen BKT:n kasvuvauhdin poikkeamiin tavoiteurasta ja 2) arvioon rahaperustan kiertonopeuden muutoksista. Viime vuosina tämänäyttöinen sääntö ei ole saanut osakseen yhtä suurta huomiota kuin aiemmin. Tämä saattaa osaksi johtua siitä, että rahapolitiikalle on haluttu antaa yksiselitteinen tehtävä ylläpitää hintavakautta, ja tällöin nimellisen BKT:n kasvuvauhtia

2 Ks. Bennett T. McCallum (1988) *Robustness properties of a rule for monetary policy*. *Carnegie-Rochester Conference Series on Public Policy* 29.

koskevan tavoitteen on koettu hämärtävän tehtävänasettelua. Lisäksi keskuspankkien rahapolitiikan välineistön kannalta on yleensä luonnollisempaa ajatella koron kuin rahaperustan olevan niiden politiikkainstrumenttina.

Seuraavassa keskitytään näin ollen rahapolitiikan ohjaukseen perustuvaan esimerkkiin yksinkertaisesta säännöstä, joka tunnetaan yleisesti nimellä Taylorin sääntö³. Tästä säännöstä on viime vuosina tullut melko suosittu sekä akateemisessa kirjallisuudessa että keskuspankipolitiikan tarkkailijoiden piirissä.

Taylorin sääntö ja sen muunnelmat

Taylorin sääntö esitetään yleensä seuraavan lausekkeen muodossa:

$$(1) \quad i_t = r^* + \pi^* + a(\pi_t - \pi^*) + \beta(y_t - y^*).$$

Tässä lyhyt nimelliskorko i_t , jonka keskuspankki päättää ajankohtana t , asetetaan pitkän aikavälin tasolleen (joka saadaan laskemalla yhteen lyhyen reaalkoron pitkän aikavälin tasapainoarvo r^* ja pitkän aikavälin inflaatiotavoite π^*), ellei senhetkinen inflaatiovaihtelu π_t poikkeaa pitkän aikavälin tavoitteestaan π^* ja/tai tuotanto y_t poikkeaa pitkän aikavälin potentiaalisesta tasostaan y^* . Tässä lausekkeessa inflaatiopoitteamalle annettu paino a ja tuotannon poitkeamalle annettu paino β määräävät, kuinka aggressiivisesti politiikan tulisi reagoida inflaation poitkeamaan tavoitteesta tai tuotannon poitkeamaan potentiaalisesta määrästä.

Kertoimen a arvo on yleensä suurempi kuin 1. Tämän Taylorin periaatteena tunnetun numeerisen rajoitteen ajatellaan varmistavan, että havaituihin merkkeihin inflaatiopaineista vastataan kiristämällä rahapolitiikkaa niin paljon, että reaalkorko nousee. Reaalkoron nousua puolestaan pidetään takeena siitä, että kulutus- ja tuotantopäätöksiä inflaatio-odotusten kautta horjuttavat voimat torjutaan tehokkaasti ja että kokonaiskulutusta rajoitetaan taloutta tasapainottavalla tavalla. Joissakin Taylorin säännön vaihtoehtoisissa esittämistavoissa on edellä esitetyn lausekkeen oikealle puolelle lisätty viivästettyjä termejä,

mukaan lukien itse nimellisen korkoinstrumentin viivästetty arvo.

Taylorin säännöstä on myös esitetty ennusteisiin perustuvia muunnelmia, joissa on mukana odotettu inflaatio $E_t \pi_{t+k}$ ajanjaksona k , joka vastaa rahapolitiikan välittymisen tyyppistä viivettä. Tämän Taylorin säännön muunnelman kannalla olevat pitävät inflaatioennustetta rahapolitiikan välitavoitemuuttujana ja jättävät siksi usein tuotantokuilun termin pois ”alkuperäisestä” säännöstä (1). Näin tehdään kahdesta syystä. Ensiksikin on esitetty, että suunnitellensa reagointitapaansa rahapolitiikasta vastaavien viranomaisten tulee olla tietoisia viipeistä, joita politiikan toimeenpanon ja sen inflaatiovaikutuksen välillä on. On katsottu, että valitsemalla tarkoituksenmukainen ennustehorisontti k ja käyttämällä termiä $E_t \pi_{t+k}$ tulevia hintapaineita ennakoivana indikaattorina tällaiset rahapolitiikan viipeet saadaan kätevästi mukaan sääntöön. Toiseksi on ajateltu, että koska nykyistä tuotantokuilua pidetään hyvänä tulevan inflaation ennustajana, se on jo implisiittisesti otettu huomioon inflaatioennustetermissä, eikä sitä siksi tarvita ylimääräisenä muuttujana alkuperäisessä säännössä (1), ellei ole asetettu nimenomaista tuotannon tasoitustavoitetta (tästä tarkemmin kehikossa 1).

Taylorin sääntöä tai sen muunnelmia kannattavien mielestä säännöillä on useita hyviä puolia. Niitä pidetään hyvin yksinkertaisina, keskuspankin on helppo panna ne toimeen ja yksityisen sektorin on helppo tarkistaa jälkikäteen, onko sääntöjä sovellettu. Näistä syistä säännöt näyttäisivät yksinkertaistavan politiikan suuntaviivojen viestimistä suurelle yleisölle. Ennusteeseen perustuvan Taylorin säännön muunnelmaa kannattavat väittävät jopa, että koska tässä sääntömuunnelmassa käytetään ennustettua inflaatiota reaktion laukaisijana, sääntö kattaa kaiken rahapolitiikan päätöksenteon kannalta oleellisen informaation.

3 Ks. John B. Taylor (1993) *Discretion versus policy rules in practice*. Carnegie-Rochester Conference Series on Public Policy 39.

Taylorin säännön tyyppisten sääntöjen tarkastelua

Yksi hyvän rahapolitiikan periaate on, että keskuspankkien tulisi olla valppaita ja valmiita toimimaan heti, kun ilmenee orastavia merkkejä siitä, että keskeiset makrotaloudelliset indikaattorit poikkeavat arvoista, joiden katsotaan olevan sopusoinnussa politiikan tavoitteiden kanssa. Voidaankin sanoa, että mikä tahansa systemaattinen rahapolitiikan sääntö, joka reagoi merkkeihin siitä, että pitkän aikavälin kestävät arvot tai toteutumattomat poikkeavat tavoitteista, sisältää piirteitä vakiintuneista käytännöistä, joita sovelletaan kaikissa vakauteen tähtäävissä keskuspankeissa. Osittain tästä syystä monet näistä yksinkertaisista säännöistä näyttävät selittävän hyvin keskuspankkien aiempia politiikkapäätöksiä.⁴

Olisi kuitenkin harhaanjohtavaa laajentaa tällaisten sääntöjen toimivuuden tulkintaa viitteiksi siitä, mitkä keskuspankkien rahapoliittisten toimenpiteiden taustalla olevat todelliset motiivit ovat olleet. On otettava huomioon, että monia rahapolitiikan strategioita voi olla tarkasteluperiodin ollessa pitkä mahdotonta empiirisesti erottaa Taylorin sääntöön perustuvasta strategiasta, jos niillä on onnistuttu säilyttämään rahan ostovoima. Näitä ovat esimerkiksi sellaiset strategiat, joissa tavoitteeksi asetetaan lavean rahan määrän kasvuvauhti. Näin ollen rahapolitiikan ekonometrisesti osoitettu vastaavuus Taylorin säännön tyyppisen säännön kanssa ei anna paljoa tai lainkaan viitteitä siitä, miten keskuspankit ovat reagoineet taloutta koskeviin tietoihin tai mitä indikaattoreita ne ovat tosiasiallisesti tarkastelleet päätöksentekoprosessinsa aikana. Lisäksi tällaisia empiirisiä arviointeja tehtäessä tulisi pitää mielessä, että ekonometriset tulokset näyttävät yleensäkin olevan hyvin erilaisia sen mukaan, perustuu ko tuotantokuilun mittaaminen reaaliajassa käytettävissä oleviin tietoihin vai käytetäänkö jälkikäteen laskettuja, ajan myötä tarkentuvia arvioita.⁵

Vielä vaikeampi on perustella Taylorin säännön tyyppisistä säännöistä johdettavia normatiivisia päätelmiä. Suurin tarve varovaisuuteen on siinä, kuinka tehokkaasti informaatiota käytetään rahapolitiikan päätöksenteossa. Ei voida olettaa, että kaikki rahapolitiikan harjoittamisen kannalta merkittävä informaatio sisältyy kulloiseenkin in-

flaatiovauhtiin ja tuotantokuiluun. On muitakin muuttujia, jotka ovat erittäin hyviä makrotaloudellisen kehityksen indikaattoreita ja helpottavat talouden kulloisenkin tilan tulkittamista. Näitä ovat esimerkiksi raha- ja luottoaggregaatit, valuuttakurssien vaihtelu, osakkeiden hintojen muutokset, julkisen talouden indikaattorit, raaka-aineiden kansainvälisten hintojen muutokset ja palkkasopimukset. Suuri osa keskuspankkien päivittäisestä työstä on kohdistettu tämän informaatio-ongelman hoitoon. Keskuspankeissa kootaan niin paljon tilastoaineistoa kuin tarvitaan, jotta suhdannesokkien lähteistä, leviämistavoista, luonteesta, kestosta ja rakenteellisista vaikutuksista voitaisiin tehdä päätelmiä. Yksinkertaisella Taylorin säännöllä ei pystyttäisi käsittelemään kaikkea tätä aineistoa, joten valtaosa tämän aineistomäärän päivittäin tuottamasta näkemyksestä jäisi huomiotta.

Eri alkuperää olevat sokit edellyttävät lisäksi kovinkin erilaisia politiikkareaktioita. Pitääkö politiikan reagoida, kun uutta aineistoa saadaan, riippuu muun muassa siitä, ovatko sokit peräisin talouden tarjonta- vai kysyntäpuolelta, ja siitä, onko kyse tilapäisistä häiriöistä talouden perusrakenteen pysyessä muuttumattomana vai aiheutuuko sokeista pysyviä talouden parametrien muutoksia. Kysyntäpuolen sokkeihin liittyy yleensä se piirre, että inflaation poikkeama tavoitteesta ja tuotannon poikkeama trendikasvusta ovat samansuuntaisia. Kysynnän kasvuun liittyvät esimerkiksi yleensä inflaation kiihtyminen ja tuotannon nopea kasvu. Näissä olosuhteissa säännön ehdottamalla reaalikoron muutoksella on tasapainottava vaikutus sekä hintoihin että tuotantoon. Tätä voidaankin pitää tarkoituksenmukaisena hintapaineiden vaimentamiseksi, sillä näin helpotetaan (syntymässä olevien) kapasiteetin ylitysten absorboitumista ja poistetaan sellaiset tuotantoon liittyvät olosuhteet, jotka saattaisivat ylläpitää hintapaineita tulevaisuudessa.

4 Ks. esim. Richard Clarida, Jordi Galí ja Mark Gertler (1998) *Monetary policy rules in practice: some international evidence*. *European Economic Review* 42, s. 1033–68.

5 Ks. esim. Anastasios Orphanides (2000) *The quest for prosperity without inflation*. ECB Working Paper No. 15. Maaliskuu 2000.

Kun taas on kyseessä tuotantopuolen sokki, joka saa tuotannon ja hinnat muuttumaan vastakkaisiin suuntiin, rahapolitiikasta vastaavien viranomaisten on usein reagoitava toisella tavalla. Tuoloin on arvioitava, voiko sokki kehittyä pysyväksi epätasapainoa aiheuttavaksi tekijäksi. Tämä arviointi perustuu ensi sijassa työ- ja hyödykemarkkinoista saatavaan informaatioon, jota ei voida käsitellä riittävän hyvin Taylorin säännön avulla. Jotta pystyttäisiin varmistamaan, että sokki jää tilapäiseksi ja ettei sillä ole pysyviä vaikutuksia inflaatio-odotuksiin, hinnanasetantaa ja palkkasopimuksia on seurattava tarkoin.

Samanlaiseen inflaatioennusteeseen tai toteutumaan saattaa siis liittyä eriluonteisia muutosvoimia, joihin on reagoitava kestoaltaan ja voimakkuudeltaan erilaisin toimenpitein. Erilaisista muutosvoimista seuraavat kehityskulut poikkeavat täysin toisistaan, ja reaalitalouden muuttujat saattavat eri muutosvoimien takia kehittyä vastakkaisiin suuntiin. Koska Taylorin säännöissä ei ole mahdollista käyttää kaikkea sitä informaatiota, joka voi olla rahapolitiikan päätöksenteon kannalta merkittävää, sääntöjä ei tästä näkökulmasta voida pitää luotettavana rahapolitiikan ohjeuorana.

Huolimatta tavanomaisten Taylorin sääntöjen hyvin populaarista käytännönläheisyydestä, sääntöjä ei ole niin mutkatonta panna täytäntöön kuin on usein väitetty. Tuotantokuilu ja tasapainoreaalikorko – kumpikin sääntöjen normatiivisen käytön kannalta olennaisia elementtejä – eivät ole havaittavissa olevia muuttujia. Niiden estimointi on hyvin vaikeaa, mistä syystä niitä on vaarallista käyttää päivittäisen rahapolitiikan ohjeuorana. Eri estimointimenetelmiin perustuvat Taylorin säännön mukaiset korot voivat lisäksi olla hyvin erilaiset, eivätkä ne tuolloin anna selkeitä politiikkasignaaleja.

Tuotantokuilun käsite on osoittautunut vaikeasti määriteltäväksi, ja saatavissa olevat tuotantokuiluestimatit poikkeavat toisistaan merkittävästi.⁶ Tavanomaiset trendikorjausmenetelmät, joiden avulla estimoidaan, missä määrin toteutunut tuotanto ylittää kapasiteetin, saattavat tunnetusti mitata reaaliaikaista kehitystä epätarkasti, eikä niillä ole riittävää teoreettista pohjaa. Tuotannon ”luonnollista” määrää, jonka vallitessa ei oleteta

olevan hintapaineita, on myös yritetty arvioida taloustieteelliseltä pohjalta rakennetuin mittarein, mutta nekin perustuvat epävarmoihin oletuksiin eikä niistä ole luotettavaksi perusteeksi rahapolitiikan päätöksenteolle. Vaikuttaa kaiken kaikkiaan hyvin uskaliaalta kytkeä rahapoliittiset toimenpiteet tuotantokuilun estimaatteihin, joita saatetaan useinkin muuttaa jälkikäteen tai jotka ovat herkkiä sen suhteen, millaisia korvikemuuttujia niiden muodostamiseksi on käytetty. Tuoloin on aina huomattava vaara, että politiikan lopputulokset ovat huonoja.

Tasapainoreaalikoron määrittäminen on niin ikään hankalaa. Tarkoituksenmukaisessa Taylorin säännössä tasapainoreaalikoron tulisi olla indeksi, joka muodostetaan suuresta joukosta taustalla olevia rahoitusmarkkinatekijöitä ja joka toteutuessaan on sopusoinnussa hintavakauden kanssa. Ei kuitenkaan ole olemassa luotettavaa ja kiistatonta mallia, jolla toteutuneita varallisuushintoja voitaisiin verrata niiden taustalla oleviin perustekijöihin ja joka sisältäisi kaikki ne talouden mekaniikit, jotka liittyvät perusvarallisuushinnat talouden luonnolliseen aktiivisuuteen. Tasapainoreaalikoron arvot ovat siis aina vain karkeita arvioita.

Ennusteisiin perustuviin Taylorin säännön muunnelmiin liittyy vielä yksi ongelma siinä tapauksessa, että säännössä on inflaatioennusteen lisäksi mukana tuotantokuilu. Tässä tapauksessa sääntö näyttäisi olevan ristiriidassa sen yleisen käsityksen kanssa, että rahapolitiikan ensisijaisena tavoitteena tulee olla hintavakaus. Sen sijaan sääntö ilmentäisikin kahta eri tavoitetta.

Viime kädessä myös Taylorin säännön tyyppisten sääntöjen tasapainottavat vaikutukset voidaan asettaa kyseenalaisiksi. Tämä kritiikki on kaksitahtoinen. Ensimmäinen se tavanomainen rajoite, että nimelliskorkoja ei voi pakottaa olemaan negatiivisia, hankaloittaa korkokeskeisen Taylorin säännön soveltamista. Jos nimelliskorot laskevat hyvin alhaisiksi, Taylorin säännöt menettävät nopeasti kykynsä pitää järjestelmä ankkuroituna poliittikatavoitteisiin.

6 Ks. esim. lokakuun 2000 Kuukausikatsauksen artikkeli *Potentiaalisen tuotannon kasvun ja tuotantokuilun käsitteet, hyödyntäminen ja estimatit*.

Toinen tapaus, jossa Taylorin säännön tyyppisillä säännöillä ei ole tasapainottavaa vaikutusta ja jossa säännöistä itsestään saattaakin tulla epävakauden lähde, ovat ennusteisiin perustuvat säännöt. Kuten kehikossa I tarkemmin selostetaan, tällaiset Taylorin säännöt saattavat lisätä talousjärjestelmien taipumusta olla yliherkkä sattumanvaraisille odotusten muutoksille.

Osittain näistä syistä keskuspankkien päätöksenteossa ei voida mekaanisesti soveltaa Taylorin säännön tyyppisiä teoreettisia sääntöjä. Informaatio, jonka pohjalta Taylorin sääntöjen on suunniteltu toimivan, on yksinkertaisesti liian niukka, jotta siitä olisi käytännön apua rahapolitiikan harjoittamisessa.

Kehikko I.

Vakauttavatko ennustuksiin perustuvat Taylorin säännöt aina taloutta?

Taylorin sääntöä on laajalti käytetty analyysivälineenä, jonka ansiosta rahapolitiikan päätöksentekoa voidaan kätevästi kuvata yksityisen sektorin dynaamisen yleisen tasapainon mallin avulla. Sitä on käytetty tutkittaessa, miten makrotalouden suureita voidaan Taylorin säännön avulla ankkuroida rahapolitiikan tavoitteisiin.

Dynaamisissa yleisen tasapainon malleissa kuvataan talouden muutoksia ajan myötä käyttämällä erilaisia analyttisiä ilmaisuja, jotka saadaan suoraan taloudenpitäjiä ja yrityksiä edustavien kulutus-, säästämis-, investointi- ja tuotantopäätöksiä koskevista optimointiehdosta. Tällainen yksityisen sektorin malli voidaan esittää hyvin yksinkertaisesti käyttämällä ainoastaan kahta ehtoa, jotka ilmentävät yksityisen talouden tämänhetkistä tilaa tämänhetkisten sakkien ja tulevaisuudenodotusten funktioina:

$$(2) \quad y_t = \gamma_0 - \gamma_1 (i_t - E_t \pi_{t+1}) + E_t y_{t+1} + e_t$$

$$(3) \quad \pi_t = \delta_0 E_t \pi_{t+1} + \delta_1 (y_t - y^*) + u_t$$

Lausekkeissa (2) ja (3) e_t ja u_t ovat stokastisia virhetermejä ja $\gamma_0, \gamma_1, \delta_1 > 0$ ja $0 < \delta_0 < 1$ annettuja parametrejä. Lauseke (2) osoittaa, että tämänhetkiset tuotantopäätökset reagoivat negatiivisesti kulloiseenkin reaalkorkoon ($i_t - E_t \pi_{t+1}$) ja positiivisesti tulevaa tuotantoa koskeviin odotuksiin, $E_t y_{t+1}$. Tämä vastaa havaintoa, että luotonoton reaalkustannusten nousu vaikuttaa negatiivisesti yritysten tuotantoon, kun valoisat tuotantonäkymät puolestaan edistävät investointeja ja lisäävät siten tämänhetkistä tuotantoa. Lausekkeessa (3) oletetaan, että havaitut hinnanmuutokset – joita vastaa tämänhetkinen inflaatio π_t – reagoivat tulevaa inflaatiota koskeviin odotuksiin ja tuotantoresurssien tämänhetkiseen käyttöasteeseen, jota kuvataan tuotantokuilulla ($y_t - y^*$). Tämä ehto ilmentää oletusta, että epätäydellisesti kilpailluilla markkinoilla toimiville yrityksille koituu kustannuksia hintojen muuttamisesta, joten minä tahansa hetkenä vain pieni osa yrityksistä asettaa uudet hinnat. Tämä osa yrityksistä on näin ollen kiinnostunut ennakoimaan tulevaa inflaatiota, koska tämänhetkisen hinnoittelupäätöksen muuttaminen uudelleen aiheuttaa kustannuksia. Usein katsotaan, että lauseke (2) ilmentää kokonaisyksynnän kehitystä tietyn politiikkavirityksen suhteen. Lauseke (3) sen sijaan osoittaa tarjontapuolta. Molempiin lausekkeisiin lisätään tavallisesti monimutkaisia y_t :n ja π_t :n viivästettyjä termejä, jotka tässä on yksinkertaistamisen vuoksi jätetty pois lausekkeista.

Lausekkeissa (2) ja (3) esitetyn kaltaiset mallit voivat olla ”suljettuja” (ts. niillä ratkaistaan relevantit endogeeniset muuttujat y_t ja π_t), kun niissä käytetään esimerkiksi seuraavassa lausekkeessa (1a) esitetyn kaltaista ennusteisiin perustuvaa Taylorin sääntöä:

$$(1a) \quad i_t = r^* + \pi^* + \alpha (E_t \pi_{t+k} - \pi^*)$$

Kuten varsinaisesta tekstistä käy ilmi, sääntöä (1a) kannattavat korostavat etuja, joita nähdään siinä, että rahapolitiikan päätöksillä hetkellä t reagoidaan odotettuun inflaatiovauhtiin ajanjaksona k , joka kuvaa

tyypillistä viivettä rahapolitiikan toimenpiteiden ja niiden hinnanasetantaan kohdistuvien vaikutusten välillä. Tämän rahapolitiikan välittymisen viipeen k katsotaan nykyisillä makrotaloudellisilla malleilla arvioituna olevan enintään kaksi vuotta.

Viime vuosina on sekä teoreettisesti että käytännön sovellusten näkökulmasta kiinnitetty yhä enemmän huomiota kysymykseen, voiko lausekkeen (1a) kaltaiseen sääntöön perustuva rahapolitiikan päätöksenteko tarjota riittävän ankkurin lausekkeiden (2) ja (3) mukaan toimivan talouden nimellisille ja reaalisille suureille. Aina ei kuitenkaan ole saatu rohkaisevia tuloksia. Numeerisia simulaatioita käyttävissä tutkimuksissa lausekkeen (1a) kaltaisten sääntöjen on todettu osoittautuvan joskus merkittäviksi epävakauden aiheuttajiksi, koska niiden perusteella talouteen pääsevät vaikuttamaan odotusten sattumanvaraiset muutokset, jotka eivät perustu järjestelmän rakenteellisiin perustekijöihin, joita preferenssit ja tekniikka edustavat. Tutkimusten mukaan tällaisten epävakauserojien ilmenemisen todennäköisyys kasvaa valitun aikajakson, k , pituuden myötä.

Epävakausero johtuu viime kädessä kahdesta tekijästä. Ensinnäkin inflaation piste-ennusteisiin voi liittyä paljon epävarmuutta, jota on sitä enemmän, mitä pidempi ennustejakso on. Tämä on todennäköistä todellisia ennusteita laadittaessa. Jos tätä ennusteisiin liittyvää epävarmuutta on paljon ja jos nämä ennusteet (ja niihin tehdyt muutokset) vaikuttavat rahapolitiikan päätöksentekoon merkittävästi, seurauksena voi olla inflaatiovahdin ja tuotannon liiallisia vaihteluita. Epävakausero voi toisaalta johtua yleisemmästä ongelmasta, joka on tyypillinen talouden kaltaisille järjestelmille, joiden kulloinenkin tila riippuu keskeisesti tulevaisuudenodotuksista. Koska odotukset voivat yleensä muodostua lukuisin eri tavoin, saattavat odotuksiin kohdistuvat häiriöt – vaikka niillä ei olisi mitään yhteyttä talouden perustekijöiden muutoksiin – johtaa kulloinkin moniin erilaisiin mahdollisiin talouden tiloihin. Kun käytetään sääntöjä, joissa rahapolitiikan päätöksenteko kytketään ennusteisiin, talouden kulloinenkin tila riippuu erityisen paljon odotusten muutoksista ja siten järjestelmä on altis tällaisen moninaisuuden vaikutuksille. Epävakausero johtuu siitä, ettei ole täysin pääteltävissä, miten järjestelmä reagoisi eksogeeniseen sokkiin, jollainen voi olla esimerkiksi e_t yhtälössä (2) tai u_t yhtälössä (3).

Kaiken kaikkiaan lausekkeessa (1a) esitettyjen kaltaisten Taylorin säännön muunnelmien vakauttavat ominaisuudet heikkenevät joidenkin tekijöiden vaikutuksesta. Vaikka kaikki tässä mainitut tieto- ja tehokkuusongelmat jätettäisiin huomiotta, tällaiset säännöt voisivat toimia ankkurina (jota taloudessa tarvitaan haluttuihin rahapolitiikan tavoitteisiin sitoutumiseksi) vain silloin, kun odotuksiin ei kohdistu vakautta horjuttavia sokkeja. Talous saattaa näin ollen tarvita ankkurin, jollaista lausekkeessa (1a) esitettyyn Taylorin sääntöön perustuva politiikka ei näytä voivan tarjota.

3 Optimointisäännöt

Taylorin säännön tyyppisten yksinkertaisten sääntöjen toimivuuden arvioimiseksi on niiden ominaisuuksia tarkasteltava jossakin (tai useassa) talouden mallissa, kuten kehikossa I esitetään. Jotta erilaisten politiikkasääntöjen käyttöön liittyviä tuloksia makrotalouden kannalta voidaan vertailla ja asettaa keskenään paremmuusjärjestykseen, on lisäksi määriteltävä yhteiskunnan hyvinvoinnin mitta tai politiikan tavoitefunktio.⁷ Kun talouden malli on valittu ja tavoitefunktio määriteltä, on ainakin teoreettisesti luonnollista pyrkiä löytämään täysin optimaalinen sääntö, joka

maksimoi tavoitefunktion, eikä pyrkä toteuttamaan yksinkertaisia sääntöjä, jotka todennäköisesti tuottavat optimaalista huonomman tuloksen. Jos optimointimenettelystä voidaan johtaa täysin optimaalinen sääntö, ei näyttäisi olevan perusteltua ottaa huomioon Taylorin säännön tyyppisiä yksinkertaisia sääntöjä.

⁷ Ks. esim. Taylorin säännön tyyppisten sääntöjen analyysia erilaisissa malleissa, John Taylor (1999) *Monetary policy rules*. NBER Conference Report, University of Chicago Press.

Yleinen lähestymistapa talouspolitiikan mallintamisessa onkin viime vuosikymmeninä ollut politiikkainstrumenttien optimaalisen uran johtaminen tavoitefunktion määrittelystä ja talouden toimivuutta kuvaavasta mallista. Tämä lähestymistapa perustuu oletukseen, että on olemassa talouden malli, jossa rahapolitiikan kannalta merkitykselliset muuttujat, kuten inflaatio ja tuotanto, reagoivat rahapoliittisiin toimenpiteisiin tietyn kaavan mukaisesti. Keskuspankin tulisi näin ollen noudattaa mallista johdettua politiikkainstrumentin optimaalista aikauraa – eli lyhyen koron aikauraa – joka täyttää mahdollisimman tarkoin määritellyn rahapolitiikan tavoitefunktion. Tämä aikaura tuottaisi makrotaloudellisen tuloksen, joka olisi parempi kuin mikään muu rahapolitiikan keinoin saavutettava vaihtoehto.

Säännönmukaisesti tulkittuna tämä lähestymistapa olisi sama kuin, että ratkaistaisiin tavanomainen, rajoitettu optimointiongelma, jossa järjestelmän dynamiikan yhdistävät malliyhtälöt toimivat rajoitteina. Tämän menettelytavan analyttinen ratkaisu tuottaisi melko monimutkaisen reaktiokaavan, jossa politiikkainstrumentti ilmaistaisiin kaikkien mallissa olevien tilamuuttujien funktiona. Tällä tavoin paras rahapoliittinen vaihtoehto riippuisi niiden sokkien koko historiasta, jotka mallin rakenteen mukaan ovat rahapolitiikan kannalta merkityksellisiä.

Alan kirjallisuudessa on viime aikoina pyritty soveltamaan uudelleen tätä optimointilähestymistapaa rahapolitiikan virityksen ongelmaan silloin, kun rahapolitiikan perustana on säännön kaltainen toimintaohje. Tässä uudemmassa kirjallisuudessa keskuspankille asetetaan tavoitteeksi minimoida mallin ennustaman inflaatiovauhdin poikkeama ennalta määrittelystä tavoitteesta jonakin tiettyinä ajanjaksona. Kirjallisuudessa käytetään käsitettä tappiofunktio kuvaamaan keskuspankille asetettuja tavoitteita. Tappiofunktion oletetaan yleensä olevan kvadraattinen, mikä tarkoittaa sitä, että tavoitteisiin nähden toteutuvat tappiot ovat symmetrisiä ja kasvavat tavoitepoikkeamien mukana.

Tässä yhteydessä rahapolitiikan perustana oleva säännön kaltainen toimintaohje merkitsee keskuspankin sitoutumista inflaatiotavoitteeseen ja optimointimenettelyyn eikä niinkään suoraa feed-

back-sääntöä, jota on käytettävä pyrittäessä varsinaisesti saavuttamaan tavoite. Tällaista menettelyä voitaisiin pitää optimointina siinä mielessä, että siinä simuloidaan vaihtoehtoisille korkourille tietty malli ja valitaan urista se, joka on oletetun tappiofunktion mukaan paras.⁸

Optimointisääntöihin sisältyvät hyvää keskuspankkitoimintaa koskevat ohjeet ovat osittain vastaus osassa 2 abstraktissa mielessä käsiteltyyn yksinkertaisten sääntöjen kritiikkiin. Tämentyypisiin optimointisääntöihin voi kuulua vaatimus määrätietoisien eteenpäin suuntautuvasta rahapolitiikan virityksestä samalla, kun niihin sisältyy pyrkimys välttää tiettyyn inflaatioennusteeseen (esimerkiksi ennusteeseen perustuvassa Taylorin säännössä) mekaanisesti reagoivan rahapolitiikan haittoja. Periaatteessa tällaisessa optimointimenettelyssä voitaisiin käyttää huippuunsa kehitettyä taloudellista mallintamista, jonka avulla tietoa käsitellään ja rahapoliittisista päätöksistä tiedotetaan. Lisäksi tällä menettelyllä voitaneen ainakin teoriassa varmistaa, että päätösten pohjana oleva informaation määrä on paljon suurempi kuin yksinkertaisia sääntöjä käytettäessä.

Edellä kuvatun kaltaiset optimointisäännöt ovat kuitenkin monessa suhteessa liian rajoittavia rahapolitiikan tarkoituksiin, jos ne otetaan kirjaimellisesti ja jos niitä sovelletaan mekaanisesti. Ensinnäkin edellä esitetyn kaltainen optimointimenettely näyttää aliarvioivan harkinnan tarpeen minkä tahansa taloudellisen mallin käytössä ja tulokinnassa. Toiseksi optimointisäännöt, jotka antavat keskuspankeille mahdollisuuden valita sellaisen rahapolitiikan uran, joka varmistaa, että tavoitemuuttujia koskevat ennusteet ovat yhdenmukaisia keskuspankin tavoitteiden kanssa ennalta määriteltynä ajanjaksoina, rajoittavat kohtuuttomasti rahapolitiikan tarvitsemää vaikutusaikaa. Koska välittymismekanismiin viive vaihtelee, on vaikea määrittellä ennusteuran edellyttämää ajanjaksoa. Lisäksi erityyppiset mallit mittaavat välittymismekanismiin eri osatekijöitä ja soveltuvat käytettäväksi eri ajanjaksoina. Jos siis rajoitutaan tarkastelemaan tiettyä ennusteperiodia, voidaan päätyä lyhytnäköisiin rahapoliittisiin reaktioihin, joiden vaikutuksia joudu-

8 Ks. esim. Lars E. O. Svensson (1999) *Inflation targeting as a monetary policy rule*. *Journal of Monetary Economics* 43.

taan korjaamaan myöhemmin ja joihin liittyy epävakauden lisääntymisestä johtuvia kustannuksia. Kolmanneksi, jos optimointisääntöjä tai -menettelyjä toteutetaan periodi kerrallaan, ei näytä olevan mitään mekanisme, joka varmistaisi, että niihin perustuvat rahapoliittiset suositukset ja toimet ovat pitkällä aikavälillä johdonmukaisia.

Yleisesti ottaen kaikki tällaiset optimointisäännöt tai -menettelyt ovat liian rajoittavia, jos rahapolitiikan viritys riippuu yhden ainoan käytetyn mallin rakenteesta. Rahapoliittiset toimenpiteet, joita saatetaan pitää optimaalisina talouden yhden mallin perusteella, saattavat usein tuottaa huonoja tuloksia, jos tällaiset toimenpiteet simuloidaan erilaisella, vaihtoehtoisia näkemyksiä välittymismekanismien toiminnasta edustavalla mallilla. Siksi keskuspankkien tulee käyttää monia erilaisia malleja eri tarkoituksiin ja niillä tulee olla erilaisia, enemmän tai vähemmän virallisia tapoja tulkita tietoaineistoa ja talouskehitystä. Jos siis käytetään monia malleja ja muita indikaattoreita ja jos niiden tukena on myös harkinnanvarainen arviointi, on entistä vaikeampi ymmärtää, miten optimointisääntöä voitaisiin yhä noudattaa tiukasti kodifioituna menettelynä. Lisäksi mikä ta-

hansa tämänkaltaiseen optimointimenettelyyn perustuva ennusteuura sisältää sinänsä vain hyvin rajallista tietoa. Tässä tilanteessa on tärkeää ymmärtää ennusteen taustalla olevia tekijöitä ja kyetä välittämään se harkinnanvarainen arvio, jonka mukaisesti tiettyä kuvaa todellisuudesta on mahdollista pitää oikeampana kuin muita.

Kaikkien näiden syiden perusteella akateemisessa kirjallisuudessa esitetyt optimointisäännöt, jotka ovat periaatteessa käyttökelpoisia, ovat edelleenkin riittämättömiä sovellettavaksi käytäntöön rahapolitiikan säännön ahtaassa merkityksessä. Nykymuodossaan nämä säännöt eivät ota riittävästi huomioon varsinkaan malleihin liittyvän epävarmuuden ongelmaa ja sen kauaskantoisia vaikutuksia keskuspankkien kannalta. Tämän vuoksi kirjallisuudessa on viime aikoina alettu pohtia myös erilaisia päätöksenteon kriteereitä, jotka perustuvat rahapoliittisten toimenpiteiden robustisuuden eli toimivuuden käsitteeseen eivätkä perinteiseen optimaalisuuden periaatteeseen, kuten kehikossa 2 tarkemmin kuvataan. Tässä vaiheessa olisi kuitenkin jokseenkin ennen aikaista tehdä tästä vielä kehittyvästä, vaihtoehtoisesta tutkimuksesta yleisiä johtopäätöksiä.

Kehikko 2.

Optimointisääntöjen toimivuus eri malleissa

Optimointisääntöjen toimivuutta eri malleissa on kritisoitu talouden toimintaan liittyvän epävarmuuden vuoksi, sillä näiden sääntöjen käyttöön perustuvat politiikkasuositukset riippuvat käytetystä mallista tavallisesti hyvin paljon. Taloustieteellisessä kirjallisuudessa on viime aikoina kiinnitetty erityistä huomiota kahteen päämenetelmään, joiden avulla tarkastellaan malliepävarmuutta eli epävarmuutta siitä, mikä olisi taloutta ”oikein” kuvaava malli.

Yksi malliepävarmuuden tarkastelumenetelmä perustuu bayesilaiseen todennäköisyyspohjaiseen epävarmuuden kuvaamiseen ja taloustieteessä yleisesti käytettyyn optimointiin. Bayesilaisen ratkaisumenetelmän soveltaminen malliepävarmuuteen edellyttäisi keskuspankilta ensinnäkin sitä, että se identifioi ne mallit, joiden se katsoo kuvaavan talouden toimintaa riittävän hyvin. Sen jälkeen keskuspankin olisi määrättävä jokin todennäköisyys sille, että nämä erilaiset mahdolliset kuvaukset puuttuvat. Näiden todennäköisyyksien on tarkoitus ilmentää keskuspankin näkemystä siitä, kuinka todennäköisesti eri mallit ovat ”oikea” kuvaus taloudesta. Keskuspankin olisi lopuksi etsittävä sellainen politiikkainstrumenttinsa ura, joka minimoi pankin tappiofunktion kunkin erilaisen mahdollisena pidettävän mallin suhteen. Näin saatava politiikkainstrumentin optimaalinen ura on yhdistelmä (painotettu keskiarvo) niistä kaikista optimaalisista urista, jotka on saatu tarkasteluun valittujen mahdollisten mallien avulla.

Vaikka tätä menetelmää voitaisiin teoriassa soveltaa tässä artikkelissa kuvatun kaltaiseen optimointisääntöön, tämä tuskin onnistuisi käytännössä. Jo mainittujen vaikeuksien lisäksi keskuspankkien olisi hyvin vaikea sopia tällaiseen tarkasteluun valituille eri malleille annettavista todennäköisyysjakaumista ja määrittellä ne numeerisesti.

Muita malliepävarmuuden tarkastelumenetelmiä käytettäessä täsmällisiä todennäköisyysjakaumia kaikille mahdollisille talouden toimintaa kuvaaville malleille ei tarvitse määrätä. Tämän ansiosta voi olla mahdollista tarkastella edelliseen verrattuna yleisempää, strukturoimattomampaa epävarmuutta (kuten Knightin esittämä epävarmuuskäsite). Koska perinteisiä optimointimenetelmiä ei tällöin voida soveltaa, on harkittava vaihtoehtoisia valintakriteerejä. Yksi ääriesimerkki tällaisista on ns. minimax-periaate. Senkin mukaan keskuspankin olisi ensin identifioitava useita mahdollisia malleja, mutta sen jälkeen se voisi tarkastella useita vaihtoehtoisia uria politiikkainstrumentilleen tarvitsematta määrittää käytettyjen mallien todennäköisyysjakaumia. Turvallisin ja siten toimivin politiikkainstrumentin ura olisi se, joka kaikissa ajateltavissa olevissa malleissa tuottaisi vähiten huonoon skenaarion kaikkien huonoimpien skenaarioiden joukossa. Tämä vaihtoehto olisi minimax-menetelmän mukaan paras.

Tällaista menetelmää käytettäessä katsottaisiin, että keskuspankkien käsittelemä epävarmuus on sen luonteista, ettei sitä useinkaan voida helposti selvittää todennäköisyyspohjalta eikä aina soveltamalla aksiomaattista valintateoriaa ja optimointimenetelmiä, joita taloustieteessä tavanomaisesti käytetään. Yksimielisyyttä ei ole kuitenkaan siitä, millaisia vaihtoehtoisia valintakriteerejä tuollaisessa tilanteessa pitäisi harkita. Yleisesti on todettu, että rahapolitiikan päätöksenteon kannalta on usein merkittävästi eroa sillä, käytetäänkö tavanomaisia vaihtoehtoisia optimointimenetelmiä.

4 Rahapolitiikan säännöt ja keskuspankkien käytännöt

Edellä esitetyn perusteella on jo tullut esiin, että vaikka systemaattista tai sääntöön perustuvaa lähestymistapaa pidetään rahapolitiikassa yleisesti tärkeänä rahapolitiikan uskottavuuden kannalta, keskuspankkien ei käytännössä ole mahdollista tai missään tapauksessa viisasta sitoutua virallisesti tiettyyn, politiikkainstrumenttien vironyksen täsmällisesti määrittelevään sääntöön. Pääsääntöiset syyt tähän esitettiin osissa 2 ja 3. Yksinkertaisissa säännöissä ei pystytä ottamaan huomioon kaikkea keskuspankkien näkökulmasta olennaista tietoa ja tarjoamaan tarkoituksenmukaisia ratkaisuja talouden vakauttamiseksi kaikissa ajateltavissa tilanteissa. Toisaalta yhä kunnianhimoisempia optimointisääntöjä, jotka yleensä ovat aiempaa monimutkaisempia, on vaikea toteuttaa ja seurata käytännössä ja niistä on hankala tiedottaa. Lisäksi kulloinenkin optimointisääntö on ainoastaan niin hyvä kuin se malli, johon se perustuu. Jopa pienetkin muutokset käytetyssä mallissa voivat usein johtaa kovin erilaisiin tuloksiin.

Jos sääntö ei ole toimiva useissa erilaisissa malleissa, siitä saattaa aiheutua vakavia politiikkavirheitä sellaisessa taloudellisessa tilanteessa, joka on epävarma ja muuttuu jatkuvasti.

Yleisesti on myönnettävä, että kaikki taloutta kuvaavat mallit – myös rahapolitiikan säännöistä keskusteltaessa ja niitä arvioitaessa käytettävät mallit – ovat abstrakteja ja antavat vain epätäydellisen kuvan taloudesta ja talouden toimijoiden käyttäytymisestä. Niissä voidaan ottaa huomioon ainoastaan tietyt todellisuuden erityispiirteet, ja eri tarkoituksiin tarvitaan erilaisia malleja. Rahapolitiikassa joudutaan kuitenkin käsittelemään monenlaisia epävarmuustekijöitä ja toimimaan monissa epävarmoissa oloissa. Näiden epävarmuustekijöiden mittaaminen on taloudellisissa malleissa hyvin epätäydellistä.⁹ Etenkin

⁹ Ks. tammikuun 2001 Kuukausikatsauksen artikkeli *Epävarmuuden vaikutus rahapolitiikalliseen päätöksentekoon*.

malleihin liittyvä epävarmuus merkitsee sitä, ettei rahapolitiikka voi perustua mihinkään mallikohtaiseen optimointisääntöön. Sitä vastoin toimivan rahapoliittisen päätöksenteon on oltava sopusoinnussa talouden rakennetta ja rahapolitiikan välittymismekanismeja koskevien erilaisten näkemysten kanssa. Lisäksi malleihin, parametreihin ja tietoihin liittyvä epävarmuus muuten samanlaisissa oloissa antaa aiheen välttää luotamasta liikaa sääntöihin, joissa käytetyt käsitteet tai indikaattorit (kuten tasapainoreaalikorko tai tuotantokuilu) saattavat sisältää huomattavia mitausvirheitä tai joiden metodologia on kiistanalainen.

Rahapolitiikan monimutkaisuuden ja siihen liittyvän epävarmuuden vuoksi keskuspankkien on käytännössä mahdotonta muotoilla rahapoliittisen päätöksenteon ongelmaa täysin yksityiskohtaisesti ja ilmoittaa täsmällisesti tosiasiallinen politiikkasääntönsä tai reaktiofunktionsa termien ahtaassa merkityksessä. Tämä edellyttäisi, että keskuspankki täsmäntäisi täydellisen varautumisuunnitelman, jossa politiikan viritys kuvataan niiden kaikkien mahdollisten tapahtumien ja tilanteiden funktiona, joihin keskuspankki saattaa joutua reagoimaan tulevaisuudessa.

Näin ollen keskuspankit, jotka eivät ole halukkaita tekemään myönnytyksiä rahapolitiikan tehokkuuden ja toimivuuden suhteen ja sitoutumaan yksinkertaiseen, optimaalista heikommen tuloksen tuottavaan sääntöön tai mallikohtaiseen optimointisääntöön, voivat ainoastaan harkita väljempää säännön ohjaamaa tai sääntöön perustuvaa (mieluummin kuin sääntöön sidottua) menettelyä, joka merkitsee esimerkiksi sitoutumista eksplisiittiseen rahapolitiikan strategiaan. Tähän on alettu kiinnittää yhä enemmän huomiota alan kirjallisuudessa.

Rahapolitiikan strategia voidaan yleisesti määrittellä periaatteiksi, joita keskuspankki noudattaa tehdessään rahapoliittisia päätöksiä ja selittäessään niitä yleisölle. Tässä muodossaan strategiaan kuuluu joukko menettelytapoja, joilla jäsenetään analysoitavaa informaatiota ja keskuspankin päätöksentekoprosessia. Strategia tarjoaa välineet, joilla tietoa taloudesta analysoidaan, tulkitaan ja selitetään rahapolitiikan päätöksentekoa varten. Strategian käsite periaatteina tai menettelytapoi-

na poikkeaa rahapolitiikan säännön perinteisestä käsitteestä.

Vaikka strategia menettelytapana tavallisesti käsittelee – kuten sääntökin – keskuspankin rahapolitiikan tavoitteen määrittelyä, se ei tiukasti määrittele ennakolta tiettyjä rahapoliittisia toimia, joita tavoitteen saavuttaminen edellyttää. Sen sijaan menettelytapaan sidottuun strategiaan saatetaan sisältyä sitoutuminen siihen, että ennalta määritellyt talousindikaattoreita ja analyysivälineitä arvioidaan säännöllisin väliajoin. Tällaisessa menettelytavassa voidaan pääpiirteittäin määrittellä toimenpiteet, joita tarvitaan eri indikaattoreista ja malleista saatavan tiedon yhdistämiseksi ja keskinäiseksi vertaamiseksi. Tämän vuoksi epävarmuus välittymismekanismin luonteesta ja pituudesta – siten kuin nämä käsitteet esiintyvät talouden täydentävissä, kilpailevissa malleissa – on todennäköisesti mahdollista ottaa paremmin huomioon menettelytapaan perustuvassa analyysisäännössä kuin yksinkertaisessa toimintasäännössä tai yhteen malliin perustuvassa optimointisäännössä.

Menettelytapana strategia siis antaa mahdollisuuden painottaa entistä selkeämmin talouskehityksen tulkintaa, keskuspankin tavoitteisiin vaikuttavien taloudellisten sokkien luonnetta ja alkuperää sekä keskuspankin rahapoliittisten päätösten perustana olevia talouden kehityskulkuja. Tässä mielessä rahapoliittisten päätösten perustana olevia näkökohtia voidaan strategian avulla selittää systemaattisesti ja johdonmukaisesti sen sijaan, että rahapolitiikka esitettäisiin reaktiona yksittäisten, erillisten indikaattorien tuottamaan tietoon tai nähtäisiin tietyn mallin mekaanisena käyttönä.

Keskuspankit ovat käytännössä lähinnä karttaneet sitoutumista tiettyihin politiikkasääntöihin, ja keskuspankkien välillä on eroja sen suhteen, miten eksplisiittisesti ne ovat ilmoittaneet strategiansa. Eroja on myös siinä, miten tarkasti tavoitteet määritellään ja miten tiettyjä viitearvoja tai indikaattoreita painotetaan. Tämän osan loppupuolella tarkastellaan vielä lyhyesti EKP:n rahapolitiikan strategian tärkeimpiä piirteitä. Tämä EKP:n strategian tarkastelu on eräänlainen kuvaus sitoutumisesta menettelytapaan, jolla mahdollisesti voidaan osittain välttää niitä rajoituksia

ja riskejä, joita liiallinen luottaminen suppeasti määritelyihin rahapolitiikan sääntöihin saattaa aiheuttaa, kuten osissa 2 ja 3 todettiin.

EKP:n rahapolitiikan strategiassa määritellään hintavakauden ylläpitämiseen keskipitkällä aikavälillä tähtäävän rahapolitiikan systemaattinen toimintakehikko. Tämän kehikon voidaan tulkita perustuvan sääntöön erityisesti seuraavien osatekijöiden suhteen. Ensinnäkin strategiaan sisältyy selvä sitoutuminen tavoitemuuttujaan eli hintavakauden ensisijaiseen tavoitteeseen. Toiseksi strategiassa määritellään analyysivälineistö menettelytapasäännön muodossa. Tähän sisältyy ensisijainen sitoutuminen analysoida taloutta ja selittää rahapolitiikka systemaattisesti ja jäsen-tyneesti. Kolmanneksi viitearvojen ja ennakoivien tietojen käyttö lisäanalyysejä varten kuuluu jossakin määrin EKP:n strategiaan. Tämä liittyy erityisesti rahan määrän viitearvon funktioon strategian ensimmäisen pilarin mukaisessa laajassa analyysissa. Strategian voidaan myös tulkita pääpiirteittäin määrittelevän analyysimenettelyistä joh- tuvat rahapolitiikan keskeiset piirteet. Strategian tulisi – samalla kun sen avulla jatkuvasti selite- tään strategian mukaisia rahapoliittisia päätöksiä – antaa yleisölle ajan myötä mahdollisuus seura- ta ja jossakin määrin ennakoita, miten rahapoli- tiikassa reagoidaan systemaattisesti tietoihin ja indikaattoreihin.

EKP:n rahapolitiikan strategian voidaan kokonai- suudessaan katsoa pystyvän käsittelemään joita- kin yksinkertaisten ja mallikohtaisten optimoin- tisääntöjen edellä todettuja epäkohtia, sillä stra- tegia täyttää vaatimukset esimerkiksi tiedon tehokkuudesta, kaikkiin oloihin sopivasta nimelli- sestä ankkurista ja rahapolitiikan strategian so- veltuvuudesta moniin eri tilanteisiin.

Strategian avulla voidaan ensinnäkin varmistaa, että hintavakauden ylläpitämiseen keskipitkällä aikavälillä tähtäviin rahapoliittisiin päätöksiin tarvittavia tietoja käytetään tehokkaasti ja jäsen- netään tarkoituksenmukaisesti. Tietoaineisto on selvästi laajempi kuin se muuttujien joukko, joka tavallisesti sisältyy yksinkertaiseen rahan määrän tavoitteeseen tai Taylorin säännön tyyppisiin sään- töihin. Esimerkiksi rahoitusmarkkinoita kuvaavat muuttujat, kuten joukkolainojen tuotot, rahoitus- vaateiden hinnat (myös valuuttakurssit), luotto-

jen kehitys ja tase-erät antavat rahapolitiikan kannalta hyödyllistä lisätietoa. Samoin kysely- ja luottamusindikaattoreita sekä valtiontalouden ja työmarkkinoiden kehitystä seurataan säännöllis- esti. Tällaista yksityiskohtaista ja laajaa tietoai- neistoa ei pystytä saamaan vain muutamista, yk- sinkertaisiin feedback-sääntöihin normaalisti si- sältyvistä yksinkertaisista yhdistelmäindikaatto- reista.

EKP:n rahapolitiikan strategian keskipitkän aika- välin viritys merkitsee myös sitä, että rahapoliti- iikassa ei reagoida (päinvastoin kuin yksinkertai- ta ennusteeseen perustuvaa sääntöä käytettäes- sä) tietyin määrätyn ajanjakson kattavaan ennus- teeseen. Sen sijaan tarkastellaan koko välittymis- prosessia monien vuosien ajalta ja hintakehityk- seen vaikuttavien häiriöiden luonnetta päätet- täessä tarkoituksenmukaisesta rahapoliittisesta reaktiosta. Yleisesti ottaen rahapolitiikan keski- pitkän aikavälin virityksessä otetaan huomioon hintakehitykseen vaikuttavat erilaiset välittymis- kanavat pitkine, vaihtelevine ja epävarmoine vii- peineen. Erityisesti rahan määrän kasvu liittyy inflaatioon keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.

Toiseksi selkeä sitoutuminen hintavakauden yl- läpitämiseen keskipitkällä aikavälillä antaa talou- delle vakaan nimellisen ankkurin kaikissa oloissa. Rahan määrän näkyvä asema EKP:n strategiassa on tässä suhteessa turvallisuutta lisäävä tekijä, jol- laista ei sisälly tavanomaisiin Taylorin sääntöihin.

Kolmanneksi EKP:n rahapolitiikan strategian kah- teen pilariin perustuvassa rakenteessa otetaan nimenomaisesti huomioon strategian toimivuuden vaatimus rahapoliittisessa päätöksenteossa.¹⁰ Arvioituaan erilaisia talouden rakenteen ja raha- poliitiikan välittymismekanismien malleja EKP on valinnut analyysinsä pohjaksi kahden pilarin ra- kenteen. Ensimmäiseen pilariin kuuluu joukko malleja ja analyysivälineitä, joiden edustama nä- kemys hinnanmääräytymisestä perustuu rahan määrän merkittävään asemaan. Toinen pilari kä- sittää muunlaisia inflaatioprosessin malleja, eten- kin sellaisia, jotka korostavat hyödyke- ja työ- markkinoiden kysynnän ja tarjonnan välistä vai- kutusta.

¹⁰ Ks. marraskuun 2000 Kuukausikatsauksen artikkeli EKP:n rahapolitiikan strategian kaksi pilaria.

Kahden pilarin rakenne vähentää harkinnanvaraisuuden mahdollisuutta, koska päätöksiä tekevien on vaikea jättää ottamatta huomioon tai kaunistella ristiriitaista tietoa (mikä voi olla mahdollista käytettäessä yhtä ainoaa yhdistelmäindikaattoria kuten inflaatioennustetta). Kahden pilarin strategia merkitsee sitoutumista siihen, että rahapoliittiset päätökset perustuvat aina talou-

den muuttujien laajan joukon huolelliseen analysointiin strategian molempien pilarien mukaisesti. Jos lisäksi on käytettävissä useita uskottavia talouden malleja (tai mallintamiskäytäntöjä), on todennäköisesti parempi ottaa tämä huomioon kuin valita jonkin tietyn erillisen mallintamiskäytännön mukainen optimointi.

5 Päätelmät

Sitoutuminen edellä kuvatun kaltaiseen rahapolitiikan strategiaan asettaa keskuspankille rahapoliittisten päätösten selittämisessä paljon suurempia vaatimuksia avoimuuden ja tehokkaan tiedottamisen suhteen kuin yksinkertaisten instrumenttisääntöjen käyttö rahapoliittisen päätöksenteon tukena. Koska tässä artikkelissa käsitelyihin yksinkertaisiin sääntöihin ja optimointisääntöihin kuitenkin liittyy puutteita, näiden sääntöjen viitteellinenkin käyttö olisi monessa tapauksessa harhaanjohtavaa eikä edistäisi rahapolitiikan ymmärtämistä. Rahapoliittisia päätöksiä voidaan siten selittää vakuuttavasti vain selostamal-

la niitä tavalla, joka tarkasti vastaa keskuspankin päätöksentekoprosessin pohjana olevaa sisäistä analyysiä, eikä esittämällä niitä sentyyppisinä politiikkasääntöinä, joita tässä artikkelissa on käsitelty ja joita yleisesti akateemisessa kirjallisuudessa käytetään. Tällaisten politiikkasääntöjen perusteella EKP:n rahapolitiittista lähestymistapaa ei myöskään voida aidosti ymmärtää. EKP:n rahapolitiikan ymmärtämistä voitaneenkin edistää ajan mittaan parhaiten siten, että sitä arvioidaan sen systemaattisen toimintakehikon perusteella, jonka EKP on itselleen valinnut ilmoittamalla rahapolitiikan strategiastaan.

Vastapuolten tarjoukset eurojärjestelmän säännöllisissä avomarkkinaoperaatioissa

*Eurojärjestelmän säännöllisillä avomarkkinaoperaatioilla on tärkeä tehtävä rahapolitiikassa. Niillä säädel-
lään korkoja ja hallitaan rahamarkkinoiden likviditeettiä. Tämä artikkeli kuvaa vastapuolten tarjouksia pää-
piirteittäin ja keskittyy tammikuun 1. päivän 1999 ja kesäkuun 2001 puolivälin välisenä aikana toteutettui-
hin viikoittaisiin perusrahoitusoperaatioihin. Artikkelin tarkastelujakson aikana on siten toteutettu sekä kiin-
teä- että vaihtuvakorkoisia huutokauppoja. Lyhyiden rahamarkkinakorkojen sekä kiinteäkorkoisena huuto-
kauppana toteutettavan rahoitusoperaation koron ja vaihtuvakorkoisena huutokauppana toteutettavan ra-
hoitusoperaation minimitarjouskoron välinen ero vaikuttaa merkittävästi vastapuolten tarjouksiin. Kiinteä-
korkoisissa huutokaupoissa tämä ero vaikutti tehtyjen tarjousten määrään, ja vaihtuvakorkoisissa huutoku-
poissa se vaikutti merkittävästi marginaali- ja keskikorkoon sekä myös korkotarjousten hajontaan. Tässä
artikkelissa myös kuvataan ja analysoidaan tarjousten keskittymistä ja jako-osuuksien jakautumista tarjoa-
jien välillä. Artikkelissa päädytään siihen, että eurojärjestelmän huutokaupoissa tarjoaminen on hyvin kilpail-
tua. Tarjousten analysointi vahvistaa, että eurojärjestelmän säännölliset huutokaupat ovat markkinaehtoinen
ja hyvin tehokas tapa jakaa keskuspankkirahaa pankkijärjestelmään.*

I Johdanto

Eurojärjestelmän säännöllisillä avomarkkinaope-
raatioilla on tärkeä tehtävä rahapolitiikan toteut-
tamisessa. Tammikuun 1999 ja kesäkuun 2001
puolivälin välisenä aikana eli tämän artikkelin tar-
kastelujaksona eurojärjestelmä toteutti 127 pe-
rusrahoitusoperaatiota, joissa jaetun likviditeet-
in määrä oli keskimäärin 80 miljardia euroa, ja
31 pitempiaikaista rahoitusoperaatiota, joissa jaet-
un likviditeetin määrä oli keskimäärin 18 miljard-
ia euroa. Tämän artikkelin tarkoituksena on
analysoida vastapuolten tarjouksia viikoittaisissa
perusrahoitusoperaatioissa, jotka on toteutettu
kaksi ja puoli vuotta kestäneen EMUn kolman-
nen vaiheen aikana eli EMUn tähänastisen histor-
ian aikana. Kehikossa 2 verrataan vastapuolten
tarjouksia perusrahoitusoperaatioissa ja pitem-
piaikaisissa rahoitusoperaatioissa.

Perusrahoitusoperaatioiden toteuttamismenet-
tely on esitetty yksityiskohtaisesti marraskuussa
2000 julkaistussa asiakirjassa ”Yhteinen raha-
politiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja
EKPJ:n rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä”.
Perusrahoitusoperaatiot ovat viikoittain toteu-
tettavia, likviditeettiä lisääviä käänteisoperaatioi-
ta, joissa sovellettava maturiteetti on yleensä
kaksi viikkoa. Ne toteutettiin kiinteäkorkoisina
huutokauppoina tammikuusta 1999 kesäkuun 20.
päivään 2000 asti ja sen jälkeen tarkastelujakson

loppuajan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina,
joissa korkotarjouksilla oli alaraja (eli ns. minimi-
tarjouskorko).

Vaikka pankkijärjestelmä kokonaisuutena tarvit-
see likviditeettiä eurojärjestelmältä rakenteelli-
sista syistä, yksittäiset vastapuolet voivat hank-
kia likviditeettiä myös toisilta vastapuolilta lähin-
nä lyhytaikaisina pankkien välisinä lainoina (joiden
maturiteetit ovat pituudeltaan yleensä yön yli, viiko-
kaksi viikkoa ja kuukausi) sen sijaan, että hank-
kisivat keskuspankkirahoitusta suoraan eurojär-
jestelmältä. Keskuspankkirahoituksen odotetun
kustannuksen ja pankkien välisiltä markkinoilta
hankitun rahoituksen odotetun kustannuksen vä-
lillä on oltava tasapaino. Erityisesti kahden viikon
rahamarkkinakorkojen ja eurojärjestelmän kes-
kuspankkirahoituksen kustannusten välinen ero
vaikuttaa luonnollisesti merkittävästi siihen, että
vastapuolet hankkivat rahoitusta mieluummin
suoraan eurojärjestelmältä.

Tämän artikkelin osassa 2 tarkastellaan vasta-
puolten tarjouksia kiinteäkorkoisina huutokaup-
poina toteutetuissa perusrahoitusoperaatioissa
ja osassa 3 puolestaan vastapuolten tarjouksia
vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutetuissa
perusrahoitusoperaatioissa. Osassa 4 esitetään
päätelmät.

2 Tarjoukset kiinteäkorkoisissa huutokaupoissa

Kiinteäkorkoisissa huutokaupoissa vastapuolet jättivät tarjouksensa ainoastaan ennalta ilmoitetulla korolla. Tammikuun 1999 ja 20.6.2000 välisenä aikana toteutettiin 76 perusrahoitusoperaatiota kiinteäkorkoisina huutokauppoina. Niissä jaetun likviditeetin määrä oli keskimäärin 69 miljardia euroa. Kun jätettyjen tarjousten määrä ylitti jaettavaksi aiotun likviditeetin määrän, EKP jakoi tarjouksia tehneille vastapuolille likviditeettiä suhteessa tarjousten määrään.

Tarjoukset kokonaisuutena

Kiinteäkorkoisissa huutokaupoissa jätettyjen tarjousten kokonaismäärä riippui lähinnä lyhyiden rahamarkkinakorkojen ja huutokaupassa sovelletun kiinteän koron välisestä erosta (ks. kuvio 1). Tarjousten kokonaismäärä kasvoi vuoden 1999 ensimmäisinä kuukausina ja supistui huomattavasti maaliskuuhun 1999, koska EKP:n odotettiin laskevan korkoja piakkoin, jolloin lyhyet rahamarkkinakorot laskivat huutokaupassa sovellettua kiinteää korkoa matalammaksi. Kiinteäkorkoisena huutokauppana toteutetussa perusrahoitusoperaatiossa tehtyjen tarjousten arvo oli pienimmillään 6.4.1999 toteutetussa operaatiossa, jolloin se oli 67 miljardia euroa. Tässä operaa-

tiossa jaetun likviditeetin määrä jäi pienemmäksi kuin määrä, jota luottolaitosten vähimmäisvarantovaatimusten tasainen täyttäminen olisi edellyttänyt.¹

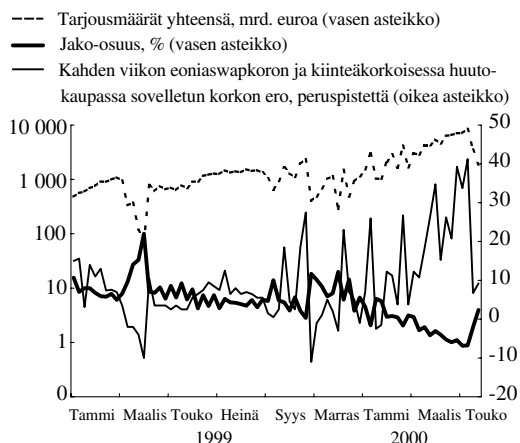
Vuoden 1999 puolivälistä vuoden 2000 puoliväliin lyhyet markkinakorot olivat enimmäns osan aikaa huutokaupassa sovellettua kiinteää korkoa korkeammat. Tämä johtui siitä, että EKP:n odotettiin nostavan korkoja. Korkean vuoksi kiinteäkorkoinen keskuspankkirahoitus oli hyvin houkutteleva vaihtoehto, ja sen vuoksi tarjousten määrä kasvoi eksponentiaalisesti. Tarjousten arvo oli suurimmillaan 8 491 miljardia euroa 6.6.2000 toteutetussa perusrahoitusoperaatiossa. Tarjousten kokonaismäärä oli yli satakertainen varantovelvoitteiden ja riippumattomien tekijöiden mukaan arvioituun todelliseen likviditeettitarpeeseen verrattuna.² Tarjousten määrän kasvun myötä jako-osuudet (eli huutokaupassa jaetun likviditeettimäärän osuus tarjousten kokonaismäärästä) pienenevät kyseisellä ajanjaksolla, ja lopulta ne olivat 30.5.2000 toteutetussa perusrahoitusoperaatiossa alle 1 % jaetun likviditeetin määrästä. Jatkuvan pienenemisen lisäksi jako-osuuksien määrä myös vaihteli merkittävästi erityisesti vuoden 1999 jälkipuoliskolla.

Jako-osuuden määrän vaihtelu ja siihen liittyvä epävarmuus tarkoitti, että ne vastapuolet, joiden tekemät tarjoukset olivat huomattavasti suurempia kuin käytettävissä olevat vakuudet, ottivat riskin, että vakuudet eivät riittä kattamaan jako-osuutta.³ Riskin suuruus riippui kuitenkin vastapuolen käytettävissä olevien vakuuksien kokonaismäärästä: mitä enemmän vakuuksia oli käytettävissä, sitä pienempi oli todennäköisyys, että vakuudet eivät riittäisi kattamaan jako-osuutta. Tämä ilmiö voi osittain olla syynä siihen, että suurimmat kokonaistarjoukset tehneet vastapuolet vaihtelivat ajanjaksona, jolloin perusrahoitusoperaatiot suoritettiin kiinteäkorkoisina huutokaup-

Kuvio 1.

Tarjousten kokonaismäärä, jako-osuudet sekä kahden viikon eoniaswapkoron ja kiinteäkorkoisessa huutokaupassa sovelletun koron ero

(viikkohavaintoja; vasen asteikko: logaritminen; oikea asteikko: lineaarinen)

Lähteet: Reuters ja EKP.

1 Tarjousten liian vähäisestä määrästä kerrotaan yksityiskohtaisesti kehikossa 1.

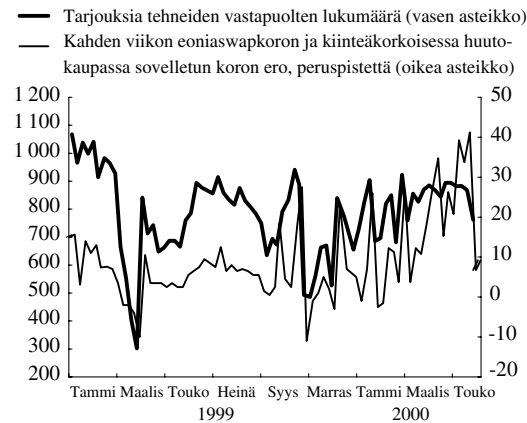
2 Euroalueen pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat riippumattomat tekijät voidaan määritellä eurojärjestelmän konsolidoidun taseen eriksi, jotka eivät liity rahapolitiisiin operaatioihin, lisäävät tai vähentävät likviditeettiä ja vaikuttavat luottolaitosten eurojärjestelmässä pitämiin sekkitileihin.

3 EKP antoi helmikuussa 1999 lehdistötiedotteen, jossa tarkennettiin, että vakuuksien on katettava ainoastaan jako-osuus, ei tehdyn tarjouksen määrää.

Kuvio 2.

Tarjouksia tehneiden vastapuolten lukumäärä sekä kahden viikon eoniaswapkoron ja kiinteäkorkoisessa huutokaupassa sovelletun koron ero

(viikkohavaintoja)

Lähteet: Reuters ja EKP.

poina. Kesäkuussa 1999 keskimäärin suurimmat kokonaistarjoukset tehneen kolmen vastapuolen tekemät tarjoukset olivat vasta 11.–27. suurimmat toukokuussa 2000, jolloin tehtyjen tarjousten määrä oli kokonaisuudessaan suurimmillaan. Kesäkuun 1999 ja toukokuun 2000 välisenä aikana kyseiset kolme vastapuolta kasvattivat tarjouksiaan keskimäärin hieman alle nelinkertaisiksi. Toukokuussa 2000 suurimmat kokonaistarjoukset tehneet kolme vastapuolta olivat puolestaan kasvattaneet tarjouksiaan keskimäärin 31-kertaisiksi samana ajanjaksona. Yksikään kyseisten vastapuolten tekemistä tarjouksista ei mahtunut 30 suurimman joukkoon kesäkuussa 1999.

Tarjoajien lukumäärä riippui pääasiassa lyhyiden rahamarkkinakorkojen ja huutokaupassa sovelletun koron erosta (ks. kuvio 2). Enimmillään kiinteäkorkoisena huutokauppana toteutettuun perusrahoitusoperaatioon tarjouksia teki 1 068 vastapuolta vuoden 1999 järjestyksessä toisessa operaatioissa. Muutama kuukausi myöhemmin eli 6.4.1999 tarjouksia teki enää 302 vastapuolta, toisin sanoen vähiten kiinteäkorkoisena huutokauppana toteutetuissa perusrahoitusoperaatioissa. Tämä johtui siitä, että koronlaskuodotukset olivat tuolloin suuret. Tämän jälkeen kiinteäkorkoisina huutokauppana toteutetuissa perusrahoitusoperaatioissa tarjouksia jätti keskimäärin 788 vastapuolta, ja niiden määrä pysyi kutaquinkin vakaana.

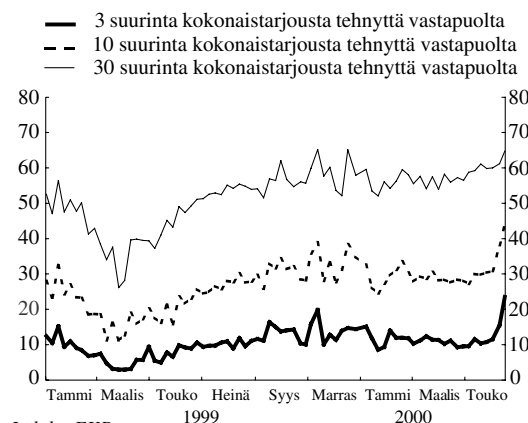
Tarjousten ja jako-osuuksien keskittyminen

Tarjousten ja jako-osuuksien keskittyminen pienelle joukolle vastapuolia käy parhaiten ilmi tarkastelemalla kolme, kymmenen ja 30 suurinta kokonaistarjousta tehneiden vastapuolten osuuksia tehdyistä tarjouksista ja jako-osuuksista. Kiinteäkorkoisina huutokauppana toteutetuissa perusrahoitusoperaatioissa näiden tarjousten ja jako-osuuden jakautuminen oli sama. Kolme suurinta kokonaistarjousta tehneiden vastapuolten jako-osuus oli keskimäärin 11 % jaetun likviditeetin kokonaismäärästä, kymmenen suurinta kokonaistarjousta tehneiden jako-osuus oli keskimäärin 27 % ja 30 suurinta kokonaistarjousta tehneiden keskimäärin 52 %. Tästä voidaan päätellä, että jako-osuuksista käytiin riittävästi kilpailua. Suuria tarjouksia tehneiden vastapuolten osuus kaikista tehdyistä tarjouksista pieneni merkittävästi tammikuusta huhtikuuhun 1999, jolloin EKP laski korkoja (ks. kuvio 3). Niiden jako-osuudet suurenevät jälleen korkojen laskua seuraavina kuukausina sekä vaihtuvakorkoiseen huutokauppan siirtymistä koskevan ilmoituksen ja ensimmäisen vaihtuvakorkoisien huutokaupan toteuttamisen välisenä kahtena viikkona. Vaikka tarjousten määrän suhteeton kasvu lisääntyi aiempaa nopeammin keväällä 2000, suuria tarjouksia tehneiden vastapuolten jako-osuudet jaetun likviditeetin kokonaismäärästä eivät yleensä olleet tavanomaista suuremmat.

Kuvio 3.

Suurimmat kokonaistarjoukset tehneiden vastapuolten osuus kaikista tarjouksista ja jaetun likviditeetin kokonaismäärästä kiinteäkorkoisissa huutokaupoissa

(viikkohavaintoja, % jaetun likviditeetin ja tarjousten kokonaismäärästä)

Lähde: EKP.

3 Tarjoukset vaihtuvakorkoisissa huutokaupoissa

Vaihtuvakorkoisissa huutokaupoissa vastapuolet voivat tehdä tarjouksia eri korkotasolla. Monikorkoisessa huutokauppamenettelyssä marginaalikorkoa suuremmalla korolla jätetyt tarjoukset hyväksytään tarjotulla korolla ja marginaalikorolla jätetyt tarjoukset hyväksytään jaettavan määrän suhteessa marginaalikorkoisten tarjousten kokonaismäärään. Kokouksessaan 8.6.2000 EKP:n neuvosto päätti, että 23.7.2000 päättyvästä pitoajanjaksosta alkaen eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina siten, että likviditeetin jaossa käytetään monikorkoista menettelyä. Tällä pyrittiin vastaamaan kiinteäkorkoista huutokauppamenettelyä käytettäessä ilmenneeseen tarjousmäärien suhteettomaan kasvuun. EKP:n neuvosto myös päätti asettaa minimitarjoukset, jolla tulisi olemaan sama tehtävä kuin kiinteäkorkoisten huutokauppojen korolla oli ennen tätä ollut rahapolitiikan linjaa koskevassa viestinnässä. Lisäksi neuvosto päätti julkaista likviditeettitarpeita koskevan arvion uutta perusrahoitusoperaatiota koskevan ilmoituksen yhteydessä. Likviditeettitarpeita koskevan arvion tarkoitus on auttaa vastapuolia tarjousten valmistelussa.⁴ Vastapuolet ovat sopeutuneet helposti uuteen huutokauppamenettelyyn. Jo ensimmäisessä vaihtuvakorkoisena huutokauppana toteutetussa perusrahoitusoperaatiossa tarjousten hajonta oli verrattain pieni, ja toisessa vaihtuvakorkoisessa huutokaupassa marginaalikoron ja hyväksytyjen tarjousten painotetun keskikoron ero oli yksi peruspiste, mikä on tämän jälkeen ollut sen pitkän aikavälin keskiarvo.

Tarjoukset kokonaisuutena vaihtuvakorkoisissa huutokaupoissa

Vaihtuvakorkoisessa huutokaupassa tarjousten hajontaa ei voi kuvata yksinkertaisesti tarkastelemalla tarjousten määriä kuten kiinteäkorkoisessa huutokaupassa. Tarjousten hajonta käy ilmi tarkastelemalla tarjouskäyriä (bid curve), joissa kuvataan eri koroilla (x-akseli) tehtyjen tarjousten määrää (y-akseli).⁵ Tällä menetelmällä saadaan hyödyllistä tietoa vastapuolten tekemistä tarjouksista tarkastelemalla niiden korkotasoa ja hajontaa kullakin korkotasolla. Tarjousten korko-

tasoa ja heterogeenisyyttä analysoidaan tässä artikkelissa tarkastelemalla marginaalikorkoa ja hyväksytyjen tarjousten painotettua keskikorkoa sekä tarjouskäyrän epätasaisuutta. Marginaali- ja keskikoron absoluuttisilla arvoilla mitataan sitä korkotasoa, jolla tarjouksia on tehty eniten, ja niiden erolla mitataan tarjousten korkojen hajontaa. Tarjouskäyrän epätasaisuutta mitataan laskeamalla, kuinka monta kertaa käyrä vaihtuu nousevasta laskevaksi tai päinvastoin, ja siten saadaan selville, kuinka epätasainen käyrä on.⁶ Epätasaisuus yleensä lisääntyy, kun tarjonnan hajonta kasvaa. Tämä johtuu osittain siitä, että tarjousten korot ovat yleensä pyöreitä desimaalilukuja, joiden kohdalle tarjouskäyrään tulee huippuja. Kuviossa 8 ja taulukossa 3 on esimerkkejä tarjouskäyristä, hajontaa ja epätasaisuutta kuvaavista arvoista sekä muita tärkeitä lukuja.

Tarjousten korkotasoa

Perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkojen ja samanpituisten (esimerkiksi kahden viikon) lyhyiden rahamarkkinakorkojen välinen korrelaatio on suuri (ks. kuvio 4). Tämä johtuu siitä, että lyhyet rahamarkkinakorot edustavat vaihtoehtoisia rahoituslähdeä eli pankkien välisiä markkinoita, joten vastapuolet käyttävät niitä vertailukohteena laatiessaan tarjouksia perusrahoitusoperaatioihin. Siten marginaalikorkoja koskeviin odotuksiin vaikuttavat pitkälti samat tekijät kuin lyhyiden rahamarkkinakorkojen kehitykseen. Näitä ovat markkinoiden odotukset EKP:n korkojen muutoksesta, euroalueen likviditeettitilanne (ja siten huutokaupan tulos) ja erityistekijät kuten vuodenvaihte.

4 Likviditeettitarpeita koskevista arvioista kerrotaan yksityiskohdallisesti riippumattomia tekijöitä koskevassa kehikossa Kuukausikatsauksen heinäkuun 2000 numerossa olevassa artikkelissa "Siirtyminen vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin" sekä Kuukausikatsauksen heinäkuun 2001 kehikossa 2.

5 Eurojärjestelmä toimittaa yhteenlasketut tarjouskäyrät pyynnöstä tutkimustarkoituksiin vähintään kuusi kuukautta aiemmin toteutetuista säännöllisistä avomarkkinaoperaatioista. Tietopyynnöt pyydetään osoittamaan EKP:n Markkinaoperaatioiden pääosastolle.

6 Mukaan lasketaan ainoastaan 100 miljoonaa euroa suuremmat muutokset.

Kuvio 4.

Kahden viikon eoniaswapkorko, minimitarjouskorko ja marginaalikorko vaihtuvakorkoisissa huutokaupoissa

(viikkohavaintoja, prosenttia)

Lähteet: Reuters ja EKP.

Eoniaswapmarkkinat ovat hyvin likvidit, joten vastapuolet näyttävät käyttävän eniten kahden viikon eoniaswapkorkoa vertailukohteena tarjousten laatimisessa. Muita vertailukohteina käytettyjä korkoja ovat kahden viikon vakuudettomille talletuksille maksettava korko, joka on yleensä korkeampi kuin kahden viikon swapkorko, ja markkinakelpoisen vakuuden kahden viikon repokorko, joka puolestaan on yleensä samanpituisia swapkorkoa matalampi. Marginaalikorko on yleensä samanpituisia talletus- ja swapkorkoja matalampi ja suurin piirtein sama kuin repokorko (ks. taulukko 1). Siten vastapuolet yleensä tarjoavat talletuskorkoa matalampia korkoja, pääasiassa minimitarjouskoron ja swapkoron väliin sijoittuvia (ks. taulukko 3).

Tarjousten heterogeenisuus

Tarjousten heterogeenisyydellä tarkoitetaan, että tarjouksia tehdään useilla korkotasolla. Heterogeenisuus riippuu useista tekijöistä, joista seuraavassa kaksi esimerkkiä.

- Vastapuolet painottavat tarjouksissaan eri korkotasoja, koska niiden marginaalikorkoa koskevat odotukset ovat erilaisia.
- Yksittäiset vastapuolet voivat hajauttaa tarjouksensa ja painottaa sellaista korkotasoa, joka vastaa niiden odotuksia tulevasta marginaalikorosta. Vastapuolet voivat siten tehdä tarjouksia eri koroilla. Hajautuksen määrä riippuu marginaalikorkoa koskevien odotusten epävarmuudesta ja siitä, missä määrin vastapuolet haluavat välttää tilannetta, että eivät saisi ollenkaan keskuspankkirahoitusta. Jälkimmäinen tekijä voi vaihdella sen mukaan, mikä on vastapuolen maksama luottoriskipreemio pankkien välisillä markkinoilla, millaisia vakuuksia on käytettävissä, minkälainen on taaseen rakenne jne.

Yhteenvetona voidaan todeta, että mitä suurempi on epävarmuus marginaalikorosta, sitä heterogeenisempiä ovat tarjoukset (eli sitä suurempi on tarjousten hajonta ja sitä epätasaisempi on tarjouskäyrä), koska vastapuolet tekevät tarjouksensa marginaalikorkoa koskevien erilaisten odotustensa mukaisesti. Vastapuolet lisäksi hajauttavat tarjouksiaan sitä enemmän, mitä epävarmempia ne ovat tulevasta marginaalikorosta.⁷

⁷ Voidaan lisäksi odottaa, että muiden tekijöiden pysyessä muuttamattomina tarjousten heterogeenisuus suurenee, kun markkinat ovat kireät, luottolimiitit tiukat ja luottoriskipreemiot korkeat, koska viimeksi mainittu nostaa rahoituskustannuksia, mikäli vastapuoli jää perusrahoitusoperaatioissa ilman keskuspankkirahoitusta.

Taulukko 1.

Markkinakorkojen ja perusrahoitusoperaatioissa sovellettujen korkojen ero 27.6.2000–12.6.2001

Korkoero (peruspistettä)	Keskiarvo	Keskihajonta	Suurin arvo	Pienin arvo
Painotettu keskikorko – talletuskorko	-3,3	2,5	+4	-11
Marginaalikorko – talletuskorko	-4,9	3,4	+4	-14
Painotettu keskikorko – swapkorko	-1,8	2,7	+8	-9
Marginaalikorko – swapkorko	-3,4	3,4	+8	-12
Painotettu keskikorko – repokorko	+1,0	2,5	+6	-6
Marginaalikorko – repokorko	-0,6	3,2	+6	-9

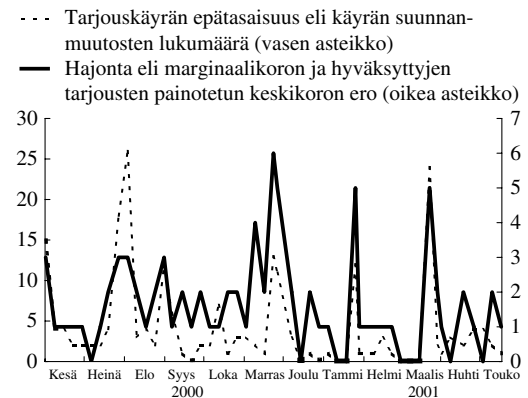
Jos lyhyet rahamarkkinakorot ovat hyvin lähellä minimitarjouskorkoa tai jopa sitä matalammat, marginaalikorkoon liittyvä verrattain vähän epävarmuutta, koska tarjouksia tehdään eniten minimitarjouskorolla. Tässä tilanteessa vaihtuvakorkoisena huutokauppana toteutettu perusrahoitusoperaatio muistuttaa kiinteäkorkoista menettelyä. Näin oli suurimman osan aikaa vuoden 2000 lopusta kesäkuun 2001 puoleenväliin, kun lyhyet rahamarkkinakorot olivat minimitarjouskorkoon nähden matalat (ks. kuvio 4). Tämä johtui siitä, että korkojen yleisesti odotettiin pysyvän vakaina tai laskevan. Siten tarjousten hajonta oli tuolloin verrattain pieni ja tarjouskäyrä tasainen (ks. kuvio 5). Vaihtuvakorkoisissa huutokaupoissa 13.2. ja 10.4.2001 tilanne oli sama kuin 6.4.1999 kiinteäkorkoisena huutokauppana toteutetussa perusrahoitusoperaatiossa. Toisin sanoen tarjousten kokonaismäärä oli pienempi kuin määrä, jota luottolaitosten vähimmäisvarantovaatimusten tasainen täyttäminen olisi edellyttänyt. Tarjousten liian vähäinen määrä viittasi siihen, että seuraavien huutokauppojen marginaalikorkoihin liittyi suurta epävarmuutta, koska vastapuolet eivät tienneet, riittäisikö jaettavan likviditeetin määrä palauttamaan likviditeettitilanteen normaaliksi, jolloin lyhyet markkinakorot myös palautuisivat normaalille tasolle. Tämän vuoksi tarjousten hajonnassa ja tarjouskäyrän epätasaisuudessa oli merkittävä piikki 20.2. ja 18.4.2001 toteutetuissa huutokaupoissa (ks. kuvio 5). Tarjousten liian vähäistä määrää käsitellään kehikossa 1.

Yleisenä havaintona voidaan todeta, että kun lyhyet rahamarkkinakorot ovat minimitarjouskorkoa korkeammat, marginaalikorkoon liittyvä epävarmuus ja tarjousten heterogeisuus ovat verrattain suuret, koska tällöin pääosa tarjouksista ei ole lähellä minimitarjouskorkoa. Lyhyiden rahamarkkinakorkojen ja minimitarjouskoron ero oli verrattain suuri enimmänsä osan vuoden 2000 jälkipuoliskoa (ks. kuvio 4), jolloin tarjousten hajonta oli suurempi ja tarjouskäyrä oli epätasaisempi kuin vuoden 2000 lopusta kesäkuun 2001 puoleenväliin (ks. kuvio 5).

Kuvio 5.

Tarjouskäyrän epätasaisuus ja hajonta vaihtuvakorkoisissa huutokaupoissa

(viikkohavaintoja; vasen asteikko: epätasaisuus; oikea asteikko: peruspistettä)

Lähde: EKP.

Tarjouskäyrän epätasaisuutta ja tarjousten hajontaa kuvaavien indikaattorien laskeva suuntaus vaihtuvakorkoisesta menettelyn käyttöönoton ja kesäkuun 2001 puolivälin välisenä aikana liittyi markkinakorkojen kehitykseen sekä myös jossain määrin siihen, että vastapuolet oppivat käyttämään vaihtuvakorkoista menettelyä.

Tarjousten hajonta oli suurimmillaan 19.12.2000, mikä todennäköisesti johtui pitoajanjakson päätymisen ja vuodenvaihteen yhteisvaikutuksesta. Tarjouskäyrä taas oli epätasaisin 29.8.2000, koska korkojen nousu-odotukset olivat suurimmillaan. Siitä lisää jäljempänä.

Edellä mainituista tarjouksiin vaikuttavista tekijöistä voidaan päätellä, että tarjoajien lukumäärä korreloi positiivisesti tarjousten kokonaismäärään sekä lyhyiden rahamarkkinakorkojen ja minimitarjouskoron eroon. Kuviossa 6 esitetään, että rahamarkkinakorkojen ja minimitarjouskoron eron laskeva suuntaus vaihtuvakorkoisessa menettelyssä (ks. kuvio 4) kävi ilmi tarjoajien lukumäärän ja tarjousten kokonaismäärän pienemisestä.

Kehikko I.

Liian vähäinen tarjousten määrä kiinteä- ja vaihtuvakorkoisissa huutokaupoissa

Kuten edellä jo todettiin, vaihtuvakorkoinen huutokauppa, jossa korkotarjouksille asetetaan minimitarjouskorko, muistuttaa suuresti kiinteäkorkoista huutokauppaa, kun koronlaskuodotukset ovat suuret. Tammi-kuusta 1999 kesäkuun 2001 puoliväliin tarjousten määrä on jäänyt liian vähäiseksi kolmessa huutokaupassa. Näistä kaksi on toteutettu vaihtuvakorkoisina huutokauppoina, joissa tarjouksille on asetettu minimitarjouskorko.

Keskeisiä tietoja kolmesta huutokaupasta, joissa tarjousmäärät ovat olleet liian vähäisiä

	7.4.1999	13.2.2001	10.4.2001
Tarjousten määrä (miljardia euroa)	66,6	65,3	25,0
Määrä, joka varmistaa varantovaatimusten tasaisen täyttämisen (miljardia euroa)	96,0	88,0	53,0
Maksuvalmiusluoton käyttö nettomääräisesti yhteensä pitoajanjakson jäljellä olevina päivinä (miljardia euroa)	11,3	71,7	61,4
Eoniakoron ja minimitarjouskoron suurin ero pitoajanjakson loppuun mennessä (peruspistettä)	43	97	100
Eoniakoron ja minimitarjouskoron keskimääräinen ero pitoajanjakson loppuun mennessä (peruspistettä)	12	54	77

Tässä kehikossa keskitytään niihin kahteen viimeisimpään tarkastelujaksolla toteutettuun huutokauppaan, jossa tarjousmäärät ovat jääneet liian vähäisiksi. Kumpikin huutokauppa toteutettiin vuonna 2001. Huutokaupassa 13.2. likviditeettiä jaettiin ainoastaan 65,3 miljardia euroa, kun 88 miljardia euroa olisi ollut määrä, jolla vastapuolet olisivat varmistaneet varantovaatimusten tasaisen täyttämisen 20.2.2001 saakka. Huutokaupassa 10.4. tarjousten määrä oli ainoastaan 25 miljardia euroa, mikä oli alle puolet siitä määrästä, jolla vastapuolet olisivat varmistaneet varantovaatimusten tasaisen täyttämisen 17.4.2001 saakka. Koska näissä kahdessa huutokaupassa tarjousten määrä jäi vähäiseksi, EKP jakoi seuraavassa perusrahoitusoperaatiossa suuren määrän likviditeettiä. EKP ei silti onnistunut täysin palauttamaan neutraalia likviditeettitilannetta. Helmikuun pitoajanjaksolla maksuvalmiusluottoa otettiinkin yhteensä 78 miljardia euroa ja huhtikuun pitoajanjaksolla 65 miljardia euroa. Kun EKP jakoi suuren määrän likviditeettiä tarjousmääriltään vähäisiksi jääneiden huutokauppojen jälkeen, sen piti myös ottaa huomioon, että likviditeetin tarjonta säilyy tasapainoisena silloisten ja seuraavien pitoajanjaksojen aikana. Tästä seuranneet kireä likviditeettitilanne ja poikkeuksellisen korkeat pankkien väliset yön yli -korot vahvistivat ymmärrystä, ettei pankkiyhteisölle ole hyödyllistä tehdä liian pieniä tarjouksia. Korkeat lyhyet markkinakorot olivatkin tuottoisat vastapuolille, jotka olivat osallistuneet huutokauppoihin tavalliseen tapaan. Sen sijaan ne aiheuttivat lisäkustannuksia vastapuolille, joiden tarjousmäärät olivat tavallista pienemmät. Tämä osoittaa, että vähäisten tarjousmäärien jättäminen ei ole tasapainoinen strategia edes silloin, kun korkojen odotetaan laskevan.

Vuoden 2000 jälkipuoliskolla perusrahoitusoperaatioihin osallistui keskimäärin 640 vastapuolta. Tämä oli noin 30 % enemmän kuin vuoden 2001 alkupuoliskolla (keskimäärin 485 vastapuolta). Myös tarjousten kokonaismäärä väheni, minkä vuoksi ”tarjousten kattamissuhde” (bid-cover ratio) väheni noin 1,5:een tarkastelujakson loppussa, kun se oli kesäkuussa 2000 ollut 2,5 (tämä suhde ilmoittaa, kuinka moninkertaisesti tarjousten kokonaismäärä ylittää jaettavan likviditeetin

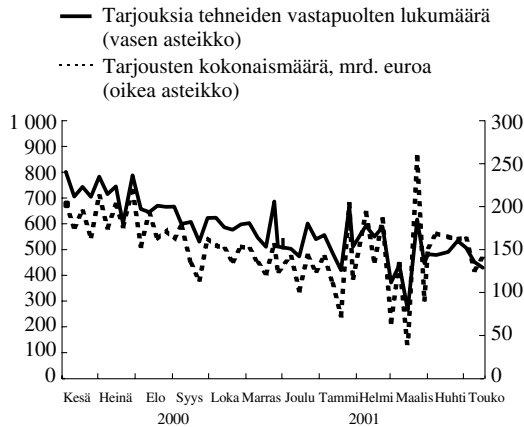
kokonaismäärän). Samaan aikaan niiden tarjousmäärien keskikoko, joita kukin vastapuoli jätti kutakin korkotarjousta kohden, kasvoi huomattavasti, nimittäin noin 100 miljoonasta eurosta nykyiseen noin 150 miljoonaan euroon.⁸

⁸ Myös tarjousten kokonaismäärän keskikoko vastapuolta kohden kasvoi noin 250 miljoonasta eurosta nykyiseen noin 300 miljoonaan euroon.

Kuvio 6.

Tarjouksia tehneiden vastapuolten lukumäärä ja tarjousten kokonaismäärä vaihtuvakorkoisissa huutokaupoissa

(viikkohavaintoja)

Lähde: EKP.

Vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettuihin perusrahoitusoperaatioihin osallistui tarkastelujaksolla keskimäärin 567 vastapuolta. Määrä oli huomattavasti pienempi kuin kiinteäkorkoisten huutokauppojen aikana, jolloin niihin osallistui keskimäärin 788 vastapuolta. Tämä johtuu luultavasti siitä, että vaihtuvakorkoisten huutokauppojen marginaalikorosta poiketen kiinteäkorkoisten huutokauppojen korko on etukäteen tiedossa tarjousten jättämishetkellä ja siitä, että se on myös vastaavanpituisia rahamarkkinakorkoja alhaisempi, kun korkojen odotetaan nousevan. Lisäksi vastapuolten lukumääräerot voivat osittain johtua siitä, että kiinteäkorkoisten huutokauppojen aikana vallitsi useammin koronnosto-odotuksia kuin vaihtuvakorkoisten huutokauppojen aikana. Vastapuolten lukumäärä on vähentynyt huomattavasti enemmän, kun tarkastellaan sitä, montako vastapuolta itse asiassa sai likviditeettiä vaihtuvakorkoisissa huutokaupoissa. Niissä sai likviditeettiä keskimäärin 463 pankkia eli 83 % vastapuolista, mikä on 41 % vähemmän kuin niiden pankkien keskimäärä, jotka osallistuivat kiinteäkorkoisiin huutokauppoihin (ja jotka myös siten saivat likviditeettiä).

Tarjousten ja jako-osuuksien keskittyminen

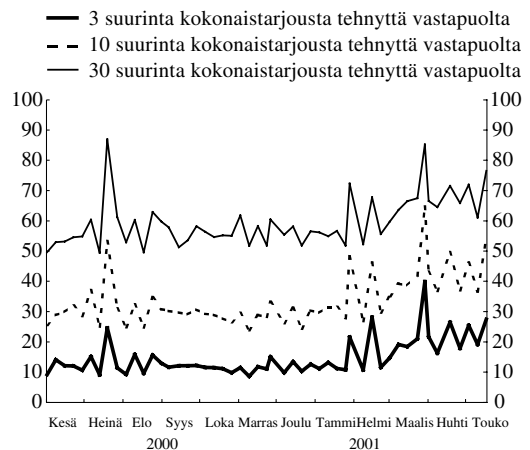
Vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutetuissa perusrahoitusoperaatioissa havaittiin myös kovaa kilpailua. Tämän vuoksi tarjoukset eivät juurikaan keskittyneet siten, että suurimmat tarjoukset jättäneet vastapuolet olisivat tehneet epätavallisen suuren osan tarjouksista, mutta keskittyminen oli silti hieman mittavampaa kuin kiinteäkorkoisissa huutokaupoissa. Yleensä 3, 10 ja 30 suurimman kokonaistarjouksen tehneiden vastapuolten jako-osuudet (ks. kuvio 7) vaihtelivat taulukossa 2 esitettyjen keskimäärien molemmin puolin. Keskittyminen näyttää kuitenkin lisääntyneen helmikuusta 2001 tarkastelujakson loppuun saakka, mikä liittyy todennäköisesti tarjousten ja osallistuneiden vastapuolten lukumäärän pienenemiseen tänä aikana.

Jako-osuudet keskittyivät hieman enemmän kuin yksittäiset tarjoukset. Suuria kokonaistarjouksia tehneet vastapuolet jättivätkin suhteellisesti muita tehokkaampia tarjouksia siinä mielessä, että heidän tarjouksistaan johti likviditeetin saantiin suurempi osa kuin muiden tarjouksista (ks. taulukko 2).

Kuvio 7.

Suurimmat kokonaistarjoukset tehneiden vastapuolten osuus jaetun likviditeetin kokonaismäärästä vaihtuvakorkoisissa huutokaupoissa

(viikkohavaintoja, % jaetun likviditeetin kokonaismäärästä)

Lähde: EKP.

Taulukko 2.

Yksittäisten jako-osuuksien ja tarjousten keskimääräinen keskittyminen vaihtuvakorkoisissa huutokaupoissa

	3 suurinta kokonaistarjousta tehnyttä vastapuolta	10 suurinta kokonaistarjousta tehnyttä vastapuolta	30 suurinta kokonaistarjousta tehnyttä vastapuolta
Tarjousten keskimääräinen osuus	12,5 %	28,8 %	53,5 %
Jako-osuuksien keskimääräinen osuus	15,0 %	33,8 %	59,7 %

Vastapuolten tekemät tarjoukset eri markkinatilanteissa

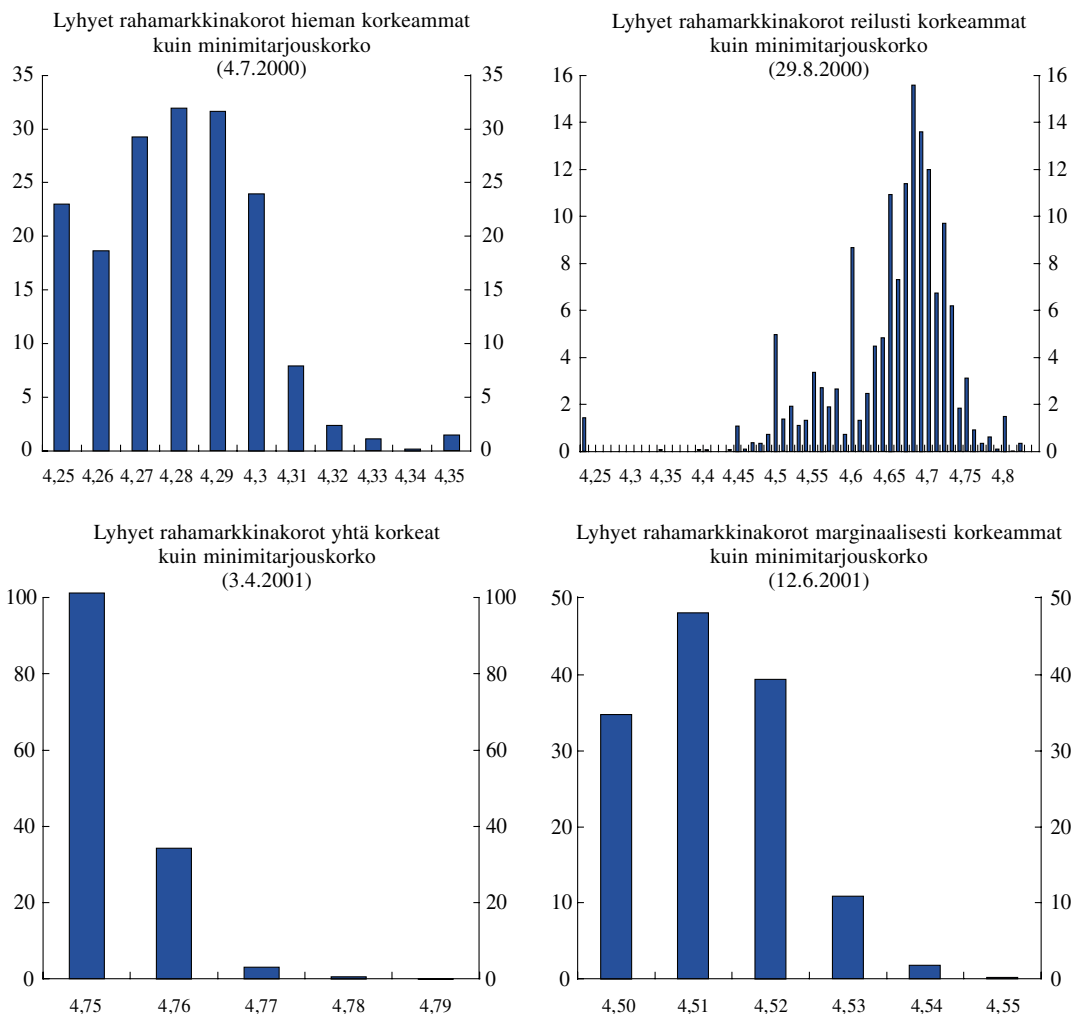
Kuviossa 8 esitetyt tarjouskäyrät antavat tarkemman yleiskäsityksen tarkastelujakson erilaisissa markkinatilanteissa tehdyistä tyypillisistä tarjouksista.

Taulukossa 3 esitetään tilastotietoja neljästä valikoidusta huutokaupasta. Taulukossa on myös ilmoitettu lukujen keskiarvot sekä pienimmät ja suurimmat arvot kesäkuun 2001 puoliväliin saakka. Suurin osa tiedoista julkistettiin sähköisten viestintäkanavien välityksellä samalla kun huutokaupasta ilmoitettiin tai kun huutokaupan tulokset

Kuvio 8.

Erilaisissa markkinatilanteissa syntyneitä tarjouskäyriä

(x-akseli: korkotarjoukset, %, y-akseli: tarjousmäärät, mrd. euroa)

Lähde: EKP.

Taulukko 3.**Tarjouksia koskevia tietoja vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutetuista perusrahoitusoperaatioista**

	4.7. 2000	29.8. 2000	3.4. 2001	12.6. 2001	Keski-arvo ¹⁾	Suurin arvo ¹⁾	Pienin arvo ¹⁾
1. Jaetun likviditeetin määrä (miljardia euroa)	58,0	68,0	118,0	67,0	88,9	172,0	5,0
2. Tarjousten määrä (miljardia euroa)	171,8	149,9	129,1	135,4	148,0	257,7	24,9
3. Tarjousten kattamissuhde	3,0	2,2	1,1	2,0	2,1	16,7	1,0
4. Vastapuolten lukumäärä	700	649	422	411	567	800	240
5. Tarjousten määrä vastapuolta kohden	3,0	3,0	1,4	1,8	2,3	3,3	1,2
6. Minimitarjouskorko (%)	4,25	4,25	4,75	4,50	4,60	4,75	4,25
7. Minimitarjouskoron ja marginaalikoron välinen ero (peruspistettä)	4	43	0	1	4,9	43	0
8. Matalimman ja korkeimman korkotarjouksen välinen ero (peruspistettä)	65	60	6	7	24	95	4
9. Hajonta (marginaalikoron ja painotetun keskikoron välinen ero peruspisteinä)	1	3	0	2	1,6	6	0
10. Epätasaisuus (tarjouskäyrän suunnan muuttuminen, krt)	4	26	0	1	4,3	26	0
11. Minimitarjouskoron ja repokoron välille sijoittuneiden tarjousten osuus	59,9 %	51,6 %	0 %	25,7 %	55,3 %	99,9 %	0,0 %
12. Repokoron ja swapkoron välille sijoittuneiden tarjousten osuus	39,9 %	42,6 %	78,4 %	35,6 %	33,0 %	99,0 %	0,0 %
13. Swapkoron ja talletuskoron välille sijoittuneiden tarjousten osuus	0,0 %	3,9 %	0,0 %	37,2 %	5,3 %	48,5 %	0,0 %
14. Talletuskoron ja korkeimman korkotarjouksen välille sijoittuneiden tarjousten osuus	0,2 %	1,9 %	21,6 %	1,5 %	6,3 %	100 %	0,0 %

1) 27.6.2000–12.6.2001.

olivat saatavilla (rivit 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8 ja 9). Muita tilastotietoja ei vielä ole julkistettu (rivit 5 ja 10). Riveillä 11–14 ilmoitetaan tiettyjen korkojen välille sijoittuneiden tarjousten prosenttiosuudet. Nämä korot ovat minimitarjouskorko, repokorko, eoniaswapkorko, talletuskorko ja korkein korkotarjous.

Perusrahoitusoperaatio toteutettiin toisen keran vaihtuvakorkoisena huutokauppana 4.7.2000, ja jo tuolloin marginaalikoron ja hyväksytyjen tarjousten painotetun keskikoron välillä oli ainoastaan 1 peruspisteen ero. Tämän perusteella vastapuolet sopeutuivat hyvin nopeasti uuteen huutokauppamenettelyyn. Matalimman ja korkeimman korkotarjouksen välinen ero oli kuitenkin melko suuri, 65 peruspistettä, vaikka korkeimmalla korkotarjouksella tehtiinkin tarjouksia vä-

häisestä rahamäärästä (50 miljoonaa euroa). Tässä esimerkissä markkinoilla ei ollut suuria odotuksia korkojen muuttumisesta lähiaikoina. Tarjouksia tehtiinkin eniten minimitarjouskorolla, kun vastapuolet spekuloivat sillä mahdollisuudella, että marginaalikorko tulisi olemaan samankorpuinen kuin minimitarjouskorko. Tarjousten keskittyminen selittää sen, että suhteellisen suuri osa tarjouksista tehtiin minimitarjouskoron ja repokoron väliin sijoittuvalla korolla.

Kun 4.7.2000 toteutettua huutokauppaa verrataan tarkastelujakson viimeiseen, 12.6.2001 toteutettuun huutokauppaan, vastapuolten oppiminen näkyy selvästi, vaikka viimeisimmän huutokaupan tarjouksissa kuvastuvat myös alhaiset koronlaskuodotukset. Tarjoukset painottuivat selvemmin minimitarjouskorkoon, tarjouskäyrä oli tasaisem-

Kehikko 2.

Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot

Tammikuun 1999 ja toukokuun 2001 lopun välisenä aikana eurojärjestelmä toteutti yhteensä 31 pitempiaikaista rahoitusoperaatiota vaihtuvakorkoisina huutokauppoina, joissa jaetun likviditeetin määrä ilmoitettiin etukäteen. Kaikkiin pitempiaikaisiin rahoitusoperaatioihin sovellettiin monikorkoista huutokauppanenettelyä, ja ensimmäisiä operaatioita lukuun ottamatta kaikkien pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden maturiteetti oli kolme kuukautta ja niissä jaetun likviditeetin määrä 15–25 miljardia euroa. Huutokauppanenettelyn kannalta pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden ja perusrahoitusoperaatioiden tärkeimpiä eroja on se, että pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaettavan likviditeetin määrä ilmoitetaan etukäteen eikä tarjouksille aseteta minimitarjouskorkoa. Siten EKP:llä on näissä rahoitusoperaatioissa hinnanottajan rooli. Lisäksi pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa huutokaupan tulos ei tavallisesti anna tietoja likviditeettitilanteesta, toisin kuin perusrahoitusoperaatioissa. Näin ollen itse huutokaupan tuloksella ei tavallisesti pitäisi olla merkittävää vaikutusta markkinoihin. Oheisessa taulukossa on yhteenveto pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden tarjouksia koskevien muuttujien aikasarjasta tammikuusta 1999 toukokuuhun 2001. Taulukossa ilmoitetaan lukujen keskiarvo ja suurin ja pienin arvo.

Tarjouksia koskevia tietoja tammikuusta 1999 toukokuuhun 2001 toteutetuista pitempiaikaisista rahoitusoperaatioista

	Keskiarvo	Suurin arvo	Pienin arvo
1. Jaetun likviditeetin määrä (miljardia euroa)	17,7	25,0	15,0
2. Tarjousten määrä (miljardia euroa)	55,6	91,1	15,9
3. Tarjousten kattamissuhde	3,2	5,3	1,1
4. Vastapuolten lukumäärä	285	466	165
5. Tarjousten määrä vastapuolta kohden	2,6	3,1	1,9
6. Marginaalikorko (%)	3,75	5,06	2,53
7. Matalimman ja korkeimman korkotarjouksen välinen ero (peruspistettä)	73	120	31
8. Hajonta (marginaalikoron ja painotetun keskikoron välinen ero, peruspistettä)	3	23	0
9. Epätasaisuus (korkokäyrän suunnan muuttuminen, krt)	7,2	18	1

Tarjousten hajonta ja epätasaisuus olivat kumpikin suurempia pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa kuin perusrahoitusoperaatioissa. Tämä johtuu pääasiassa minimitarjouskoron puuttumisesta pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa ja näihin kahteen operaatioon osallistuneiden vastapuolten erilaisuudesta. Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot ovat hyvä keino pitkäaikaisen (eli kolmen kuukauden) likviditeetin hankintaan pienille vastapuolille, joilla on rajoitettu pääsy pankkien välisille markkinoille tai jotka eivät voi osallistua niille lainkaan. Pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa epätasaisuus ja hajonta myös vähenivät hyvin aikaisin, mistä voi päätellä, että vastapuolet ovat oppineet huutokaupoista nopeasti. Epätasaisuus ja hajonta olivat alhaisimmillaan jo toukokuussa 1999, eikä tarjousten ole enää havaittu muuttuvan samankaltaisemmiksi tämän jälkeen. Tarjousten kattamissuhde oli huhtikuuhun 2001 saakka noin 4, minkä jälkeen suhdeluku on ollut lähellä 2:ta. Pitempiaikaisiin rahoitusoperaatioihin on osallistunut selvästi vähemmän vastapuolia kuin perusrahoitusoperaatioihin: pitempiaikaisiin rahoitusoperaatioihin on osallistunut keskimäärin noin 285 ja perusrahoitusoperaatioihin 699 vastapuolta. Yhteensä 607 eri pankkia osallistui vähintään yhteen pitempiaikaiseen rahoitusoperaatioon, kun perusrahoitusoperaatioissa vastaava luku oli 1 199. Yksinomaan pitempiaikaisiin rahoitusoperaatioihin osallistui 34 ja yksinomaan perusrahoitusoperaatioihin 626 pankkia, kun taas 573 pankkia osallistui kumpiinkin operaatioihin. Tarjouksien määrä vastapuolta kohden oli keskimäärin 2,6 (hieman enemmän kuin perusrahoitusoperaatioissa) ja vaihteli vain hieman.

pi (tarjouskäyrän suunta muuttui ainoastaan keran), ja matalimman ja korkeimman korkotarjouksen välinen ero oli huomattavasti alhaisempi (ainoastaan 7 peruspistettä) 12.6.2001 toteutetussa huutokaupassa. Lisäksi voidaan todeta, että tässä operaa-

tiossa tarjousten määrä oli suhteellisen suuri ja tarjousten kattamissuhde hyvä. Vastapuolet ovat siis saattaneet muistaa niiden kahden edellisen huutokaupan seuraukset, jolloin he olivat alimitoitaneet rahoitustarpeensa (ks. kehikko 1).

Koronlaskuodotukset vaikuttivat vastapuolten tarjouksiin 3.4.2001 toteutetussa huutokaupassa (tämän jälkeisessä, 10.4.2001 toteutetussa huutokaupassa tarjousten määrä jäi liian vähäiseksi). Niinpä suurin osa tarjouksista eli yli 80 % tehtiin minimitarjouskorolla. Marginaalikorko ja hyväksytyjen tarjousten painotettu keskikorko olivat siten samankorkuiset kuin minimitarjouskorko, ja epätasaisuus ja hajonta oli vähäistä (tarjouskäyrä laski jatkuvasti). Myös tarjousten keskimäärä vastapuolta kohden oli luonnollisesti suhteellisen vähäinen eli 1,4. Tarjousten kattamissuhde oli 1,1, joten alikysyntäriski oli jo merkittävä. Kun talletus- ja swapkorko olivat perusrahoitusoperaation minimitarjouskoron korkuiset ja repokorko ainoastaan 1 peruspisteen alempi kuin minimitarjouskorko, suurin osa tähän perusrahoitusoperaatioon jätetyistä tarjouksista tehtiin minimitarjouskorolla. Muutama tarjous tehtiin hieman korkeammalla korolla keskuspankkirahoituksen saamisen turvaamiseksi.

Tarjouskäyrä on erilainen sellaisessa markkina-tilanteessa, jossa korkojen odotetaan nousevan. Tällainen tilanne vallitsi esim. 29.8.2000. Tällöin toteutetussa huutokaupassa koronnosto-odotukset johtivat sekä ennätysmäisen suureen eroon minimitarjouskoron ja marginaalikoron

välillä (43 peruspistettä) että tarjousten suhteellisen suureen hajontaan, mikä näkyi marginaalikoron ja hyväksytyjen tarjousten painotetun keskikoron suhteellisen suurena erona (3 peruspistettä). Myös tarjouskäyrä oli poikkeuksellisen epätasainen (tarjouskäyrän suunta muuttui 26 kertaa), koska vastapuolten jättämät korkotarjoukset olivat pyöreitä desimaalilukuja. Tarjouskäyrässä onkin huippuja luvuissa 4,45, 4,50, 4,55, 4,60, 4,65, 4,75 ja 4,80. Kukin näistä huipuista kasvattaa käyrän epätasaisuuslukemaa kahdella. Myös tässä huutokaupassa yksi tarjousten keskittymä oli minimitarjouskoron tasolla, vaikka minimitarjouskorko olikin 20 peruspistettä alhaisempi kuin seuraava korko, jolla jätettiin tarjouksia yli 100 miljoonan euron likviditeettimääristä. Tässäkin tapauksessa tämä korkotarjousten keskittymä minimitarjouskoron tasolle selittää sen, että suhteellisen suuri osa tarjouksista sijoittui minimitarjouskoron ja repokoron välille.

Kehikossa 2 tarkastellaan joitakin piirteitä tarkastelujaksolla toteutetuissa eurojärjestelmän pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa. Katsauksessa keskitytään lähinnä näiden operaatioiden ja vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettavien perusrahoitusoperaatioiden eroihin.

4 Päätelmät

Tässä artikkelissa on tarkasteltu vastapuolten tarjouksia eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioissa tammikuusta 1999 kesäkuun 2001 puoliväliin. Tänä aikana perusrahoitusoperaatioihin sovellettiin sekä kiinteä- että vaihtuvakorkoisia huutokauppamenettelyä. Analyysin perusteella vastapuolten tarjouksiin vaikuttaa eniten lyhyen rahamarkkinakoron ja huutokaupassa käytettävän koron (eli kiinteän huutokauppakoron tai vaihtuvakorkoisen huutokaupan minimitarjouskoron) välinen ero. Keväällä 2000 tämä ero oli suhteellisen suuri, koska markkinoilla odotettiin EKP:n nostavan keskeisiä korkoja. Tämän vuoksi kiinteäkorkoisissa huutokaupoissa tehtyjen tarjousten kokonaismäärä kasvoi erittäin voimakkaasti. Kun tarjousmäärät olivat kasvaneet suhteettoman suuriksi, päätettiin kesäkuussa 2000

siirtyä vaihtuvakorkoiseen huutokauppamenettelyyn, jossa korkotarjouksille asetettiin alaraja. Samalla päätettiin, että kustakin perusrahoitusoperaatiosta ilmoitettaessa julkaistaan arvio pankkijärjestelmän likviditeettitarpeista.

Siirtyminen vaihtuvakorkoiseen huutokauppamenettelyyn ja minimitarjouskorkoon sujui hyvin. Uusi huutokauppamenettely ratkaisi suhteettoman suurien tarjousmäärien ongelman välittömästi. Tarjoukset sijoituivat lähelle vastaavia markkinakorkoja, mikä viittasi siihen, että myös vastapuolet sopeutuivat uuteen huutokauppamenettelyyn hyvin nopeasti.

Tarjousten hajonta ja epätasaisuus kasvoivat hie-man aikoina, jolloin markkinoilla oli voimakkaita

koronnosto-odotuksia, koska tällöin epävarmuus marginaalikorosta lisääntyi. Hajonta ja epätasaisuus kasvoivat myös silloin, kun muut tekijät, esim. erittäin kireä likviditeettitilanne, aiheuttivat epävarmuutta marginaalikorosta. Tarjoukset sijoittuvat minimitarjouskoron tasolle tai hieman sen yläpuolelle, kun korkojen odotettiin pysyvän ennallaan tai laskevan. Tällöin marginaalikorkoon liittyvä epävarmuus väistyi ja vaihtuvakorkoinen huutokauppa muistutti kiinteäkorkoista huutokauppaa.

Vastapuolten lukumäärä väheni tarkastelujaksolla, mikä johtuu ainakin osittain korko-odotusten kehittymisestä ja siirtymisestä vaihtuvakorkoiseen huutokauppamenettelyyn. Tästä huolimatta vastapuolten lukumäärä oli suuri. Eurojärjestelmän huutokauppaoperaatioissa näyttää myös olevan kovaa kilpailua, koska kummassakin huutokauppamenettelyssä tarjoukset ja jako-osuudet keskittyivät vain rajoitetusti. Suurimmat ko-

konaistarjoukset jättäneet vastapuolet eivät nimittäin saaneet epätavallisen suurta jako-osuutta silloin, kun kiinteäkorkoisissa huutokaupoissa tarjoukset kasvoivat suhteettomiksi. Myös vaihtuvakorkoisissa huutokaupoissa marginaalikorko ja hyväksytyjen tarjousten painotettu keskikorko olivat lähellä kulloisiakin markkinakorkoja.

Yhteenvedona voidaan todeta, että eurojärjestelmän huutokaupat ovat vuoden 1999 alusta alkaen olleet markkinaehtoinen ja erittäin tehokas tapa suunnata keskuspankkirahoitusta suoraan eri vastapuolille. Markkinaehtoisuutta vahvistettiin siirtymällä kiinteäkorkoisesta huutokauppamenettelystä – eurojärjestelmä sovelsi sitä EMUn kolmannessa vaiheessa puolentoista vuoden ajan – vaihtuvakorkoiseen huutokauppamenettelyyn. Uudessa huutokauppamenettelyssä minimitarjouskorko korvaa kiinteän koron viestittäessä rahapolitiikan virityksestä perusrahoitusoperaatioissa.

Eurokäteisen käyttöönotto euroalueen ulkopuolella

Tammikuun 1. päivänä 1999 euro otettiin käyttöön tilivaluuttana ja kolme vuotta myöhemmin eli 1.1.2002 lasketaan liikkeeseen eurosetelit ja -kolikot. Niiden myötä saadaan päätökseen yhteisen rahan käyttöönotto, josta sovittiin Maastrichtissä vuonna 1991. Yhteisen rahan käyttöä koko euroalueella voidaan pitää historiallisena saavutuksena ja isona askeleena kohti entistä tiiviimmin yhdentynyttä Eurooppaa.

Huomattavan suuri määrä euroalueen kansallisten keskuspankkien liikkeeseen laskemia seteleitä on liikenteessä euroalueen ulkopuolella ja etenkin EU:n hakijamaissa sekä muissa naapurimaissa. Onkin kaikin keinoin pyrittävä varmistamaan, että eurokäteisen käyttöönotto sujuu mahdollisimman hyvin niin euroalueella kuin sen ulkopuolellakin. Euroalueella hankkeen valmistelu on ollut mittavaa. Yhtä tärkeää on, että eurojärjestelmässä käsitellään etukäteen myös eurokäteisen käyttöönoton kansainvälisiä näkökohtia ja perehdytetään markkinoita ja suurta yleisöä eurokäteisen tuloon asianmukaisin keinoin, jotta kustannukset ja häiriöt jäävät mahdollisimman pieniksi. Tehokkaiden menettelytapojen avulla on varmistettava, että eurokäteistä on tarjolla kaikille tarvitseville.

Tässä artikkelissa tarkastellaan eurokäteisen käyttöönoton logistiikkaa euroalueen ulkopuolella ja Euro 2002-tiedotuskampanjan sitä koskevia osia.

I Eurokäteisen käyttöönoton logistiikka vuonna 2002 euroalueen ulkopuolisissa maissa

Jotkut euroalueen valuutat ovat suosittuja myös euroalueen ulkopuolella. Esimerkiksi liikenteessä olevista Saksan markan määräisistä seteleistä arviolta noin 30–40 % on Saksan ulkopuolella. Suurin osa niistä on todennäköisesti Itä- ja Kaakkois-Euroopan maissa (mukaan lukien Turkki). Koska euroalueella on tiiviit kaupankäyntiin ja matkailuun perustuvat yhteydet näihin maihin, on odotettavissa, että suuri osa euroalueen ulkopuolella liikenteessä olevista euroalueen kansallisista seteleistä vaihdetaan euroiksi. Vuoden 2002 alusta euroalueen kansallisten valuuttojen määräisiä seteleitä palautettaneen ja vaihdettaneen euroiksi liikepankeissa, valuutanvaihtopisteissä ja keskuspankeissa lähinnä Itävallassa, Saksassa ja Suomessa, joiden rajanaapureina on euroalueen ulkopuolisia maita. Vanhojen kansallisten setelien vaihdon euroseteleiksi odotetaan ajoittuvan heti vuoden 2002 alkuun lähinnä siksi, että Saksan markan määräiset setelit lakkaavat olemasta lailisia maksuvälineitä 31.12.2001. Vaikka setelien vaihdon ajankohtaa ja vaihdettavien setelien määrää on vaikea ennustaa tarkalleen, eurosetelien mahdollista kysyntää voidaan ennakoida jakamalla seteleitä tarkoituksenmukaisesti valittujen jake-

lukanavien välityksellä, jolloin euron käyttöönotto helpottuu.

Eurokäteisen ennakkojaku euroalueen ulkopuolisten maiden keskuspankeille

Edellä sanotun perusteella eurojärjestelmässä onkin otettu esiin eurosetelien ennakkojaku euroalueen ulkopuolisten EU:n jäsenvaltioiden keskuspankeille, EU:n jäsenyyttä hakeviin maihin ja tiettyihin muihin maihin. Näin tehtäessä otettiin huomioon, että EKP:n neuvosto on jo sopinut tärkeimmistä käteisrahan vaihtoon vuonna 2002 liittyvistä menettelytavoista sekä eurosetelien jakelusta ja edelleenjakelusta euroalueen ulkopuolelle.

Lainsäädännölliset ja logistiset näkökohdat huomioon ottaen EKP:n neuvosto on päättänyt – kuten yleisölle 5.7.2001 tiedotettiin – että euroalueen ulkopuolisten maiden keskuspankeille voidaan pyydettyä jakaa euroja ennakkoon alla lueteltujen ehtojen mukaisesti, jotta turvataan eurokäteisen joustava käyttöönotto näissä maissa.

- Ennakkojakelu keskuspankeille on sallittua vasta 1.12.2001 alkaen.
 - Euroalueen ulkopuolisten maiden keskuspankit saavat laskea ennakkoon jaettuja euroseteleitä liikenteeseen vasta 1.1.2002.
 - Euroalueen ulkopuolisten maiden keskuspankkien on maksettava niille ennakkoon jaetut eurot vuoden 2002 ensimmäisenä pankkipäivänä.
 - Euroja ennakkoon saaneiden keskuspankkien on säilytettävä eurosetelit ja -kolikot turvallisesti, jotta niiden varastaminen, ryöstäminen tai tuhoaminen estetään, sekä katettava asianmukaisin vakuutuksin käteisen varastamisesta, ryöstämisestä tai tuhoamisesta aiheutuvat riskit.
 - Luottoriskien kattamiseksi euroja ennakkoon saaneiden euroalueen ulkopuolisten keskuspankkien on toimitettava asianomaiselle euroalueen kansalliselle keskuspankille vakuus ennakkoon jaetuista euroseteleistä ja -kolikoista. Vakuus vaaditaan siitä hetkestä lähtien, jolloin ennakkojakelussa mukana olleet keskuspankit saavat eurot, siihen hetkeen asti, jolloin niiden velvoitteet raukeavat. Vakuuden tulee olla euromääräinen, jotta vältetään valuuttakurssiriskit, mikäli vakuus joudutaan realisoimaan.
 - Euroalueen ulkopuolisten maiden keskuspankkien on pyydyttävä toimitettava eurot ennakkoon jakaneille euroalueen kansallisille keskuspankeille tarkat tiedot asiakkaistaan, joille ne jakavat euroja edelleen, sekä asiakaskohtaiset tiedot edelleen jakamiensa eurosetelien määrästä.
 - Euroalueen ulkopuolisten maiden keskuspankkien on ryhdyttävä asianmukaisiin toimiin rahanpesun estämiseksi eurojen ennakkojakelun yhteydessä.
- jolla on tarve saada euroja ennakkoon, on otettava yhteyttä yhteen euroalueen 12 kansallisesta keskuspankista. Euroalueen ulkopuolisten maiden keskuspankit saavat puolestaan alla lueteltujen sääntöjen mukaisesti 1.12.2001 alkaen jakaa euroja edelleen toimivaltansa piiriin kuuluville luottolaitoksille.
- Luottolaitos ei saa jakaa edelleen tai muulla tavoin luovuttaa sille ennakkoon jaettuja euroseteleitä ennen 1.1.2002.
 - Luottolaitosten on säilytettävä ennakkoon saamansa eurosetelit turvallisesti varastamisen, ryöstämisen tai tuhoutumisen varalta. Niiden on myös vakuutuksilla tai muilla asiaankuuluvilla tavoilla katettava käteisen tuhoutumisesta, varastamisesta tai ryöstämisestä aiheutuvat riskit.
 - Euroalueen ulkopuolisten maiden keskuspankeilla on oltava oikeus tarkistaa edelleenjaetut eurosetelit milloin tahansa voidakseen varmistaa, että ne on varastoitu turvallisesti ja ettei niitä ole luovutettu ulkopuolisille.
 - Luottolaitosten on ryhdyttävä asianmukaisiin toimiin rahanpesun estämiseksi eurojen edelleenjakelun yhteydessä.

EKP:n neuvosto hyväksyi 13.9.2001 EKP:n suuntaviivat tietyistä eurosetelien ennakkojakelua euroalueen ulkopuolella koskevista määräyksistä. Suuntaviivat julkaistiin EKP:n verkkosivuilla osoitteessa www.ecb.int sekä Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.

Eurokäteisen edelleenjakelu euroalueen ulkopuolisista luottolaitoksista

EKP julkaisi 10.1.2001 suuntaviivat tietyistä eurokäteisen käyttöönottoa vuonna 2002 koskevista määräyksistä. Niiden mukaan pankeilla on lupa 1.12.2001 alkaen jakaa ennakkoon saamiaan euroseteleitä euroalueen ulkopuolella sijaitseviin haara- ja pääkonttoreihinsa. Lisäksi euroja ennakkoon saaneet pankit saavat suuntaviivojen mukaan samasta päivämäärästä alkaen jakaa euroja edelleen euroalueen ulkopuolella sijaitseville tytäryhtiöillensä sekä muille pankeille, joilla ei ole

pää- tai haarakonttoria euroalueella. Kuten 13.9.2001 ilmoitettiin, eurokäteisen sujuvan käytönnoton varmistamiseksi EKP:n neuvosto on myös päättänyt sallia maailmanlaajuisilla setelien tukkumarkkinoilla toimivien euroalueen ulkopuolisten luottolaitosten jakaa euroseteleitä edelleen omille euroalueen ulkopuolisille asiakkailleen 1.12.2001 alkaen. Tätä koskevat yksityiskohtaiset ohjeet, jotka ovat periaatteessa samat kuin ulkomaisia keskuspankkeja koskevat ohjeet, sisältyvät myös edellä mainittuihin EKP:n suunta- viivoihin (ks. myös edellinen osa).

Euroalueen ulkopuolisten maiden pankkiautomaattien, lajittelukoneiden sekä raha- ja myyntiautomaattien muuntaminen

Kokouksessaan 14.12.2000 EKP:n neuvosto hyväksyi puitteet seteliasutomaattien ja lajittelukoneiden valmistajien ja pankkialan hajautetusti vuoden 2001 aikana tekemien eurosetelien testien pääpiirteet. Nämä laitevalmistajat voivat testata euroja omissa laitteissaan osana eurojen ennakkojakelua 1.9.2001 alkaen. Tämä tarkoittaa sitä, että eurojen ennako- tai edelleenjakelun piirissä olevat osapuolet voivat siis tehdä laite- testejä aidoilla euroilla omissa toimitiloissaan, mikä helpottaa laitteiden muuntamista ja edesauttaa sujuvaa siirtymistä uuden käteisrahan käyttöön.

Edellä mainitut näkökohdat huomioon ottaen EKP:n neuvosto päätti kokouksessaan 21.6.2001,

että myös euroalueen ulkopuoliset laitevalmistajat voivat saada euroseteleitä ennakkoon voidakseen muuntaa laitteensa ajoissa ennen eurokäteisen käyttöönottoa. Tässä yhteydessä katsottiin lähinnä logististen syiden vuoksi aiheelliseksi hoitaa setelien jakelu tätä tarkoitusta varten keskitetysti. Näin ollen Saksan keskuspankki valtuutettiin myymään euroseteleitä euroalueen ulkopuolisille laitevalmistajille, jotka ovat jo aiemmin testanneet uusia seteleitä laitteissaan ja allekirjoittaneet vaitiolo- ja salassapitosopimuksen. Hyväksytyt euroalueen ulkopuoliset laitevalmistajat voivat ostaa euroseteleitä niiden nimellisarvosta ja viedä ne omiin toimitiloihinsa testitarkoituksia varten seuraavin ehdoin.

- Euroseteleitä saa käyttää yksinomaan testitarkoituksiin.
- Vastapuolet eivät saa luovuttaa ostamiaan euroseteleitä kolmansille osapuolille ennen 1.1.2002.
- Vastapuolten on säilytettävä eurosetelit turvallisesti varastamisen, ryöstämisen tai tuhoutumisen varalta ja järjestettävä asianmukainen vakuutus käteisen tuhoutumisesta, varastamisesta tai ryöstämisestä aiheutuvien riskien kattamiseksi.
- Jos seteleitä testitarkoituksia varten ennakkoon saaneet vastapuolet rikkovat velvoitettaan millään tavoin, ne joutuvat maksamaan sopimukseen perustuvat sakot.

2 Tiedotuskampanjan loppuvaihe

Euro 2002 -tiedotuskampanja

Kun EKP:n pääjohtaja Willem F. Duisenberg 30.8.2001 paljasti eurosetelien aitoustekijät, alkoi Euro 2002 -tiedotuskampanjan tärkein vaihe. Suurelle yleisölle suunnattu tiedotuskampanja pääsi alkuun, ja aitoustekijöiden paljastamisen myötä aloitettiin koulutuspakettien sekä julisteiden, esitteiden ja muun vähittäiskauppiaille, pankkeille ja muille käteisrahaa käsitteleville osapuolille suunnatun viestintämateriaalin jakaminen.

Suurelle yleisölle suunnattu tiedotus

Mainoskampanjan avulla pyritään välittämään dynaaminen ja moderni mielikuva, joka toimii sekä euroalueella että sen ulkopuolella. Televisiomainonta alkoi kaikissa euroalueen maissa syyskuussa ja jatkuu tammikuuhun asti. TV-kampanjaa tukee mainonta kansallisissa lehdissä. Mainosten lisäksi tarkoituksena on jakaa suurin osa 200 miljoonasta suurelle yleisölle suunnatusta esitteestä euroalueen talouksille loka-marraskuun aikana.

Suurelle yleisölle suunnatun kampanjan tarkoituksena on tehdä setelien ja kolikoiden ulkoasu ja aitoustekijät tutuiksi yleisölle. Aitoustekijöistä tiedottamalla pyritään rauhoittamaan suurta yleisöä ja lisäämään sen valppautta korostamalla, että setelien aitous on helppo todeta olemalla huolellinen ja tarkastamalla nopeasti tietyt aitoustekijät. Tämä koskee niin kassoissa toimivia kuin suurta yleisöä.

Tiedottaminen euroalueen ulkopuolella

Kampanja painottuu pääosin tiedon levittämiseen ja eurojen tunnettuuden lisäämiseen euroalueen ulkopuolella. Koska euroalueen ulkopuolella ei ole välttämätöntä tavoittaa suurta yleisöä yhtä laajalti kuin euroalueella, tiedotuksella pyritään tavoittamaan ne, jotka tarvitsevat tietoa eurosta sekä työssään tai matkustamisen vuoksi että pankkialalla. Tästä syystä kampanja toteutetaan yhteistyössä kansainvälisen matkailu- ja pankkialan kanssa, ja mainoksia tulee olemaan lentoyhtiöiden tiedotusmateriaalissa sekä lentokentillä. Joukkotiedotusta tulee olemaan joulukuun aikana myös kansainvälisillä TV-kanavilla ja lehdistössä.

Suurelle yleisölle suunnatusta esitteestä tehdään varsinaisten kampanjakielten lisäksi kansainvälinen versio 23 kielellä. Näihin kuuluvat EU:hun hakevien maiden kielet sekä niiden maiden kielet, joissa euroalueen nykyisiä kansallisia valuuttoja on runsaasti liikenteessä. Esitteessä on kuvat ja kuvaus euroseteleistä ja -kolikoista ja perustietoa eurokäiteisen käyttöönotosta. Useimmille ihmisille nämä tiedot uusista seteleistä ja kolikoista riittävät. Tämän esitteen tai kampanjaan kuuluvan muun tiedotusaineiston saatavuuteen näissä maissa vaikuttaa suuresti se, missä määrin näiden maiden keskuspankit ja pankkiala haluavat käyttää aineistoa omassa tiedotuksessaan.

Joillakin euroalueen kansallisilla keskuspankeilla on myös omaa tiedottamista maissa, joissa niiden kansallista valuuttaa on liikenteessä paljon.

Koko tiedotuskampanjan toteuttaminen on melkoinen logistinen haaste, joskin on myönnettävä, että käteisrahan jakelusta vastuussa olevien haaste on vieläkin suurempi. Tiedotuskampanjan on kyettävä vastaamaan ennakkoon suuren yleisön tarpeisiin saada tietoa eurosta, yhteisestä rahasta, jota se pian tulee käyttämään.

Euroalueen tilastot

Tilastot

	Yhteenveto euroalueen taloustilastoista	5*
1	Rahapolitiikkatilastot	
	1.1 Eurojärjestelmän konsolidoitu tase	6*
	1.2 EKP:n keskeiset korot	8*
	1.3 Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät	8*
	1.4 Vähimmäisvarantotilastot	10*
	1.5 Pankkijärjestelmän likviditeettiasema	11*
2	Euroalueen rahatalous	
	2.1 Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase	12*
	2.2 Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)	13*
	2.3 Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)	14*
	2.4 Raha-aggregaatit ja niiden vastaerät	16*
	2.5 Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan	21*
	2.6 Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan	24*
	2.7 Euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvat rahalaitosten saamiset ja velat; pääerät	26*
	2.8 Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain	28*
3	Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot	
	3.1 Rahamarkkinakorot	30*
	3.2 Valtion lainojen tuotot	31*
	3.3 Osakeindeksit	32*
	3.4 Pankkien luotto- ja talletuskorot	33*
	3.5 Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan	34*
	3.6 Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan	36*
4	YKHI ja euroalueen muut hinnat	
	4.1 Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi	42*
	4.2 Muut hinnat ja kustannukset	43*
5	Euroalueen reaalitalous	
	5.1 Kansantalouden tilinpito	44*
	5.2 Muita keskeisiä reaalitalouden tilastoja	46*
	5.3 Suhdannekyselyt	47*
	5.4 Työmarkkinat	48*
6	Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus	
	6.1 Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta	49*
	6.2 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	53*
7	Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa	
	7.1 Tulot, menot ja alijäämä/ylijäämä	54*
	7.2 Velka	55*
	7.3 Velan muutos	56*
8	Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)	
	8.1 Maksutase	57*
	8.2 Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot	58*
	8.3 Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset	59*
	8.4 Maksutase: suorat sijoitukset	60*
	8.5 Maksutase: arvopaperisijoitukset	61*
	8.6 Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto	62*
	8.7 Ulkomainen varallisuus ja valuuttavaranto	64*

9	Euroalueen ulkomaankauppa	66*
10	Valuuttakurssit	68*
11	Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa	70*
12	Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella	
	12.1 Taloudellinen kehitys	71*
	12.2 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	72*
	Kreikan tiedoilla täydennetyt euroalueen keskeiset taloustilastot	73*
	Tekninen huomautus	77*
	Yleistä	79*

Kreikka liittyi euroalueeseen 1.1.2001

Kuukausikatsauksen tilasto-osassa euroalueen tilastot kattavat ne euroalueen maat, jotka tarkasteluajankohtana kuuluivat euroalueeseen. Siten euroalueen tilastot vuoden 2000 loppuun saakka kattavat 11 maata ja vuoden 2001 alusta 12 maata. Poikkeukset on erikseen merkitty.

Kreikan liittymisen ajankohta on taulukoissa merkitty viivalla ja kuvioissa katkoviivalla. Absoluuttiset muutokset ja prosenttimuutokset vuodesta 2000 vuoteen 2001 perustuvat mahdollisuuksien mukaan sellaisiin aikasarjoihin, joissa Kreikan liittyminen euroalueeseen on otettu huomioon.

Kreikan tiedoilla täydennetyt euroalueen taloustilastot vuoden 2000 loppuun saakka on liitetty mukaan analyttisiä tarkoituksia varten ylimääräiseen taulukkoon sivulle 73* (lisätietoja Yleistä-osassa).

Taulukkomerkitöjen selityksiä

”.”	Tiedot puuttuvat / Loogisesti mahdoton.
”-”	Tiedot eivät ole vielä saatavissa.
”..”	Nolla tai merkityksetön.
”miljardia”	10 ⁹
^(p)	Ennakkotieto.
kp.	Kausivaihtelusta puhdistettu.

Yhteenveto euroalueen talustilastoista

(vuotuinen prosentimuutos, ellei toisin mainita)

1. Rahatalouden kehitys ja korot

	M1 ¹⁾	M2 ¹⁾	M3 ^{1),2)}		Rahalaitosten lainat euroalueelle (pl. rahalaitokset ja julkisyhteisöt) ¹⁾	Yritysten ja muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat arvopaperit ¹⁾	3 kk:n korko (euribor, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot)	Valtion 10 vuoden lainojen tuotot, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot
				3 kk:n liukuva keskiarvo				
	1	2	3	4	5	6	7	8
1999	12,3	6,8	5,7	-	10,0	19,3	2,96	4,66
2000	8,0	4,4	5,5	-	9,6	20,8	4,40	5,44
2000 IV	5,7	3,8	4,9	-	9,6	18,8	5,02	5,28
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001 I	2,6	3,1	4,7	-	9,1	23,3	4,75	4,99
II	2,3	3,4	5,0	-	8,2	25,7	4,60	5,19
III	.	.	.	-	.	.	4,28	5,12
2001 huhti	1,4	3,2	4,7	4,8	8,3	24,1	4,69	5,10
touko	2,9	3,5	5,2	5,3	8,0	26,8	4,64	5,26
kesä	3,8	4,2	6,1	5,9	7,8	25,9	4,45	5,21
heinä	3,4	4,3	6,4	6,4	7,6	26,0	4,47	5,25
elo	3,6	4,3	6,7	.	7,1	.	4,35	5,06
syys	3,98	5,04

2. Hintojen ja reaalitalouden kehitys

	YKHI	Teollisuuden tuottajahinnat	Työkustannukset tuntia kohden (koko taloudessa)	BKT:n määrä	Teollisuustuotanto (pl. rakentaminen)	Kapasiteetin käyttöaste teollisuudessa %	Työllisyys (koko taloudessa)	Työttömyys (% työvoimasta)
1999	1,1	-0,4	2,3	2,6	2,0	81,8	1,7	9,9
2000	2,3	5,4	3,3	3,4	5,4	83,8	2,0	8,9
2000 IV	2,7	6,1	3,3	2,9	5,0	84,7	2,1	8,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001 I	2,5	4,5	3,0	2,4	4,2	84,4	2,0	8,4
II	3,1	3,7	2,8	1,7	0,9	83,6	.	8,4
III	82,9	.	.
2001 huhti	2,9	4,2	-	-	0,8	-	-	8,4
touko	3,4	3,7	-	-	0,0	-	-	8,4
kesä	3,0	3,2	-	-	1,7	-	-	8,4
heinä	2,8	2,1	-	-	-1,5	-	-	8,3
elo	2,7	1,7	-	-	.	-	-	8,3
syys	.	.	-	-	.	-	-	.

3. Maksutase, valuuttavaranto ja valuuttakurssi

(miljardia euroa, ellei toisin mainita)

	Maksutase (nettovirrat)				Valuuttavaranto (ajanjakson lopun kanta)	Euron efektiivinen valuuttakurssi: laaja maaryhmä (1991/I = 100)		USD/euro
	Vaihtotase ja pääomansiirrot	Tavarat	Suorat sijoitukset	Arvopaperisijoitukset		Nimellinen	Reaalinen (KHI)	
1999	7,7	83,4	-120,6	-41,7	372,3	96,6	95,8	1,066
2000	-24,3	52,2	-22,8	-128,9	377,7	88,2	86,3	0,924
2000 IV	-10,5	10,4	-58,4	8,4	377,7	85,9	83,6	0,868
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001 I	-3,3	7,4	-42,9	-38,2	393,4	91,4	88,9	0,923
II	-1,4	18,9	-48,2	31,7	410,2	89,5	86,9	0,873
III	91,2	88,0	0,890
2001 huhti	-1,1	5,3	0,1	-20,9	386,7	91,0	88,5	0,892
touko	-0,3	5,3	-40,4	24,9	409,0	89,3	86,7	0,874
kesä	0,0	8,3	-7,9	27,7	410,2	88,1	85,4	0,853
heinä	-3,7	8,5	7,2	1,6	397,5	89,1	86,2	0,861
elo	382,2	91,8	88,6	0,900
syys	92,6	89,1	0,911

Lähteet: EKP, Euroopan komissio (Eurostat ja talous- ja rahoitusasioista vastaava pääosasto) ja Reuters.

Lisätietoja tämän tilasto-osan vastaavissa taulukoissa.

- 1) Kuukausittaiset kasvuvauhdit ajanjakson lopussa, neljännesvuosittaiset ja vuosittaiset kasvuvauhdit ajanjakson keskiarvoja. M1:n, M2:n, M3:n ja lainojen suhteelliset muutokset lasketaan kausivaihtelusta puhdistetuista kuukausittaisista kannoista ja virroista.
- 2) Ei sisällä euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia.

I Rahapolitiikkatilastot

Taulukko I.1

Eurojärjestelmän konsolidoitu tase

(miljoonaa euroa)

1. Vastaavaa

		Kulta ja kultasaamiset 1	Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta 2	Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta 3	Euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta 4	Euromääräiset luotot euroalueen rahoitussektorille 5	Perusrahoitusoperaatiot 6	Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot 7	Käänteiset hienosäätöoperaatiot 8
		18. 118 464	270 299	20 613	5 622	210 191	150 999	59 100	0
		25. 118 464	267 707	23 033	5 365	221 196	162 002	59 100	0
	kesä	1. 118 464	269 198	22 368	5 174	226 403	167 001	59 100	0
		8. 118 464	269 037	22 207	5 225	224 204	165 001	59 100	0
		15. 118 464	269 055	22 943	5 322	214 433	155 000	59 100	0
		22. 118 454	270 437	23 176	5 303	217 891	158 001	59 100	0
		29. 128 512	279 018	22 540	5 654	236 201	176 000	59 999	0
	heinä	6. 128 512	280 463	22 357	5 362	226 190	166 000	59 999	0
		13. 128 512	280 417	23 247	5 687	214 057	154 000	59 999	0
		20. 128 492	280 794	23 804	5 688	212 051	152 000	59 999	0
		27. 128 405	279 768	24 046	5 626	233 033	172 999	60 001	0
	elo	3. 128 381	278 055	23 792	5 618	225 035	164 998	60 001	0
		10. 128 352	275 989	23 543	5 547	222 363	162 001	60 001	0
		17. 128 312	277 745	22 700	5 401	221 065	160 998	60 001	0
		24. 128 312	277 546	21 909	5 369	213 062	153 001	60 001	0
		31. 128 302	275 419	24 783	5 289	213 483	152 999	60 001	0
	syys	7. 128 268	274 275	24 166	5 419	212 066	152 000	60 001	0
		14. 128 229	274 508	21 487	5 316	206 078	142 999	60 001	0
		21. 128 229	272 731	22 101	5 264	192 542	132 000	60 001	0
		28. 128 236	262 282	22 121	5 171	213 410	151 999	60 002	0
	loka	5. 128 236	260 738	21 750	5 134	197 093	136 999	60 002	0

2. Vastattavaa

		Liikkeessä olevat setelit 1	Euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille 2				Käänteiset hienosäätöoperaatiot 6	Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät talletukset 7	Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille 8	Liikkeeseen lasketut sijoitus-todistukset 9
			RTGS-tilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset) 3	Talletusmahdollisuus 4	Määräaikaistalletukset 5					
2001	touko	11. 353 624	126 337	126 264	72	0	0	1	6 278	3 784
		18. 350 877	124 887	124 774	111	0	0	2	6 295	3 784
		25. 350 233	121 103	120 955	146	0	0	2	6 228	3 784
	kesä	1. 352 925	127 020	126 953	65	0	0	2	6 052	3 784
		8. 353 479	127 240	127 184	50	0	0	6	6 197	3 784
		15. 351 772	122 114	122 005	109	0	0	0	6 195	3 784
		22. 348 463	131 206	130 178	1 023	0	0	5	6 097	3 784
		29. 350 199	117 841	117 569	272	0	0	0	6 097	3 784
	heinä	6. 353 648	132 775	132 595	126	0	0	54	4 324	3 784
		13. 352 516	127 995	127 199	791	0	0	5	4 393	3 784
		20. 349 789	131 736	130 396	1 337	0	0	3	4 219	3 784
		27. 348 282	128 542	128 516	24	0	0	2	4 116	3 784
	elo	3. 351 627	125 212	125 179	31	0	0	2	4 164	3 784
		10. 349 258	127 305	126 241	1 062	0	0	2	4 343	3 784
		17. 345 581	129 735	129 687	46	0	0	2	4 162	3 784
		24. 338 873	125 018	124 998	18	0	0	2	4 119	3 784
		31. 337 682	118 781	118 722	55	0	0	4	4 164	3 784
	syys	7. 338 188	127 999	127 948	34	0	0	17	4 843	3 784
		14. 334 283	114 049	113 892	143	0	0	14	4 922	3 784
		21. 329 229	118 922	115 501	3 405	0	0	16	4 934	3 784
		28. 327 899	131 745	131 705	39	0	0	1	4 802	3 784
	loka	5. 329 095	120 574	120 452	109	0	0	13	5 160	3 784

Lähde: EKP.

Käänteiset rakenteelliset operaatiot	Maksuvalmiusluotot	Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot	Muut euromääräiset saamiset euroalueen luotolaitoksilta	Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	Euromääräiset saamiset julkisyhteisöiltä	Muut saamiset	Yhteensä		
							12	13	14
9	10	11	12	13	14	15	16		
0	51	25	313	27 889	70 174	91 888	820 898	2001 touko	11.
0	65	27	329	27 838	70 168	91 417	814 941		18.
0	66	28	383	27 785	70 168	91 326	825 427		25.
0	273	29	276	27 979	70 168	90 401	830 431	kesä	1.
0	57	46	241	28 128	70 168	89 766	827 440		8.
0	292	41	241	28 110	70 168	90 313	819 049		15.
0	760	30	242	28 024	70 168	90 749	824 444		22.
0	175	27	538	27 665	70 168	92 471	862 767		29.
0	173	18	339	28 085	70 158	91 424	852 890	heinä	6.
0	25	33	412	27 967	70 157	91 914	842 370		13.
0	11	41	374	28 040	70 157	92 545	841 946		20.
0	11	22	252	28 100	70 157	92 673	862 061		27.
0	8	28	305	28 136	70 157	92 625	852 105	elo	3.
0	305	56	281	28 141	70 157	86 614	840 988		10.
0	9	57	249	28 280	70 157	86 693	840 603		17.
0	25	35	260	28 325	70 157	87 419	832 360		24.
0	437	46	252	28 371	70 160	87 329	833 389		31.
0	43	22	320	28 286	70 160	85 090	828 051	syys	7.
0	3 060	18	380	28 349	70 160	86 182	820 690		14.
0	519	22	387	28 303	70 160	86 387	806 105		21.
0	1 373	36	446	28 715	70 163	86 819	817 364		28.
0	10	82	294	28 734	70 163	86 708	798 851	loka	5.

Euromääräiset velat muille euroalueella oleville	Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Valuuttamääräiset velat euroalueelle	Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Myönnettyjen erityisnosto-oikeuksien vastaerä	Muut velat	Arvonmuutos-tilit	Pääoma ja rahastot	Yhteensä		
								12	13	14
10	11	12	13	14	15	16	17	18		
40 734	8 549	3 779	12 947	6 984	72 369	126 268	59 245	820 898	2001 touko	11.
38 409	8 694	3 784	13 611	6 984	72 036	126 270	59 310	814 941		18.
52 925	8 880	3 758	13 596	6 984	71 777	126 258	59 901	825 427		25.
49 626	8 622	3 756	14 173	6 984	70 779	126 258	60 452	830 431	kesä	1.
46 793	8 529	3 915	13 854	6 984	69 943	126 258	60 464	827 440		8.
43 787	8 754	3 833	14 548	6 984	70 556	126 258	60 464	819 049		15.
41 828	8 685	3 887	15 897	6 984	70 890	126 258	60 465	824 444		22.
69 722	10 226	3 902	16 977	7 183	75 031	141 340	60 465	862 767		29.
44 537	8 692	3 928	18 044	7 183	74 177	141 340	60 458	852 890	heinä	6.
38 900	8 722	4 099	18 460	7 183	74 520	141 340	60 458	842 370		13.
37 574	8 530	4 221	18 534	7 183	74 578	141 340	60 458	841 946		20.
62 784	8 570	3 995	18 575	7 183	74 432	141 340	60 458	862 061		27.
53 989	8 523	3 966	17 014	7 183	74 845	141 340	60 458	852 105	elo	3.
51 402	8 727	4 011	15 204	7 183	67 972	141 340	60 459	840 988		10.
51 485	8 466	4 138	15 369	7 183	68 901	141 340	60 459	840 603		17.
54 847	8 543	3 986	14 679	7 183	69 528	141 340	60 460	832 360		24.
62 840	8 459	3 982	15 649	7 183	69 065	141 340	60 460	833 389		31.
47 863	8 489	3 978	14 669	7 183	69 255	141 340	60 460	828 051	syys	7.
49 858	18 713	3 904	12 407	7 183	69 787	141 340	60 460	820 690		14.
45 858	9 040	3 941	11 289	7 183	70 123	141 340	60 462	806 105		21.
55 876	8 507	2 485	16 349	6 889	73 585	124 991	60 452	817 364		28.
49 116	8 225	2 497	14 560	6 889	73 508	124 991	60 452	798 851	loka	5.

Taulukko I.2

EKP:n keskeiset korot

(korot vuosittaisina prosentteina, muutokset prosenttiyksikköinä)

Voimassa alkaen ¹⁾	Talletusmahdollisuus		Perusrahoitusoperaatiot			Maksuvalmiusluotto			
			Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat	Muutos	Korko	Muutos		
	Kiinteä korko	Korkotarjousten alaraja	Korko	Korko					
	1	2	3	4	5	6	7		
1999 tammi	1.	2,00	-	3,00	-	-	4,50	-	
	4. ²⁾	2,75	0,75	3,00	-	...	3,25	-1,25	
	22.	2,00	-0,75	3,00	-	...	4,50	1,25	
huhti	9.	1,50	-0,50	2,50	-	-0,50	3,50	-1,00	
marras	5.	2,00	0,50	3,00	-	0,50	4,00	0,50	
2000 helmi	4.	2,25	0,25	3,25	-	0,25	4,25	0,25	
maalis	17.	2,50	0,25	3,50	-	0,25	4,50	0,25	
huhti	28.	2,75	0,25	3,75	-	0,25	4,75	0,25	
kesä	9.	3,25	0,50	4,25	-	0,50	5,25	0,50	
	28. ³⁾	3,25	...	-	4,25	...	5,25	...	
syys	1.	3,50	0,25	-	4,50	0,25	5,50	0,25	
loka	6.	3,75	0,25	-	4,75	0,25	5,75	0,25	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001 touko	11.	3,50	-0,25	-	4,50	-0,25	5,50	-0,25	
elo	31.	3,25	-0,25	-	4,25	-0,25	5,25	-0,25	
syys	18.	2,75	-0,50	-	3,75	-0,50	4,75	-0,50	

Lähde: EKP.

- 1) Päiväys viittaa talletuskorkoon ja maksuvalmiusluoton korkoon. Perusrahoitusoperaatioiden koron muutokset ovat voimassa ensimmäisestä päivästä lähtien seuranneesta operaatiosta alkaen, ellei toisin mainita.
- 2) EKP ilmoitti 22.12.1998, että maksuvalmiusluoton koron ja talletuskoron välillä sovelletaan poikkeuksellisesti 4.–21.1.1999 kapeaa 50 peruspisteen korkoputkea. Tämän järjestelyn tarkoituksena oli helpottaa markkinaosapuolten sopeutumista uuteen regiimiin.
- 3) EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokaupoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.

Taulukko I.3

Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät¹⁾

(määrät miljoonaa euroa, korot vuotuista korkoa)

1. Perusrahoitusoperaatiot ²⁾

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää	
			Kiinteäkorko	Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko		
	1	2	3	4	5	6	7	
2001 huhti	4.	129 101	118 000	-	4,75	4,75	4,75	15
	11.	24 949	24 949	-	4,75	4,75	4,75	14
	19.	257 706	172 000	-	4,75	4,86	4,91	11
	25.	83 303	5 000	-	4,75	4,78	4,80	12
	30.	147 324	80 000	-	4,75	4,77	4,78	15
touko	7.	164 985	79 000	-	4,75	4,78	4,78	16
	15.	160 715	72 000	-	4,50	4,54	4,56	15
	23.	157 987	90 000	-	4,50	4,53	4,54	14
	30.	159 877	77 000	-	4,50	4,55	4,55	14
kesä	6.	120 631	88 000	-	4,50	4,51	4,53	14
	13.	135 442	67 000	-	4,50	4,51	4,52	14
	20.	148 877	91 000	-	4,50	4,51	4,52	14
	27.	155 894	85 000	-	4,50	4,54	4,55	14
heinä	4.	104 399	81 000	-	4,50	4,50	4,51	14
	11.	141 842	73 000	-	4,50	4,51	4,52	14
	18.	136 104	79 000	-	4,50	4,51	4,52	14
	25.	126 040	94 000	-	4,50	4,51	4,52	14
elo	1.	100 746	71 000	-	4,50	4,50	4,51	14
	8.	132 809	91 000	-	4,50	4,50	4,51	14
	15.	111 157	70 000	-	4,50	4,50	4,51	14
	22.	142 012	83 000	-	4,50	4,50	4,51	14
	29.	72 907	70 000	-	4,50	4,50	4,50	14
syys	5.	132 696	82 000	-	4,25	4,27	4,28	14
	12.	118 708	61 000	-	4,25	4,26	4,27	14
	19.	110 778	71 000	-	3,75	3,76	3,77	14
	26.	111 927	81 000	-	3,75	3,76	3,77	14
loka	3.	76 444	56 000	-	3,75	3,75	3,76	14
	10.	60 510	60 510	-	3,75	3,75	3,75	14

2. Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat		Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
			Kiinteäkorko	Marginaalikorko ³⁾	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko	
	1	2	3	4	5	6	7
1999 tammi 14.	79 846	15 000	-	3,13	-	42	
14.	39 343	15 000	-	3,10	-	70	
14.	46 152	15 000	-	3,08	-	105	
helmi 25.	77 300	15 000	-	3,04	-	91	
maalis 25.	53 659	15 000	-	2,96	2,97	98	
huhti 29.	66 911	15 000	-	2,53	2,54	91	
touko 27.	72 294	15 000	-	2,53	2,54	91	
heinä 1.	76 284	15 000	-	2,63	2,64	91	
29.	64 973	15 000	-	2,65	2,66	91	
elo 26.	52 416	15 000	-	2,65	2,66	91	
syys 30.	41 443	15 000	-	2,66	2,67	84	
loka 28.	74 430	25 000	-	3,19	3,42	91	
marras 25.	74 988	25 000	-	3,18	3,27	98	
joulu 23.	91 088	25 000	-	3,26	3,29	98	
2000 tammi 27.	87 052	20 000	-	3,28	3,30	91	
maalis 2.	72 960	20 000	-	3,60	3,61	91	
30.	74 929	20 000	-	3,78	3,80	91	
huhti 27.	64 094	20 000	-	4,00	4,01	91	
kesä 1.	64 317	20 000	-	4,40	4,42	91	
29.	41 833	20 000	-	4,49	4,52	91	
heinä 27.	40 799	15 000	-	4,59	4,60	91	
elo 31.	35 417	15 000	-	4,84	4,87	91	
syys 28.	34 043	15 000	-	4,84	4,86	92	
loka 26.	43 085	15 000	-	5,06	5,07	91	
marras 30.	31 999	15 000	-	5,03	5,05	91	
joulu 29.	15 869	15 000	-	4,75	4,81	90	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001 tammi 25.	31 905	20 000	-	4,66	4,69	90	
maalis 1.	45 755	20 000	-	4,69	4,72	91	
29.	38 169	19 101	-	4,47	4,50	91	
huhti 25.	43 416	20 000	-	4,67	4,70	92	
touko 31.	46 448	20 000	-	4,49	4,51	91	
kesä 28.	44 243	20 000	-	4,36	4,39	91	
heinä 26.	39 369	20 000	-	4,39	4,42	91	
elo 30.	37 855	20 000	-	4,20	4,23	91	
syys 27.	28 269	20 000	-	3,55	3,58	85	

3. Muut huutokauppoina toteutetut operaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Operaation tyyppi	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat		Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
				Kiinteäkorko	Marginaalikorko ³⁾	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko	
	1	2	3	4	5	6	7	
2000 tammi 5.	Määräaikaistalletusten kerääminen	14 420	14 420	-	3,00	3,00	7	
kesä 21.	Käänteisoperaatio	18 845	7 000	-	4,26	4,28	1	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001 huhti 30.	Käänteisoperaatio	105 377	73 000	-	4,77	4,79	7	
syys 12.	Käänteisoperaatio	69 281	69 281	4,25	-	-	1	
13.	Käänteisoperaatio	40 495	40 495	4,25	-	-	1	

Lähde: EKP.

- 1) Esitetyt summat voivat hieman poiketa taulukossa 1.1 (vastaavaa) esitetystä (sarakkeet 6–8) likviditeetin jaon yhteydessä suorittamattomien maksujen vuoksi.
- 2) EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.
- 3) Marginaalikorko tarkoittaa alinta korkoa, jolla likviditeettiä jaettiin.

Taulukko I.4

Vähimmäisvarantotilastot

1. Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten varantopohja^{1),2)}

(miljardia euroa; ajanjakson lopussa)

Varantopohja	Yhteensä	Velat, joihin sovelletaan 2 prosentin velvoitetta			Velat, joihin sovelletaan 0 prosentin velvoitetta		
		Talletukset (yön yli, enintään 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Enintään 2 vuoden velkapaperit	Rahamarkkina- paperit	Talletukset (yli 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Repot	Yli 2 vuoden velkapaperit
	1	2	3	4	5	6	7
2000 elo	9 686,5	5 393,8	122,9	197,1	1 269,0	502,5	2 201,3
syys	9 773,3	5 465,7	123,6	193,6	1 270,2	502,1	2 218,2
loka	9 931,2	5 531,9	127,6	201,1	1 283,2	534,2	2 253,2
marras ³⁾	10 074,5	5 653,4	130,0	199,9	1 282,2	561,5	2 247,6
joulu ³⁾	10 071,5	5 711,3	136,7	187,2	1 273,6	528,3	2 234,3
			<i>Euroalueen laajeneminen</i>				
2001 tammi	10 164,2	5 712,6	139,2	196,7	1 275,6	574,6	2 265,6
helmi	10 247,4	5 724,4	145,3	201,2	1 284,7	597,8	2 294,0
maalis	10 503,6	5 883,5	151,1	203,4	1 292,6	654,7	2 318,3
huhti	10 554,6	5 924,3	154,5	202,8	1 292,1	657,7	2 323,2
touko	10 687,3	5 984,7	166,6	198,9	1 307,5	693,2	2 336,4
kesä	10 705,3	6 015,6	175,7	198,7	1 314,2	656,6	2 344,5
heinä	10 590,4	5 912,2	183,4	199,1	1 312,5	636,2	2 346,9
elo ⁴⁾	10 549,8	5 871,9	187,6	190,2	1 308,6	654,1	2 337,4

Lähde: EKP.

- 1) Luottolaitosten velkoja muille EKPJ:n vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille luottolaitoksille, EKP:lle tai kansallisille keskuspankeille ei sisällytetä varantopohjaan. Jos luottolaitos ei pysty osoittamaan liikkeeseen laskemiensa edellä mainittujen euroalueen laitosten hallussa olevien enintään kahden vuoden velkapaperien ja rahamarkkinapaperien määrää, se voi tehdä varantopohjaansa näistä veloista prosenttivähennyksen. Varantopohjaan sovellettava vähennys oli 10 % marraskuuhun 1999 saakka, sen jälkeen 30 %.
- 2) Pitoajanjaksot alkavat kunkin kuukauden 24. päivänä ja päättyvät seuraavan kuukauden 23. päivänä. Varantovelvoite lasketaan edeltävän kuukauden lopun varantopohjan perusteella.
- 3) Sisältää Kreikassa olevien luottolaitosten varantopohjan (marraskuussa 134,4 miljardia euroa ja joulukuussa 134,6 miljardia euroa, joista 107,3 ja 110,3 miljardiin euroon sovelletaan 2 prosentin velvoitetta). Euroalueella olevat luottolaitokset voivat tilapäisesti vähentää varantopohjastaan velkansa Kreikassa oleville luottolaitoksille. Tammikuun 2001 lopun varantopohjasta alkaen noudatetaan normaalkäytäntöä.

2. Varantojen pito¹⁾

(miljardia euroa, korko vuotuisena prosenttina)

Varantojen pitoajanjakso päättyy	Vaaditut varantotalletukset ²⁾	Toteutuneet varantotalletukset ³⁾	Varantovelvoitteen ylittävät talletukset ⁴⁾	Varantovaje ⁵⁾	Vähimmäisvarantojen korko, % ⁶⁾	
	1	2	3	4	5	
2000 loka	113,7	114,2	0,5	0,0	4,69	
marras	115,1	115,5	0,4	0,0	4,81	
joulu	116,6	117,2	0,6	0,0	4,78	
			<i>Euroalueen laajeneminen</i>			
2001 tammi ⁷⁾	118,5	119,0	0,5	0,0	4,77	
helmi	120,1	120,6	0,5	0,0	4,76	
maalis	120,4	120,9	0,5	0,0	4,77	
huhti	120,8	121,3	0,5	0,0	4,77	
touko	124,2	124,8	0,7	0,0	4,71	
kesä	125,0	125,6	0,6	0,0	4,52	
heinä	126,4	127,0	0,6	0,0	4,51	
elo	127,2	127,7	0,5	0,0	4,50	
syys	125,3	126,0	0,7	0,0	4,27	
loka ⁸⁾	124,5	-	-	-	-	

Lähde: EKP.

- 1) Tässä taulukossa ilmoitetaan päätyneiden pitoajanjaksojen täydelliset tiedot ja nykyisen pitoajanjakson varantovelvoitteet.
- 2) Kunkin luottolaitoksen varantovelvoitteen määrä lasketaan varantopohjana olevista veloista niiden velvoiteprosenttien mukaan, joita sovelletaan kuhunkin velkaerään. Velat lasketaan kuukauden lopun tasetietojen mukaan. Jokainen luottolaitos saa tehdä 100 000 euron suuruisen könttösammavähennyksen varantovelvoitteestaan. Euroalueen varantovelvoitteet lasketaan yhteen.
- 3) Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten yhteenlasketut keskimääräiset päivittäiset varantotalletukset varantotilillä pitoajanjakson aikana.
- 4) Keskimääräiset varantovelvoitteen ylittävät toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka ovat täyttäneet varantovelvoitteen.
- 5) Keskimääräiset varantovelvoitteen alittavat toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka eivät ole täyttäneet varantovelvoitetta.
- 6) EKP:n (kalenteripäivien määrällä painotettu) eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden keskimääräinen korko pitoajanjakson aikana (ks. taulukko I.3).
- 7) Kreikka otti euron käyttöön 1.1.2001, joten varantovelvoite ilmoitetaan päivien lukumäärällä painotettuna keskiarvona, johon lasketaan 11 maan euroalueen varantovelvoitteet 24.–31.12.2000 ja 12 maan euroalueen varantovelvoitteet 1.–23.1.2001 (eli $8/31 \times 116,9$ miljardia euroa + $23/31 \times 119,1$ miljardia euroa).

Taulukko 1.5

Pankkijärjestelmän likviditeettiasema¹⁾

(miljardia euroa; jakson päivittäisten arvojen keskiarvoja)

Pitoajanjakso päättyy	Likviditeettiä lisäävät tekijät					Likviditeettiä vähentävät tekijät					Luotto- laitosten sekkiti- tilit ⁴⁾	Perusraha (keskus- pankki- rahat) ⁵⁾				
	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot					Talletus- mahdol- lisuus	Muut likvi- diteettiä lisäävät operaatiot ²⁾	Liikkeessä olevat setelit	Valtioiden tilit euro- järjestel- mässä	Muut tekijät (netto) ³⁾						
	Eurojär- jestelmä kulta- ja valuutta- saamiset (netto)	Perus- rahoitus- operaatiot	Pitempi- aikaiset- rahoitus- operaatiot	Maksu- valmius- luotto	Muut likvi- diteettiä lisäävät operaatiot ²⁾								1	2	3	4
1999 loka	349,7	143,0	45,0	0,3	0,0	0,6	0,0	342,5	45,4	45,9	103,5	446,7				
marras	351,8	140,5	53,7	0,3	0,0	0,4	0,0	343,1	51,5	47,3	104,2	447,6				
joulu	351,7	150,4	65,0	0,3	0,0	1,0	0,0	354,3	59,0	47,5	105,6	460,8				
2000 tammi	362,3	138,5	75,0	1,9	0,0	0,5	3,3	363,0	41,0	61,2	108,7	472,3				
helmi	367,8	130,9	70,5	0,1	0,0	0,2	0,0	347,6	49,2	64,2	108,1	455,9				
maalis	369,2	136,1	66,2	0,2	0,0	0,3	0,0	347,6	51,7	63,5	108,6	456,4				
huhti	377,1	136,7	61,0	0,2	0,0	0,9	0,0	349,7	45,6	69,1	109,7	460,3				
touko	378,8	142,6	60,0	0,4	0,0	2,3	0,0	353,8	41,9	71,8	112,0	468,2				
kesä	378,1	140,9	59,9	0,3	0,2	0,8	0,0	354,1	38,3	72,1	114,2	469,1				
heinä	380,8	157,9	59,9	0,4	0,0	0,5	0,0	357,0	50,4	76,8	114,1	471,7				
elo	382,0	163,1	55,4	0,1	0,0	0,3	0,0	359,2	48,8	80,0	112,4	471,9				
syys	381,6	173,1	51,1	0,3	0,0	0,2	0,0	354,8	56,6	81,2	113,3	468,3				
loka	396,3	176,5	45,7	0,5	0,0	0,2	0,0	354,5	47,4	102,5	114,4	469,1				
marras	398,6	183,7	45,0	0,2	0,0	0,2	0,0	352,7	49,8	109,2	115,7	468,6				
joulu	394,4	210,4	45,0	0,4	0,0	0,2	0,0	360,4	61,1	111,1	117,4	478,0				
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 tammi	383,7	205,3	45,0	0,5	0,0	0,6	0,0	368,3	52,2	94,2	119,1	488,0				
helmi	377,9	188,9	49,8	2,6	0,0	0,4	0,0	354,8	57,0	86,3	120,7	476,0				
maalis	375,6	185,2	54,1	0,4	0,0	0,5	0,0	353,0	53,0	87,7	121,0	474,5				
huhti	382,1	172,4	58,4	2,2	0,0	0,5	0,0	354,6	49,5	89,1	121,4	476,4				
touko	384,4	144,0	59,1	0,4	17,0	0,6	0,0	352,7	39,4	87,5	124,8	478,1				
kesä	385,0	161,7	59,1	0,2	0,0	0,4	0,0	351,1	41,3	87,5	125,7	477,3				
heinä	397,6	161,9	59,9	0,2	0,0	0,4	0,0	350,8	42,5	98,8	127,1	478,3				
elo	402,1	164,0	60,0	0,1	0,0	0,2	0,0	347,6	48,8	101,8	127,8	475,6				
syys	401,3	147,1	60,0	0,5	3,5	0,4	0,0	335,4	45,2	105,4	126,1	461,9				

Lähde: EKP.

1) Pankkijärjestelmän likviditeettiasema määritellään euroalueen luottolaitosten eurojärjestelmään kuuluvissa keskuspankeissa pitämien sekkitalidalojen yhteissummana. Summat johdetaan eurojärjestelmän konsolidoidusta taseesta.

2) Sisältää kansallisten keskuspankkien EMU:n toisessa vaiheessa tekemät rahapoliittiset operaatiot, joiden eräntymisen ajoittuu kolmanteen vaiheeseen.

3) Eurojärjestelmän konsolidoidun taseen muut erät.

4) Likviditeettiä lisäävien (erät 1–5) ja likviditeettiä vähentävien erien (erät 6–10) erotus.

5) Talletusmahdollisuuden (erä 6), liikkeessä olevien setelien (erä 8) ja sekkitalien (erä 11) summa.

2 Euroalueen rahatalous

Taulukko 2.1

Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

	Lainat				Hallussa				Hallussa			Ulko- maiset saamiset ¹⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
	euro- alueelle	Raha- laitok- sille ¹⁾	Julkis- yhtei- söille	Muille	olevat euro- alueella olevien liikkee- seen laskemat muut arvopape- rit kuin osakkeet	Raha- laitosten	Julkis- yhtei- söjen	Muiden	olevat euro- alueella olevien liikkee- seen laskemat osakkeet ja osuudet	Raha- laitosten	Muiden				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1998	225,2	204,6	20,4	0,1	87,8	1,1	86,2	0,5	5,5	1,8	3,7	322,3	7,9	49,3	698,0
1999 III	471,7	451,1	20,4	0,2	92,4	1,4	89,9	1,1	8,7	4,3	4,4	427,9	9,8	47,5	1 058,0
1999 IV	444,6	424,3	19,7	0,5	89,1	1,9	86,1	1,1	14,1	4,3	9,8	400,6	9,9	56,2	1 014,5
2000 I	443,4	424,5	18,4	0,5	96,2	2,4	92,7	1,1	14,4	4,3	10,1	439,1	9,8	48,9	1 051,8
2000 II	580,7	561,8	18,4	0,5	97,4	2,6	93,6	1,2	14,7	4,4	10,4	454,8	10,0	51,7	1 209,3
2000 elo	482,5	463,7	18,4	0,5	98,5	2,8	94,4	1,3	14,7	4,4	10,3	435,4	10,2	52,3	1 093,5
2000 syys	493,1	474,4	18,2	0,5	98,5	2,9	94,6	1,0	14,6	4,4	10,2	459,1	10,2	54,3	1 129,8
2000 loka	478,8	460,1	18,2	0,5	98,7	2,6	94,9	1,2	15,0	4,4	10,7	454,7	10,5	53,9	1 111,6
2000 marras	431,5	412,8	18,2	0,5	98,8	2,6	94,9	1,4	15,4	4,4	11,1	402,8	10,3	54,2	1 013,0
2000 joul	445,0	427,4	17,1	0,5	97,4	2,5	93,6	1,3	15,3	4,3	11,0	380,7	11,2	56,1	1 005,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi 1.	457,0	429,3	27,1	0,6	105,3	2,5	101,4	1,3	15,3	4,3	11,0	394,2	11,3	57,4	1 040,4
2001 tammi	401,5	373,7	27,2	0,6	104,5	2,6	100,8	1,0	15,5	4,7	10,8	390,4	11,4	54,0	977,3
2001 helmi	398,8	371,0	27,2	0,6	105,2	2,5	101,5	1,2	14,9	4,6	10,3	386,2	11,3	53,6	970,1
2001 maal	401,7	373,9	27,2	0,6	105,0	2,7	101,2	1,1	14,7	4,6	10,1	396,8	11,3	54,4	983,8
2001 huht	376,1	348,3	27,2	0,6	106,5	2,6	102,7	1,3	14,7	4,6	10,1	390,3	11,7	53,6	952,9
2001 touko	398,5	370,7	27,2	0,6	106,4	2,9	102,3	1,3	14,3	4,6	9,7	398,9	11,8	53,2	983,1
2001 kesä	426,0	398,2	27,2	0,6	105,8	3,1	101,5	1,2	14,2	4,6	9,6	414,7	11,9	54,5	1 027,2
2001 heinä	424,4	396,6	27,2	0,6	106,9	3,3	102,4	1,2	14,3	4,7	9,7	404,9	12,0	57,3	1 019,9
2001 elo ^(p)	391,1	363,3	27,2	0,6	107,6	3,5	102,9	1,2	14,1	4,6	9,4	396,7	12,0	54,5	976,0

2. Velat

	Liikkeessä					Raha-		Liikkeeseen		Ulkoma		Muut		Yhteensä
	oleva raha	Talletukset euro- alueelta	Raha- laitosten ¹⁾	Valtion	Muiden julkis- yhtei- söjen/ muiden	markkina- paperit	lasketut velka- paperit	Oma pääoma ja varaukset	iset velat ¹⁾	velat				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11			
1998	359,1	152,0	94,2	54,4	3,5	8,5	5,3	97,1	18,6	57,4	698,0			
1999 III	359,7	405,3	347,7	50,1	7,6	3,3	5,3	145,5	88,8	50,1	1 058,0			
1999 IV	393,3	341,5	279,3	53,4	8,8	3,3	4,6	174,3	49,8	47,6	1 014,5			
2000 I	366,2	372,1	319,8	43,1	9,1	1,7	4,6	186,5	75,1	45,7	1 051,8			
2000 II	374,3	497,9	432,8	52,6	12,5	1,7	4,6	193,4	92,0	45,4	1 209,3			
2000 elo	373,2	401,0	336,1	53,8	11,2	1,7	4,6	199,4	66,6	46,9	1 093,5			
2000 syys	373,5	404,2	346,1	45,6	12,5	0,0	4,6	221,2	75,0	51,4	1 129,8			
2000 loka	372,6	388,1	323,3	51,1	13,7	0,0	4,6	225,3	69,5	51,6	1 111,6			
2000 marras	372,2	334,6	265,6	54,9	14,0	0,0	3,8	221,4	29,3	51,7	1 013,0			
2000 joul	390,2	327,3	270,4	47,1	9,8	0,0	3,8	197,5	29,9	57,0	1 005,7			
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001 tammi 1.	399,3	346,2	288,0	47,9	10,4	0,0	5,6	199,2	30,9	59,1	1 040,4			
2001 tammi	373,1	313,3	250,9	51,5	10,9	0,0	5,5	196,8	30,6	58,0	977,3			
2001 helmi	370,6	313,1	249,7	52,0	11,4	0,0	5,5	194,8	27,9	58,3	970,1			
2001 maal	370,5	312,6	253,4	46,8	12,4	0,0	5,5	204,6	26,8	63,8	983,8			
2001 huht	372,5	289,9	234,8	41,2	13,8	0,0	5,5	205,6	25,3	54,1	952,9			
2001 touko	369,5	317,5	266,5	36,0	15,1	0,0	5,5	212,1	27,6	50,9	983,1			
2001 kesä	368,8	342,2	274,1	51,8	16,3	0,0	5,6	223,7	32,6	54,2	1 027,2			
2001 heinä	366,9	343,5	282,7	46,9	14,0	0,0	5,6	214,6	31,9	57,4	1 019,9			
2001 elo ^(p)	356,1	320,4	259,2	46,6	14,7	0,0	5,6	211,3	28,4	54,2	976,0			

Lähde: EKP.

1) Marraskuun lopusta alkaen TARGET-järjestelmän saamiset ja velat nettoutetaan päivittäin järjestämällä ne uudelleen (netting by novation). Tämä tarkoittaa, että kansallisten keskuspankkien ja EKP:n kahdenväliset saamiset ja velat on korvattu yhdellä kunkin kansallisen keskuspankin ja EKP:n kahdenvälisellä nettomääräisellä positioilla. Vuosien 1999 ja 2000 kunkin kuukauden lopun bruttomääräinen tilanne on esitetty vastaavassa alaviitteessä Kuukausikatsauksen helmikuun ja joulukuun 2000 numeroissa.

Taulukko 2.2

Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

	Lainat euroalueelle				Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Rahalaitosten	Julkisyhteisöjen	Muiden	Rahamarkkinapaperit	Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeen laskemat osakkeet ja osuudet	Rahalaitosten	Muiden	Ulkomaiset saamiset	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
	1	2	3	4												
1998	9 088,4	3 154,6	822,0	5 111,8	2 021,0	720,8	1 112,0	188,1	107,3	521,0	168,5	352,6	1 591,7	150,6	776,8	14 256,7
1999 III	9 580,5	3 377,2	810,7	5 392,6	2 183,8	828,8	1 137,5	217,5	112,1	587,9	180,5	407,3	1 668,8	153,4	814,2	15 100,8
1999 IV	9 778,0	3 413,1	828,2	5 536,7	2 179,8	828,4	1 124,6	226,7	129,9	650,7	211,3	439,4	1 720,6	154,0	919,1	15 532,1
2000 I	10 020,0	3 510,6	821,3	5 688,1	2 225,3	869,5	1 128,0	227,8	131,9	729,6	230,2	499,4	1 823,0	152,0	977,6	16 059,2
2000 II	10 126,9	3 463,8	817,2	5 845,8	2 211,1	894,9	1 073,2	243,0	155,2	704,0	210,0	494,0	1 888,5	154,2	1 021,1	16 261,0
2000 elo	10 139,2	3 442,9	803,6	5 892,6	2 216,6	927,1	1 034,2	255,3	152,9	704,1	203,7	500,4	1 980,4	155,1	1 108,0	16 456,2
2000 syys	10 239,1	3 461,2	799,8	5 978,1	2 231,5	940,5	1 033,8	257,2	145,6	707,6	204,1	503,6	1 999,6	155,8	1 030,0	16 509,3
2000 loka	10 304,1	3 481,4	801,7	6 021,0	2 222,9	939,1	1 020,6	263,1	151,7	709,4	206,0	503,3	2 056,6	157,5	1 100,7	16 702,8
2000 marras	10 387,8	3 522,7	808,8	6 056,3	2 216,7	937,0	1 017,3	262,3	157,8	732,0	227,2	504,8	2 081,5	157,5	1 048,9	16 782,1
2000 joulou	10 419,8	3 510,6	818,7	6 090,5	2 192,4	932,7	995,8	263,8	146,0	750,9	240,3	510,5	2 022,2	158,7	1 022,2	16 712,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 tammi 1.	10 527,9	3 547,5	826,8	6 153,6	2 254,9	934,1	1 054,6	266,3	146,0	762,2	243,0	519,3	2 005,0	161,6	1 046,4	16 904,1
2001 tammi helmi	10 598,8	3 583,7	830,9	6 184,2	2 249,7	935,3	1 044,8	269,5	156,0	779,2	247,4	531,8	2 068,9	160,4	1 066,6	17 079,5
2001 maaliskuu	10 668,2	3 640,2	822,7	6 205,3	2 287,3	954,3	1 054,7	278,4	158,3	788,0	248,7	539,3	2 093,5	161,0	1 054,3	17 210,6
2001 huhti	10 805,1	3 707,5	825,3	6 272,3	2 318,9	968,4	1 064,0	286,5	162,1	812,5	255,4	557,0	2 235,7	160,8	1 096,8	17 592,0
2001 touko	10 775,6	3 646,9	817,2	6 311,6	2 336,6	975,4	1 068,7	292,6	168,1	836,3	259,5	576,9	2 218,0	161,5	1 110,5	17 606,7
2001 kesä	10 799,5	3 655,5	812,1	6 331,9	2 379,0	991,2	1 089,0	298,8	169,0	836,2	258,5	577,6	2 269,8	162,8	1 131,5	17 747,9
2001 heinä	10 873,6	3 681,7	810,3	6 381,6	2 392,5	995,6	1 096,3	300,5	170,6	798,3	253,4	544,8	2 276,3	163,8	1 159,2	17 834,3
2001 elokuu ^(p)	10 840,5	3 645,9	806,7	6 387,9	2 412,0	1 004,9	1 093,4	313,7	175,5	793,9	254,3	539,5	2 202,7	164,9	1 075,4	17 664,8
2001 elokuu ^(p)	10 810,8	3 646,8	802,5	6 361,5	2 411,9	1 005,0	1 084,8	322,1	168,8	782,0	249,5	532,6	2 228,8	165,3	1 070,5	17 638,0

2. Velat

	Liikkeessä oleva raha	Talletukset euroalueelta	Rahalaitosten	Valtion	Muiden julkisyhteisöjen/muiden	Muiden julkisyhteisöjen/muiden				Rahamarkkinapaperit	Liikkeen lasketut velkapaperit	Rahamarkkinapaperit	Oma pääoma varaukset	Ulkomaiset velat	Muut velat	Yhteensä
						Yön yli	Määräaikaiset	Irtisanomiset	Repot							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1998	0,4	8 286,4	3 305,2	95,4	4 885,8	1 387,1	1 929,0	1 393,2	176,5	241,4	2 099,8	161,6	754,6	1 507,0	1 205,5	14 256,7
1999 III	0,6	8 529,0	3 510,4	83,2	4 935,4	1 471,5	1 981,7	1 321,5	160,6	293,2	2 325,7	204,1	806,4	1 710,3	1 231,4	15 100,8
1999 IV	0,7	8 733,1	3 589,0	88,6	5 055,4	1 537,0	2 042,8	1 331,4	144,2	293,4	2 361,3	242,1	849,6	1 798,9	1 253,1	15 532,1
2000 I	0,7	8 809,6	3 612,5	87,1	5 110,0	1 568,0	2 052,7	1 312,0	177,3	325,1	2 421,0	248,8	890,7	2 018,8	1 344,6	16 059,2
2000 II	0,6	8 849,9	3 623,7	93,4	5 132,8	1 596,1	2 078,1	1 291,3	167,3	344,7	2 478,1	261,1	898,5	2 032,6	1 395,4	16 261,0
2000 elo	0,0	8 801,9	3 579,6	86,8	5 135,5	1 566,4	2 120,2	1 279,6	169,4	345,7	2 529,4	276,1	906,8	2 143,0	1 453,3	16 456,2
2000 syys	0,0	8 858,5	3 599,9	113,7	5 144,9	1 577,0	2 124,2	1 272,3	171,4	334,8	2 550,2	272,2	913,5	2 192,0	1 388,0	16 509,3
2000 loka	0,0	8 903,8	3 630,1	121,3	5 152,4	1 577,0	2 141,3	1 263,5	170,6	336,9	2 574,0	281,3	917,9	2 258,8	1 430,1	16 702,8
2000 marras	0,0	8 957,1	3 669,8	113,9	5 173,4	1 594,9	2 147,4	1 257,6	173,5	342,9	2 570,2	278,5	930,8	2 277,2	1 425,3	16 782,1
2000 joulou	0,0	9 057,4	3 679,5	117,4	5 260,4	1 648,9	2 158,3	1 278,3	174,9	323,3	2 563,2	262,2	940,0	2 186,4	1 379,7	16 712,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 tammi 1.	0,0	9 204,0	3 700,8	118,4	5 384,9	1 663,4	2 196,6	1 329,7	195,2	323,3	2 563,4	262,2	958,5	2 188,1	1 404,6	16 904,1
2001 tammi helmi	0,0	9 191,1	3 727,3	95,6	5 368,2	1 613,2	2 210,2	1 331,0	213,8	337,2	2 594,7	274,9	964,1	2 301,9	1 415,6	17 079,5
2001 maaliskuu	0,0	9 222,3	3 742,1	103,6	5 376,6	1 614,6	2 221,7	1 324,7	215,8	347,0	2 630,5	280,2	969,7	2 328,1	1 432,9	17 210,6
2001 huhti	0,0	9 324,8	3 806,1	103,6	5 415,1	1 624,1	2 241,1	1 324,0	225,9	358,8	2 662,1	278,5	982,2	2 512,7	1 472,8	17 592,0
2001 touko	0,0	9 302,2	3 747,8	111,3	5 443,1	1 653,5	2 239,8	1 324,9	224,9	367,1	2 675,5	277,9	986,4	2 527,3	1 470,4	17 606,7
2001 kesä	0,0	9 336,6	3 746,5	110,9	5 479,2	1 677,0	2 242,2	1 322,7	237,3	378,2	2 706,9	271,0	990,9	2 594,7	1 469,6	17 747,9
2001 heinä	0,0	9 412,4	3 790,0	112,8	5 509,6	1 711,9	2 238,5	1 331,9	227,3	382,3	2 727,4	266,9	1 001,9	2 563,3	1 480,1	17 834,3
2001 elokuu ^(p)	0,0	9 358,2	3 751,5	108,9	5 497,8	1 695,9	2 240,1	1 334,8	227,1	393,7	2 740,1	273,4	1 002,4	2 470,1	1 426,9	17 664,8
2001 elokuu ^(p)	0,0	9 340,2	3 747,2	106,2	5 486,8	1 663,6	2 253,3	1 336,8	233,1	404,8	2 735,9	261,7	1 004,6	2 448,6	1 442,3	17 638,0

Lähde: EKP.

Taulukko 2.3

Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset: kannat

											Yhteensä	
	Lainat			Hallussa			Hallussa	Ulkomaiset	Kiinteä	Muut		
	euro- alueelle	Julkis- yhteisöille	Muille	olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Julkis- yhteisöjen	Muiden						olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
2000	helmi	6 453,5	836,1	5 617,3	1 465,5	1 230,7	234,8	468,7	2 203,4	161,8	972,6	11 725,7
	maalis	6 528,3	839,7	5 688,6	1 449,6	1 220,7	228,9	509,5	2 262,0	161,8	994,1	11 905,4
	huhti	6 591,4	842,4	5 749,0	1 435,6	1 198,6	237,0	522,2	2 362,9	162,6	1 034,3	12 109,1
	touko	6 614,9	835,8	5 779,1	1 432,0	1 187,9	244,2	535,9	2 351,4	163,0	1 035,3	12 132,6
	kesä	6 681,9	835,6	5 846,3	1 411,0	1 166,8	244,2	504,3	2 343,3	164,2	1 039,0	12 143,7
	heinä	6 708,5	833,8	5 874,6	1 393,1	1 140,7	252,4	509,0	2 370,5	164,9	1 086,3	12 232,3
	elo	6 715,1	822,0	5 893,1	1 385,2	1 128,6	256,6	510,7	2 415,8	165,2	1 124,9	12 316,9
	syys	6 796,6	818,0	5 978,5	1 386,6	1 128,4	258,2	513,8	2 458,7	166,0	1 049,9	12 371,5
	loka	6 841,4	819,9	6 021,5	1 379,8	1 115,5	264,3	514,0	2 511,3	168,0	1 118,7	12 533,2
	marras	6 883,8	827,0	6 056,8	1 375,9	1 112,2	263,7	515,8	2 484,3	167,7	1 067,7	12 495,2
	joulu	6 926,8	835,9	6 090,9	1 354,6	1 089,4	265,1	521,5	2 402,9	169,9	1 035,7	12 411,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	tammi 1.	7 008,1	853,9	6 154,2	1 423,6	1 156,0	267,6	530,2	2 399,2	172,9	1 059,7	12 593,8
2001	tammi	7 042,9	858,1	6 184,8	1 416,2	1 145,6	270,6	542,7	2 459,3	171,8	1 082,6	12 715,5
	helmi	7 055,8	849,9	6 205,9	1 435,7	1 156,1	279,6	549,6	2 479,7	172,3	1 071,6	12 764,7
	maalis	7 125,4	852,6	6 272,9	1 452,7	1 165,2	287,6	567,1	2 632,5	172,0	1 116,1	13 066,0
	huhti	7 156,5	844,4	6 312,2	1 465,2	1 171,4	293,8	586,9	2 608,3	173,3	1 126,9	13 117,1
	touko	7 171,8	839,3	6 332,5	1 491,4	1 191,3	300,1	587,3	2 668,7	174,6	1 147,2	13 241,1
	kesä	7 219,8	837,5	6 382,2	1 499,6	1 197,8	301,8	554,4	2 691,1	175,7	1 177,0	13 317,6
	heinä	7 222,3	833,9	6 388,5	1 510,7	1 195,7	315,0	549,2	2 607,7	176,8	1 093,0	13 159,7
	elo ^(p)	7 191,8	829,7	6 362,1	1 510,9	1 187,7	323,2	542,0	2 625,5	177,2	1 087,4	13 134,8

2. Velat: kannat

														Yhteensä	
	Liik- keessä oleva raha	Valtion talletuk- set	Muiden julkisyh- teisöjen/ muiden talletuk- set euro- alueelta	Yön yli	Määra- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Raha- markki- narahas- tojen rahasto- osuudet ja raha- markki- napaperit	Liikke- seen lasketut velka- paperit	Oma- pääoma ja varauk- set	Ulko- maiset velat ²⁾	Muut velat	Raha- laitosten väliset velat, netto		
															1
2000	helmi	331,1	144,6	5 095,4	1 568,2	2 045,9	1 321,9	159,5	430,9	1 550,5	828,6	1 966,4	1 357,5	20,6	11 725,7
	maalis	334,6	130,2	5 119,1	1 577,1	2 052,7	1 312,0	177,3	443,7	1 553,7	842,6	2 093,9	1 390,3	-2,7	11 905,4
	huhti	337,7	131,8	5 157,8	1 612,6	2 061,0	1 304,4	179,8	451,2	1 573,6	852,4	2 213,1	1 411,7	-20,4	12 109,1
	touko	337,5	113,9	5 156,4	1 598,0	2 080,6	1 296,6	181,2	456,7	1 575,9	853,5	2 220,3	1 424,8	-6,5	12 132,6
	kesä	341,2	146,0	5 145,3	1 608,7	2 078,2	1 291,3	167,3	452,3	1 585,1	877,5	2 124,7	1 440,9	30,8	12 143,7
	heinä	343,0	134,7	5 150,2	1 605,1	2 088,5	1 284,6	172,0	463,3	1 584,0	893,9	2 160,9	1 475,8	26,4	12 232,3
	elo	337,9	140,6	5 146,7	1 577,6	2 120,2	1 279,6	169,4	470,6	1 604,1	898,2	2 209,6	1 500,2	9,1	12 316,9
	syys	338,9	159,3	5 157,4	1 589,5	2 124,2	1 272,3	171,4	461,5	1 611,4	926,3	2 267,0	1 439,4	10,4	12 371,5
	loka	336,7	172,3	5 166,1	1 590,7	2 141,3	1 263,5	170,6	466,5	1 636,8	932,8	2 328,2	1 481,6	12,0	12 533,2
	marras	336,8	168,8	5 187,5	1 608,9	2 147,4	1 257,6	173,5	463,6	1 634,4	920,7	2 306,5	1 477,0	-0,1	12 495,2
	joulu	347,5	164,6	5 270,2	1 658,7	2 158,3	1 278,3	174,9	439,6	1 631,7	892,9	2 216,3	1 436,7	11,8	12 411,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	tammi 1.	355,3	166,2	5 395,3	1 673,4	2 196,9	1 329,7	195,2	439,6	1 632,4	910,4	2 219,0	1 463,7	12,0	12 593,8
2001	tammi	335,2	147,1	5 379,1	1 623,7	2 210,6	1 331,0	213,8	456,1	1 662,3	908,8	2 332,5	1 473,6	20,8	12 715,5
	helmi	334,2	155,6	5 388,1	1 625,6	2 222,0	1 324,7	215,8	468,8	1 679,2	911,2	2 356,0	1 491,1	-19,4	12 764,7
	maalis	335,4	150,3	5 427,6	1 636,2	2 241,4	1 324,0	225,9	475,2	1 696,5	926,7	2 539,5	1 536,7	-21,9	13 066,0
	huhti	335,3	152,5	5 456,9	1 666,9	2 240,2	1 324,9	224,9	476,8	1 703,1	927,9	2 552,6	1 524,4	-12,5	13 117,1
	touko	332,0	146,9	5 494,3	1 691,7	2 242,6	1 322,7	237,3	480,2	1 718,4	939,9	2 622,3	1 520,4	-13,3	13 241,1
	kesä	332,2	164,6	5 525,8	1 727,8	2 238,9	1 331,9	227,3	478,6	1 734,3	967,6	2 595,9	1 534,3	-15,8	13 317,6
	heinä	327,3	155,8	5 511,8	1 709,5	2 240,4	1 334,8	227,1	491,5	1 737,5	958,0	2 502,0	1 484,3	-8,3	13 159,7
	elo ^(p)	318,5	152,8	5 501,5	1 677,9	2 253,7	1 336,8	233,1	497,6	1 733,0	961,8	2 477,0	1 496,4	-3,7	13 134,8

Lähde: EKP.

1) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

2) Ks. myös taulukon 2.1 alaviite 1.

3. Saamiset: virrat¹⁾

											Yhteensä	
		Lainat euro-alueelle			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeesien laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeesien laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset ²⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	
		1	2	3	4	5	6					
2000	maalis	71,8	4,5	67,3	-13,8	-7,0	-6,8	39,1	33,4	0,0	22,5	153,0
	huhti	55,9	2,3	53,6	-14,7	-21,4	6,7	11,7	13,1	0,8	32,9	99,7
	touko	22,4	-6,3	28,8	0,0	-7,5	7,5	12,4	11,3	0,5	1,0	47,5
	kesä	60,6	-0,5	61,1	-17,1	-18,1	1,0	-31,9	7,9	1,4	4,5	25,4
	heinä	22,3	-1,3	23,5	-19,3	-26,9	7,6	3,6	-3,5	0,7	47,0	50,9
	elo	7,0	-8,6	15,6	-6,2	-9,8	3,6	1,9	3,8	0,3	38,5	45,3
	syys	66,9	-4,1	71,1	0,3	-3,1	3,4	3,0	17,7	0,7	-75,9	12,7
	loka	40,6	1,9	38,6	-8,0	-15,4	7,4	1,4	10,0	3,2	68,9	116,0
	marras	49,1	7,2	41,9	-2,2	-1,4	-0,8	1,0	7,9	-0,3	-51,0	4,4
	joulu	61,3	9,9	51,4	-14,4	-17,7	3,4	5,5	7,0	1,2	-22,3	38,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	tammi	34,0	2,9	31,1	-3,5	-7,5	4,1	12,8	60,4	-1,0	22,3	125,1
	helmi	13,5	-8,2	21,7	18,1	8,6	9,4	7,5	16,2	0,5	-11,9	43,9
	maalis	61,8	2,3	59,4	18,1	9,5	8,6	17,3	102,4	0,1	45,9	245,5
	huhti	32,8	-8,2	41,0	14,7	8,1	6,5	16,7	-19,3	1,2	9,9	56,0
	touko	5,1	-5,6	10,7	38,7	32,2	6,4	1,1	4,6	1,4	18,8	69,6
	kesä	52,7	-1,7	54,4	10,1	7,7	2,4	-34,4	19,7	1,1	29,6	78,8
	heinä	11,2	-3,4	14,6	11,5	-2,2	13,7	-6,6	-41,1	1,1	-79,7	-103,5
	elo ^(p)	-21,4	-3,8	-17,6	4,9	-4,5	9,5	-5,9	65,5	0,4	-6,7	36,9

4. Velat: virrat¹⁾

													Yhteensä		
		Liikkeessä oleva raha	Valtion talletukset	Muiden julkisyhteisöjen/ muiden talletukset euro-alueelta	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomiset	Repot	Rahamarkkinarahas- tojen rahasto- osuudet ja raha- markkina- paperit	Liikkeesien lasketut velka- paperit	Oma pääoma ja varauk- set	Ulko- maiset velat ²⁾	Muut velat	Raha- laitosten väliset velat, netto	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2000	maalis	3,5	-14,5	20,5	7,6	5,0	-10,0	17,8	12,3	1,2	12,5	107,2	33,5	-23,2	153,0
	huhti	3,3	1,6	33,0	33,4	4,9	-7,7	2,4	-0,7	19,1	9,3	36,1	14,6	-16,5	99,7
	touko	-0,2	-17,9	1,6	-11,3	20,3	-8,9	1,4	8,6	6,3	2,8	28,5	11,8	6,0	47,5
	kesä	3,6	32,1	-7,9	12,0	-0,7	-5,3	-13,9	-4,4	15,8	19,0	-78,0	19,2	26,1	25,4
	heinä	1,9	-11,3	1,1	-5,0	7,4	-6,1	4,7	10,7	-7,1	15,2	8,9	38,5	-7,0	50,9
	elo	-5,1	5,9	-7,9	-29,3	29,3	-5,1	-2,7	6,1	11,7	4,7	12,0	33,4	-15,4	45,3
	syys	1,0	18,7	4,6	10,8	-0,9	-7,4	2,0	-9,5	3,3	18,7	42,7	-65,7	-1,1	12,7
	loka	-2,2	13,1	3,3	-0,8	13,8	-8,8	-0,8	3,9	16,3	5,1	20,7	46,5	9,4	116,0
	marras	0,1	-3,6	26,0	20,0	8,8	-5,8	3,0	-1,8	5,3	-11,9	11,2	-7,5	-13,4	4,4
	joulu	10,7	-4,2	95,9	53,8	19,8	20,9	1,5	-13,4	5,2	-23,6	-16,1	-22,2	6,0	38,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	tammi	-20,1	-19,1	-15,8	-49,5	13,8	1,3	18,6	18,2	24,4	-2,5	115,5	17,9	6,4	125,1
	helmi	-1,0	8,7	8,4	1,6	11,2	-6,3	1,9	12,7	16,3	2,8	19,9	16,4	-40,3	43,9
	maalis	1,3	-5,2	33,3	8,6	15,4	-0,8	10,1	4,9	13,0	17,2	138,0	51,2	-8,2	245,5
	huhti	-0,1	2,2	29,6	30,6	-0,9	0,9	-1,1	0,7	5,5	1,8	17,9	-11,5	10,0	56,0
	touko	-3,3	-5,6	29,5	21,9	-2,3	-2,5	12,4	1,6	2,5	8,6	14,1	23,4	-1,1	69,6
	kesä	0,2	17,7	32,6	36,4	-3,1	9,3	-10,1	-1,5	19,0	20,8	-22,6	15,2	-2,6	78,8
	heinä	-5,0	-8,8	-9,5	-16,8	4,3	3,0	-0,1	13,8	11,5	-6,6	-57,9	-48,8	7,8	-103,5
	elo ^(p)	-8,8	-3,0	-4,6	-29,6	16,8	2,2	6,0	7,2	2,8	6,1	21,1	11,5	4,6	36,9

Taulukko 2.4

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Raha-aggregaatit: kannat ajanjakson lopussa

				M1				M2	
		Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾
		1	2	3	4	5	6	7	8
2000	helmi	331,1	1 634,3	1 965,4	109,99	879,9	1 278,0	4 123,4	104,96
	maalis	334,6	1 642,8	1 977,4	110,58	888,2	1 267,5	4 133,1	105,14
	huhti	337,7	1 680,9	2 018,6	112,78	896,3	1 260,1	4 174,9	106,09
	touko	337,5	1 662,8	2 000,3	111,94	914,1	1 251,9	4 166,3	105,96
	kesä	341,2	1 674,1	2 015,3	112,85	912,7	1 244,6	4 172,5	106,20
	heinä	343,0	1 672,3	2 015,3	112,78	922,8	1 236,8	4 174,9	106,18
	elo	337,9	1 643,1	1 981,0	110,75	953,3	1 230,4	4 164,6	105,83
	syys	338,9	1 654,4	1 993,4	111,38	956,1	1 220,3	4 169,8	105,90
	loka	336,7	1 656,8	1 993,6	111,28	972,2	1 211,1	4 176,8	105,97
	marras	336,8	1 675,2	2 012,1	112,42	984,9	1 202,3	4 199,3	106,64
	joulu	347,5	1 728,8	2 076,4	116,23	990,2	1 221,4	4 288,0	109,14
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	tammi 1.	355,3	1 743,5	2 098,8	-	1 027,1	1 271,5	4 397,4	-
2001	tammi	335,2	1 692,7	2 027,9	112,31	1 041,5	1 275,1	4 344,5	107,84
	helmi	334,2	1 693,0	2 027,2	112,26	1 054,1	1 269,8	4 351,1	107,99
	maalis	335,4	1 703,3	2 038,7	112,79	1 070,3	1 269,8	4 378,8	108,56
	huhti	335,3	1 735,8	2 071,2	114,58	1 071,6	1 273,4	4 416,1	109,49
	touko	332,0	1 759,2	2 091,2	115,53	1 072,4	1 273,1	4 436,8	109,83
	kesä	332,2	1 794,5	2 126,7	117,51	1 069,4	1 283,0	4 479,1	110,89
	heinä	327,3	1 777,5	2 104,8	116,38	1 076,3	1 287,3	4 468,4	110,72
	elo ⁴⁾	318,5	1 744,7	2 063,2	114,19	1 091,5	1 292,5	4 447,1	110,31

2. Raha-aggregaatit: virrat⁴⁾

				M1				M2	
		Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %
		1	2	3	4	5	6	7	8
2000	maalis	3,5	7,2	10,6	10,1	7,1	-10,6	7,1	5,1
	huhti	3,3	36,0	39,2	11,4	5,7	-7,6	37,3	5,5
	touko	-0,2	-14,7	-14,9	8,7	19,0	-9,2	-5,1	4,7
	kesä	3,6	12,6	16,2	7,1	0,3	-7,3	9,2	4,3
	heinä	1,9	-3,2	-1,3	6,9	8,3	-7,5	-0,5	3,7
	elo	-5,1	-31,1	-36,3	7,1	28,9	-6,5	-13,9	4,3
	syys	1,0	10,3	11,3	6,2	1,7	-10,1	2,9	4,1
	loka	-2,2	0,4	-1,8	5,8	13,8	-9,3	2,7	3,7
	marras	0,1	20,3	20,4	5,1	14,6	-8,6	26,4	3,7
	joulu	10,7	57,5	68,2	5,7	10,9	19,3	98,4	3,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	tammi	-20,1	-50,6	-70,7	1,6	14,7	3,6	-52,5	2,6
	helmi	-1,0	0,0	-1,0	2,1	12,4	-5,4	6,0	2,9
	maalis	1,3	8,4	9,6	2,0	13,8	-0,1	23,3	3,3
	huhti	-0,1	32,5	32,4	1,6	1,5	3,6	37,5	3,2
	touko	-3,3	20,5	17,2	3,2	-3,3	-0,5	13,4	3,6
	kesä	0,2	35,6	35,8	4,1	-2,5	9,9	43,2	4,4
	heinä	-5,0	-15,4	-20,4	3,2	8,9	4,4	-7,0	4,3
	elo ⁴⁾	-8,8	-30,8	-39,6	3,1	17,6	5,3	-16,6	4,2

Lähde: EKP.

- 1) Raha-aggregaateihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille.
- 2) Ei sisällä euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia.

Repot	Rahamarkkina- rahastojen rahasto- osuudet ja rahamark- kinapaperit ²⁾	M3 ²⁾		Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾		
		Enintään 2 vuoden velkapaperit					
9	10	11		12	13		
159,5	430,9	90,9		4 804,5	106,58	2000	helmi
177,3	443,7	90,7		4 844,8	107,38		maalis
179,8	451,2	89,7		4 895,7	108,28		huhti
181,2	456,7	87,5		4 891,6	108,35		touko
167,3	452,3	86,8		4 878,9	108,19		kesä
172,0	463,3	76,7		4 886,9	108,28		heinä
169,4	470,6	81,0		4 885,6	108,12		elo
171,4	461,5	81,5		4 884,2	108,03		syys
170,6	466,5	88,2		4 902,2	108,27		loka
173,5	463,6	97,3		4 933,8	109,11		marras
174,9	439,6	106,4		5 009,0	111,23		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
195,2	439,6	106,6		5 138,8	-	2001	tammi 1.
213,8	456,1	106,9		5 121,3	110,89	2001	tammi
215,8	468,8	115,1		5 150,7	111,51		helmi
225,9	475,2	119,6		5 199,5	112,43		maalis
224,9	476,8	125,3		5 243,1	113,35		huhti
237,3	480,2	133,9		5 288,2	114,07		touko
227,3	478,6	144,0		5 328,9	114,98		kesä
227,1	491,5	144,9		5 331,8	115,18		heinä
233,1	497,6	149,8		5 327,6	115,25		elo ⁴⁾

Repot	Rahamarkkina- rahastojen rahasto- osuudet ja rahamark- kinapaperit ²⁾	M3 ²⁾		Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %		
		Enintään 2 vuoden velkapaperit					
9	10	11		12	13		
17,8	12,3	-1,0		36,3	6,6	2000	maalis
2,4	-0,7	1,4		40,4	6,7		huhti
1,4	8,6	-1,7		3,2	5,9		touko
-13,9	-4,4	1,7		-7,4	5,3		kesä
4,7	10,7	-10,7		4,2	5,1		heinä
-2,7	6,1	3,2		-7,4	5,4		elo
2,0	-9,5	0,6		-4,0	5,0		syys
-0,8	3,9	5,4		11,1	4,9		loka
3,0	-1,8	10,3		37,8	4,7		marras
1,5	-13,4	9,1		95,7	4,9		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
18,6	18,2	0,1		-15,5	4,5	2001	tammi
1,9	12,7	8,1		28,7	4,6		helmi
10,1	4,9	4,0		42,3	4,7		maalis
-1,1	0,7	5,5		42,6	4,7		huhti
12,4	1,6	6,0		33,4	5,3		touko
-10,1	-1,5	10,6		42,3	6,3		kesä
-0,1	13,8	2,7		9,3	6,4		heinä
6,0	7,2	6,5		3,1	6,6		elo ⁴⁾

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. tekninen huomautus.

4) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.4 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Kausivaihtelusta puhdistetut kannat ajanjakson lopussa

		M1						M2	
		Liikkeessä oleva raha 1	Yön yli -talletukset 2	Yhteensä		Muut lyhytaikaiset talletukset ⁵⁾		Yhteensä 7	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾ 8
				Yhteensä 3	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾ 4	Yhteensä 5	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾ 6		
2000	helmi	336,0	1 645,7	1 981,7	110,90	2 145,1	100,17	4 126,8	105,05
	maalis	336,4	1 661,3	1 997,7	111,72	2 145,7	100,14	4 143,5	105,41
	huhti	337,1	1 675,4	2 012,4	112,43	2 150,4	100,24	4 162,9	105,79
	touko	338,7	1 661,6	2 000,3	111,94	2 162,8	100,82	4 163,1	105,88
	kesä	339,6	1 646,1	1 985,7	111,20	2 163,2	100,92	4 148,9	105,59
	heinä	338,8	1 658,2	1 997,0	111,75	2 170,5	101,19	4 167,5	105,99
	elo	339,0	1 675,3	2 014,3	112,61	2 183,2	101,70	4 197,5	106,67
	syys	339,3	1 674,5	2 013,8	112,52	2 191,2	102,02	4 204,9	106,80
	loka	339,8	1 678,6	2 018,4	112,67	2 200,9	102,36	4 219,3	107,05
	marras	338,4	1 679,7	2 018,1	112,76	2 207,9	102,78	4 226,1	107,32
	joulu	338,0	1 676,9	2 014,8	112,79	2 198,3	102,60	4 213,1	107,23
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	tammi 1.	345,5	1 691,1	2 036,6	-	2 284,7	-	4 321,3	-
2001	tammi	338,9	1 690,2	2 029,1	112,38	2 296,1	103,12	4 325,2	107,36
	helmi	339,0	1 710,7	2 049,7	113,50	2 308,6	103,67	4 358,3	108,17
	maalis	337,3	1 715,0	2 052,3	113,54	2 328,2	104,44	4 380,5	108,61
	huhti	336,1	1 725,1	2 061,3	114,03	2 340,6	105,01	4 401,8	109,14
	touko	332,8	1 752,2	2 085,0	115,19	2 343,7	104,95	4 428,8	109,63
	kesä	330,8	1 757,7	2 088,5	115,40	2 357,3	105,58	4 445,7	110,07
	heinä	324,3	1 764,6	2 088,9	115,50	2 374,5	106,45	4 463,4	110,60
	elo ⁶⁾	317,9	1 789,2	2 107,1	116,62	2 377,8	106,72	4 484,9	111,25

4. Kausivaihtelusta puhdistetut virrat⁷⁾

		M1						M2				
		Liikkeessä oleva raha 1	Yön yli -talletukset 2	Yhteensä		Suhteellinen vuosimuutos ⁴⁾ , %		Muut lyhytaikaiset talletukset ⁵⁾		Yhteensä 9	Suhteellinen kuukausimuutos ⁴⁾ , % 10	Suhteellinen vuosimuutos ⁴⁾ , % 11
				Yhteensä 3	Suhteellinen vuosimuutos ⁴⁾ , % 4	Yhteensä 6	Suhteellinen vuosimuutos ⁴⁾ , % 7	Suhteellinen vuosimuutos ⁴⁾ , % 8				
2000	maalis	0,4	14,3	14,7	0,7	10,3	-0,7	0,0	0,7	14,0	0,3	5,1
	huhti	0,8	11,9	12,7	0,6	10,5	2,2	0,1	0,7	14,9	0,4	5,2
	touko	1,7	-10,4	-8,7	-0,4	9,0	12,5	0,6	1,1	3,8	0,1	4,7
	kesä	0,8	-14,2	-13,4	-0,7	7,3	2,1	0,1	1,6	-11,3	-0,3	4,2
	heinä	-0,8	10,7	10,0	0,5	6,4	5,8	0,3	1,2	15,7	0,4	3,6
	elo	0,2	15,1	15,4	0,8	7,2	11,0	0,5	1,7	26,4	0,6	4,3
	syys	0,3	-1,9	-1,6	-0,1	6,4	6,7	0,3	2,0	5,1	0,1	4,0
	loka	0,5	2,1	2,6	0,1	5,9	7,3	0,3	2,0	9,9	0,2	3,9
	marras	-1,4	3,0	1,6	0,1	5,3	9,1	0,4	2,5	10,7	0,3	3,8
	joulu	-0,4	0,9	0,5	0,0	5,2	-3,9	-0,2	2,1	-3,4	-0,1	3,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	tammi	-6,9	-1,0	-8,0	-0,4	2,2	11,9	0,5	3,5	3,9	0,1	2,9
	helmi	0,1	20,1	20,2	1,0	2,3	12,3	0,5	3,5	32,6	0,8	3,0
	maalis	-1,7	2,4	0,7	0,0	1,6	17,1	0,7	4,3	17,8	0,4	3,0
	huhti	-1,2	10,0	8,8	0,4	1,4	12,6	0,5	4,8	21,5	0,5	3,2
	touko	-3,3	24,1	20,9	1,0	2,9	-1,2	-0,1	4,1	19,6	0,4	3,5
	kesä	-2,1	5,9	3,8	0,2	3,8	14,1	0,6	4,6	17,9	0,4	4,2
	heinä	-6,5	8,4	2,0	0,1	3,4	19,4	0,8	5,2	21,4	0,5	4,3
	elo ⁶⁾	-6,4	26,6	20,2	1,0	3,6	6,0	0,3	4,9	26,2	0,6	4,3

Lähde: EKP.

- 1) Raha-aggregaateihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille.
- 2) Ei sisällä euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia.
- 3) Lainat ja muut luotot on esitetty kausivaihtelusta puhdistamattomina sivulla 20*.
- 4) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. tekninen huomautus.

M3 ³⁾				Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt) ³⁾			
Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁶⁾		Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾		
Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾						
9	10	11	12	13	14		
678,0	117,34	4 804,8	106,58	5 627,6	111,25	2000	helmi
700,3	120,97	4 843,8	107,36	5 686,1	112,33		maalis
706,3	121,01	4 869,2	107,69	5 743,6	113,32		huhti
706,8	121,72	4 869,9	107,87	5 789,0	114,20		touko
701,9	121,29	4 850,8	107,56	5 825,4	114,79		kesä
712,3	122,93	4 879,8	108,12	5 855,3	115,29		heinä
716,5	123,22	4 914,0	108,74	5 916,6	116,44		elo
718,6	123,54	4 923,6	108,90	5 989,4	117,59		syys
734,3	125,80	4 953,6	109,41	6 032,1	118,34		loka
737,9	126,82	4 963,9	109,78	6 062,8	119,07		marras
749,1	130,67	4 962,2	110,19	6 072,6	119,60		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
770,3	-	5 091,6	-	6 135,7	-	2001	tammi 1.
791,6	134,54	5 116,8	110,79	6 182,5	120,53	2001	tammi
796,2	135,29	5 154,5	111,59	6 218,8	121,24		helmi
806,1	136,64	5 186,6	112,15	6 269,0	122,08		maalis
811,6	137,37	5 213,5	112,71	6 303,8	122,79		huhti
829,5	139,68	5 258,3	113,43	6 341,6	123,34		touko
844,4	142,29	5 290,1	114,14	6 359,3	123,77		kesä
863,8	146,03	5 327,2	115,08	6 367,8	124,10		heinä
876,7	148,65	5 361,6	115,98	6 388,4	124,67		elo ⁶⁾

M3 ³⁾							Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt) ³⁾				
Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁶⁾			Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %	3 kk:n liukuva keskiarvo (keskitetty) %	Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %		
Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %									
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21		
21,0	3,1	15,9	35,0	0,7	6,6	6,4	54,6	1,0	9,8	2000	maalis
0,3	0,0	13,9	15,1	0,3	6,3	6,3	50,6	0,9	10,4		huhti
4,1	0,6	13,9	7,9	0,2	6,0	5,9	44,1	0,8	10,2		touko
-2,5	-0,4	11,9	-13,8	-0,3	5,3	5,4	30,3	0,5	9,4		kesä
9,5	1,3	14,4	25,2	0,5	5,1	5,3	25,1	0,4	9,1		heinä
1,7	0,2	13,0	28,1	0,6	5,4	5,2	58,5	1,0	9,5		elo
1,9	0,3	11,0	7,0	0,1	5,0	5,1	58,3	1,0	10,0		syys
13,1	1,8	12,0	23,1	0,5	5,0	4,9	38,4	0,6	9,8		loka
6,0	0,8	10,2	16,6	0,3	4,7	4,9	37,3	0,6	9,3		marras
22,4	3,0	12,6	19,0	0,4	4,8	4,8	27,1	0,4	9,6		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
23,3	3,0	16,2	27,2	0,5	4,8	4,8	47,1	0,8	9,3	2001	tammi
4,4	0,6	15,3	37,0	0,7	4,7	4,6	36,9	0,6	9,0		helmi
7,9	1,0	13,0	25,7	0,5	4,5	4,6	42,7	0,7	8,7		maalis
4,3	0,5	13,5	25,8	0,5	4,7	4,8	36,4	0,6	8,3		huhti
13,6	1,7	14,8	33,3	0,6	5,2	5,3	28,2	0,4	8,0		touko
15,5	1,9	17,3	33,3	0,6	6,1	5,9	22,3	0,4	7,8		kesä
22,2	2,6	18,8	43,5	0,8	6,4	6,4	16,8	0,3	7,6		heinä
15,5	1,8	20,6	41,7	0,8	6,7	-	29,4	0,5	7,1		elo ⁶⁾

- 5) Muihin lyhytaikaisiin talletuksiin kuuluvat enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset ja irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset.
6) Jälkimarkkinakelpoisiin instrumentteihin kuuluvat reposopimukset, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet (ei sisällä euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia) ja rahamarkkinapaperit sekä enintään 2 vuoden velkapaperit.
7) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.4 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

5. M3:n keskeiset vastaerät: kannat ajanjakson lopussa

	Rahalaitosten pitempiaikaiset velat				Luotot ²⁾				Ulkomaiset netto-saamiset	Kiinteä omaisuus	
	Yli 2 vuoden määräaikais-talletukset	Irtisanomis-ajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euro-alueella	Niistä: lainat				
							Joulukuun 1998 = 100 ³⁾				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000	helmi	1 166,4	112,4	1 459,7	828,6	2 066,9	6 320,9	5 617,3	111,04	237,1	161,8
	maalis	1 164,9	113,2	1 463,0	842,6	2 060,4	6 427,0	5 688,6	112,37	168,2	161,8
	huhti	1 165,1	112,8	1 483,9	852,4	2 041,0	6 508,3	5 749,0	113,43	149,7	162,6
	touko	1 167,0	114,0	1 488,5	853,5	2 023,7	6 559,1	5 779,1	114,00	131,1	163,0
	kesä	1 165,8	115,5	1 498,3	877,5	2 002,3	6 594,9	5 846,3	115,21	218,6	164,2
	heinä	1 166,2	116,6	1 507,2	893,9	1 974,5	6 636,0	5 874,6	115,67	209,6	164,9
	elo	1 167,3	118,2	1 523,1	898,2	1 950,6	6 660,4	5 893,1	115,98	206,2	165,2
	syys	1 168,5	120,5	1 529,9	926,3	1 946,4	6 750,6	5 978,5	117,37	191,7	166,0
	loka	1 169,4	121,3	1 548,6	932,8	1 935,4	6 799,8	6 021,5	118,13	183,1	168,0
	marras	1 162,8	124,0	1 537,2	920,7	1 939,2	6 836,3	6 056,8	118,95	177,8	167,7
	joulu	1 168,4	126,4	1 525,2	892,9	1 925,3	6 877,6	6 090,9	119,96	186,6	169,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	tammi 1.	1 170,2	127,7	1 525,8	910,4	2 009,9	6 952,0	6 154,2	-	180,2	172,9
2001	tammi	1 169,4	127,9	1 555,3	908,8	2 003,7	6 998,0	6 184,8	120,57	126,8	171,8
	helmi	1 168,2	128,0	1 564,2	911,2	2 006,0	7 035,1	6 205,9	120,99	123,7	172,3
	maalis	1 171,4	127,6	1 576,9	926,7	2 017,7	7 127,6	6 272,9	122,15	93,0	172,0
	huhti	1 168,9	125,6	1 577,8	927,9	2 015,7	7 192,9	6 312,2	122,95	55,7	173,3
	touko	1 170,3	123,4	1 584,5	939,9	2 030,6	7 219,9	6 332,5	123,16	46,4	174,6
	kesä	1 169,6	123,2	1 590,3	967,6	2 035,4	7 238,4	6 382,2	124,22	95,1	175,7
	heinä	1 164,1	121,8	1 592,6	958,0	2 029,6	7 252,6	6 388,5	124,50	105,7	176,8
	elo ⁴⁾	1 162,2	119,5	1 583,1	961,8	2 017,4	7 227,3	6 362,1	124,16	148,5	177,2

6. M3:n keskeiset vastaerät: virrat⁴⁾

	Rahalaitosten pitempiaikaiset velat				Luotot ²⁾				Ulkomaiset netto-saamiset	Kiinteä omaisuus	
	Yli 2 vuoden määräaikais-talletukset	Irtisanomis-ajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euro-alueella	Niistä: lainat	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000	maalis	-2,0	0,8	2,2	12,5	-2,4	99,6	67,3	9,9	-73,8	0,0
	huhti	-0,8	-0,4	17,6	9,3	-19,2	72,0	53,6	10,5	-23,0	0,8
	touko	1,3	1,2	8,0	2,8	-13,8	48,7	28,8	10,3	-17,2	0,5
	kesä	-1,0	1,5	14,0	19,0	-18,6	30,2	61,1	9,4	85,9	1,4
	heinä	-0,8	1,4	3,5	15,2	-28,2	34,8	23,5	9,1	-12,3	0,7
	elo	0,4	1,7	8,5	4,7	-18,4	21,1	15,6	9,5	-8,1	0,3
	syys	-2,5	2,2	2,7	18,7	-7,2	77,5	71,1	10,0	-25,0	0,7
	loka	0,0	0,8	10,8	5,1	-13,5	47,4	38,6	9,8	-10,7	3,2
	marras	-5,9	2,7	-5,0	-11,9	5,8	42,1	41,9	9,3	-3,3	-0,3
	joulu	8,9	2,5	-4,0	-23,6	-7,9	60,2	51,4	9,5	23,0	1,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	tammi	-0,9	0,2	24,3	-2,5	-4,6	47,9	31,1	9,3	-55,1	-1,0
	helmi	-1,2	0,1	8,2	2,8	0,4	38,6	21,7	9,0	-3,7	0,5
	maalis	1,5	-0,4	9,0	17,2	11,8	85,3	59,4	8,7	-35,5	0,1
	huhti	-2,4	-2,0	0,0	1,8	0,0	64,2	41,0	8,4	-37,2	1,2
	touko	0,9	-2,2	-3,5	8,6	26,6	18,2	10,7	8,0	-9,5	1,4
	kesä	-0,6	-0,3	8,4	20,8	6,0	22,4	54,4	7,8	42,3	1,1
	heinä	-4,7	-1,3	8,8	-6,6	-5,5	21,7	14,6	7,6	16,9	1,1
	elo ⁴⁾	-0,9	-2,4	-3,7	6,1	-8,3	-14,0	-17,6	7,1	44,4	0,4

1) Raha-aggregaatteihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtiolle.

2) Luottoihin kuuluvat rahalaitosten lainat euroalueella sijaitseville ei-rahallaisille ja sijoitukset euroalueella sijaitsevien ei-rahallaisien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin.

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. tekninen huomautus.

4) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.5

Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Lainat muille rahoituslaitossektoriin kuuluville kuin rahalaitoksille ja julkisyhteisöille: kannat ajanjakson lopussa

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Julkisyhteisöt							
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Valtio ³⁾	Muut julkisyhteisöt				Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	
								Osavaltiohallinto	Yli 5 vuotta	Paikallishallinto	Yli 5 vuotta			Sosiaaliturvarahastot
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1999 IV	315,7	191,4	120,4	29,4	20,7	107,1	199,5	292,9	252,7	339,9	307,7	15,6	847,9	100,4
2000 I	335,7	207,1	128,0	37,1	25,7	135,1	193,8	291,9	251,3	338,1	306,0	16,0	839,7	99,5
II	381,7	246,0	135,8	38,8	29,1	141,3	186,8	290,0	252,1	339,0	305,9	19,7	835,6	99,0
III	385,6	247,0	138,9	33,0	25,3	120,4	173,3	288,4	252,4	337,8	305,2	18,5	818,0	97,3
IV	394,9	252,6	142,9	31,5	21,8	114,7	173,1	297,3	255,4	350,9	315,7	14,6	835,9	99,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001 tammi 1.	395,5	253,1	-	31,5	21,8	-	185,6	297,3	255,4	351,5	316,3	15,2	849,6	-
2001 I	417,7	272,7	152,9	35,9	26,8	130,7	189,3	295,3	255,3	352,4	314,0	15,6	852,5	99,1
II ⁴⁾	424,4	281,2	155,4	36,0	26,7	131,1	175,0	294,0	254,9	349,3	310,8	19,2	837,5	97,3

2. Lainat muille rahoituslaitossektoriin kuuluville kuin rahalaitoksille ja julkisyhteisöille: virrat⁴⁾

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Julkisyhteisöt							
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Valtio ³⁾	Muut julkisyhteisöt				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	
								Osavaltiohallinto	Yli 5 vuotta	Paikallishallinto	Yli 5 vuotta			Sosiaaliturvarahastot
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2000 I	19,8	15,7	13,1	7,7	4,9	2,7	-4,9	-1,0	-1,5	-1,8	-1,7	0,3	-7,4	0,0
II	20,5	13,8	17,4	1,7	3,5	-4,1	-7,3	-1,8	1,3	0,9	-0,1	3,7	-4,6	-0,3
III	8,5	1,1	23,0	-5,7	-3,8	-21,2	-10,0	-2,3	-0,3	-0,5	0,0	-1,2	-13,9	-1,2
IV	11,2	6,7	18,6	-1,5	-3,5	7,1	0,3	8,8	3,0	12,8	10,3	-3,9	18,0	-0,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001 I	27,7	22,6	19,4	4,4	5,0	-3,3	-0,6	-2,0	-0,1	-0,7	-3,6	0,4	-2,9	-0,4
II ⁴⁾	6,9	8,5	14,4	0,1	-0,1	-7,2	-14,7	-1,3	-0,4	-3,0	-3,2	3,6	-15,4	-1,7

Lähde: EKP.

1) Vastavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.

2) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskelmistavasta ks. tekninen huomautus.

3) Valtion lainoista ei ole saatavissa maturiteettijakaamaa.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokitellun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.5 (jatkoa)

Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Lainat muille kuin rahoituslaitossectorille ja julkisyhteisöille: kannat ajanjakson lopussa

	Yritykset					Kulutusluotot ³⁾				
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999 IV	858,8	372,9	1 195,8	2 427,5	107,0	88,4	156,4	195,6	440,4	107,6
2000 I	902,0	392,3	1 207,0	2 501,3	109,9	89,1	162,5	200,5	452,1	110,0
II	919,1	406,0	1 236,7	2 561,7	113,0	93,6	161,7	201,8	457,1	111,7
III	954,6	422,5	1 256,8	2 633,9	115,8	96,5	165,1	208,2	469,8	114,4
IV	968,4	428,6	1 287,8	2 684,8	118,7	98,2	165,5	212,8	476,6	116,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 tammi 1.	997,1	436,0	1 293,6	2 726,6	-	102,8	166,5	212,8	482,1	-
2001 I	1 034,3	444,7	1 313,7	2 792,6	120,9	99,4	168,6	212,6	480,6	115,2
II ^(p)	1 057,3	449,3	1 340,7	2 847,3	123,0	101,1	172,3	216,7	490,1	117,4

4. Lainat muille kuin rahoituslaitossectorille ja julkisyhteisöille: virrat⁴⁾

	Yritykset					Kulutusluotot ³⁾				
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosi- muutos ²⁾ , %	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000 I	40,4	18,1	8,0	66,6	9,8	0,7	4,7	4,6	10,0	7,9
II	21,7	15,8	31,7	69,3	9,5	4,5	-0,3	2,8	7,0	7,1
III	29,0	16,3	18,2	63,5	11,3	2,1	3,1	5,8	11,0	8,0
IV	19,3	10,1	36,4	65,8	10,9	1,7	0,5	4,6	6,9	7,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	32,5	5,3	13,5	51,3	10,0	-4,4	0,0	0,5	-4,0	4,7
II ^(p)	19,5	6,5	23,1	49,1	8,9	1,6	3,7	4,1	9,4	5,1

Lähde: EKP.

- Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.
- Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskelmistavasta ks. tekninen huomautus.

Kotitaloudet												Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		
Asuntoluotot ³⁾					Muu luotonanto					Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	
Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾			Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
19,9	60,4	1 627,0	1 707,3	112,0	141,7	98,5	339,3	579,5	109,6	2 727,2	110,8	37,4	107,1	1999 IV
20,2	58,9	1 660,2	1 739,3	114,1	141,0	100,4	342,8	584,2	110,7	2 775,6	112,7	39,0	111,7	2000 I
21,3	60,7	1 698,9	1 780,9	116,7	144,9	102,2	341,4	588,5	111,9	2 826,5	114,9	37,6	107,7	II
22,8	63,1	1 747,4	1 833,3	118,9	142,5	100,9	342,1	585,5	111,8	2 888,6	116,6	37,5	107,5	III
23,1	62,5	1 791,2	1 876,7	121,6	146,4	101,7	340,1	588,2	113,0	2 941,6	118,9	38,2	109,3	IV
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
23,1	62,9	1 802,0	1 888,0	-	146,6	101,7	340,1	588,4	-	2 958,6	-	38,2	-	2001 I tammi 1.
22,8	61,9	1 831,9	1 916,6	123,5	146,0	104,4	341,9	592,2	113,9	2 989,4	120,1	37,3	106,5	2001 I
23,4	62,4	1 863,7	1 949,6	125,4	147,7	101,5	345,1	594,3	115,6	3 033,9	122,0	40,6	116,0	II ^(p)

Kotitaloudet												Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		
Asuntoluotot ³⁾					Muu luotonanto					Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	
Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
0,4	-1,1	32,5	31,8	11,3	-0,7	1,8	4,7	5,8	6,5	47,7	9,7	1,6	9,1	2000 I
1,1	1,6	37,2	40,0	10,2	3,9	2,6	-0,2	6,3	5,8	53,3	8,7	-1,4	5,1	II
-0,1	0,7	32,9	33,5	9,0	-1,7	-0,8	2,0	-0,6	5,0	43,9	8,0	0,0	3,8	III
0,2	-0,6	42,4	42,1	8,6	4,2	2,0	0,4	6,6	3,1	55,6	7,3	0,6	2,1	IV
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
-0,4	-1,0	30,8	29,5	8,3	0,4	2,6	1,6	4,6	2,9	30,1	6,6	-1,0	-4,7	2001 I
0,6	0,6	27,8	28,9	7,4	1,8	-1,1	7,8	8,5	3,3	46,9	6,2	3,3	7,7	II ^(p)

3) Kulutus- ja asuntoluottojen määritelmät vaihtelevat alueen eri maissa.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.6

Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan ¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Muiden rahoituslaitossektoriin kuuluvien kuin rahalaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: kannat ajanjakson lopussa

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Julkisyhteisöt					
	Yhteensä ²⁾				Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Yhteensä ²⁾				Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾
	1	Yön yli	Määräaikaiset	Repot		6	Yön yli	Määräaikaiset	Repot			12	Osa-valtiohallinto	Paikallishallinto		
1999 IV	398,9	143,1	181,7	69,3	119,8	447,7	32,2	400,4	11,9	108,2	142,0	31,2	59,2	48,2	280,5	106,7
2000 I	435,3	162,2	180,1	87,4	130,8	458,8	35,4	407,0	13,1	110,9	130,2	28,1	58,6	52,7	269,7	102,6
II	425,3	164,5	178,7	76,8	129,7	460,7	34,6	411,0	11,6	111,4	146,0	31,6	62,7	59,3	299,6	114,0
III	424,4	158,6	184,2	76,6	129,6	464,4	34,1	413,7	12,9	111,6	159,3	30,3	63,2	57,8	310,5	117,8
IV	428,4	153,7	194,8	74,0	130,9	477,6	40,6	418,4	15,3	114,8	164,6	30,6	68,2	53,2	316,5	120,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 tammi 1.	431,4	154,2	196,1	75,2	-	479,8	40,7	418,5	17,5	-	166,2	30,6	69,1	55,1	321,0	-
2001 I	441,7	151,8	192,9	91,2	134,0	483,5	38,2	423,0	18,8	115,7	150,3	30,9	65,0	57,2	303,5	113,5
II ⁴⁾	455,1	163,5	195,1	89,4	136,9	485,1	40,2	424,0	17,0	116,1	164,6	31,7	66,8	60,9	323,9	121,2

2. Muiden rahoituslaitossektoriin kuuluvien kuin rahalaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: virrat⁴⁾

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Julkisyhteisöt					
	Yhteensä ²⁾				Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Yhteensä ²⁾				Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %
	1	Yön yli	Määräaikaiset	Repot		6	Yön yli	Määräaikaiset	Repot			12	Osa-valtiohallinto	Paikallishallinto		
2000 I	36,4	19,0	-1,6	18,1	15,4	11,1	3,2	6,7	1,2	7,6	-11,9	-2,1	-0,6	3,7	-10,9	6,1
II	-3,7	2,3	4,9	-10,6	7,1	1,9	0,3	2,8	-1,5	6,8	15,8	3,5	4,1	6,5	29,9	17,7
III	0,0	-5,8	6,2	-0,2	10,1	1,1	-0,7	0,3	1,3	5,7	13,3	-1,4	-0,4	-1,4	10,1	18,2
IV	4,0	-4,8	10,6	-2,6	9,2	13,2	6,5	4,8	2,4	6,1	5,3	0,3	5,0	-4,6	6,0	12,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	10,2	-2,5	-3,2	16,0	2,4	3,7	-2,5	4,6	1,3	4,3	-15,6	0,1	-4,1	2,1	-17,5	10,7
II ⁴⁾	9,6	11,6	-1,5	-1,7	5,6	1,8	2,3	1,0	-1,8	4,3	14,3	0,7	1,8	3,6	20,4	6,3

Lähde: EKP.

1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.

2) Sisältää irtisanomisehtoiset talletukset.

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskelmistavasta ks. tekninen huomautus.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.6 (jatkoa)

Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Muiden kuin rahoituslaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: kannat ajanjakson lopussa

	Yritykset						Kotitaloudet ²⁾					
	Yön yli 1	Määrä- aikaiset 2	Irti- sanomis- ehtoiset 3	Repot 4	Yhteensä 5	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾ 6	Yön yli 7	Määrä- aikaiset 8	Irti- sanomis- ehtoiset 9	Repot 10	Yhteensä 11	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾ 12
1999 IV	446,0	281,3	23,9	21,5	772,7	100,2	871,6	1 100,2	1 295,3	39,4	3 306,4	102,5
2000 I	440,2	292,2	24,4	31,1	787,9	101,5	887,2	1 093,5	1 274,7	42,4	3 297,7	102,2
II	459,7	307,9	24,1	26,9	818,6	104,7	888,3	1 097,7	1 254,6	46,6	3 287,2	101,9
III	464,2	329,9	24,7	25,0	843,7	106,4	874,4	1 112,3	1 235,3	51,6	3 273,6	101,5
IV	497,4	324,9	24,1	26,3	872,7	111,5	907,1	1 133,9	1 241,6	57,1	3 339,6	103,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 tammi 1.	504,4	338,2	24,3	30,5	897,5	-	910,6	1 156,4	1 292,5	69,6	3 429,1	-
2001 I	480,5	351,5	24,1	32,4	888,5	109,5	904,7	1 189,9	1 287,2	78,9	3 460,7	104,4
II ^(p)	515,0	334,9	24,4	33,3	907,6	111,5	944,7	1 198,1	1 293,4	82,5	3 518,7	106,2

4. Muiden kuin rahoituslaitosten ja julkisyhteistöjen talletukset: virrat⁴⁾

	Yritykset						Kotitaloudet ²⁾					
	Yön yli 1	Määrä- aikaiset 2	Irti- sanomis- ehtoiset 3	Repot 4	Yhteensä 5	Suhteelli- nen vuosi- muutos ³⁾ , % 6	Yön yli 7	Määrä- aikaiset 8	Irti- sanomis- ehtoiset 9	Repot 10	Yhteensä 11	Suhteelli- nen vuosi- muutos ³⁾ , % 12
2000 I	-7,7	7,4	0,5	9,6	9,7	6,1	15,1	-6,7	-20,8	3,0	-9,3	2,1
II	19,9	9,5	-0,3	-4,3	24,8	8,3	2,2	4,3	-21,2	4,2	-10,4	1,3
III	0,3	14,2	1,3	-2,0	13,8	8,9	-13,8	14,6	-19,6	5,0	-13,8	1,0
IV	36,8	2,7	-0,5	1,3	40,3	11,3	32,8	22,2	6,5	5,5	67,0	1,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	-26,7	8,9	-0,2	1,8	-16,2	7,9	-6,2	33,0	-5,8	9,3	30,3	2,2
II ^(p)	31,8	-16,6	0,3	0,9	16,4	6,5	40,0	8,2	6,1	3,6	57,9	4,2

Lähde: EKP.

- 1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.
- 2) Sisältää kotitaloudet (S14) ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskelmistavasta ks. tekninen huomautus.
- 4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.7

Euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvat rahalaitosten saamiset ja velat; pääerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Kannat ajanjakson lopussa

	Lainat euroalueen ulkopuolisille								Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet							
	Pankit ^{1),2)}		Muut kuin pankit				Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾
	Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾			Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1999 IV	888,1	90,3	78,8	380,0	458,7	115,6	1 346,8	97,6	117,5	137,1	273,1	142,6	415,8	102,7	533,3	109,1
2000 I	944,3	94,1	79,4	405,7	485,1	119,2	1 429,3	101,3	129,4	148,1	291,7	152,1	443,7	107,2	573,2	114,8
II	977,9	97,2	81,0	399,0	480,0	118,7	1 457,9	103,3	153,0	153,4	302,8	161,3	464,1	108,5	617,1	116,8
III	979,1	94,4	79,3	441,4	520,6	123,3	1 499,7	102,7	168,2	161,6	321,5	175,4	496,9	110,8	665,1	120,2
IV	945,2	93,4	78,8	445,5	524,3	127,8	1 469,5	103,3	171,1	173,2	290,6	183,7	474,3	109,9	645,4	121,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 tammi 1.	963,9	-	78,8	449,2	528,0	-	1 491,9	-	171,3	-	296,2	184,0	480,2	-	651,5	-
2001 I	1 051,5	100,3	76,3	517,9	594,2	143,0	1 645,7	112,6	188,8	188,6	285,7	204,8	490,4	113,8	679,3	127,7
II ^(p)	1 065,3	100,1	79,2	519,5	598,7	141,1	1 664,0	111,8	205,5	201,3	294,8	208,9	503,7	114,5	709,2	130,6

2. Virrat⁴⁾

	Lainat euroalueen ulkopuolisille								Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet							
	Pankit ^{1),2)}		Muut kuin pankit				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %
	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 I	37,2	-7,4	0,6	13,5	14,1	10,5	51,3	-2,0	9,4	14,9	19,1	-0,7	18,4	10,2	27,8	11,2
II	30,7	-6,4	2,2	-4,2	-2,0	4,3	28,7	-3,1	4,7	9,9	9,9	-4,4	5,4	13,3	10,1	12,7
III	-27,9	-2,6	-1,7	20,5	18,8	8,3	-9,1	0,9	8,1	23,4	16,8	-6,9	9,9	13,1	18,0	15,4
IV	-9,8	3,5	-0,7	19,9	19,1	10,6	9,3	5,9	12,1	26,3	-31,6	27,2	-4,4	7,0	7,7	11,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	71,2	6,6	3,8	59,0	62,7	20,0	133,9	11,2	15,3	27,4	5,4	11,9	17,2	6,1	32,5	11,2
II ^(p)	-3,0	3,0	2,9	-10,9	-8,0	18,9	-11,0	8,2	12,6	31,2	9,3	-6,3	3,0	5,5	15,6	11,8

Lähde: EKP.

1) Termillä pankki tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

2) Lukuihin sisältyvät rahalaitosten talletukset euroalueen ulkopuolisissa pankeissa.

Taulukko 2.7 (jatkoa)

Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet						Euroalueen ulkopuolisten talletukset									
Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit		Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾		
Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾			Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Julkis-yhteisöt	Muut	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾				
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30		
38,4	164,3	54,5	131,9	92,8	143,4	1 342,5	111,6	72,4	410,9	483,3	117,5	1 825,8	113,1	1999 IV	
47,4	199,1	64,4	155,0	111,8	170,7	1 534,7	124,8	71,4	463,0	534,4	127,5	2 069,1	125,5	2000 I	
50,8	205,6	67,5	160,8	118,3	176,8	1 505,4	122,4	77,2	469,8	547,0	130,6	2 052,4	124,5	II	
58,0	227,1	81,4	191,3	139,4	203,9	1 577,8	123,5	81,7	526,2	607,9	140,2	2 185,7	127,8	III	
61,6	242,6	80,0	194,1	141,6	211,4	1 550,5	125,1	84,6	503,9	588,5	139,1	2 139,1	128,7	IV	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
62,3	-	80,2	-	142,5	-	1 560,5	-	85,6	507,8	593,3	-	2 153,8	-	2001 I tammi 1.	
65,1	252,7	93,9	228,0	159,1	236,0	1 781,6	140,8	89,3	577,1	666,4	154,0	2 448,0	144,1	2001 I	
61,4	237,6	95,2	230,7	156,5	231,8	1 808,0	140,1	94,1	590,0	684,1	155,4	2 492,1	144,0	II ^(p)	

Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet						Euroalueen ulkopuolisten talletukset									
Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit		Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %		
Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkis-yhteisöt	Muut	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %				
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30		
8,1	97,8	9,6	43,9	17,7	62,3	158,7	12,3	-1,0	41,8	40,8	20,9	199,5	14,3	2000 I	
1,6	42,3	2,4	29,4	4,0	34,4	-29,5	4,3	5,8	7,3	13,1	16,6	-16,4	7,3	II	
5,3	31,7	12,8	64,6	18,1	49,5	14,3	9,7	4,4	35,8	40,2	22,2	54,5	12,9	III	
4,0	47,7	1,2	47,2	5,1	47,4	20,3	12,1	3,0	-7,9	-4,9	18,3	15,4	13,8	IV	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2,6	26,9	14,0	47,1	16,6	38,2	195,2	12,8	3,5	60,2	63,6	20,8	258,8	14,9	2001 I	
-3,9	15,5	1,1	43,4	-2,8	31,1	-9,1	14,4	4,8	1,4	6,2	19,0	-2,9	15,7	II ^(p)	

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. tekninen huomautus.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.8

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Velat

1. Talletukset euroalueelta

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
					5	6	7	8					9	10	11	12
1999 IV	3 868,4	3 456,8	46,6	364,9	261,7	29,5	54,7	19,0	5 206,2	5 041,1	25,8	139,3	101,4	17,3	11,7	8,9
2000 I	3 932,4	3 496,3	55,0	381,1	265,8	32,5	60,5	22,3	5 249,3	5 074,7	30,5	144,1	105,1	17,6	11,9	9,5
II	4 056,4	3 620,9	52,8	382,7	265,3	34,8	62,3	20,2	5 291,3	5 111,2	27,9	152,2	113,0	17,1	13,2	9,0
III	3 946,0	3 485,3	58,1	402,7	279,6	38,3	64,9	20,0	5 316,7	5 127,5	29,1	160,1	121,0	16,5	12,5	10,1
IV	3 949,8	3 526,6	47,5	375,8	264,9	34,4	61,0	15,6	5 434,8	5 256,5	27,3	150,9	115,1	14,6	11,3	10,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	4 059,5	3 558,8	55,4	445,3	316,6	40,1	67,8	20,7	5 577,9	5 367,5	31,2	179,2	130,8	23,8	12,3	12,2
II ³⁾	4 064,1	3 579,0	51,7	433,4	308,7	41,3	64,5	19,0	5 690,5	5 478,0	30,3	182,2	133,6	23,6	11,9	13,2

2. Talletukset euroalueen ulkopuolelta

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
					5	6	7	8					9	10	11	12
1999 IV	1 342,5	532,7	114,2	695,7	570,4	45,9	51,0	28,4	483,3	218,9	44,2	220,1	180,8	17,4	12,1	9,8
2000 I	1 534,7	605,5	151,1	778,1	615,3	66,4	65,8	30,6	534,4	244,1	51,4	238,9	195,3	21,6	11,4	10,8
II	1 505,4	598,7	134,0	772,7	613,8	60,9	63,2	34,8	547,0	243,3	52,1	251,6	203,7	22,0	15,1	10,7
III	1 577,8	612,0	145,4	820,4	661,5	63,1	63,4	32,4	607,9	252,7	61,0	294,2	245,5	23,1	13,8	11,8
IV	1 550,5	590,3	126,8	833,5	684,6	53,1	65,7	30,1	588,5	254,0	64,0	270,5	225,5	20,5	12,3	12,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	1 781,6	698,5	142,6	940,5	776,8	66,4	65,8	31,5	666,4	295,7	70,6	300,1	255,9	17,6	14,2	12,4
II ³⁾	1 808,0	685,4	136,9	985,6	811,4	68,4	73,3	32,6	684,1	287,2	73,2	323,7	276,2	19,3	13,3	14,9

3. Euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemat velka- ja rahamarkkinapaperit

	Velkapaperit								Rahamarkkinapaperit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
					5	6	7	8					9	10	11	12
1999 IV	2 365,9	2 101,0	40,0	224,8	128,6	48,2	30,7	17,3	245,4	220,5	1,8	23,1	15,4	4,2	2,3	1,2
2000 I	2 425,5	2 139,7	43,1	242,8	136,3	53,8	33,8	18,8	250,5	226,0	1,8	22,7	14,5	4,6	2,0	1,7
II	2 482,6	2 185,5	40,6	256,6	145,5	58,9	33,6	18,6	262,8	234,9	1,4	26,4	17,2	5,4	2,5	1,4
III	2 554,8	2 226,6	47,7	280,5	158,2	65,3	37,4	19,7	272,2	233,6	2,2	36,4	26,6	5,7	2,8	1,3
IV	2 566,9	2 246,0	46,5	274,4	157,3	62,1	35,4	19,7	262,2	215,8	2,4	44,1	34,0	5,6	2,9	1,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	2 667,6	2 327,9	48,3	291,4	172,0	61,5	37,5	20,5	278,5	227,8	2,1	48,6	41,6	3,0	2,6	1,5
II ³⁾	2 733,0	2 359,8	54,7	318,4	188,4	70,3	39,3	20,5	266,9	219,5	3,8	43,7	36,5	3,3	2,6	1,3

Lähde: EKP.

- 1) Kantoja ei ole puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai valuuttakurssimuutosten aiheuttamista eroista. Tilastot perustuvat osittain arvioihin. Lisätietoja ks. tekninen huomautus.
- 2) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.
- 3) Termillä pankit tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

Taulukko 2.8 (jatkoa)

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Saamiset

4. Lainat euroalueelle

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1999 IV	3 837,4	-	-	-	-	-	-	-	6 385,1	6 151,9	23,4	209,9	115,8	28,3	62,0	3,8
2000 I	3 935,1	-	-	-	-	-	-	-	6 528,3	6 261,2	34,0	233,1	128,3	35,1	65,9	3,7
II	4 025,6	-	-	-	-	-	-	-	6 681,9	6 388,3	35,4	258,1	144,9	38,4	70,5	4,3
III	3 935,6	-	-	-	-	-	-	-	6 796,5	6 485,4	34,8	276,3	155,8	44,4	72,2	4,0
IV	3 938,0	-	-	-	-	-	-	-	6 926,8	6 622,6	32,4	271,7	151,5	41,2	74,3	4,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	4 081,4	-	-	-	-	-	-	-	7 125,4	6 782,2	35,1	308,1	182,3	45,4	74,9	5,6
II ⁶⁾	4 079,9	-	-	-	-	-	-	-	7 219,7	6 853,7	34,7	331,4	198,8	51,8	74,5	6,3

5. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueella olevat liikkeeseenlaskijat

	Rahalaitosten liikkeeseen laskemat								Muiden kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1999 IV	830,3	795,7	8,1	26,5	17,4	5,0	2,5	1,6	1 438,5	1 406,0	5,6	27,0	13,5	11,0	1,2	1,3
2000 I	871,9	834,7	11,6	25,5	16,4	5,0	2,4	1,7	1 449,6	1 417,1	4,8	27,6	14,2	11,3	1,2	0,8
II	897,5	858,2	12,5	26,9	17,8	4,9	2,6	1,7	1 411,0	1 377,3	6,0	27,7	14,7	10,5	1,6	0,9
III	943,4	898,7	10,6	34,1	24,5	5,3	2,5	1,9	1 386,6	1 353,3	3,6	29,7	16,6	11,0	1,2	0,9
IV	935,3	895,0	10,8	29,5	19,7	5,9	2,1	1,7	1 354,6	1 320,7	5,6	28,2	16,7	9,7	1,0	0,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	971,2	931,2	9,5	30,4	20,6	6,3	1,7	1,8	1 452,8	1 413,1	3,6	36,0	21,2	13,1	1,1	0,6
II ⁶⁾	998,7	956,0	10,6	32,1	22,0	6,7	1,7	1,6	1 499,6	1 457,9	4,6	37,1	22,0	13,2	1,1	0,7

6. Lainat euroalueen ulkopuolelle

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1999 IV	888,1	384,3	74,9	428,9	317,3	49,2	30,0	32,5	458,7	146,6	41,4	270,7	234,0	11,1	19,4	6,2
2000 I	944,3	423,4	95,5	425,4	306,9	49,3	33,0	36,2	485,1	154,7	40,8	289,6	248,9	13,9	20,4	6,3
II	977,9	462,9	92,1	422,9	308,4	44,9	33,2	36,4	480,0	149,6	42,0	288,4	246,1	14,1	21,4	6,8
III	979,1	445,8	90,9	442,4	331,8	42,1	33,8	34,7	520,6	156,0	46,1	318,5	273,9	14,5	23,3	6,9
IV	945,2	409,7	89,2	446,3	337,9	44,1	32,6	31,7	524,3	163,3	45,3	315,8	271,2	11,5	25,9	7,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	1 051,5	468,3	98,6	484,5	365,8	46,3	34,5	38,3	594,2	198,2	48,6	347,4	301,2	11,9	26,2	8,0
II ⁶⁾	1 065,3	468,2	99,6	497,5	375,6	47,8	38,5	31,4	598,7	185,2	48,2	365,2	317,6	12,1	26,8	7,4

7. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat

	Pankkien liikkeeseen laskemat ³⁾								Muiden kuin pankkien liikkeeseen laskemat							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1999 IV	117,5	50,0	8,6	58,9	44,1	8,0	3,0	3,8	415,8	98,9	23,6	293,3	258,2	23,0	4,2	8,0
2000 I	129,4	52,8	9,0	67,6	51,7	7,8	3,0	5,1	443,7	94,9	27,8	321,1	279,3	27,1	5,6	9,1
II	153,0	59,4	13,7	79,8	63,7	7,9	2,7	5,5	464,1	95,7	28,3	340,1	299,4	26,9	4,5	9,3
III	168,2	60,6	17,1	90,4	75,1	8,2	2,7	4,4	496,9	109,1	32,2	355,6	312,0	30,3	4,2	9,0
IV	171,1	61,1	19,7	90,3	75,6	7,7	2,4	4,6	474,3	111,5	31,7	331,0	290,6	27,1	3,6	9,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	188,8	64,8	22,7	101,3	87,1	7,3	2,3	4,8	490,4	120,8	24,4	345,3	306,8	25,7	2,7	10,2
II ⁶⁾	205,5	70,7	25,2	109,6	95,2	7,2	2,2	4,5	503,7	122,9	25,7	355,1	314,7	27,3	3,0	9,3

3 Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot

Taulukko 3.1

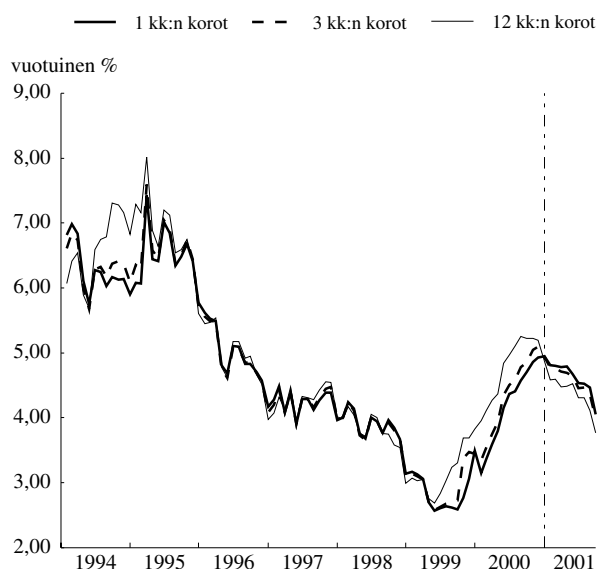
Rahamarkkinakorot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ⁴⁾					Yhdysvallat ⁶⁾	Japani ⁶⁾
	Yön yli -talletukset ^{2, 3)}	1 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset ⁵⁾	6 kk:n talletukset ⁵⁾	12 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset ⁶⁾	3 kk:n talletukset ⁷⁾
	1	2	3	4	5	6	7
1996	4,04	4,95	4,92	4,89	4,93	5,51	0,57
1997	3,98	4,23	4,24	4,25	4,28	5,76	0,62
1998	3,09	3,84	3,83	3,78	3,77	5,57	0,66
1999	2,74	2,86	2,96	3,06	3,19	5,42	0,22
2000	4,12	4,24	4,40	4,55	4,78	6,53	0,28
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2000 syys	4,59	4,70	4,85	5,04	5,22	6,67	0,41
loka	4,76	4,85	5,04	5,10	5,22	6,78	0,52
marras	4,83	4,92	5,09	5,13	5,19	6,75	0,55
joulu	4,83	4,94	4,93	4,91	4,87	6,54	0,62
2001 tammi	4,75	4,81	4,77	4,68	4,58	5,73	0,50
helmi	4,99	4,80	4,76	4,67	4,59	5,35	0,41
maalis	4,78	4,78	4,71	4,58	4,47	4,96	0,19
huhti	5,06	4,79	4,69	4,57	4,49	4,63	0,10
touko	4,65	4,67	4,64	4,57	4,53	4,11	0,07
kesä	4,54	4,53	4,45	4,35	4,31	3,83	0,07
heinä	4,51	4,52	4,47	4,39	4,31	3,75	0,08
elo	4,49	4,46	4,35	4,22	4,11	3,56	0,08
syys	3,99	4,05	3,98	3,88	3,77	3,03	0,06
2001 syys 7.	4,28	4,31	4,26	4,15	4,02	3,49	0,06
14.	4,23	4,29	4,16	3,99	3,83	3,15	0,06
21.	3,12	3,75	3,69	3,59	3,55	2,62	0,06
28.	3,83	3,73	3,66	3,55	3,50	2,59	0,09
loka 5.	3,72	3,64	3,56	3,43	3,35	2,48	0,08

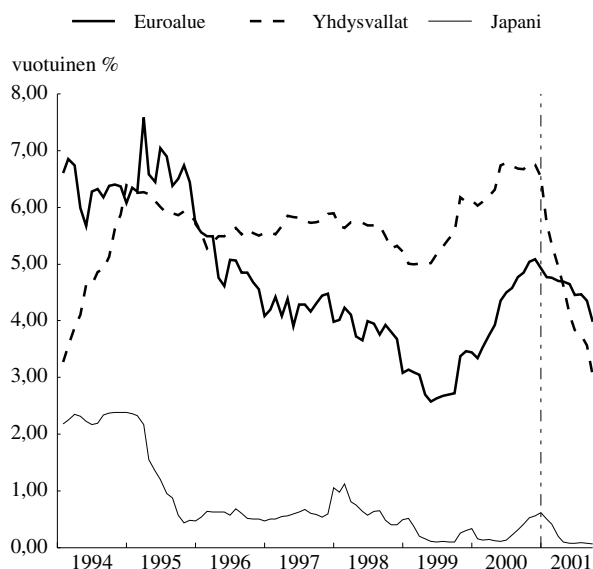
Euroalueen rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

3 kk:n rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters ja EKP.

- 1) Kuukausi- ja vuosittiedot ovat ajanjakson keskiarvoja lukuun ottamatta yön yli -korkoja koskevia tietoja joulukuuhun 1998 asti.
- 2) Pankkien välisten talletusmarkkinoiden ottolainauskorot (bid rates) joulukuuhun 1998 asti. Sarakkeessa 1 esitetään eoniakoron keskiarvo (euro overnight index average) tammikuusta 1999 alkaen.
- 3) Ajanjakson lopun korot joulukuuhun 1998 asti; sen jälkeen ajanjakson keskiarvot.
- 4) Ajalta ennen tammikuuta 1999 on laskettu euroalueen keinotekoiset korot käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja.
- 5) Tammikuusta 1999 alkaen euriborkorko ja siitä ennen liborkorko (London interbank offered rate), jos käytettävissä.
- 6) Liborkorko (London interbank offered rate).

Taulukko 3.2

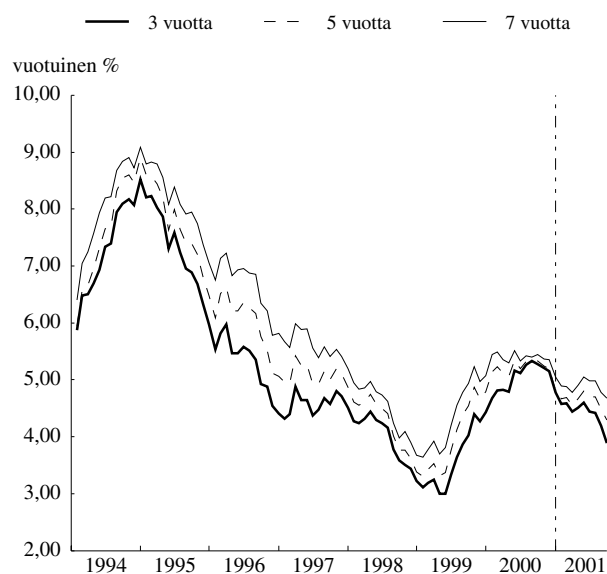
Valtion lainojen tuotot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ²⁾					Yhdysvallat	Japani		
	2 v	3 v	5 v	7 v	10 v	10 v	10 v		
	1	2	3	4	5	6	7		
1996	4,17	4,41	5,06	5,82	7,23	6,54	3,03		
1997	4,33	4,51	4,87	5,20	5,99	6,45	2,15		
1998	3,16	3,22	3,38	3,67	4,71	5,33	1,30		
1999	3,38	3,63	4,01	4,38	4,66	5,64	1,75		
2000	4,90	5,03	5,19	5,37	5,44	6,03	1,76		
2000	syys	5,22	5,28	5,33	5,44	5,47	5,80	1,88	
	loka	5,17	5,20	5,24	5,37	5,42	5,74	1,83	
	marras	5,12	5,15	5,19	5,35	5,34	5,72	1,75	
	joulu	4,74	4,77	4,82	5,05	5,07	5,23	1,62	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	tammi	4,55	4,57	4,67	4,90	5,01	5,14	1,54	
	helmi	4,56	4,59	4,69	4,88	5,02	5,10	1,43	
	maalis	4,44	4,44	4,56	4,78	4,94	4,89	1,19	
	huhti	4,49	4,51	4,66	4,90	5,10	5,13	1,36	
	touko	4,56	4,60	4,80	5,05	5,26	5,37	1,28	
	kesä	4,39	4,44	4,70	4,99	5,21	5,26	1,19	
	heinä	4,33	4,42	4,70	4,99	5,25	5,23	1,33	
	elo	4,11	4,19	4,49	4,78	5,06	4,97	1,36	
	syys	3,77	3,89	4,29	4,67	5,04	4,76	1,40	
2001	syys	7.	3,99	4,04	4,39	4,71	5,02	4,79	1,41
		14.	3,74	3,86	4,21	4,61	5,00	4,60	1,42
		21.	3,60	3,77	4,25	4,68	5,10	4,70	1,39
		28.	3,60	3,77	4,22	4,61	5,00	4,56	1,41
	loka	5.	3,43	3,62	4,07	4,46	4,84	4,51	1,39

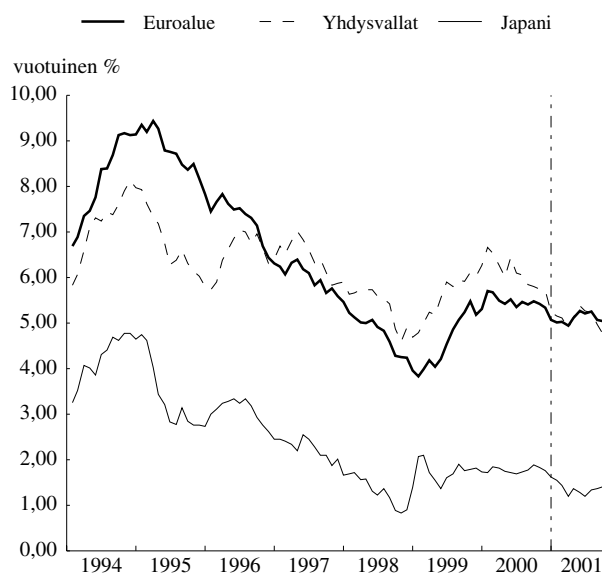
Valtion lainojen tuotot euroalueella

(kuukausittain)

Valtion 10 vuoden lainojen tuotot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters, EKP, Federal Reserve ja Bank of Japan.

1) Euroalueen 2, 3, 5 ja 7 vuoden lainojen tuotot perustuvat joulukuuhun 1998 asti ajanjakson lopun tietoihin. Kymmenen vuoden lainojen tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja. Sen jälkeen kaikki tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja.

2) Euroalueen lainojen tuotot on joulukuuhun 1998 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtion lainojen nimellisiä kantoja.

Taulukko 3.3

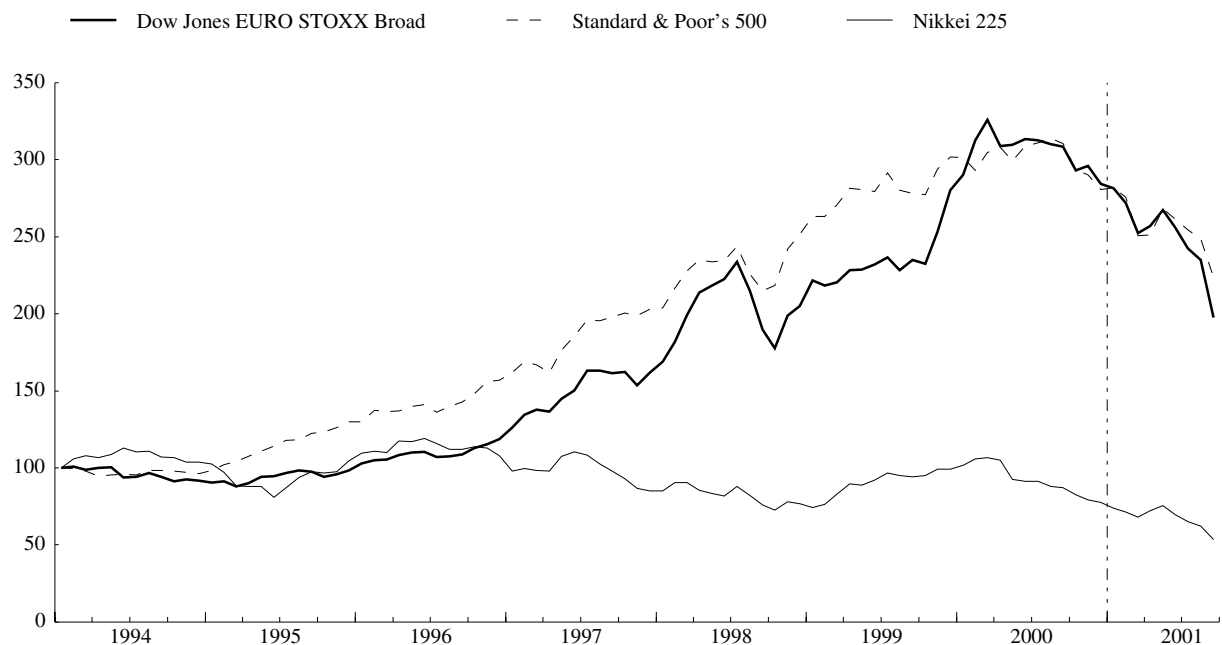
Osakeindeksit

(indeksit pisteinä)¹⁾

	Dow Jones: Euro Stoxx -indeksit												Yhdys- vallat	Japani		
	Viiteaineisto		Toimialakohtaiset indeksit													
	Laaja	50 yritystä	Raaka- aineet	Kulutus- tavarat (sykli- nen)	Kulutus- tavarat (ei- sykli- nen)	Energia	Rahoitus	Teolli- suus	Tek- niikka	Yleis- hyö- dylliset yhtiöt	Tele- vies- tintä	Ter- veyden- hoito			Standard & Poor's 500 -indeksi	Nikkei 225 -indeksi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14			
1996	151,6	1 657,5	181,1	146,8	180,6	159,5	129,9	134,7	150,0	166,3	202,3	230,1	671,2	21 061,7		
1997	207,6	2 319,6	233,4	191,9	231,9	227,3	184,4	168,0	227,7	205,5	324,1	301,7	873,9	18 373,4		
1998	280,5	3 076,3	257,9	245,0	295,5	249,3	281,3	218,4	333,6	282,4	488,1	348,9	1 085,3	15 338,4		
1999	325,8	3 787,3	279,2	262,9	327,7	286,0	295,7	285,1	470,4	306,2	717,7	392,6	1 327,8	16 829,9		
2000	423,9	5 075,5	299,1	292,9	324,3	342,3	350,7	378,0	963,1	341,7	1 072,5	476,0	1 426,7	17 162,7		
2000	syys	428,1	5 132,9	280,3	298,7	329,5	376,4	371,4	371,8	1 015,4	335,1	910,2	553,4	1 470,6	16 170,4	
	loka	406,4	4 893,2	281,2	278,4	331,5	373,7	366,3	349,4	864,6	336,3	824,3	561,2	1 390,1	15 342,7	
	marras	410,8	4 962,5	302,9	274,9	346,0	365,0	379,7	359,6	864,7	339,6	796,2	571,6	1 373,8	14 743,5	
	joulu	394,5	4 787,1	319,1	257,4	330,2	337,9	365,9	354,3	865,0	326,7	715,4	554,6	1 329,7	14 409,7	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001	tammi	390,2	4 729,7	317,3	261,6	314,4	339,7	371,9	354,0	792,1	318,7	727,8	524,3	1 334,2	13 739,7	
	helmi	377,1	4 525,9	320,2	260,4	319,0	349,5	364,5	355,7	656,6	317,8	654,4	549,5	1 305,5	13 274,1	
	maalis	349,9	4 199,2	311,0	241,7	305,7	340,6	334,5	334,5	567,8	300,6	602,9	524,7	1 186,8	12 684,9	
	huhti	356,3	4 305,2	308,4	242,6	304,8	352,5	339,4	329,9	587,4	311,5	635,0	534,6	1 189,2	13 436,7	
	touko	370,8	4 481,8	316,5	258,9	312,0	371,8	345,9	345,9	662,4	311,0	623,9	553,2	1 270,7	14 014,3	
	kesä	355,1	4 289,7	306,4	241,8	316,9	379,2	341,0	328,6	553,5	320,9	538,3	580,1	1 238,7	12 974,9	
	heinä	336,2	4 037,8	302,7	233,8	316,6	349,9	328,2	306,5	449,5	324,2	512,0	565,7	1 205,9	12 140,1	
	elo	325,8	3 884,7	287,9	226,3	309,0	346,6	322,4	303,6	426,5	324,2	453,6	549,3	1 178,3	11 576,2	
	syys	274,3	3 277,0	253,2	176,7	284,2	315,8	265,9	253,2	325,4	298,7	366,5	509,2	1 058,7	9 974,7	
2001	syys	7.	293,3	3 456,5	282,1	198,0	297,4	339,3	290,2	275,6	323,1	311,1	359,8	536,0	1 085,8	10 516,8
		14.	260,6	3 091,2	244,7	161,3	274,1	311,3	251,4	245,4	306,8	288,8	332,6	498,8	1 092,5	10 008,9
		21.	240,3	2 877,7	213,0	149,7	267,1	267,0	221,7	222,0	296,0	278,7	353,4	477,8	965,8	9 555,0
		28.	272,5	3 296,7	249,0	169,2	280,6	311,8	264,2	240,6	321,6	300,1	392,6	531,7	1 040,9	9 774,7
	loka	5.	276,6	3 348,0	253,2	172,1	286,3	315,1	266,6	245,6	334,4	307,0	394,4	536,3	1 071,4	10 205,9

Dow Jones: Euro Stoxx (laaja), Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225 uudelleen painotettuina

(peruskuukausi tammikuu 1994 = 100; kuukausittain)

Lähde: Reuters.

1) Kuukausi- ja vuosittaiset tiedot ovat ajanjakson keskiarvoja.

Taulukko 3.4

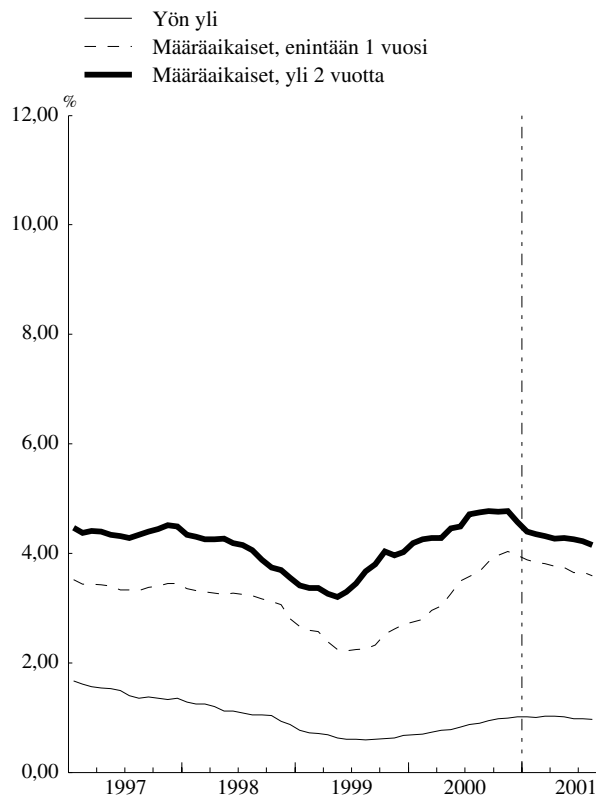
Pankkien luotto- ja talletuskorot

(vuotuisina prosentteina; jakson keskiarvo)

	Talletuskorot						Luottokorot				
	Yön yli	Määräaikaiset			Irtisanomisehtoiset		Yritykset		Kotitaloudet		
		Enintään 1 vuosi	Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Kulutus- luotot	Asunto- luotot	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1998	1,10	3,20	3,22	4,06	2,61	3,25	6,73	5,80	10,05	5,87	
1999	0,65	2,44	2,45	3,57	2,15	2,76	5,65	5,10	9,39	5,29	
2000	0,85	3,45	3,44	4,52	2,25	3,79	6,60	6,23	9,86	6,34	
2000	elo	0,89	3,67	3,67	4,75	2,36	4,06	6,81	6,44	10,00	6,51
	syys	0,94	3,85	3,83	4,77	2,38	4,20	6,92	6,44	10,03	6,56
	loka	0,97	3,96	3,96	4,76	2,40	4,14	7,13	6,60	10,15	6,57
	marras	0,99	4,04	4,03	4,77	2,47	4,25	7,16	6,63	10,20	6,56
	joulu	1,01	3,96	3,96	4,58	2,49	4,21	7,18	6,45	10,19	6,43
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	tammi	1,01	3,88	3,88	4,39	2,52	4,01	7,19	6,40	10,32	6,29
	helmi	1,01	3,84	3,83	4,35	2,50	3,99	7,11	6,44	10,26	6,24
	maalis	1,02	3,81	3,81	4,32	2,50	3,99	7,04	6,32	10,22	6,18
	huhti	1,03	3,76	3,76	4,26	2,50	3,91	7,07	6,34	10,24	6,14
	touko	1,01	3,75	3,74	4,27	2,48	3,91	7,03	6,34	10,22	6,17
	kesä	0,98	3,65	3,65	4,25	2,46	3,85	6,96	6,25	10,17	6,13
	heinä	0,98	3,66	3,65	4,22	2,44	3,80	6,89	6,21	10,11	6,05
	elo	0,96	3,59	3,59	4,15	2,41	3,68	6,87	6,19	10,16	5,96

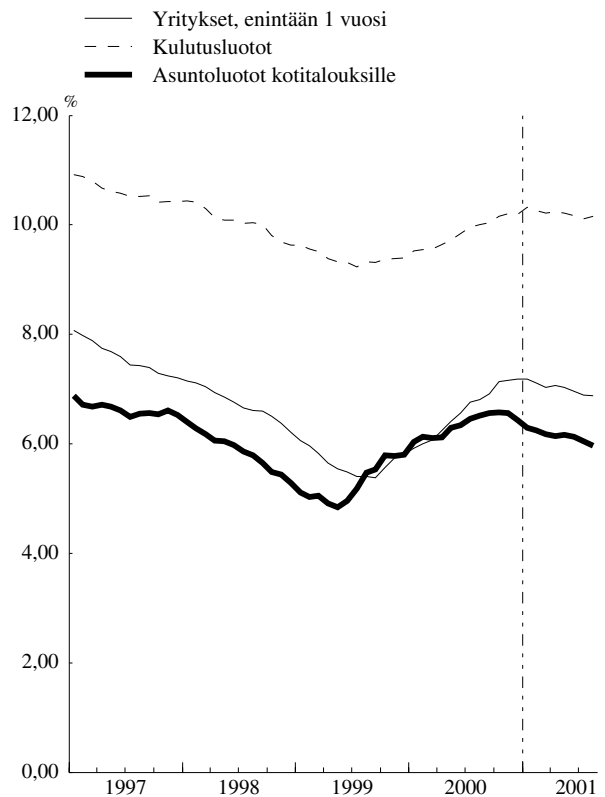
Talletuskorot

(kuukausittain)

Luottokorot

(kuukausittain)

Lähde: EKP.

Näitä euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevia tietoja on käytettävä varoen ja ainoastaan tilastollisiin tarkoituksiin; korkojen kehitystä olisi analysoitava pääasiassa muutoksina eikä niinkään tasoina. Korot lasketaan kansallisten keskuspankkien ilmoittamien kansallisten luotto- ja talletuskorkojen painotettuna keskiarvona. Kansalliset luotto- ja talletuskorot edustavat niitä kansallisista lähteistä saatavissa olevia korkotietoja, joiden katsotaan sopivan laadittuihin luokituksiin. Nämä kansalliset korot on laskettu yhteen euroalueen korkotiedoiksi käyttäen joissakin tapauksissa arvioita, kun euroalueen kansallisissa rahoitusinstrumenteissa on havaittu epäyhtenäisyyttä. Kansallisten luotto- ja talletuskorkojen kattavuutta (uudet luotot ja/tai luottokannat), tietojen luonnetta (nimelliset tai efektiiviset korot) tai keräämismenetelmiä ei myöskään ole yhdenmukaistettu. Euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkojen maakohtaiset painot kootaan rahalaitostilastotiedoista tai mahdollisimman edustavista muista tiedoista. Painot heijastavat instrumenttien käytön maakohtaisia osuuksia euroalueella laskettuna kantatiedoista. Painot tarkistetaan kuukausittain siten, että korot ja painot viittaavat aina saman kuukauden tietoihin.

Taulukko 3.5

Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan

(miljardia euroa; vaihto ajanjakson aikana ja ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat										
	Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset		
	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000	heinä	287,1	282,6	4,4	669,4	269,7	266,4	3,2	613,3	17,4	16,2
	elo	276,6	276,2	0,4	672,7	261,0	258,6	2,4	616,1	15,6	17,6
	syys	311,5	315,2	-3,7	671,4	293,4	298,7	-5,3	611,4	18,1	16,5
	loka	355,2	342,5	12,7	686,5	338,2	330,3	7,9	618,8	17,0	12,1
	marras	302,1	302,4	-0,3	687,0	283,7	290,1	-6,4	612,7	18,4	12,2
	joulu	246,0	278,6	-32,6	654,0	229,7	264,5	-34,8	578,7	16,3	14,1
		<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	tammi	376,3	346,8	29,5	688,0	358,6	326,2	32,4	615,9	17,7	20,6
	helmi	404,8	390,8	13,9	703,2	384,1	373,7	10,4	626,0	20,7	17,2
	maalis	452,7	436,4	16,3	723,4	432,6	417,7	14,9	643,3	20,1	18,7
	huhti	441,9	431,8	10,1	734,3	424,3	412,8	11,5	654,5	17,6	19,0
	touko	477,8	480,9	-3,1	735,9	456,6	460,4	-3,8	652,0	21,2	20,5
	kesä	410,7	418,7	-8,0	727,1	388,1	395,6	-7,5	642,9	22,6	23,2
	heinä	392,7	385,6	7,1	734,7	369,6	365,1	4,5	648,9	23,1	20,5

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat										
	Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset		
	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000	heinä	133,0	80,0	53,0	6 298,0	106,6	71,1	35,6	5 788,4	26,4	8,9
	elo	107,7	61,4	46,4	6 357,2	83,7	52,7	31,0	5 820,8	24,1	8,7
	syys	111,9	77,0	35,0	6 397,1	91,3	66,7	24,5	5 846,1	20,7	10,2
	loka	126,9	89,3	37,5	6 447,7	102,4	77,0	25,4	5 872,7	24,4	12,3
	marras	106,8	77,7	29,1	6 464,6	92,4	65,5	26,9	5 898,9	14,4	12,2
	joulu	99,1	102,4	-3,3	6 439,3	86,8	87,2	-0,4	5 901,3	12,3	15,3
		<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	tammi	153,0	145,3	7,7	6 536,9	136,1	133,4	2,8	5 995,0	16,8	11,9
	helmi	137,3	84,6	52,7	6 590,4	115,8	70,2	45,6	6 042,7	21,5	14,4
	maalis	154,8	101,3	53,5	6 654,5	127,1	86,7	40,5	6 085,2	27,6	14,6
	huhti	114,9	74,0	40,9	6 694,0	98,2	64,5	33,7	6 118,4	16,7	9,5
	touko	131,8	78,8	52,9	6 764,1	115,6	67,1	48,5	6 167,2	16,1	11,7
	kesä	134,5	76,2	58,3	6 818,0	115,2	58,8	56,4	6 222,1	19,3	17,4
	heinä	133,0	86,6	46,4	6 855,3	124,7	81,2	43,6	6 266,0	8,3	5,4

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat										
	Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset		
	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000	heinä	420,1	362,6	57,5	6 967,3	376,3	337,5	38,8	6 401,7	43,8	25,1
	elo	384,3	337,6	46,8	7 029,9	344,7	311,3	33,4	6 436,8	39,6	26,3
	syys	423,4	392,2	31,2	7 068,5	384,7	365,5	19,2	6 457,5	38,8	26,7
	loka	482,0	431,8	50,2	7 134,1	440,6	407,4	33,3	6 491,5	41,4	24,4
	marras	408,9	380,1	28,8	7 151,6	376,1	355,6	20,5	6 511,6	32,8	24,5
	joulu	345,1	381,0	-35,9	7 093,3	316,5	351,6	-35,2	6 480,0	28,6	29,4
		<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	tammi	529,3	492,1	37,2	7 224,9	494,7	459,5	35,1	6 610,9	34,6	32,5
	helmi	542,0	475,4	66,6	7 293,6	499,9	443,9	55,9	6 668,6	42,2	31,5
	maalis	607,5	537,7	69,8	7 377,9	559,8	504,4	55,4	6 728,5	47,7	33,3
	huhti	556,8	505,8	51,0	7 428,3	522,5	477,3	45,2	6 772,9	34,3	28,5
	touko	609,5	559,7	49,8	7 500,0	572,3	527,5	44,8	6 819,2	37,3	32,2
	kesä	545,2	494,9	50,3	7 545,1	503,3	454,4	48,9	6 865,0	42,0	40,5
	heinä	525,7	472,2	53,5	7 590,0	494,4	446,3	48,0	6 914,9	31,3	25,9

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ¹⁾				Euromääräiset yhteensä ¹⁾					
Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut, netto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
1,2	56,1	5,5	18,3	-12,8	30,4	275,1	284,7	-9,6	643,7	2000	heinä
-2,0	56,6	8,0	10,6	-2,6	27,8	269,1	269,3	-0,2	643,9		elo
1,6	60,0	24,7	7,3	17,4	45,2	318,1	306,0	12,0	656,6		syys
4,8	67,7	9,6	20,8	-11,2	33,9	347,8	351,2	-3,4	652,7		loka
6,1	74,3	15,0	8,0	7,0	40,9	298,7	298,1	0,6	653,6		marras
2,2	75,3	18,8	6,1	12,7	53,6	248,5	270,6	-22,1	632,3		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
-2,8	72,0	11,4	27,3	-15,9	37,7	369,9	353,5	16,4	653,6	2001	tammi
3,5	77,2	11,1	11,5	-0,4	37,3	395,1	385,1	10,0	663,2		helmi
1,4	80,1	25,4	5,4	20,0	57,3	458,0	423,1	34,9	700,5		maalis
-1,4	79,8	6,8	26,1	-19,2	38,0	431,1	438,8	-7,7	692,6		huhti
0,7	83,9	11,2	11,9	-0,7	37,4	467,9	472,3	-4,4	689,4		touko
-0,5	84,2	24,9	8,9	16,0	53,4	413,0	404,5	8,5	696,3		kesä
2,6	85,8		heinä

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ¹⁾				Euromääräiset yhteensä ¹⁾					
Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut, netto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
17,5	509,5	18,3	9,3	9,0	673,7	125,0	80,4	44,6	6 462,2	2000	heinä
15,4	536,4	13,2	7,5	5,7	679,7	96,9	60,2	36,7	6 500,5		elo
10,4	551,0	31,1	14,4	16,7	697,5	122,4	81,1	41,3	6 543,6		syys
12,1	574,9	26,7	6,7	20,0	716,4	129,1	83,7	45,4	6 589,2		loka
2,2	565,7	19,5	7,3	12,1	727,9	111,9	72,8	39,1	6 626,8		marras
-3,0	538,0	20,4	7,8	12,7	739,4	107,2	94,9	12,3	6 640,7		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
4,9	541,9	17,4	10,2	7,2	734,4	153,5	143,6	10,0	6 729,4	2001	tammi
7,1	547,7	36,8	14,7	22,1	757,1	152,6	85,0	67,6	6 799,8		helmi
13,0	569,3	36,6	9,0	27,6	786,0	163,7	95,6	68,1	6 871,2		maalis
7,2	575,5	20,0	9,9	10,1	796,5	118,2	74,4	43,8	6 914,9		huhti
4,4	596,9	26,9	12,0	14,9	811,9	142,6	79,1	63,5	6 979,1		touko
2,0	596,0	32,8	9,7	23,2	835,9	148,0	68,5	79,5	7 057,9		kesä
2,8	589,3		heinä

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ¹⁾				Euromääräiset yhteensä ¹⁾					
Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut, netto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
18,7	565,6	23,8	27,6	-3,8	704,1	400,1	365,1	34,9	7 105,8	2000	heinä
13,3	593,0	21,2	18,1	3,1	707,5	365,9	329,4	36,5	7 144,4		elo
12,1	611,0	55,8	21,7	34,1	742,6	440,5	387,2	53,3	7 200,2		syys
17,0	642,6	36,3	27,5	8,7	750,3	476,9	434,9	42,0	7 241,9		loka
8,3	640,0	34,4	15,3	19,2	768,8	410,6	370,9	39,7	7 280,4		marras
-0,8	613,3	39,3	13,9	25,4	793,0	355,7	365,5	-9,8	7 273,0		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2,1	613,9	28,8	37,5	-8,7	772,0	523,5	497,1	26,4	7 383,0	2001	tammi
10,6	625,0	47,9	26,2	21,7	794,4	547,7	470,1	77,6	7 463,0		helmi
14,4	649,5	62,0	14,4	47,6	843,3	621,7	518,8	103,0	7 571,7		maalis
5,8	655,4	26,8	35,9	-9,1	834,6	549,3	513,2	36,1	7 607,5		huhti
5,1	680,7	38,2	23,9	14,3	849,3	610,4	551,4	59,0	7 668,5		touko
1,4	680,1	57,8	18,6	39,2	889,3	561,0	473,0	88,1	7 754,3		kesä
5,4	675,1		heinä

Taulukko 3.6

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

Liikkeessä oleva määrä

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000											
heinä	613,3	264,7	4,6	77,3	263,7	2,9	30,4	12,9	8,1	7,9	
elo	616,1	263,7	4,3	79,4	266,4	2,3	27,8	11,8	7,0	7,8	
syys	611,4	256,4	4,1	81,1	267,1	2,8	45,2	15,1	11,9	16,7	
loka	618,8	259,7	4,5	86,3	265,6	2,7	33,9	13,0	9,5	10,2	
marras	612,7	254,4	4,6	86,9	263,9	3,0	40,9	15,4	12,4	12,4	
joulu	578,7	244,0	4,5	86,0	241,4	2,9	53,6	20,8	13,6	18,0	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001											
tammi	615,9	257,1	5,0	89,4	261,5	2,9	37,7	15,0	10,8	11,2	
helmi	626,0	260,3	4,9	93,1	265,4	2,2	37,3	15,0	11,4	10,2	
maalis	643,3	265,0	5,1	94,5	276,5	2,2	57,3	20,8	17,5	18,0	
huhti	654,5	269,2	5,5	92,4	285,3	2,2	38,0	13,1	13,7	10,7	
touko	652,0	260,9	5,5	99,1	284,1	2,4	37,4	13,6	14,2	9,0	
kesä	642,9	261,6	5,2	97,2	276,9	2,0	53,4	19,2	19,7	13,7	
heinä	648,9	259,0	5,0	100,4	280,8	3,6	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000											
heinä	5 788,4	2 133,3	228,8	272,0	3 054,2	100,2	673,7	193,4	87,4	143,8	
elo	5 820,8	2 147,0	234,5	275,5	3 062,3	101,6	679,7	198,3	88,7	146,0	
syys	5 846,1	2 162,4	234,1	275,9	3 072,0	101,8	697,5	200,0	94,1	152,3	
loka	5 872,7	2 173,3	239,3	280,2	3 076,1	103,9	716,4	212,1	96,7	153,0	
marras	5 898,9	2 175,3	243,5	284,8	3 089,7	105,5	727,9	216,2	102,2	156,0	
joulu	5 901,3	2 175,6	255,6	287,7	3 075,8	106,5	739,4	219,6	102,2	160,6	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001											
tammi	5 995,0	2 199,8	253,2	284,6	3 150,3	107,1	734,4	220,9	104,5	162,2	
helmi	6 042,7	2 229,8	258,3	288,6	3 157,1	108,8	757,1	231,3	105,4	177,1	
maalis	6 085,2	2 240,9	265,8	299,2	3 168,7	110,5	786,0	243,7	108,2	184,5	
huhti	6 118,4	2 247,7	271,7	303,2	3 183,2	112,7	796,5	244,7	114,1	187,8	
touko	6 167,2	2 255,7	281,0	312,2	3 205,0	113,4	811,9	249,6	116,1	197,5	
kesä	6 222,1	2 270,7	287,7	319,1	3 231,2	113,4	835,9	259,1	117,2	203,1	
heinä	6 266,0	2 292,7	304,5	324,3	3 229,3	115,2	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000											
heinä	6 401,7	2 398,0	233,4	349,3	3 317,9	103,1	704,1	206,3	95,5	151,7	
elo	6 436,8	2 410,7	238,8	354,8	3 328,6	103,9	707,5	210,1	95,8	153,8	
syys	6 457,5	2 418,8	238,2	356,9	3 339,1	104,6	742,6	215,1	106,0	169,0	
loka	6 491,5	2 433,0	243,7	366,5	3 341,7	106,6	750,3	225,1	106,1	163,2	
marras	6 511,6	2 429,7	248,1	371,7	3 353,6	108,5	768,8	231,6	114,6	168,4	
joulu	6 480,0	2 419,6	260,1	373,7	3 317,2	109,4	793,0	240,4	115,8	178,5	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001											
tammi	6 610,9	2 456,9	258,2	374,0	3 411,8	110,0	772,0	235,9	115,3	173,4	
helmi	6 668,6	2 490,1	263,3	381,7	3 422,5	111,0	794,4	246,3	116,7	187,3	
maalis	6 728,5	2 506,0	270,9	393,7	3 445,2	112,7	843,3	264,5	125,7	202,5	
huhti	6 772,9	2 516,9	277,1	395,6	3 468,4	114,9	834,6	257,8	127,8	198,4	
touko	6 819,2	2 516,6	286,5	411,3	3 489,2	115,7	849,3	263,2	130,3	206,5	
kesä	6 865,0	2 532,3	292,9	416,3	3 508,1	115,4	889,3	278,2	136,9	216,8	
heinä	6 914,9	2 551,8	309,5	424,7	3 510,1	118,8	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,2	0,4	1,0	643,7	277,6	12,7	85,1	263,9	3,3	1,0	2000 heinä	
0,2	0,5	0,6	643,9	275,5	11,4	87,1	266,5	2,8	0,6	elo	
0,2	0,5	0,8	656,6	271,5	16,0	97,8	267,3	3,2	0,8	syys	
0,2	0,4	0,6	652,7	272,7	13,9	96,5	265,9	3,1	0,6	loka	
0,2	0,2	0,3	653,6	269,8	17,0	99,2	264,1	3,2	0,3	marras	
0,1	0,4	0,8	632,3	264,7	18,0	103,9	241,5	3,3	0,8	joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
0,1	0,3	0,2	653,6	272,2	15,8	100,6	261,6	3,2	0,2	2001 tammi	
0,1	0,4	0,1	663,2	275,3	16,3	103,3	265,5	2,6	0,1	helmi	
0,2	0,3	0,4	700,5	285,8	22,6	112,4	276,7	2,5	0,4	maalis	
0,1	0,3	0,1	692,6	282,3	19,2	103,1	285,3	2,5	0,1	huhti	
0,1	0,4	0,1	689,4	274,5	19,8	108,0	284,2	2,8	0,1	touko	
0,2	0,4	0,2	696,3	280,8	24,9	110,9	277,1	2,4	0,2	kesä	
.	heinä	

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
100,3	29,9	118,8	6 462,2	2 326,7	316,2	415,8	3 154,5	130,1	118,8	2000 heinä	
99,9	28,9	117,9	6 500,5	2 345,3	323,2	421,5	3 162,2	130,4	117,9	elo	
100,5	33,4	117,3	6 543,6	2 362,3	328,2	428,1	3 172,4	135,2	117,3	syys	
101,1	34,0	119,5	6 589,2	2 385,4	335,9	433,2	3 177,2	138,0	119,5	loka	
101,5	33,7	118,3	6 626,8	2 391,5	345,7	440,9	3 191,2	139,3	118,3	marras	
101,1	38,8	117,2	6 640,7	2 395,2	357,8	448,3	3 176,9	145,3	117,2	joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
89,3	36,5	121,1	6 729,4	2 420,7	357,7	446,8	3 239,6	143,6	121,1	2001 tammi	
87,2	37,2	118,9	6 799,8	2 461,1	363,7	465,7	3 244,3	146,0	118,9	helmi	
89,7	42,5	117,5	6 871,2	2 484,6	374,0	483,7	3 258,4	153,0	117,5	maalis	
90,6	42,4	117,0	6 914,9	2 492,3	385,8	491,0	3 273,7	155,1	117,0	huhti	
91,5	41,4	115,8	6 979,1	2 505,3	397,1	509,7	3 296,6	154,7	115,8	touko	
93,5	47,8	115,2	7 057,9	2 529,7	404,9	522,3	3 324,7	161,2	115,2	kesä	
.	heinä	

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
100,5	30,3	119,8	7 105,8	2 604,3	328,9	501,0	3 418,4	133,4	119,8	2000 heinä	
100,1	29,4	118,5	7 144,4	2 620,8	334,6	508,6	3 428,7	133,2	118,5	elo	
100,7	33,8	118,1	7 200,2	2 633,8	344,2	525,9	3 439,8	138,4	118,1	syys	
101,4	34,5	120,1	7 241,9	2 658,0	349,8	529,7	3 443,1	141,1	120,1	loka	
101,7	34,0	118,6	7 280,4	2 661,3	362,6	540,1	3 455,3	142,5	118,6	marras	
101,2	39,2	118,0	7 273,0	2 660,0	375,8	552,2	3 418,4	148,6	118,0	joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
89,4	36,8	121,3	7 383,0	2 692,8	373,5	547,4	3 501,2	146,8	121,3	2001 tammi	
87,4	37,6	119,1	7 463,0	2 736,4	380,0	569,1	3 509,9	148,7	119,1	helmi	
89,9	42,8	117,9	7 571,7	2 770,5	396,6	596,1	3 535,1	155,5	117,9	maalis	
90,7	42,8	117,1	7 607,5	2 774,7	405,0	594,1	3 559,1	157,6	117,1	huhti	
91,6	41,7	115,9	7 668,5	2 779,8	416,8	617,7	3 580,8	157,5	115,9	touko	
93,7	48,2	115,4	7 754,3	2 810,5	429,8	633,2	3 601,8	163,6	115,4	kesä	
.	heinä	

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, netto

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000											
heinä	269,7	167,6	2,6	56,1	41,5	1,8	5,5	2,0	1,4	1,7	
elo	261,0	168,2	2,0	51,2	38,1	1,6	8,0	3,5	1,5	2,9	
syys	293,4	196,7	2,8	55,6	36,3	2,0	24,7	6,7	6,8	10,8	
loka	338,2	237,8	2,6	60,3	35,5	1,9	9,6	3,7	2,7	2,8	
marras	283,7	189,7	3,0	55,9	33,6	1,5	15,0	5,5	4,7	4,7	
joulu	229,7	162,1	2,1	45,9	18,0	1,6	18,8	7,1	2,9	8,1	
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001											
tammi	358,6	238,7	3,4	66,9	47,7	1,9	11,4	4,5	3,6	3,1	
helmi	384,1	275,9	2,2	63,1	41,4	1,5	11,1	4,3	3,4	3,2	
maalis	432,6	312,8	3,1	67,0	48,1	1,6	25,4	8,2	7,1	9,7	
huhti	424,3	301,7	3,2	69,4	48,5	1,4	6,8	1,9	2,4	2,4	
touko	456,6	341,6	2,8	71,1	39,2	1,9	11,2	5,0	4,0	2,0	
kesä	388,1	282,2	2,7	64,6	37,4	1,1	24,9	8,6	8,6	7,3	
heinä	369,6	244,7	2,3	75,2	44,9	2,6	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000											
heinä	106,6	44,9	15,8	8,8	35,0	2,1	18,3	4,3	2,2	9,2	
elo	83,7	38,1	8,3	4,0	31,5	1,8	13,2	8,1	1,7	3,2	
syys	91,3	40,8	5,0	3,6	40,8	1,0	31,1	8,1	5,9	9,8	
loka	102,4	43,3	7,6	5,7	43,3	2,5	26,7	14,4	3,3	3,0	
marras	92,4	33,6	8,6	8,1	39,0	3,0	19,5	7,0	5,7	4,3	
joulu	86,8	38,7	18,4	4,5	23,1	2,0	20,4	7,8	0,8	6,1	
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001											
tammi	136,1	56,4	4,0	0,8	72,1	2,8	17,4	5,6	3,3	3,9	
helmi	115,8	57,6	8,7	5,0	42,1	2,4	36,8	13,6	2,2	16,3	
maalis	127,1	45,2	11,3	14,4	53,3	2,8	36,6	14,4	4,0	8,7	
huhti	98,2	41,0	8,4	7,1	39,1	2,6	20,0	6,4	6,4	4,2	
touko	115,6	38,2	12,1	11,7	52,9	0,7	26,9	8,5	4,8	11,8	
kesä	115,2	44,5	10,1	10,5	49,6	0,5	32,8	13,2	2,5	7,9	
heinä	124,7	53,1	18,0	8,7	42,6	2,4	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000											
heinä	376,3	212,6	18,4	64,9	76,5	3,9	23,8	6,3	3,5	10,9	
elo	344,7	206,2	10,3	55,2	69,6	3,4	21,2	11,6	3,2	6,1	
syys	384,7	237,6	7,8	59,2	77,0	3,1	55,8	14,7	12,7	20,6	
loka	440,6	281,1	10,2	66,0	78,8	4,5	36,3	18,2	6,1	5,8	
marras	376,1	223,3	11,6	64,0	72,6	4,5	34,4	12,5	10,4	9,0	
joulu	316,5	200,8	20,5	50,4	41,1	3,7	39,3	14,9	3,7	14,2	
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001											
tammi	494,7	295,0	7,4	67,7	119,8	4,7	28,8	10,1	6,9	7,0	
helmi	499,9	333,5	10,9	68,1	83,5	3,9	47,9	17,9	5,6	19,5	
maalis	559,8	358,0	14,4	81,4	101,5	4,4	62,0	22,5	11,1	18,4	
huhti	522,5	342,7	11,7	76,5	87,6	4,0	26,8	8,2	8,8	6,6	
touko	572,3	379,8	15,0	82,7	92,1	2,6	38,2	13,5	8,8	13,9	
kesä	503,3	326,7	12,9	75,1	87,0	1,6	57,8	21,8	11,1	15,2	
heinä	494,4	297,8	20,3	83,9	87,5	4,9	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,0	0,1	0,2	275,1	169,7	3,9	57,9	41,5	1,9	0,2	2000	heinä
0,0	0,2	0,0	269,1	171,7	3,5	54,1	38,1	1,8	0,0		elo
0,1	0,1	0,2	318,1	203,4	9,6	66,4	36,4	2,1	0,2		syys
0,0	0,1	0,2	347,8	241,6	5,3	63,1	35,5	2,0	0,2		loka
0,1	0,0	0,0	298,7	195,2	7,7	60,6	33,6	1,5	0,0		marras
0,0	0,2	0,4	248,5	169,2	5,0	54,0	18,0	1,8	0,4		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
0,1	0,0	0,1	369,9	243,1	7,0	70,0	47,8	1,9	0,1	2001	tammi
0,0	0,1	0,0	395,1	280,2	5,6	66,2	41,4	1,6	0,0		helmi
0,1	0,1	0,3	458,0	321,0	10,2	76,7	48,2	1,7	0,3		maalis
0,0	0,1	0,0	431,1	303,6	5,7	71,8	48,5	1,5	0,0		huhti
0,1	0,1	0,0	467,9	346,6	6,8	73,1	39,3	2,1	0,0		touko
0,1	0,1	0,2	413,0	290,8	11,4	71,9	37,5	1,2	0,2		kesä
.		heinä
			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
1,5	0,3	1,0	125,0	49,2	17,9	18,0	36,5	2,4	1,0	2000	heinä
0,1	0,0	0,1	96,9	46,1	10,0	7,2	31,7	1,8	0,1		elo
1,8	5,4	0,3	122,4	48,9	10,9	13,4	42,5	6,4	0,3		syys
1,3	1,0	3,6	129,1	57,7	11,0	8,7	44,6	3,5	3,6		loka
1,7	0,1	0,6	111,9	40,6	14,3	12,4	40,8	3,1	0,6		marras
0,2	5,4	0,1	107,2	46,6	19,2	10,6	23,3	7,4	0,1		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
1,2	0,3	3,0	153,5	62,0	7,3	4,7	73,4	3,1	3,0	2001	tammi
2,7	1,7	0,2	152,6	71,3	10,9	21,3	44,8	4,0	0,2		helmi
3,1	5,3	1,1	163,7	59,6	15,3	23,1	56,5	8,1	1,1		maalis
1,3	0,5	1,2	118,2	47,3	14,8	11,3	40,4	3,1	1,2		huhti
1,7	0,0	0,1	142,6	46,7	17,0	23,5	54,6	0,8	0,1		touko
2,0	6,5	0,7	148,0	57,6	12,6	18,4	51,6	7,0	0,7		kesä
.		heinä
			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
1,5	0,4	1,2	400,1	218,8	21,9	75,8	78,1	4,3	1,2	2000	heinä
0,2	0,2	0,1	365,9	217,8	13,5	61,3	69,8	3,5	0,1		elo
1,9	5,5	0,5	440,5	252,3	20,5	79,8	78,9	8,5	0,5		syys
1,3	1,0	3,8	476,9	299,3	16,3	71,9	80,2	5,5	3,8		loka
1,8	0,1	0,6	410,6	235,8	22,1	73,0	74,4	4,6	0,6		marras
0,2	5,6	0,6	355,7	215,8	24,2	64,6	41,3	9,3	0,6		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
1,3	0,3	3,1	523,5	305,1	14,3	74,7	121,1	5,1	3,1	2001	tammi
2,8	1,8	0,2	547,7	351,5	16,5	87,5	86,3	5,7	0,2		helmi
3,2	5,3	1,5	621,7	380,5	25,5	99,8	104,7	9,7	1,5		maalis
1,3	0,6	1,2	549,3	350,9	20,5	83,2	88,9	4,6	1,2		huhti
1,7	0,2	0,1	610,4	393,3	23,8	96,6	93,8	2,8	0,1		touko
2,1	6,6	1,0	561,0	348,4	24,0	90,3	89,1	8,2	1,0		kesä
.		heinä

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, brutto

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000											
heinä	3,2	4,5	0,4	1,1	-3,5	0,7	-12,8	-6,1	-2,7	-3,9	
elo	2,4	-1,4	-0,3	2,1	2,6	-0,6	-2,6	-1,1	-1,1	-0,1	
syys	-5,3	-8,0	-0,3	1,7	0,7	0,4	17,4	3,3	4,9	8,9	
loka	7,9	3,8	0,4	5,2	-1,5	-0,1	-11,2	-2,2	-2,4	-6,5	
marras	-6,4	-5,6	0,1	0,6	-1,8	0,3	7,0	2,5	2,9	2,1	
joulu	-34,8	-11,1	-0,1	-1,1	-22,5	0,0	12,7	5,4	1,2	5,6	
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001											
tammi	32,4	13,1	0,6	3,4	14,9	0,5	-15,9	-5,7	-2,8	-6,8	
helmi	10,4	3,6	-0,1	3,6	3,9	-0,7	-0,4	0,0	0,6	-1,0	
maalis	14,9	2,7	0,2	1,0	11,1	-0,1	20,0	5,8	6,1	7,8	
huhti	11,5	4,4	0,4	-2,0	8,8	0,0	-19,2	-7,6	-3,8	-7,3	
touko	-3,8	-9,5	0,1	6,6	-1,1	0,2	-0,7	0,4	0,5	-1,7	
kesä	-7,5	2,2	-0,3	-1,7	-7,3	-0,4	16,0	5,6	5,5	4,7	
heinä	4,5	-4,0	-0,2	3,1	4,0	1,6	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000											
heinä	35,6	19,0	11,9	5,9	-2,4	1,2	9,0	0,3	1,1	6,8	
elo	31,0	12,6	5,4	3,5	8,1	1,4	5,7	4,7	1,3	2,1	
syys	24,5	11,4	2,8	0,4	9,7	0,3	16,7	1,4	5,2	5,9	
loka	25,4	9,5	5,4	4,4	4,1	2,1	20,0	12,7	2,6	0,9	
marras	26,9	2,8	4,3	4,6	13,6	1,6	12,1	4,6	5,5	3,3	
joulu	-0,4	-2,5	12,2	2,9	-13,9	1,0	12,7	3,8	0,0	4,8	
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001											
tammi	2,8	22,4	-2,4	-3,2	-14,8	0,8	7,2	1,1	2,4	2,9	
helmi	45,6	28,1	5,1	3,9	6,8	1,7	22,1	9,9	0,8	14,9	
maalis	40,5	9,5	7,0	10,6	11,7	1,8	27,6	11,9	2,7	7,1	
huhti	33,7	7,5	5,5	4,0	14,5	2,2	10,1	0,8	5,9	3,2	
touko	48,5	7,8	9,3	8,9	21,9	0,6	14,9	4,7	1,9	9,5	
kesä	56,4	16,5	6,7	7,0	26,2	0,0	23,2	9,1	1,0	5,5	
heinä	43,6	22,0	16,8	5,2	-2,2	1,9	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000											
heinä	38,8	23,5	12,3	7,0	-5,9	1,9	-3,8	-5,8	-1,5	2,9	
elo	33,4	11,2	5,2	5,6	10,8	0,7	3,1	3,6	0,2	2,0	
syys	19,2	3,4	2,6	2,1	10,4	0,7	34,1	4,8	10,1	14,9	
loka	33,3	13,3	5,7	9,6	2,6	2,0	8,7	10,5	0,2	-5,6	
marras	20,5	-2,8	4,4	5,2	11,9	1,9	19,2	7,0	8,4	5,4	
joulu	-35,2	-13,6	12,0	1,9	-36,4	0,9	25,4	9,2	1,2	10,4	
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001											
tammi	35,1	35,4	-1,8	0,2	0,1	1,2	-8,7	-4,6	-0,4	-3,9	
helmi	55,9	31,7	5,0	7,4	10,7	1,0	21,7	9,9	1,4	13,9	
maalis	55,4	12,2	7,1	11,6	22,8	1,7	47,6	17,7	8,8	14,8	
huhti	45,2	11,9	5,9	2,1	23,2	2,2	-9,1	-6,8	2,1	-4,2	
touko	44,8	-1,7	9,3	15,5	20,7	0,9	14,3	5,2	2,4	7,9	
kesä	48,9	18,7	6,4	5,2	18,9	-0,4	39,2	14,7	6,5	10,2	
heinä	48,0	18,0	16,6	8,3	1,7	3,5	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,0	0,1	-0,2	-9,6	-1,5	-2,3	-2,8	-3,5	0,8	-0,2	2000	
0,0	0,1	-0,4	-0,2	-2,5	-1,3	2,0	2,6	-0,5	-0,4	heinä	
0,0	0,0	0,2	12,0	-4,6	4,6	10,6	0,8	0,4	0,2	elo	
0,0	0,0	-0,2	-3,4	1,7	-2,1	-1,3	-1,5	-0,1	-0,2	syys	
0,0	-0,2	-0,3	0,6	-3,2	3,1	2,7	-1,8	0,1	-0,3	loka	
-0,1	0,2	0,4	-22,1	-5,8	1,1	4,5	-22,6	0,1	0,4	marras	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
0,0	-0,1	-0,6	16,4	7,3	-2,2	-3,4	14,9	0,3	-0,6	2001	
0,0	0,1	-0,1	10,0	3,6	0,5	2,6	3,9	-0,5	-0,1	tammi	
0,1	-0,1	0,3	34,9	8,5	6,3	8,8	11,2	-0,1	0,3	helmi	
-0,1	0,0	-0,3	-7,7	-3,3	-3,4	-9,3	8,6	0,0	-0,3	maalis	
0,0	0,1	0,0	-4,4	-9,1	0,6	4,9	-1,1	0,3	0,0	huhti	
0,1	0,0	0,1	8,5	7,8	5,2	3,0	-7,2	-0,4	0,1	touko	
.	kesä	
.	heinä	
			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
1,2	0,2	-0,5	44,6	19,2	13,1	12,7	-1,3	1,4	-0,5	2000	
-0,4	-1,0	-1,0	36,7	17,3	6,7	5,6	7,7	0,4	-1,0	heinä	
0,5	4,3	-0,6	41,3	12,8	8,0	6,3	10,2	4,6	-0,6	elo	
0,7	0,7	2,4	45,4	22,1	8,0	5,3	4,8	2,8	2,4	syys	
0,4	-0,3	-1,2	39,1	7,4	9,8	7,9	14,0	1,3	-1,2	loka	
-0,4	5,4	-1,0	12,3	1,4	12,2	7,8	-14,3	6,3	-1,0	marras	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
-0,5	0,0	1,3	10,0	23,5	0,0	-0,3	-15,3	0,8	1,3	2001	
-2,1	0,7	-2,2	67,6	38,1	5,9	18,7	4,7	2,4	-2,2	tammi	
2,4	5,0	-1,5	68,1	21,4	9,7	17,7	14,1	6,8	-1,5	helmi	
0,8	0,0	-0,6	43,8	8,3	11,4	7,2	15,3	2,1	-0,6	maalis	
1,0	-1,1	-1,1	63,5	12,5	11,2	18,5	22,8	-0,4	-1,1	huhti	
1,9	6,3	-0,6	79,5	25,6	7,7	12,4	28,1	6,3	-0,6	touko	
.	kesä	
.	heinä	
			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
1,2	0,2	-0,8	34,9	17,7	10,8	9,9	-4,8	2,1	-0,8	2000	
-0,4	-0,9	-1,4	36,5	14,8	5,4	7,6	10,4	-0,2	-1,4	heinä	
0,5	4,3	-0,4	53,3	8,2	12,6	16,9	11,0	5,0	-0,4	elo	
0,7	0,7	2,3	42,0	23,8	5,9	4,0	3,3	2,7	2,3	syys	
0,3	-0,5	-1,5	39,7	4,2	12,8	10,5	12,2	1,4	-1,5	loka	
-0,5	5,5	-0,6	-9,8	-4,4	13,3	12,3	-36,9	6,5	-0,6	marras	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
-0,5	-0,1	0,7	26,4	30,8	-2,2	-3,7	-0,4	1,2	0,7	2001	
-2,1	0,8	-2,2	77,6	41,6	6,4	21,3	8,7	1,9	-2,2	tammi	
2,5	4,9	-1,1	103,0	29,8	16,0	26,4	25,2	6,6	-1,1	helmi	
0,7	-0,1	-0,9	36,1	5,0	8,0	-2,1	24,0	2,1	-0,9	maalis	
1,0	-1,0	-1,1	59,0	3,5	11,8	23,4	21,7	-0,2	-1,1	huhti	
2,0	6,3	-0,5	88,1	33,4	12,9	15,4	20,9	5,9	-0,5	touko	
.	kesä	
.	heinä	

4 YKHI ja euroalueen muut hinnat

Taulukko 4.1

Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi¹⁾

(kausivaihtelusta puhdistamaton, vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Kokonaisindeksi ja tavarat ja palvelut

	Kokonaisindeksi		Tavarat		Palvelut		Kokonaisindeksi (kp.)		Tavarat (kp.)	Palvelut (kp.)
	Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100	Prosentti- muutos edellisestä ajanjaksosta	Indeksi 1996 = 100	Indeksi 1996 = 100
Paino kokonais- indeksissä (%) ²⁾	100,0	100,0	61,9	61,9	38,1	38,1	100,0	100,0	61,9	38,1
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1998	102,7	1,1	101,8	0,7	104,4	1,9	-	-	-	-
1999	103,8	1,1	102,7	0,9	106,0	1,5	-	-	-	-
2000	106,3	2,3	105,4	2,7	107,8	1,7	-	-	-	-
2000 II	105,9	2,1	105,1	2,3	107,4	1,7	105,7	0,6	104,8	107,5
2000 III	106,6	2,5	105,7	2,9	108,5	1,8	106,6	0,8	105,8	108,0
2000 IV	107,2	2,7	106,7	3,2	108,2	1,8	107,3	0,7	106,8	108,5
2000 syys	107,0	2,8	106,4	3,3	108,2	1,8	107,0	0,6	106,5	108,2
2000 loka	107,0	2,7	106,5	3,2	108,1	1,9	107,1	0,1	106,6	108,4
2000 marras	107,3	2,9	106,8	3,4	108,2	1,8	107,4	0,3	106,9	108,6
2000 joulou	107,4	2,6	106,8	3,0	108,5	1,8	107,4	0,0	106,8	108,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	107,8	2,5	107,1	2,7	109,3	2,2	107,9	0,5	107,1	109,4
2001 II	109,2	3,1	108,8	3,5	110,1	2,5	109,1	1,1	108,5	110,2
2001 tammi	107,3	2,4	106,5	2,6	109,0	2,2	107,6	0,1	106,7	109,3
2001 helmi	107,9	2,6	107,1	2,8	109,5	2,2	107,9	0,3	107,1	109,3
2001 maalisk	108,3	2,6	107,7	2,8	109,5	2,2	108,1	0,3	107,5	109,5
2001 huhti	108,8	2,9	108,3	3,4	109,9	2,4	108,7	0,5	108,0	110,2
2001 touko	109,4	3,4	109,1	3,8	110,0	2,5	109,2	0,4	108,8	110,2
2001 kesä	109,5	3,0	109,1	3,4	110,4	2,5	109,3	0,1	108,9	110,4
2001 heinä	109,4	2,8	108,4	3,0	111,3	2,5	109,2	-0,1	108,5	110,6
2001 eloku	109,4	2,7	108,3	2,8	111,4	2,5	109,3	0,1	108,6	110,8

2. Tavaroiden ja palveluiden jakauma

	Tavarat						Palvelut				
	Elintarvikkeet ³⁾			Teollisuustuotteet			Asuminen	Liikenne	Viestintä	Kulttuuri ja vapaa- aika	Muut
	Kokonais- indeksi	Jalostetut elin- tarvikkeet ³⁾	Jalosta- mattomat elin- tarvikkeet	Kokonais- indeksi	Muut teollisuus- tuotteet kuin energia	Energia					
Paino kokonais- indeksissä (%) ²⁾	20,3	12,3	8,0	41,6	32,1	9,5	10,0	6,2	2,4	13,9	5,6
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1998	1,6	1,4	2,0	0,1	0,9	-2,6	2,3	1,7	-1,0	2,2	1,8
1999	0,6	0,9	0,0	1,0	0,6	2,4	1,8	2,1	-4,4	2,0	1,8
2000	1,4	1,1	1,7	3,4	0,7	13,3	1,6	2,6	-4,2	2,3	2,4
2000 II	0,9	1,0	0,7	3,1	0,6	12,3	1,5	2,5	-4,8	2,5	2,5
2000 III	1,9	1,2	3,0	3,4	0,6	13,7	1,6	2,6	-4,2	2,5	2,5
2000 IV	2,2	1,3	3,5	3,7	1,0	13,7	1,8	2,8	-4,6	2,4	2,1
2000 syys	2,1	1,3	3,3	4,0	0,8	15,6	1,6	2,7	-4,3	2,5	2,3
2000 loka	2,0	1,2	3,2	3,9	1,0	14,6	1,8	2,7	-4,9	2,5	2,2
2000 marras	2,2	1,4	3,5	4,1	1,0	15,2	1,8	2,8	-4,4	2,4	2,0
2000 joulou	2,4	1,4	3,9	3,3	1,1	11,3	1,8	2,9	-4,5	2,2	2,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 I	3,2	1,9	5,3	2,5	1,2	7,2	1,9	3,2	-4,2	3,1	2,5
2001 II	5,0	2,8	8,5	2,8	1,5	7,3	1,8	3,6	-2,8	3,3	2,7
2001 tammi	2,7	1,6	4,5	2,6	1,1	7,8	1,9	3,3	-4,5	3,0	2,4
2001 helmi	3,1	2,0	4,7	2,7	1,1	8,2	1,9	3,2	-4,2	3,1	2,5
2001 maalisk	3,9	2,2	6,7	2,3	1,3	5,6	1,8	3,1	-4,0	3,1	2,5
2001 huhti	4,4	2,5	7,3	2,9	1,5	7,8	1,8	3,6	-2,8	3,1	2,6
2001 touko	5,3	2,8	9,2	3,1	1,6	8,6	1,8	3,6	-2,8	3,5	2,6
2001 kesä	5,4	3,0	9,0	2,4	1,6	5,5	1,8	3,5	-2,7	3,4	2,8
2001 heinä	5,4	3,3	8,7	1,8	1,5	2,9	1,8	3,8	-2,4	3,2	2,8
2001 eloku	5,1	3,4	7,7	1,6	1,5	2,1	1,8	3,7	-2,7	3,3	2,8

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Kattavuutta on laajennettu sekä tammikuusta 2000 että tammikuusta 2001 alkaen. Muutos vaikuttaa vuotuisiin prosenttimuutoksiin vuosina 2000 ja 2001, erityisesti erässä palvelut (muut). Muutosta on selitetty lyhyesti tilastosivujen Yleistä-osassa.

2) Viittaa ajanjaksoon 2001.

3) Sisältää alkoholijuomat ja tupakkatuotteet.

Taulukko 4.2

Muut hinnat ja kustannukset

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Teollisuuden tuottajahinnat ja raaka-aineiden hinnat

1	Teollisuuden tuottajahinnat										Raken- taminen ⁴⁾	Tehdas- teollisuus	Raaka-aineiden maailmanmarkkina- hinnat ¹⁾		Öljyn hinta ²⁾ (euroa/ barreli)
	Teollisuus ilman rakentamista ³⁾												Energia	Kokonais- indeksi ilman energiaa ¹⁾	
	Kokonaisindeksi		Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita				Kulutustavarat		Ei- kestävät						
	1995 = 100		Kokonais- indeksi	Väli- tuotteet	Pääoma- hyödyk- keet	Kokonais- indeksi	Kestävät								
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14			
1996	100,3	0,3	0,3	-1,8	1,3	1,7	2,0	1,7	0,7	1,4	0,9	6,5	-6,9	16,0	
1997	101,4	1,1	0,6	0,2	0,3	1,1	0,6	1,2	3,0	1,2	0,8	10,0	12,9	17,0	
1998	100,6	-0,8	0,2	-0,4	0,6	0,5	0,7	0,5	-5,1	0,3	-0,6	-21,2	-12,5	12,0	
1999	100,2	-0,4	-0,6	-1,5	0,2	-0,1	0,7	-0,2	0,4	1,1	0,2	17,8	-3,1	17,1	
2000	105,6	5,4	2,5	5,0	0,6	1,4	1,4	1,4	18,4	2,3	5,2	51,7	18,1	31,0	
2000	III	106,4	5,9	2,9	5,8	0,7	1,5	1,5	1,6	19,0	2,0	5,5	46,7	18,0	33,7
	IV	107,9	6,1	3,0	5,2	0,8	2,2	1,7	2,3	19,6	3,0	5,4	37,7	16,4	34,5
2000	syys	107,3	6,3	2,9	5,8	0,7	1,7	1,6	1,7	21,1	-	5,9	50,3	21,4	37,2
	loka	108,0	6,6	2,9	5,5	0,7	1,9	1,6	1,9	22,7	-	6,0	56,6	23,1	36,8
	marras	108,2	6,4	3,0	5,3	0,8	2,2	1,7	2,3	21,0	-	5,6	45,6	18,2	37,7
	joulu	107,6	5,4	3,0	5,0	0,8	2,5	1,6	2,6	15,2	-	4,5	13,7	8,6	28,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	I	108,2	4,5	2,9	4,0	0,9	3,1	2,0	3,2	10,6	2,2	3,2	4,8	1,4	28,4
	II	108,8	3,7	2,3	1,9	1,0	3,4	2,2	3,6	8,9	1,8	2,6	5,2	-0,9	31,7
	III	-11,1	-9,4	29,0
2001	tammi	107,9	4,8	3,0	4,5	0,9	2,8	1,9	2,9	12,1	-	3,6	8,4	3,3	27,3
	helmi	108,2	4,6	2,9	4,0	0,9	3,0	2,0	3,2	11,0	-	3,3	6,5	1,7	29,9
	maalis	108,4	4,2	2,9	3,4	0,9	3,4	2,2	3,6	8,9	-	2,8	-0,2	-0,8	28,1
	huhti	108,7	4,2	2,6	2,5	1,0	3,5	2,2	3,7	10,7	-	3,0	11,1	-1,1	29,8
	touko	108,9	3,7	2,3	1,8	1,0	3,4	2,2	3,6	9,2	-	2,7	1,9	-4,0	32,7
	kesä	108,9	3,2	2,1	1,4	1,1	3,4	2,2	3,6	6,8	-	2,1	3,4	2,5	32,5
	heinä	108,3	2,1	1,8	0,7	1,1	3,1	2,1	3,3	2,8	-	1,3	-1,1	-1,0	29,4
	elo	108,2	1,7	1,6	0,2	1,2	3,1	2,1	3,2	1,4	-	0,9	-10,3	-10,1	28,7
	syys	-	.	-20,4	-16,7	28,8

2. Bruttokansantuotteen deflaattorit⁵⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettu)

	Kokonaiskysyntä		Kotimainen kysyntä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pää- oman brutto- muodostus	Vienti ⁶⁾	Tuonti ⁶⁾	
	1995 = 100								
	15	16							
1996	102,0	2,1	2,1	2,4	2,2	0,9	0,9	0,8	
1997	103,6	1,5	1,7	2,0	1,3	1,0	1,8	2,6	
1998	105,3	1,7	1,3	1,4	1,4	0,9	0,0	-1,4	
1999	106,4	1,1	1,2	1,1	1,7	0,9	-0,5	-0,1	
2000	107,8	1,3	2,5	2,2	1,9	2,5	4,7	8,2	
1999	I	106,1	1,4	0,7	0,8	1,3	0,5	-2,3	-4,2
	II	106,4	1,1	1,0	1,0	1,7	0,7	-1,5	-1,9
	III	106,5	1,0	1,3	1,1	1,9	1,0	-0,2	0,9
	IV	106,8	0,9	1,7	1,5	2,0	1,4	1,9	4,3
2000	I	107,3	1,1	2,4	2,1	2,0	2,1	3,8	7,9
	II	107,6	1,1	2,3	1,9	1,6	2,3	4,5	8,2
	III	108,1	1,4	2,6	2,4	1,9	2,5	5,0	8,4
	IV	108,4	1,5	2,7	2,5	1,9	2,8	5,1	8,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	I	109,7	1,9	2,4	2,3	1,9	2,5	3,3	4,6

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeissa 12 ja 13 (HWWA, Hamburg Institute of International Economics), sarakkeessa 14 (Thomson Financial Datastream) ja sarakkeissa 15–22 (EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin).

1) Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

2) Brent Blend (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen). Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

3) Teollisuuden koontiryhmien yhdenmukaistetun määritelmän mukainen erittely.

4) Asuinrakennukset; tiedot perustuvat yhdenmukaistamattomiin tilastoihin.

5) Vuoden 1998 loppuun asti tilastot perustuvat kansallisessa valuutassa laskettuihin kansallisiin tietoihin.

6) Viennin ja tuonin deflaattorit viittaavat hyödykkeisiin ja palveluihin, ja niihin sisältyy euroalueen sisäinen kauppa.

5 Euroalueen reaalityalous

Taulukko 5.1

Kansantalouden tilinpito¹⁾

Bruttokansantuote ja sen käyttö

1. Käyvin hinnoin

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihtelusta puhdistettu)

	BKT									
	Yhteensä	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾			
			Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Yhteensä	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1996	5 534,2	5 408,5	3 142,9	1 142,4	1 121,7	1,5	125,7	1 658,0	1 532,3	
1997	5 647,1	5 498,1	3 199,0	1 150,7	1 138,0	10,4	149,0	1 829,0	1 680,0	
1998	5 878,8	5 738,7	3 328,0	1 177,0	1 201,5	32,1	140,2	1 947,2	1 807,0	
1999	6 134,5	6 029,1	3 492,0	1 229,7	1 286,0	21,4	105,4	2 047,3	1 941,9	
2000	6 424,4	6 352,6	3 660,0	1 276,0	1 374,6	42,0	71,9	2 398,7	2 326,8	
2000 I	1 582,2	1 560,5	900,8	315,1	336,7	7,9	21,7	566,0	544,3	
II	1 598,9	1 582,3	911,9	317,6	341,8	11,0	16,6	585,8	569,2	
III	1 614,2	1 596,4	920,3	320,0	347,1	8,9	17,8	612,1	594,3	
IV	1 629,1	1 613,4	927,0	323,2	349,0	14,2	15,7	634,8	619,1	
				Euroalueen laajeneminen						
2001 I	1 682,3	1 656,3	960,7	331,6	358,6	5,4	26,0	641,9	615,9	
II	

2. Kiintein hinnoin

(miljardia ecua, vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)

	BKT									
	Yhteensä	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾			
			Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Yhteensä	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾
	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
1996	5 383,5	5 263,0	3 045,0	1 112,0	1 106,0	0,1	120,5	1 637,7	1 517,2	
1997	5 507,1	5 352,6	3 091,8	1 126,0	1 131,4	3,4	154,5	1 807,1	1 652,6	
1998	5 663,0	5 540,5	3 185,4	1 139,7	1 189,0	26,5	122,4	1 934,7	1 812,2	
1999	5 811,5	5 719,1	3 286,6	1 163,6	1 253,7	15,2	92,5	2 032,8	1 940,3	
2000	6 008,7	5 880,4	3 370,5	1 185,7	1 308,1	16,2	128,3	2 276,5	2 148,3	
2000 I	1 487,6	1 457,4	836,7	294,9	323,5	2,3	30,2	547,0	516,8	
II	1 499,1	1 470,0	843,2	296,0	326,2	4,7	29,0	560,1	531,1	
III	1 506,5	1 473,0	844,8	296,5	329,4	2,4	33,5	577,3	543,8	
IV	1 515,5	1 479,9	845,8	298,4	329,0	6,7	35,6	592,1	556,5	
				Euroalueen laajeneminen						
2001 I	1 550,1	1 509,2	871,5	303,9	335,8	-2,0	40,9	600,2	559,3	
II	1 550,9	1 514,1	876,7	304,3	333,1	0,0	36,7	592,9	556,2	

(vuotuinen prosenttimuutos)

1996	1,4	1,0	1,6	1,7	1,2	-	-	4,3	3,1	
1997	2,3	1,7	1,5	1,3	2,3	-	-	10,3	8,9	
1998	2,8	3,5	3,0	1,2	5,1	-	-	7,1	9,7	
1999	2,6	3,2	3,2	2,1	5,4	-	-	5,1	7,1	
2000	3,4	2,8	2,6	1,9	4,3	-	-	12,0	10,7	
2000 I	3,6	2,8	2,6	2,0	5,4	-	-	12,4	10,3	
II	3,9	3,5	3,3	2,2	4,8	-	-	12,0	11,2	
III	3,3	2,7	2,5	1,7	4,0	-	-	12,1	11,1	
IV	2,9	2,3	1,8	1,7	3,2	-	-	11,5	10,3	
				Euroalueen laajeneminen						
2001 I	2,4	1,6	1,9	1,8	1,8	-	-	8,6	6,5	
II	1,7	1,0	1,7	1,6	0,1	-	-	4,8	3,1	

Lähde: Eurostat.

1) Yleistä-osan alussa on lyhyt selostus käyvin hinnoin ilmaistuista tiedoista, jotka on esitetty ecuna vuoden 1998 loppuun asti.

2) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

3) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Käsitteet eivät ole täysin yhdenmukaisia taulukoiden 8 ja 9 vienti- ja tuontikäsitteiden kanssa.

Arvonlisäys toiminnoittain

3. Käyvin hinnoin

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihtelusta puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalveluiden väli-tuotekäyttö ¹⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalkkioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesi-huolto, mineraalien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus-, majoitus- ja ravitsemistoi-minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoimin-ta, kiinteistö- ja vuokrauspalve-lut, liike-elämän palvelut	Julkinen hal-linto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1996	5 172,4	139,7	1 207,0	300,7	1 059,5	1 333,2	1 132,4	200,6	562,4
1997	5 263,9	138,2	1 227,2	291,9	1 086,2	1 376,6	1 143,8	199,6	582,7
1998	5 463,0	138,0	1 274,6	295,0	1 135,7	1 441,2	1 178,4	200,0	615,8
1999	5 672,4	135,4	1 294,8	311,6	1 179,6	1 527,6	1 223,5	202,7	664,8
2000	5 944,5	137,0	1 372,1	326,5	1 231,1	1 614,0	1 263,8	211,6	691,5
2000 I	1 463,7	33,8	336,4	81,6	303,2	396,2	312,4	52,6	171,1
II	1 479,0	33,9	341,5	81,3	306,7	400,9	314,8	53,1	173,1
III	1 494,9	34,7	345,6	81,4	309,0	406,5	317,8	53,0	172,3
IV	1 507,0	34,6	348,6	82,3	312,2	410,4	318,9	52,9	175,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001 I	1 557,1	36,8	359,8	86,0	324,1	421,9	328,4	54,1	179,3
II

4. Kiintein hinnoin

(miljardia ecua, vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalveluiden väli-tuotekäyttö ¹⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalkkioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesi-huolto, mineraalien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus-, majoitus- ja ravitsemistoi-minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoimin-ta, kiinteistö- ja vuokrauspalve-lut, liike-elämän palvelut	Julkinen hal-linto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1996	5 040,3	139,5	1 178,0	295,5	1 039,6	1 288,2	1 099,4	200,2	543,4
1997	5 158,5	140,2	1 216,5	290,4	1 071,7	1 330,1	1 109,6	207,5	556,1
1998	5 305,3	142,5	1 253,2	292,0	1 110,6	1 382,0	1 125,0	213,8	571,5
1999	5 439,2	146,2	1 262,6	299,0	1 159,2	1 433,2	1 138,7	222,1	594,5
2000	5 634,0	146,1	1 321,9	304,6	1 207,3	1 496,9	1 157,2	231,5	606,2
2000 I	1 394,3	36,4	326,3	76,9	297,7	369,3	287,7	57,0	150,3
II	1 404,1	36,2	329,4	75,9	300,8	372,6	289,2	57,7	152,7
III	1 413,2	36,8	332,0	75,9	302,7	376,2	289,7	58,2	151,5
IV	1 422,4	36,7	334,2	75,9	306,1	378,8	290,7	58,6	151,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001 I	1 455,5	38,6	341,6	77,8	315,2	386,4	295,9	59,7	154,3
II	1 454,8	38,5	337,3	76,2	316,1	390,0	296,7	60,4	156,5

(vuotuinen prosentimuutos)

1996	1,4	5,5	-0,3	-1,8	0,9	3,6	1,7	2,5	1,4
1997	2,3	0,4	3,3	-1,7	3,1	3,2	0,9	3,7	2,3
1998	2,8	1,7	3,0	0,6	3,6	3,9	1,4	3,1	2,8
1999	2,5	2,6	0,8	2,4	4,4	3,7	1,2	3,9	4,0
2000	3,6	-0,1	4,7	1,9	4,1	4,4	1,6	4,2	2,0
2000 I	3,7	0,6	4,8	3,6	3,9	4,9	1,5	4,8	2,6
II	3,9	-0,5	5,0	2,4	4,6	4,6	1,9	5,1	4,2
III	3,5	0,3	4,6	1,0	3,9	4,4	1,6	3,7	1,6
IV	3,3	-0,7	4,4	0,5	4,1	3,9	1,5	3,5	-0,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001 I	2,6	0,2	3,5	-1,2	3,6	3,3	1,3	3,5	0,6
II	1,9	0,4	1,3	-2,1	2,8	3,3	1,0	3,5	0,4

Lähde: Eurostat.

1) Välillisten rahoituspalveluiden käyttö luokitellaan väliuotekäytöksi, jota ei ole jaoteltu toimialoittain.

Taulukko 5.2

Muita keskeisiä reaalitalouden tilastoja¹⁾

1. Teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Yhteensä	Teollisuus ilman rakentamista ²⁾									Rakentaminen	Tehdas-teollisuus
		Kokonaisindeksi		Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita					Energia			
		1995 = 100 (kp.)		Kokonais- indeksi	Väli- tuotteet	Pääoma- hyödyk- keet	Kulutustavarat					
							Kokonais- indeksi	Kestokulu- tustavarat	Ei-kesto- kulutus- tavarat			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1997	3,6	104,8	4,3	4,7	6,2	4,9	2,5	1,8	2,6	0,1	0,2	4,9
1998	3,5	109,3	4,3	4,4	3,6	7,5	2,8	5,0	2,3	1,1	0,3	4,8
1999	1,9	111,4	2,0	1,8	1,5	2,4	1,7	1,4	1,7	1,3	2,9	2,0
2000	5,0	117,5	5,4	5,7	5,8	8,5	2,3	5,8	1,5	1,7	2,2	5,8
2000 II	5,5	117,3	6,2	6,2	6,3	8,4	3,9	8,3	3,0	2,2	2,3	6,5
2000 III	5,2	118,5	5,9	6,1	5,9	9,5	2,6	5,2	2,0	2,5	1,0	6,3
2000 IV	4,4	119,6	5,0	5,4	5,2	8,7	2,1	4,2	1,7	-0,5	1,0	5,8
2000 loka	3,3	118,6	3,9	3,8	4,1	6,2	0,7	2,5	0,4	1,8	-0,4	4,3
2000 marras	3,6	119,5	4,4	4,6	4,6	7,7	1,2	1,9	1,1	-0,4	0,7	5,0
2000 joul	6,3	120,7	7,0	8,1	7,2	12,1	4,6	8,9	3,7	-2,7	3,2	8,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	3,1	119,4	4,2	4,3	2,8	8,0	2,9	2,8	2,9	-1,4	-2,1	5,0
2001 II	0,2	118,4	0,9	0,4	-0,5	1,8	0,4	-1,6	0,8	1,8	-3,6	0,7
2001 tammi	4,2	118,9	5,0	5,3	4,1	9,9	2,6	3,6	2,4	-1,1	-0,5	6,0
2001 helmi	3,5	119,9	4,7	4,7	3,0	8,4	3,3	1,8	3,6	-0,9	-0,9	5,4
2001 maal	1,7	119,3	3,0	3,1	1,5	6,0	2,7	3,0	2,7	-2,3	-4,6	3,7
2001 huhti	-0,1	118,3	0,8	0,3	-0,5	1,4	0,2	-1,8	0,6	0,7	-4,9	0,9
2001 touko	-0,6	117,9	0,0	-0,4	-1,4	1,1	-0,4	-3,4	0,2	3,0	-4,6	-0,4
2001 kesä	1,2	119,1	1,7	1,3	0,3	2,8	1,3	0,3	1,6	2,0	-1,4	1,6
2001 heinä	.	117,1	-1,5	-1,7	-2,6	-1,0	-1,0	-6,0	0,1	1,0	.	-1,7
2001 elo

2. Vähittäiskaupan myynti ja henkilöautojen rekisteröinnit

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Vähittäiskaupan myynti (kp.)									Uusien henkilöautojen rekisteröinnit	
	Käyvin hinnoin		Kiintein hinnoin							Tuhansia ³⁾ (kp.)	
	Yhteensä		Yhteensä		Elintarvikkeet, juomat ja tupakka	Muut kuin elintarvikkeet					
	1995 = 100		1995 = 100			18	Tekstiilit, vaatteet, jalkineet		Kotitalous- esineet		
					19		20				
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
1997	104,1	2,2	101,6	1,2	1,1	1,3	0,7	1,4	861	4,2	
1998	107,9	3,6	104,6	2,9	2,1	3,6	2,1	4,5	923	7,2	
1999	111,6	3,4	107,3	2,6	3,1	2,5	1,3	3,0	973	5,4	
2000	116,1	4,1	109,8	2,3	2,0	2,2	1,6	4,7	953	-2,2	
2000 II	115,9	4,9	110,0	3,3	2,9	3,2	1,8	5,3	972	0,9	
2000 III	116,7	4,3	110,1	2,2	1,4	2,2	3,0	3,9	932	-7,8	
2000 IV	118,0	3,7	110,5	1,6	1,3	1,4	0,5	3,5	926	-3,2	
2000 loka	117,9	3,9	110,4	1,6	1,2	1,2	0,8	2,8	912	-6,9	
2000 marras	118,2	3,4	110,4	1,4	1,1	1,5	0,0	4,4	929	-3,2	
2000 joul	117,9	3,7	110,6	1,8	1,6	1,6	0,7	3,5	936	1,7	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 I	119,6	4,6	111,2	2,3	1,9	2,5	2,4	1,2	950	-5,1	
2001 II	120,9	4,0	111,3	1,1	0,8	1,0	0,8	-0,6	1 012	1,8	
2001 tammi	119,7	5,4	111,4	2,8	2,6	3,3	4,9	3,2	943	-5,6	
2001 helmi	119,5	3,4	111,3	1,6	1,6	1,3	0,0	0,4	955	-6,2	
2001 maal	119,6	5,0	111,1	2,5	1,5	2,8	2,4	0,0	954	-3,7	
2001 huhti	120,5	3,9	111,5	1,3	1,2	1,2	1,2	-0,5	972	-1,8	
2001 touko	120,9	2,9	111,2	0,2	0,1	0,0	-0,1	-1,9	999	0,0	
2001 kesä	121,3	5,1	111,3	1,7	1,1	1,9	1,5	0,5	1 066	7,3	
2001 heinä	121,5	4,2	111,6	1,4	1,8	1,4	1,1	-2,0	930	-1,1	
2001 elo	964	-0,9	

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeissa 21–22 (EKP:n laskelmat perustuvat ACEA/A.A.A., European Automobile Manufacturers' Associationin tilastoihin).

1) Korjattu työpäivien määrällä.

2) Teollisuuden koontiryhmien yhdenmukaistetun määrittelyn mukainen erittely.

3) Kuukausikeskiarvoja.

Taulukko 5.3

Suhdannekselyt

(saldoprosenttia, kausivaihtelusta puhdistettu, ellei toisin mainita)

	Tehdasteollisuus				Rakentamisen luottamus- indikaattori	Vähittäiskaupan luottamus- indikaattori	Kuluttajien luottamus- indikaattori
	Luottamus- indikaattori	Tuotanto- odotukset	Tilaukanta	Kapasiteetin käyttöaste ¹⁾ (%)			
	1	2	3	4	5	6	7
1997	-4	11	-15	81,0	-33	-9	-13
1998	-1	11	-5	83,0	-19	-3	-5
1999	-7	7	-17	81,8	-7	-5	-4
2000	5	17	3	83,8	1	-1	1
2000 III	6	18	5	83,9	2	-2	1
2000 IV	5	18	4	84,7	0	-3	1
2000 syys	6	18	5	-	-1	-1	-2
2000 loka	6	19	5	-	2	-1	0
2000 marras	5	17	4	-	-1	-3	0
2000 joul	5	18	4	-	-2	-4	2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001 I	1	12	-1	84,4	-1	-2	1
2001 II	-5	5	-8	83,6	-3	-6	-2
2001 III	-10	2	-17	82,9	-7	-6	-8
2001 tammi	3	14	0	-	1	0	1
2001 helmi	1	12	0	-	-2	0	1
2001 maal	-1	9	-3	-	-2	-5	1
2001 huhti	-4	6	-6	-	-2	-4	0
2001 touko	-5	6	-9	-	-2	-7	-2
2001 kesä	-7	3	-10	-	-5	-7	-3
2001 heinä	-9	5	-16	-	-7	-4	-6
2001 elo	-10	2	-16	-	-8	-8	-8
2001 syys	-11	-1	-18	-	-5	-6	-9

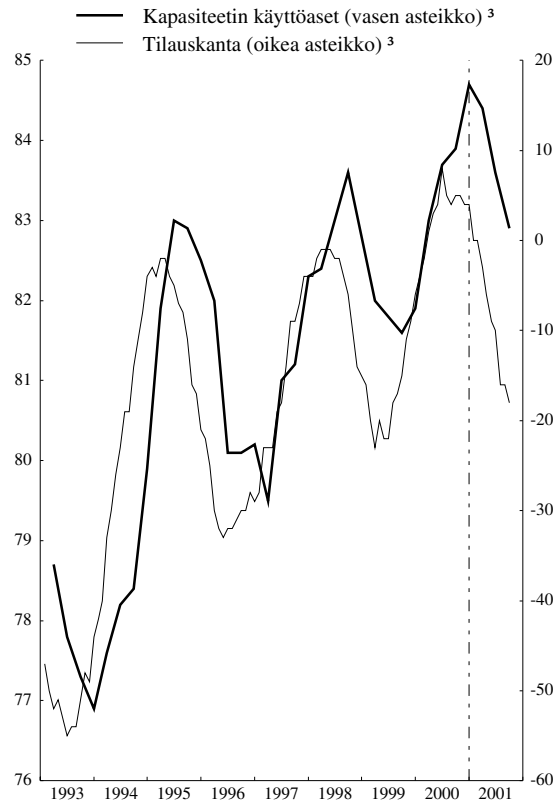
Kuluttajien ja teollisuuden luottamusindikaattorit

(saldoprosenttia, kuukausittain, kausivaihtelusta puhdistettu)

Kapasiteetin käyttöaste ja tilaukanta

(kapasiteetin käyttöaste, prosenttia, neljännesvuosittain; tilaukanta, saldoprosenttia, kuukausittain; kausivaihtelusta puhdistettu)

Lähde: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

1) Tiedot kapasiteetin käyttöasteesta kerätään tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Vuositiedot ovat neljännesvuosittaisen kyselyjen keskiarvoja.

2) Tiedot viittaavat 12 maata käsittävään euroalueeseen, mukaan lukien ajanjaksot vuotta 2001 edeltävältä ajalta.

3) Tehdasteollisuus.

Taulukko 5.4

Työmarkkinat

1. Työllisyys ja työttömyys koko kansantaloudessa¹⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Työllisyys						Työttömyys (kp.)			
	Yhteensä		Sosioekonomisen aseman mukaan		Toimialan mukaan		Yhteensä		Aikuisväestö ²⁾	Nuoriso ²⁾
	1995 = 100		Palkan-saajat	Yrittäjät	Teollisuus ilman rakentamista	Palvelut	Miljoonaa	Prosentteina työvoimasta	Prosentteina työvoimasta	Prosentteina työvoimasta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1996	100,6	0,6	0,5	0,4	-1,0	1,7	14 729	11,5	9,8	23,9
1997	101,4	0,8	0,9	0,1	-0,4	1,5	14 816	11,5	9,9	23,2
1998	103,1	1,6	1,8	0,4	1,2	2,2	14 064	10,8	9,4	21,2
1999	104,8	1,7	2,2	-0,4	0,0	2,6	12 965	9,9	8,6	19,1
2000	106,9	2,0	2,4	0,3	0,7	2,8	11 663	8,9	7,7	17,1
2000 II	106,8	2,1	2,5	0,0	0,7	2,9	11 784	8,9	7,8	17,3
III	107,2	2,0	2,3	0,4	0,9	2,8	11 484	8,7	7,6	16,8
IV	107,8	2,1	2,3	1,1	1,2	2,8	11 217	8,5	7,4	16,4
2000 elo	-	-	-	-	-	-	11 495	8,7	7,6	16,9
syys	-	-	-	-	-	-	11 383	8,6	7,5	16,7
loka	-	-	-	-	-	-	11 282	8,6	7,5	16,5
marras	-	-	-	-	-	-	11 214	8,5	7,4	16,4
joulu	-	-	-	-	-	-	11 156	8,5	7,4	16,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	108,2	2,0	2,2	0,8	1,3	2,4	11 497	8,4	7,3	16,5
II	11 400	8,4	7,3	16,5
2001 tammi	-	-	-	-	-	-	11 573	8,5	7,4	16,6
helmi	-	-	-	-	-	-	11 485	8,4	7,3	16,5
maalis	-	-	-	-	-	-	11 432	8,4	7,3	16,5
huhti	-	-	-	-	-	-	11 401	8,4	7,3	16,5
touko	-	-	-	-	-	-	11 405	8,4	7,3	16,5
kesä	-	-	-	-	-	-	11 392	8,4	7,3	16,5
heinä	-	-	-	-	-	-	11 367	8,3	7,3	16,4
elo	-	-	-	-	-	-	11 341	8,3	7,3	16,3

2. Työvoimakustannukset ja työn tuottavuus

(vuotuinen prosenttimuutos)

	Yksikkötyökustannukset koko kansantaloudessa ja aluerät (kp.)			Työvoimakustannusindeksit ³⁾					Palkat työntekijää kohden tehdasteollisuudessa	
	Yksikkötyö-kustannukset	Työvoima-kustannukset työntekijää kohden	Työn tuottavuus	Yhteensä	Alaerittäin		Toimialan mukaan			
					Palkat ja palkkiot	Työnantajan sosiaaliturva-maksut ja muut kustannukset	Teollisuus ilman rakentamista	Palvelut		
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1996	1,9	3,0	1,1	3,4	3,0	4,4	3,6	4,0	3,6	
1997	0,7	2,2	1,6	2,6	2,6	2,6	2,1	2,8	2,3	
1998	0,1	1,3	1,2	1,7	2,1	0,9	1,6	1,5	2,2	
1999	1,3	2,2	0,9	2,3	2,5	1,5	2,6	1,9	2,7	
2000	1,0	2,4	1,3	3,3	3,6	2,5	3,3	3,0	2,7	
1999 II	1,8	2,3	0,5	2,2	2,4	1,4	2,4	2,1	2,9	
III	1,2	2,1	0,9	2,5	2,7	1,7	2,8	2,2	2,9	
IV	0,3	2,1	1,8	2,8	3,0	1,9	3,0	1,9	2,5	
2000 I	0,4	2,4	2,1	3,2	3,5	2,6	3,5	3,2	3,0	
II	0,4	2,0	1,6	3,3	3,6	2,6	3,4	3,0	2,9	
III	1,2	2,3	1,0	3,4	3,7	2,5	3,3	2,9	2,5	
IV	1,7	2,1	0,4	3,3	3,6	2,2	3,0	3,0	2,3	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	2,0	2,2	0,2	3,0	3,4	1,7	2,8	2,8	3,2	
II	.	.	.	2,8	3,3	1,4	2,8	2,1	.	

Lähteet: Sarakkeet 1–6 ja 18 Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat, sarakkeet 7–10 sekä 14–17 Eurostat ja sarakkeet 11–13 ja 19 kansallisiin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

- 1) Työllisyystilastot perustuvat EKT 95:een. Kattavuuserojen vuoksi neljännesvuositilastot eivät täysin täsmää vuositilastojen kanssa. Työttömyys-tilastot ovat ILO:n suositusten mukaisia.
- 2) Aikuisväestö käsittää 25-vuotiaat ja sitä vanhemmat, nuoriso alle 25-vuotiaat; ilmaistu prosentteina ikäryhmän työvoimasta.
- 3) Työvoimakustannukset tuntia kohden koko kansantaloudessa, pl. maatalous, julkishallinto, koulutus ja terveydenhuolto. Kattavuuserojen vuoksi erien kokonaissummat eivät välttämättä täsmää.

6 Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus

Taulukko 6.1

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

Kantatiedot

1. Rahoitusvarat²⁾

		Käteinen ja talletukset									Lisätieto: Muiden kuin pankkien talletukset euroalueen ulkopuolella ³⁾
		Yhteensä	Käteinen	Ei-rahoitussektorin (pl. valtio) talletukset euroalueen rahalaitoksissa					Valtion talletukset euroalueen raha- laitoksissa	Talletukset muissa kuin raha- laitoksissa ⁴⁾	
				Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset	Repot			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1997	IV	4 685,2	320,5	4 072,2	1 158,1	1 466,3	1 322,5	125,3	153,9	138,7	215,8
1998	I	4 642,3	311,7	4 050,9	1 133,2	1 457,0	1 342,7	118,0	139,4	140,2	247,2
	II	4 699,0	315,4	4 100,3	1 204,9	1 452,7	1 341,9	100,8	147,4	135,8	239,7
	III	4 677,4	311,7	4 074,2	1 184,2	1 451,1	1 341,4	97,4	156,4	135,1	237,6
	IV	4 827,6	323,3	4 212,9	1 282,9	1 465,0	1 386,3	78,6	149,8	141,6	213,0
1999	I	4 677,3	317,7	4 077,8	1 239,1	1 466,3	1 306,5	66,0	133,4	148,4	243,9
	II	4 703,6	323,9	4 116,3	1 321,8	1 420,2	1 315,9	58,4	125,0	138,4	242,7
	III	4 715,2	327,3	4 115,1	1 324,5	1 418,6	1 313,3	58,7	133,3	139,4	238,6
	IV	4 861,6	349,9	4 217,6	1 370,5	1 460,7	1 323,4	63,0	142,0	152,1	229,7
2000	I	4 839,8	334,6	4 225,0	1 379,6	1 465,5	1 303,2	76,8	130,2	150,0	260,6
	II	4 896,6	341,2	4 259,4	1 409,6	1 488,5	1 282,5	78,9	146,0	150,1	247,2
	III	4 916,4	338,9	4 268,6	1 396,8	1 526,4	1 263,5	81,9	159,3	149,7	254,1
	IV	5 033,0	347,5	4 364,3	1 464,4	1 545,0	1 269,3	85,6	164,6	156,6	230,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	.	335,4	4 502,4	1 446,2	1 625,5	1 314,7	115,9	150,3	.	.
	II	.	332,2	4 585,7	1 524,1	1 619,7	1 321,0	120,8	164,6	.	.

		Muut arvopaperit kuin osakkeet			Osakkeet ⁵⁾				Vakuustekninen vastuuvulka		
		Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Noteer- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahastot	Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu
1997	IV	1 572,4	204,6	1 367,7	2 692,0	1 529,7	1 162,4	184,9	2 384,1	2 129,4	254,7
1998	I	1 589,7	196,4	1 393,3	3 204,5	1 881,1	1 323,4	186,5	2 463,8	2 199,6	264,2
	II	1 538,5	172,2	1 366,2	3 421,4	1 992,2	1 429,2	186,7	2 522,3	2 255,9	266,4
	III	1 532,6	161,2	1 371,3	3 130,2	1 686,9	1 443,3	187,9	2 567,8	2 298,7	269,1
	IV	1 524,1	157,6	1 366,5	3 446,3	1 924,1	1 522,2	172,8	2 631,5	2 362,4	269,1
1999	I	1 564,3	136,9	1 427,4	3 670,9	2 032,9	1 638,1	194,8	2 706,9	2 428,2	278,7
	II	1 504,6	130,4	1 374,2	3 917,0	2 176,1	1 741,0	211,4	2 774,8	2 494,1	280,7
	III	1 506,9	119,3	1 387,6	4 000,0	2 249,1	1 750,9	208,7	2 841,0	2 557,5	283,4
	IV	1 538,9	147,2	1 391,7	4 507,0	2 669,4	1 837,6	199,1	2 956,0	2 669,1	286,9
2000	I	1 533,6	146,0	1 387,6	4 810,0	2 873,1	1 936,9	208,4	3 042,7	2 742,2	300,5
	II	1 586,0	145,5	1 440,5	4 760,5	2 840,5	1 920,0	197,2	3 096,9	2 793,8	303,1
	III	1 645,6	162,2	1 483,4	4 898,8	2 964,8	1 934,0	201,6	3 148,8	2 842,3	306,4
	IV	1 702,7	177,2	1 525,5	5 051,8	3 123,3	1 928,5	203,7	3 215,4	2 906,5	308,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I
	II

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkluokitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuustekninen vastuuvulka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää euroalueen valtionhallinnon (S1311), muiden rahoituksen välittäjien (S123) ja vakuutuslaitosten sekä eläkerahastojen (S125) vastaanottamat talletukset.
- 5) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

Taulukko 6.1 (jatkoa)

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

Kantatiedot

2. Velat²⁾

		Lainat euroalueen rahalaitoksista ja muista rahoituslaitoksista velallissektoreittäin										Lisätieto: Muiden kuin pankkien lainat euro- alueen ulko- puolisista pankeista ³⁾	
		Yhteensä	Euroalueen raha- laitoksista	Julkisyhteisöt			Yritykset			Kotitaloudet ⁴⁾			
				Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset ⁵⁾	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset		Pitkä- aikaiset
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1997	IV	5 840,6	5 321,0	923,7	54,2	869,5	2 405,9	837,7	1 568,1	2 511,1	225,0	2 286,1	141,6
1998	I	5 896,5	5 360,2	907,3	35,5	871,8	2 449,7	853,7	1 596,0	2 539,5	224,0	2 315,4	146,9
	II	6 005,7	5 453,3	902,1	31,7	870,4	2 502,7	877,2	1 625,5	2 600,8	233,4	2 367,4	151,3
	III	6 079,9	5 523,9	903,2	33,2	870,1	2 526,7	864,3	1 662,4	2 650,0	233,9	2 416,2	147,4
	IV	6 223,5	5 660,2	911,2	35,9	875,3	2 598,2	902,1	1 696,1	2 714,1	240,3	2 473,8	150,8
1999	I	6 252,9	5 673,9	903,0	36,1	866,9	2 585,5	917,9	1 667,5	2 764,4	251,3	2 513,1	156,8
	II	6 421,6	5 814,2	900,5	38,7	861,7	2 683,4	960,0	1 723,4	2 837,7	255,3	2 582,4	183,3
	III	6 487,1	5 882,6	885,9	37,7	848,1	2 697,4	938,9	1 758,5	2 903,8	255,1	2 648,7	191,4
	IV	6 669,1	6 040,0	900,6	42,1	858,5	2 795,0	979,6	1 815,4	2 973,5	264,2	2 709,3	201,4
2000	I	6 811,5	6 155,5	890,4	41,1	849,3	2 894,2	1 039,0	1 855,2	3 026,8	265,5	2 761,3	221,1
	II	6 959,5	6 261,4	884,1	42,0	842,1	2 996,3	1 091,1	1 905,2	3 079,1	274,1	2 805,0	219,7
	III	7 100,9	6 378,0	863,5	39,9	823,6	3 105,1	1 146,9	1 958,2	3 132,3	275,9	2 856,4	252,2
	IV	7 273,0	6 500,4	880,2	42,0	838,2	3 203,9	1 161,2	2 042,6	3 189,0	281,6	2 907,3	257,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	.	6 671,9
	II	.	6 759,4

		Muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijoin							Yritysten liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet	Valtion talletus- velka	Yritysten vakuutus- tekninen eläkevastuu- velka
		Yhteensä	Julkisyhteisöt			Yritykset					
			Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset			
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
1997	IV	3 636,8	3 333,9	504,3	2 829,5	302,9	45,8	257,1	1 972,6	135,2	236,2
1998	I	3 754,0	3 434,4	491,3	2 943,1	319,6	55,7	263,9	2 428,8	136,3	239,1
	II	3 817,0	3 495,0	489,7	3 005,2	322,1	53,9	268,1	2 643,9	134,2	242,1
	III	3 909,0	3 576,1	491,4	3 084,7	332,9	55,5	277,4	2 275,2	133,8	245,1
	IV	3 915,0	3 581,5	462,8	3 118,6	333,5	54,9	278,5	2 590,3	140,3	248,2
1999	I	3 972,5	3 624,7	463,5	3 161,2	347,8	66,2	281,7	2 686,6	146,9	251,2
	II	3 956,4	3 601,3	452,9	3 148,4	355,1	67,2	287,9	2 929,4	136,6	254,3
	III	3 942,9	3 573,6	446,1	3 127,5	369,4	75,4	294,0	3 037,5	137,6	257,4
	IV	3 907,2	3 527,0	421,5	3 105,5	380,2	78,6	301,6	3 896,1	149,8	260,8
2000	I	3 959,4	3 573,1	417,9	3 155,2	386,4	80,7	305,7	4 319,8	147,6	263,6
	II	4 005,1	3 599,9	421,8	3 178,1	405,1	90,6	314,6	4 074,7	147,6	266,6
	III	4 043,2	3 618,0	416,7	3 201,3	425,2	97,5	327,7	3 975,6	147,2	269,0
	IV	4 082,4	3 634,5	401,4	3 233,1	447,9	103,1	344,7	3 791,3	153,7	271,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I
	II

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkaluokitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuutustekninen vastuvelka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- 5) Sisältää kaikki julkisyhteisöjen lainat euroalueen rahalaitoksista.

Rahoitustaloustoimet

1. Rahoitusvarat¹⁾

		Käteinen ja talletukset								Lisätieto: Muiden kuin pankkien talletukset euroalueen ulkopuolella ²⁾	
		Yhteensä	Käteinen	Ei-rahoitussektorin ³⁾ (pl. valtio) talletukset euroalueen rahalaitoksissa				Valtion talletukset euroalueen raha- laitoksissa	Talletukset muissa kuin raha- laitoksissa ⁴⁾		
				Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset				Repot
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1997	IV	130,4	9,4	111,5	73,9	5,1	37,6	-5,1	3,2	6,3	-13,3
1998	I	-45,8	-8,8	-24,1	-25,8	-11,1	20,1	-7,3	-14,5	1,6	29,0
	II	52,1	3,6	44,8	68,0	-5,9	-0,5	-16,7	8,0	-4,4	-4,9
	III	-14,6	-3,7	-19,2	-18,0	2,3	-0,3	-3,3	9,0	-0,7	4,0
	IV	149,8	11,6	138,3	98,0	14,4	44,8	-18,9	-6,6	6,5	-23,6
1999	I	-39,0	-5,2	-36,4	-19,2	-15,1	10,5	-12,7	-4,2	6,8	21,5
	II	22,4	6,2	34,5	81,3	-48,5	9,3	-7,6	-8,4	-9,9	-4,4
	III	13,4	3,4	0,7	3,6	-0,6	-2,6	0,3	8,3	1,0	-1,9
	IV	139,8	22,3	96,1	44,2	37,8	9,9	4,2	8,7	12,7	-14,1
2000	I	-27,8	-15,3	1,5	6,7	1,4	-20,4	13,7	-11,9	-2,1	25,4
	II	51,0	6,7	28,5	31,5	16,8	-21,8	2,1	15,8	0,0	-13,1
	III	7,4	-2,2	-3,2	-17,0	29,3	-18,5	2,9	13,3	-0,4	-2,0
	IV	128,8	8,6	108,0	71,3	26,9	6,0	3,8	5,3	6,9	-17,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	.	-19,8	12,2	-34,2	39,1	-6,1	13,4	-15,6	.	.
	II	.	-3,2	80,4	75,3	-5,8	6,1	4,8	14,3	.	.
		Muut arvopaperit kuin osakkeet			Osakkeet ⁵⁾				Vakuustekninen vastuuvulka		
		Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Noteer- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahastot	Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu
1997	IV	5,2	-7,7	12,8	64,1	47,3	16,7	-12,4	53,6	51,8	1,8
1998	I	-27,3	-8,4	-19,0	78,9	-20,2	99,1	7,1	66,9	54,6	12,4
	II	-71,1	-25,0	-46,1	114,6	21,3	93,3	-0,2	46,9	44,9	2,0
	III	-6,0	-11,0	5,0	115,1	29,3	85,8	0,8	43,2	40,6	2,6
	IV	-11,8	-1,6	-10,1	73,2	54,5	18,7	-16,2	50,2	48,2	1,9
1999	I	22,5	-12,9	35,4	109,3	8,0	101,3	0,0	70,5	58,1	12,5
	II	-35,3	-11,1	-24,1	147,5	59,2	88,4	16,5	54,3	51,7	2,7
	III	-5,2	-9,8	4,6	93,7	55,6	38,1	-2,5	56,6	53,4	3,2
	IV	52,0	24,4	27,6	-3,5	29,6	-33,1	-9,6	74,1	71,8	2,4
2000	I	-24,7	3,5	-28,2	-4,7	-39,1	34,4	5,0	83,9	71,0	12,9
	II	46,8	-0,6	47,4	93,4	80,3	13,1	-14,3	56,1	53,3	2,8
	III	68,9	17,2	51,7	156,3	144,2	12,0	1,1	55,3	52,0	3,3
	IV	7,5	7,3	0,3	267,1	200,0	67,1	-0,9	63,7	61,3	2,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I
	II

Lähde: EKP.

- 1) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkaluokitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuustekninen vastuuvulka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.
- 2) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 3) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 4) Sisältää euroalueen valtionhallinnon (S1311), muiden rahoituksen välittäjien (S123) ja vakuutuslaitosten sekä eläkerahastojen (S125) vastaanottamat talletukset.
- 5) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

Taulukko 6.1 (jatkoa)

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton)

Rahoitustaloustoimet

2. Velat²⁾

	Lainat euroalueen rahalaitoksista ja muista rahoituslaitoksista velallissectoreittain ³⁾											Lisätieto: Muiden kuin pankkien lainat euro- alueen ulko- puolisista pankeista ³⁾
	Yhteensä	Euroalueen raha- laitoksista	Julkisyhteisöt			Yritykset			Kotitaloudet ⁴⁾			
			Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset ⁵⁾	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1997 IV	154,6	146,2	21,1	4,4	16,7	67,4	27,7	39,7	66,2	6,6	59,5	-16,4
1998 I	68,0	43,9	-15,7	-18,5	2,8	55,8	27,1	28,6	28,0	-0,7	28,7	3,9
II	116,7	110,6	-5,5	-3,7	-1,9	54,4	22,1	32,3	67,8	9,4	58,4	6,4
III	78,3	81,0	2,6	1,4	1,2	25,7	-15,9	41,6	50,0	0,5	49,5	-0,4
IV	161,9	150,8	8,8	2,8	6,1	76,8	37,6	39,2	76,3	6,7	69,5	-2,1
1999 I	76,2	68,2	-6,9	0,1	-7,0	10,6	20,1	-9,5	72,5	8,9	63,6	1,0
II	164,4	138,9	-4,3	2,6	-6,9	93,9	40,1	53,8	74,7	3,9	70,9	23,6
III	70,7	71,2	-14,7	-1,0	-13,7	18,5	-17,3	35,7	67,0	-0,3	67,3	8,5
IV	171,8	151,9	15,0	4,3	10,7	88,3	38,2	50,1	68,5	8,9	59,6	-6,8
2000 I	139,0	108,4	-8,9	-0,9	-8,1	93,1	56,7	36,4	54,8	1,4	53,3	14,8
II	156,7	116,6	-6,9	0,8	-7,7	109,5	57,1	52,5	54,1	8,4	45,6	-0,9
III	122,9	93,4	-16,9	-2,1	-14,8	91,6	48,4	43,2	48,3	0,3	48,0	22,3
IV	187,1	140,0	17,0	2,1	14,9	110,9	18,9	92,0	59,2	6,0	53,2	11,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	.	77,5
II	.	83,9
	Muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijoin											
	Yhteensä	Julkisyhteisöt			Yritykset			Yritysten liikkeeseen- laskemat noteeratut osakkeet	Valtion talletus- velka	Yritysten vakuutus- tekninen eläkevastuu- velka		
		Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset					
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22			
1997 IV	-7,9	-3,7	-31,9	28,2	-4,2	-7,5	3,3	44,1	6,9	2,3		
1998 I	63,8	53,4	-11,4	64,9	10,4	9,6	0,9	11,3	1,1	2,4		
II	52,8	49,9	-1,3	51,2	2,9	-1,8	4,7	37,6	-2,1	2,4		
III	61,0	53,7	2,0	51,7	7,3	1,4	5,9	10,9	-0,4	2,4		
IV	-10,7	-16,2	-31,0	14,9	5,4	0,8	4,7	40,8	6,4	2,2		
1999 I	76,5	61,7	5,5	56,2	14,7	11,0	3,8	10,9	6,6	2,5		
II	42,2	33,0	-8,5	41,5	9,1	0,9	8,3	36,1	-10,3	2,5		
III	53,5	34,9	-8,4	43,4	18,5	8,1	10,4	34,4	1,0	2,5		
IV	-8,4	-15,3	-27,8	12,5	6,9	3,1	3,8	42,0	12,1	2,6		
2000 I	62,6	62,2	10,7	51,5	0,4	1,7	-1,3	22,3	-2,2	2,4		
II	43,9	24,1	-0,9	25,1	19,7	10,0	9,7	31,5	0,0	2,4		
III	51,9	25,6	-2,7	28,3	26,2	7,7	18,5	72,8	-0,4	2,4		
IV	2,9	-25,2	-27,0	1,8	28,1	5,6	22,4	51,9	6,4	2,4		
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I
II

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkaluokitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuutustekninen vastuuvelka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt.
- 5) Sisältää kaikki julkisyhteisöjen lainat euroalueen rahalaitoksista.

Taulukko 6.2

Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä, ellei toisin mainita)

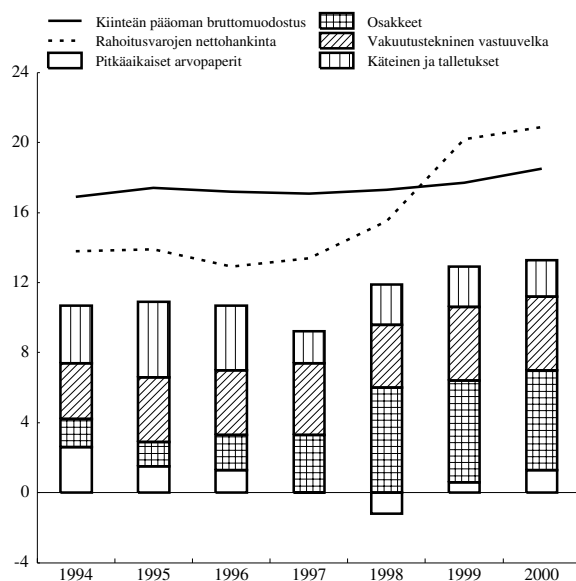
	Euroalueen säästäminen ja investoinnit ¹⁾			Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) rahoituksen käyttö ^{1), 2)}							
	Brutto-säästäminen	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Nettoluotonanto rahaliiton ulkopuolisille	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Yritykset (pl. rahoitussektori)	Rahoitusvarojen nettohankinta	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet	Pitkäaikaiset arvopaperit	Osakkeet	Vakuutustekninen vastuvelka
1993	20,2	20,3	0,5	16,8	10,6	13,0	5,5	0,4	0,9	0,5	3,0
1994	20,6	20,1	0,2	16,9	10,3	13,8	3,3	2,4	2,6	1,6	3,2
1995	21,9	20,6	0,5	17,4	10,8	13,9	4,3	1,8	1,5	1,4	3,7
1996	21,6	20,3	0,9	17,2	10,8	12,9	3,7	0,2	1,3	2,0	3,7
1997	22,1	20,1	1,5	17,1	10,7	13,4	1,8	-0,6	0,0	3,3	4,1
1998	22,0	20,3	0,9	17,3	11,0	15,5	2,3	-2,0	-1,2	6,0	3,6
1999	22,0	20,8	0,2	17,7	11,3	20,2	2,3	0,8	0,6	5,8	4,2
2000	22,0	21,3	-0,2	18,5	12,1	20,9	2,1	2,0	1,3	5,7	4,2

	Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) rahoitus ^{1), 2)}							Rahoituksen käyttö, netto ³⁾	Rahoituksen käyttö, % bruttoinvestoinneista ⁴⁾	Nettovelkaantuminen, % rahoituksesta ⁵⁾	
	Brutto-säästäminen	Kotitaloudet	Nettovelkaantuminen	Muut arvopaperit kuin osakkeet		Osakkeet	Lainat				
				Pitkäaikaiset arvopaperit	Pitkäaikaiset lainat						
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1993	20,8	12,8	7,7	1,2	1,4	1,4	3,7	4,5	5,3	43,6	27,0
1994	20,7	11,8	9,6	1,0	1,1	1,6	3,7	3,8	4,2	45,0	31,7
1995	21,8	12,1	7,4	-1,8	-1,7	1,4	4,8	3,6	6,5	44,4	25,3
1996	21,3	11,9	8,8	0,2	0,0	1,6	5,7	4,8	4,1	42,9	29,2
1997	20,6	11,4	9,5	0,1	0,1	1,3	5,9	4,7	3,9	43,9	31,6
1998	19,7	10,5	12,5	0,4	0,3	2,4	7,6	5,9	3,0	47,3	38,8
1999	18,6	9,8	17,6	0,8	0,4	3,2	9,7	7,6	2,6	53,3	48,6
2000	18,7	9,7	21,0	1,3	0,8	3,6	10,6	7,1	-0,1	53,0	52,9

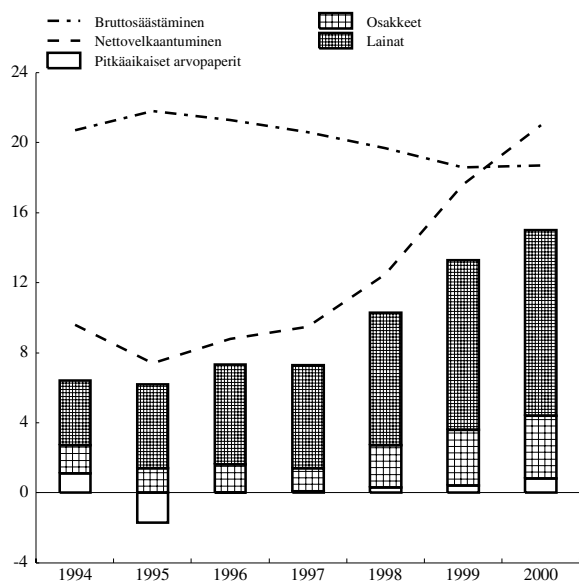
Yksityisen ei-rahoitussektorin investoinnit ja rahoitus^{1), 2)}

(prosenttia BKT:stä)

Investoinnit

Rahoitus

Lähde: EKP.

1) Keskeisiä investointien ja rahoituksen eriä.

2) Yksityinen ei-rahoitussektori sisältää yritykset, kotitaloudet ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

3) Sarakkeet 6–14.

4) Sarake 6: (sarakkeet 4+6).

5) Sarake 14: (sarakkeet 12+14).

7 Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa

Taulukko 7.1

Tulot, menot ja alijäämä / ylijäämä¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – tulot

	Yhteensä	Tulot									Pääoma-tulot	Pääoma-verot	Lisätieto: verot yhteensä ²⁾	
		Välitörmät verot	Kotitaloudet	Yritykset	Väliliset verot	EU:n toimielinten	Sosiaaliturvamaksut	Työntantaja	Vakuutettu	Myynnit				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1991	46,4	46,0	11,8	9,5	2,2	13,0	0,9	16,7	8,5	5,1	2,3	0,4	0,2	41,7
1992	47,4	46,7	11,9	9,8	2,0	13,0	0,9	17,1	8,6	5,2	2,4	0,7	0,6	42,5
1993	48,0	47,5	12,1	10,0	2,1	13,2	0,8	17,4	8,6	5,3	2,5	0,5	0,3	43,0
1994	47,5	47,1	11,6	9,5	2,0	13,5	0,8	17,5	8,5	5,4	2,5	0,4	0,2	42,7
1995	47,2	46,6	11,6	9,5	2,0	13,3	0,9	17,3	8,4	5,6	2,5	0,5	0,3	42,6
1996	48,0	47,5	12,0	9,6	2,3	13,4	0,8	17,6	8,7	5,6	2,5	0,5	0,3	43,3
1997	48,3	47,6	12,2	9,6	2,6	13,6	0,7	17,6	8,8	5,6	2,5	0,7	0,4	43,7
1998	47,7	47,2	12,4	9,9	2,5	14,1	0,7	16,5	8,5	4,9	2,5	0,5	0,3	43,3
1999	48,3	47,8	12,8	10,1	2,7	14,4	0,6	16,5	8,5	5,0	2,4	0,6	0,3	43,9
2000	47,9	47,4	13,0	10,1	2,7	14,2	0,6	16,3	8,5	4,9	2,4	0,5	0,3	43,8

2. Euroalue – menot

	Yhteensä	Menot							Pääoma-menot	Investoinnit	Pääoma-siirrot	EU:n toimielinten maksamat	Lisätieto: perusmenot ⁴⁾	
		Yhteensä	Palkan-saaja-korvaukset	Väli-tuote-käyttö	Korko-menot	Tulon-siirrot	Sosiaali-etuudet ja avustukset ³⁾	Tuki-palkkiot						EU:n toimielinten maksamat
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1991	51,1	46,3	11,2	5,0	5,3	24,9	21,0	2,4	0,6	4,8	3,2	1,6	0,0	45,8
1992	52,2	47,5	11,4	5,0	5,6	25,5	21,9	2,3	0,5	4,7	3,2	1,5	0,0	46,6
1993	53,6	49,1	11,6	5,2	5,8	26,5	22,8	2,4	0,6	4,6	3,1	1,6	0,1	47,8
1994	52,6	48,3	11,3	5,0	5,5	26,5	22,9	2,3	0,5	4,4	2,9	1,5	0,1	47,1
1995	52,2	47,7	11,2	4,8	5,7	26,1	22,8	2,2	0,6	4,5	2,7	1,8	0,1	46,5
1996	52,2	48,3	11,2	4,8	5,7	26,6	23,2	2,2	0,6	4,0	2,6	1,4	0,0	46,6
1997	50,8	47,1	11,0	4,7	5,1	26,2	23,1	2,1	0,5	3,7	2,4	1,3	0,1	45,7
1998	49,9	46,0	10,7	4,7	4,7	25,9	22,7	2,0	0,5	3,9	2,4	1,5	0,1	45,2
1999	49,6	45,5	10,7	4,7	4,2	25,9	22,6	2,0	0,5	4,1	2,5	1,6	0,1	45,4
2000	48,7	44,7	10,5	4,7	4,0	25,5	22,2	1,9	0,5	3,9	2,5	1,4	0,1	43,6

3. Euroalue – alijäämä / ylijäämä, perusalijäämä / -ylijäämä ja julkinen kulutus

	Alijäämä (-) / ylijäämä (+)					Perus alijäämä (-) / ylijäämä (+)	Julkinen kulutus ⁵⁾							Yksilölliset kulutusmenot
	Yhteensä	Valtio	Osa-valtio-hallinto	Paikal-lis-hallinto	Sosiaali-turva-rahastot		Yhteensä	Palkan-saaja-korvaukset	Väli-tuote-käyttö	Luon-toismuo-toiset tulon-siirrot	Kiinteän pääoman kuluminen	Myynnit (miinus)	Kollektiiviset kulutusmenot	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1991	-4,7	-4,6	-0,3	-0,2	0,3	0,6	20,4	11,2	5,0	4,8	1,8	-2,3	8,6	11,7
1992	-4,8	-4,2	-0,3	-0,2	0,0	0,8	20,7	11,4	5,0	4,9	1,8	-2,4	8,7	12,0
1993	-5,7	-5,0	-0,4	-0,2	-0,1	0,2	21,1	11,6	5,2	5,0	1,9	-2,5	8,9	12,2
1994	-5,1	-4,4	-0,5	-0,2	0,0	0,4	20,8	11,3	5,0	5,1	1,8	-2,5	8,6	12,1
1995	-5,0	-4,2	-0,5	-0,1	-0,3	0,7	20,5	11,2	4,8	5,1	1,8	-2,5	8,5	12,0
1996	-4,3	-3,6	-0,4	-0,1	-0,2	1,4	20,6	11,2	4,8	5,2	1,8	-2,5	8,5	12,1
1997	-2,6	-2,3	-0,4	0,1	0,0	2,5	20,3	11,0	4,7	5,1	1,8	-2,5	8,4	12,0
1998	-2,2	-2,2	-0,2	0,2	0,0	2,5	20,0	10,7	4,7	5,1	1,7	-2,5	8,1	11,8
1999	-1,3	-1,6	-0,1	0,1	0,4	2,9	20,0	10,7	4,7	5,1	1,7	-2,4	8,2	11,9
2000	-0,8	-1,3	-0,1	0,2	0,5	3,2	19,9	10,5	4,7	5,1	1,7	-2,4	8,1	11,8

4. Euromaat – alijäämä (-) / ylijäämä (+)

	BE	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1997	-2,0	-2,7	-4,0	-3,2	-3,0	1,2	-2,7	3,4	-1,1	-1,9	-2,7	-1,5
1998	-0,8	-2,2	-2,4	-2,6	-2,7	2,3	-2,8	3,5	-0,8	-2,4	-2,4	1,3
1999	-0,6	-1,6	-1,8	-1,1	-1,6	2,3	-1,8	3,7	0,4	-2,2	-2,1	1,9
2000	0,1	1,2	-1,1	-0,3	-1,3	4,5	-0,3	6,1	2,2	-1,1	-1,5	6,9

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-/ylijäämää koskevat tiedot (mukaan lukien UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot: Euroopan komissio.

- 1) Tuloja, menoja ja alijäämää (-) / ylijäämää (+) koskevat tiedot perustuvat EKT 95:een. UMTS-toimilupien myynnistä saatuja tuloja ei kuitenkaan ole laskettu mukaan (euroalueen ylijäämä nämä tulot mukaan laskettuna on 0,4 %). Tiedot vuotta 1995 edeltävältä ajalta perustuvat osittain arvioihin. Euroalueen maiden ja EU:n toimielinten väliset tulonsiirrot on laskettu mukaan konsolidoituina. Euroalueen maiden välisiä tulonsiirtoja ei ole konsolidoitu.
- 2) Verot ja sosiaaliturvamaksut.
- 3) Sosiaalietuudet, markkinatuottajien välittämät luontaismuotoiset sosiaaliset tulonsiirrot ja tulonsiirrot kotitalouksia palveleville voittole-mattomille yhteisöille.
- 4) Kokonaismenot miinus korkomenot.
- 5) Vastaa julkisyhteisöjen kulutusmenoja (P.3) EKT 95:n luokituksessa julkinen talous.

Taulukko 7.2

Velka¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – julkinen velka rahoitusvaateittain ja velkojen mukaan

	Yhteensä	Rahoitusvaade				Velkoja				Muut luotonantajat ³⁾
		Kolikot ja talletukset	Lainat	Lyhytaikaiset arvopaperit	Pitkäaikaiset arvopaperit	Kotimainen luotonantaja ²⁾				
						Yhteensä	Rahalaitokset	Muut rahoituslaitokset	Muut sektorit	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1991	57,4	2,6	16,1	9,6	29,1	48,1	24,7	7,2	16,2	9,2
1992	60,9	2,6	16,8	10,1	31,5	50,2	26,4	7,5	16,4	10,7
1993	67,2	2,7	17,6	9,9	37,0	52,5	27,6	8,5	16,3	14,8
1994	70,0	2,9	16,8	10,3	40,0	56,2	29,9	9,9	16,4	13,8
1995	74,2	2,9	18,3	9,8	43,1	58,6	30,5	10,9	17,1	15,6
1996	75,4	2,9	17,8	9,9	44,8	59,2	30,3	13,2	15,8	16,2
1997	74,9	2,8	17,0	8,9	46,1	57,2	29,1	14,4	13,7	17,7
1998	73,1	2,8	15,8	7,9	46,6	53,6	27,0	16,2	10,4	19,6
1999	72,0	2,9	14,8	6,9	47,5	50,1	25,3	14,9	9,9	22,0
2000	69,6	2,7	13,6	6,3	47,0	46,4	22,9	13,5	10,0	23,2

2. Euroalue – julkinen velka liikkeeseenlaskijan, laina-ajan ja valuutan mukaan

	Yhteensä	Liikkeeseenlaskija ³⁾				Alkuperäinen laina-aika			Jäljellä oleva laina-aika			Valuutta		Muut valuutat
		Valtio	Osavaltiohallinto	Paikallis-hallinto	Sosiaaliturv-rahas-tot	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Vaihtu-vakor-koinen	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Euro tai jäsen-valuutta ³⁾	Ei-koti-maan valuutta	
1991	57,4	46,6	4,5	6,0	0,3	11,8	45,6	4,8	17,7	18,8	20,9	56,3	1,7	1,1
1992	60,9	49,7	4,7	6,1	0,4	12,2	48,7	6,3	17,8	20,9	22,2	59,6	2,1	1,3
1993	67,2	55,2	5,2	6,3	0,6	11,9	55,3	6,7	18,5	24,3	24,5	65,5	2,7	1,7
1994	70,0	57,9	5,4	6,1	0,5	11,2	58,8	7,4	16,6	26,6	26,8	68,1	2,8	1,9
1995	74,2	61,7	5,7	6,0	0,8	10,6	63,6	6,9	17,6	26,3	30,3	72,3	2,7	1,9
1996	75,4	62,9	6,1	5,9	0,5	10,2	65,2	6,3	19,2	25,3	30,9	73,5	2,5	1,9
1997	74,9	62,3	6,3	5,6	0,6	8,8	66,0	6,0	18,6	25,2	31,0	72,8	2,6	2,0
1998	73,1	61,0	6,3	5,4	0,3	7,7	65,4	5,5	16,3	25,9	30,9	71,4	2,9	1,7
1999	72,0	60,2	6,2	5,3	0,3	7,0	65,1	5,0	14,4	26,8	30,9	70,2	-	1,8
2000	69,6	58,1	6,1	5,1	0,3	5,6	64,0	4,4	14,5	27,4	27,7	67,8	-	1,8

3. Euromaat – julkinen velka

	BE 1	DE 2	GR 3	ES 4	FR 5	IE 6	IT 7	LU 8	NL 9	AT 10	PT 11	FI 12
1997	125,3	61,0	108,2	66,7	59,3	65,1	120,2	6,1	69,9	64,7	58,9	54,1
1998	119,7	60,9	105,0	64,7	59,5	54,8	116,4	6,4	66,8	63,9	54,7	48,8
1999	115,9	61,3	103,9	63,4	58,5	49,3	114,6	6,0	63,1	64,7	54,5	47,3
2000	110,3	60,3	102,7	60,7	57,6	38,6	110,5	5,3	56,1	63,1	53,7	44,0

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-fylijäämää koskevat tiedot: Euroopan komissio.

- 1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Julkisen sektorin nimellinen konsolidoitu bruttovelka vuoden lopussa. Muiden maiden sijoituksia valtion joukkolainoihin ei ole konsolidoitu.
- 2) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.
- 3) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.
- 4) Ei sisällä joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevien julkisyhteisöjen hallussa olevia joukkolainoja.
- 5) Ajalta ennen vuotta 1999 eumääräinen velka kotimaan valuuttana ja euron käyttöön ottaneiden maiden valuuttoina.

Taulukko 7.3

Velan muutos¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – julkisen velan muutos aiheuttajan, rahoitusvaateen ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Aiheuttaja				Rahoitusvaade				Velkoja			Muut luotonantajat ⁷⁾
		Rahoitus-tarve ²⁾	Arvostus-tekijät ³⁾	Luokit-telu-muutok-set ⁴⁾	Aggre-gaatti-vaiku-tus ⁵⁾	Kolikot ja talle-tukset	Lainat	Lyhyt-aikaiset arvo-paperit	Pitkä-aikaiset arvo-paperit	Koti-mainen luoton-antaja ⁶⁾	Raha-laitokset	Muut rahoitus-laitokset	
											11	12	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1991	5,2	5,1	0,0	0,2	-0,1	0,2	1,2	0,0	3,9	.	.	.	
1992	6,8	5,6	0,4	0,7	0,1	0,1	1,6	1,0	4,0	4,8	3,1	0,6	
1993	8,1	7,5	0,3	0,1	0,1	0,2	1,3	0,1	6,4	3,7	2,0	1,2	
1994	6,1	5,2	0,2	0,7	0,0	0,4	0,0	0,9	4,8	6,3	3,6	1,8	
1995	7,7	5,5	0,2	2,2	-0,2	0,2	2,4	0,0	5,2	5,2	2,2	1,5	
1996	3,8	4,2	-0,2	0,1	-0,3	0,1	0,2	0,4	3,2	2,7	0,8	2,6	
1997	2,3	2,4	0,2	-0,2	0,0	0,0	-0,1	-0,6	3,0	0,2	-0,1	1,8	
1998	1,6	1,9	-0,2	0,0	0,0	0,1	-0,4	-0,6	2,6	-1,1	-0,8	2,4	
1999	1,6	1,3	0,3	0,0	0,0	0,2	-0,5	-0,7	2,6	-1,5	-0,7	-0,7	
2000	0,8	0,8	0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,5	-0,3	1,7	-1,5	-1,3	-0,7	

2. Euroalue – alijäämä-/velkakoikaisut

	Velan muutos	Alijää-mä (-) / ylijää-mä (+) ⁸⁾	Alijäämä-/velkakoikaisut ⁹⁾											Muut ¹¹⁾
			Yhteensä	Julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutokset							Arvos-tus-tekijät	Valuutta-kurssi-vaiku-tukset	Luokit-telu-muu-tokset	
				Yhteensä	Käteinen ja talle-tukset	Arvo-paperit ¹⁰⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Yksityis-tämis-tulot	Pääoma-sijoituk-set				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1991	5,2	-4,7	0,5	1,1	0,3	0,1	0,4	0,2	-0,1	0,2	0,0	0,1	0,2	-0,8
1992	6,8	-4,8	2,0	0,8	0,2	0,1	0,3	0,2	-0,1	0,2	0,4	0,3	0,7	0,1
1993	8,1	-5,7	2,4	1,3	1,0	0,2	0,3	-0,2	-0,3	0,1	0,3	0,3	0,1	0,6
1994	6,1	-5,1	1,0	0,2	0,0	0,1	0,3	-0,1	-0,4	0,2	0,2	0,0	0,7	-0,1
1995	7,7	-5,0	2,7	0,6	0,0	-0,1	0,5	0,1	-0,4	0,2	0,2	0,0	2,2	-0,3
1996	3,8	-4,3	-0,4	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,3	0,2	-0,2	-0,1	0,1	-0,3
1997	2,3	-2,6	-0,3	-0,5	0,2	-0,1	-0,1	-0,5	-0,8	0,3	0,2	0,2	-0,2	0,3
1998	1,6	-2,2	-0,6	-0,6	0,2	0,0	-0,2	-0,6	-0,8	0,1	-0,2	0,0	0,0	0,3
1999	1,6	-1,3	0,3	0,0	0,4	0,2	0,1	-0,7	-0,8	0,1	0,3	0,2	0,0	0,0
2000	0,8	0,3	1,1	1,0	0,9	0,2	0,1	-0,2	-0,4	0,1	0,1	0,0	-0,1	0,1

Lähteet: EKP.

- 1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutos, % BKT:stä: $(velka [t] - velka [t-1]) / BKT (t)$.
- 2) Luotonotto vastaa määritelmän mukaan julkiseen velkaan kohdistuvia transaktioita.
- 3) Sisältää valuuttakurssimuutosten vaikutusten lisäksi vaikutukset, jotka johtuvat velan laskemisesta nimellisarvoisena (esim. liikkeeseen laskettujen arvopaperien preemiot tai diskonttaukset).
- 4) Sisältää erityisesti yksiköiden uudelleenluokittelun vaikutukset ja tietyt valtioiden vastuulle ottamat velat.
- 5) Maiden yhteenlasketun velan muutoksen ja maittaisten velkojen muutosten summan välinen erotus. Erotus johtuu siitä, että aggregoinneissa käytettiin ennen vuotta 1999 useita eri valuuttakurssseja.
- 6) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.
- 7) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.
- 8) Sisältää UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot.
- 9) Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutoksen ja prosentteina BKT:stä ilmoitetun alijäämän välinen erotus.
- 10) Ei sisällä johdannaisia.
- 11) Sisältää pääasiassa muihin velkoihin ja saamisiin kohdistuvat transaktiot (kauppaluotot, muut velat/saamiset ja johdannaiset).

8 Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)

Taulukko 8.1

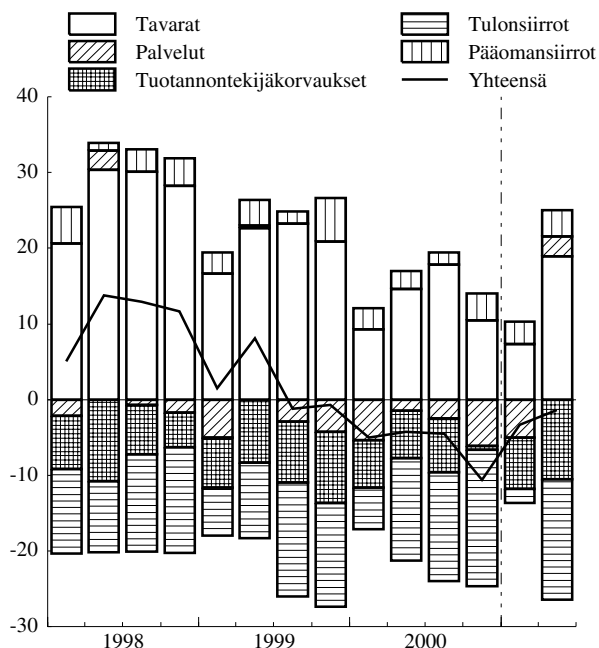
Maksutase^{1), 2)}

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Vaihtotase					Pää- oman- siirrot	Rahoitustase						Virheelli- set ja tunnis- tamattomat erät
	Yhteensä	Tavarat	Palvelut	Tuo- tannon- tekijä- kor- vaukset	Tulon- siirrot		Yhteensä	Suorat sijoit- ukset	Arvo- paperi- sijoit- ukset	Johdan- naiset	Muut sijoituk- set	Valuutta- varanto	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1997	61,5	115,7	3,1	-15,2	-42,2	13,0	.	-44,5	-24,3
1998	31,1	109,3	-2,0	-28,8	-47,4	12,4	-61,2	-83,2	-99,7	-7,5	120,9	8,2	17,8
1999	-5,8	83,4	-11,8	-32,4	-45,0	13,5	19,1	-120,6	-41,7	8,1	163,1	10,2	-26,8
2000	-34,7	52,2	-15,3	-20,2	-51,4	10,4	6,8	-22,8	-128,9	-1,1	142,0	17,5	17,5
2000 II	-6,6	14,7	-1,4	-6,3	-13,5	2,4	-2,9	-18,2	51,9	4,8	-45,3	3,8	7,2
2000 III	-6,1	17,9	-2,5	-7,1	-14,4	1,6	-14,0	-94,3	3,5	0,4	71,9	4,5	18,5
2000 IV	-14,2	10,4	-6,1	-0,5	-17,9	3,6	-24,0	-58,4	8,4	-8,8	24,1	10,7	34,6
2000 touko	-0,1	4,4	-0,3	-1,0	-3,1	0,6	10,5	-8,7	1,9	0,3	15,7	1,3	-11,0
2000 kesä	-0,6	5,9	0,2	-1,5	-5,3	0,2	-16,2	-10,6	55,8	2,3	-66,1	2,3	16,5
2000 heinä	-2,2	8,1	0,0	-4,6	-5,8	0,5	-12,0	-24,6	-12,9	-0,4	26,3	-0,4	13,8
2000 elo	-3,9	4,1	-0,6	-1,6	-5,8	0,2	0,6	-41,1	13,6	-0,9	27,8	1,2	3,1
2000 syys	0,1	5,7	-1,9	-0,9	-2,9	0,9	-2,5	-28,6	2,8	1,8	17,8	3,7	1,6
2000 loka	-3,4	4,6	-1,8	0,2	-6,4	0,3	3,5	-17,6	5,2	-1,7	16,9	0,7	-0,4
2000 marras	-3,5	2,9	-1,0	0,2	-5,5	1,6	-10,9	-9,9	-2,4	-3,0	-3,3	7,7	12,8
2000 joul	-7,3	2,9	-3,3	-0,9	-6,0	1,8	-16,6	-30,9	5,6	-4,1	10,5	2,3	22,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001 I	-6,3	7,4	-5,0	-6,8	-1,9	3,0	12,8	-42,9	-38,2	-2,8	87,2	9,6	-9,5
2001 II	-4,9	18,9	2,6	-10,5	-15,9	3,5	-8,4	-48,2	31,7	-0,5	6,1	2,5	9,8
2001 tammi	-9,4	-3,2	-2,4	-6,5	2,7	1,3	-2,9	-10,0	-42,2	-4,8	51,9	2,4	11,0
2001 helmi	2,3	3,6	-1,0	0,3	-0,5	1,5	-3,2	0,2	-2,1	-0,9	-4,9	4,5	-0,6
2001 maal	0,9	7,0	-1,6	-0,5	-4,0	0,2	18,9	-33,1	6,2	3,0	40,2	2,7	-19,9
2001 huhti	-3,3	5,3	0,3	-4,7	-4,2	2,2	11,8	0,1	-20,9	1,1	24,6	7,0	-10,7
2001 touko	-0,8	5,3	1,8	-2,6	-5,3	0,5	-4,6	-40,4	24,9	3,4	11,1	-3,6	4,9
2001 kesä	-0,8	8,3	0,5	-3,2	-6,4	0,8	-15,6	-7,9	27,7	-5,0	-29,5	-0,8	15,5
2001 heinä	-4,1	8,5	0,9	-8,1	-5,4	0,4	-12,0	7,2	1,6	-4,8	-16,0	0,0	15,7

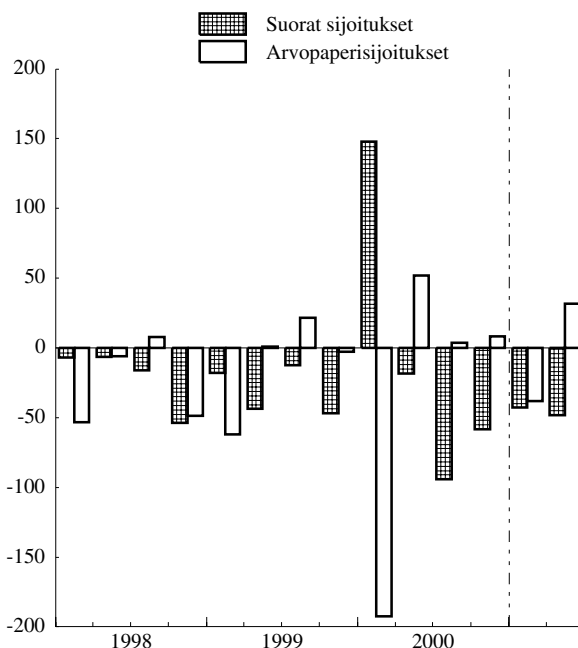
Vaihtotase ja pääomansiirrot

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vieni (-). Valuuttavaranto: lisäys (-), vähennys (+).

2) Viimeaikaisien ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.2

Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot¹⁾

(miljardia euroa, miljardia ecua vuoden 1998 loppuun)

1. Keskeiset erät

	Vaihtotase											Pääomansiirrot		
	Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot		Tulot 12	Menot 13	
	Tulot 1	Menot 2	Netto 3	Tulot 4	Menot 5	Tulot 6	Menot 7	Tulot 8	Menot 9	Tulot 10	Menot 11			
1997	1 212,9	1 151,4	61,5	749,1	633,4	214,2	211,0	189,5	204,7	60,1	102,3	18,9	5,9	
1998	1 270,2	1 239,2	31,1	779,2	669,9	229,8	231,9	198,5	227,3	62,7	110,0	17,7	5,3	
1999	1 335,6	1 341,4	-5,8	814,5	731,1	241,5	253,3	213,2	245,6	66,4	111,5	19,7	6,2	
2000	1 578,4	1 613,2	-34,7	979,1	926,9	270,2	285,5	262,3	282,5	66,9	118,3	19,3	8,8	
2000	II	387,7	394,3	-6,6	239,0	224,3	66,8	68,3	66,9	73,2	14,9	28,4	4,7	2,4
	III	391,5	397,6	-6,1	244,6	226,7	70,7	73,2	64,2	71,3	11,9	26,4	4,3	2,7
	IV	439,7	453,9	-14,2	274,4	263,9	74,1	80,2	76,5	77,0	14,8	32,7	5,9	2,3
2000	touko	137,7	137,8	-0,1	84,8	80,4	23,0	23,3	23,9	24,9	6,1	9,2	1,7	1,1
	kesä	133,9	134,5	-0,6	82,0	76,1	23,5	23,2	24,2	25,6	4,3	9,6	1,0	0,8
	heinä	131,6	133,8	-2,2	82,4	74,4	24,3	24,3	20,9	25,5	3,9	9,7	1,1	0,6
	elo	123,8	127,8	-3,9	77,0	73,0	23,8	24,4	19,4	21,0	3,6	9,4	1,5	1,3
	syys	136,1	136,0	0,1	85,2	79,4	22,6	24,5	23,9	24,8	4,4	7,3	1,7	0,8
	loka	146,2	149,6	-3,4	93,6	89,0	25,0	26,7	24,1	23,9	3,6	10,0	0,9	0,6
	marras	145,9	149,4	-3,5	93,7	90,8	23,8	24,8	23,4	23,3	5,0	10,5	2,2	0,6
	joulu	147,6	154,9	-7,3	87,1	84,2	25,4	28,7	28,9	29,8	6,2	12,3	2,9	1,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	I	423,7	430,0	-6,3	253,2	245,8	68,5	73,5	72,4	79,1	29,6	31,5	4,4	1,5
	II	428,3	433,2	-4,9	262,1	243,2	76,7	74,0	74,9	85,4	14,7	30,6	5,2	1,7
2001	tammi	141,1	150,5	-9,4	79,3	82,4	22,4	24,8	23,8	30,4	15,6	12,9	1,8	0,5
	helmi	135,1	132,8	2,3	81,8	78,2	22,4	23,4	23,0	22,7	7,9	8,4	1,9	0,4
	maalis	147,5	146,7	0,9	92,1	85,1	23,7	25,3	25,6	26,1	6,1	10,2	0,7	0,5
	huhti	138,1	141,4	-3,3	84,0	78,7	24,3	24,0	24,2	28,9	5,6	9,8	2,6	0,4
	touko	146,2	147,0	-0,8	88,9	83,6	26,7	24,9	25,8	28,4	4,8	10,1	1,4	0,9
	kesä	144,0	144,8	-0,8	89,1	80,8	25,6	25,1	24,9	28,1	4,3	10,7	1,2	0,4
	heinä	147,9	152,0	-4,1	90,0	81,6	28,6	27,7	24,5	32,6	4,8	10,1	1,0	0,6

2. Keskeiset vaihtotaseen erät (kausivaihtelusta puhdistetut)

	Vaihtotase											Tulot 10	Menot 11
	Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot			
	Tulot 1	Menot 2	Netto 3	Tulot 4	Menot 5	Tulot 6	Menot 7	Tulot 8	Menot 9	Tulot 10	Menot 11		
1999	II	330,2	328,4	1,8	195,9	174,9	60,5	62,3	56,5	63,8	17,3	27,5	
	III	336,7	341,6	-4,8	208,3	188,2	60,6	64,4	51,4	59,8	16,5	29,2	
	IV	350,2	356,1	-5,9	216,6	198,7	62,4	66,8	52,8	62,2	18,3	28,4	
2000	I	361,6	364,1	-2,5	226,0	208,7	63,2	65,2	55,9	63,1	16,6	27,1	
	II	382,6	393,5	-10,9	237,7	225,1	65,5	69,2	61,9	67,3	17,4	31,9	
	III	402,0	411,0	-8,9	251,2	236,8	67,5	71,2	67,9	75,4	15,4	27,6	
	IV	432,1	445,7	-13,6	263,9	256,3	73,8	80,0	76,9	77,3	17,4	32,0	
2000	touko	135,2	133,8	1,4	82,8	77,2	22,3	23,0	23,5	23,1	6,7	10,5	
	kesä	124,7	131,1	-6,3	77,8	75,1	21,5	23,2	20,2	22,0	5,2	10,7	
	heinä	129,1	135,1	-6,0	80,7	77,7	22,3	23,3	21,2	24,0	4,8	10,2	
	elo	134,2	138,7	-4,5	84,3	79,2	22,4	23,5	22,5	26,3	5,0	9,7	
	syys	138,6	137,1	1,5	86,2	79,9	22,8	24,4	24,1	25,1	5,5	7,7	
	loka	141,4	144,5	-3,1	86,5	83,8	24,2	25,7	25,4	24,7	5,2	10,3	
	marras	144,4	148,8	-4,3	88,0	85,7	24,6	26,3	25,8	26,0	6,1	10,8	
	joulu	146,3	152,4	-6,1	89,5	86,9	25,0	28,0	25,7	26,6	6,1	10,9	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	430,8	431,9	-1,1	261,5	245,2	75,9	76,7	74,3	81,3	19,1	28,8	
	II	424,8	434,2	-9,4	262,1	246,5	75,3	76,0	70,0	78,0	17,3	33,7	
2001	tammi	143,6	143,1	0,5	86,6	81,0	25,0	25,1	25,4	28,6	6,6	8,4	
	helmi	144,7	144,6	0,2	87,9	82,9	25,9	25,9	24,7	26,1	6,2	9,5	
	maalis	142,5	144,3	-1,8	87,0	81,3	25,0	25,6	24,2	26,5	6,3	10,9	
	huhti	143,6	145,5	-1,9	87,6	81,6	25,6	25,4	23,8	27,7	6,6	10,7	
	touko	143,6	143,8	-0,1	87,1	81,1	25,8	25,2	25,2	26,3	5,6	11,1	
	kesä	137,6	144,9	-7,4	87,5	83,8	23,9	25,4	21,0	23,9	5,2	11,9	
	heinä	141,4	150,3	-8,9	85,0	83,3	25,2	25,6	25,3	30,7	5,9	10,7	

Lähde: EKP.

1) Viimeaikaisen ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.3

Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset

(miljardia euroa, bruttovirrat)

	Yhteensä		Palkansaaja-korvaukset		Pääomakorvaukset							
	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Yhteensä		Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset		Muut sijoitukset	
					Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1999	213,2	245,6	12,4	5,0	200,8	240,6	44,1	45,4	64,1	105,9	92,6	89,4
2000	262,3	282,5	12,6	5,2	249,7	277,3	67,8	59,4	67,6	103,6	114,3	114,3
2000 I	54,7	61,0	3,1	1,1	51,5	59,9	13,3	13,5	13,5	21,7	24,8	24,7
II	66,9	73,2	3,0	1,4	64,0	71,9	19,2	13,8	17,2	30,8	27,6	27,3
III	64,2	71,3	3,1	1,4	61,1	69,9	15,4	15,1	17,7	26,6	28,1	28,3
IV	76,5	77,0	3,4	1,3	73,0	75,7	20,0	17,1	19,3	24,6	33,8	34,0
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 I	72,4	79,1	3,4	1,1	69,0	78,0	17,1	14,7	18,1	26,6	33,8	36,7

	Suorien sijoitusten tuotot				Arvopaperisijoitusten tuotot							
	Oman pääoman tuotot		Korot		Osingot		Korot velkapapereista					
	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Yhteensä		Joukkolainat		Rahamarkkinapaperit	
Tulot							Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1999	37,7	41,5	6,4	3,8	9,6	32,5	54,5	73,4	51,7	71,7	2,9	1,7
2000	57,9	52,1	9,9	7,4	11,5	37,8	56,0	65,8
2000 I	11,0	12,0	2,3	1,5	1,9	5,8	11,6	15,9
II	16,9	12,2	2,3	1,6	3,5	17,2	13,7	13,5
III	13,2	13,1	2,2	2,0	3,1	7,9	14,6	18,7
IV	16,8	14,8	3,2	2,3	3,1	6,9	16,2	17,6
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 I	14,4	12,3	2,6	2,4	2,4	7,0	15,7	19,6

Lähde: EKP.

Taulukko 8.4

Maksutase: suorat sijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Ulkomailla			Euroalueelle		
	Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja	Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja
	1	2	3	4	5	6
1997	-93,1	.	.	48,6	.	.
1998	-175,0	.	.	91,8	.	.
1999	-286,8	-212,2	-74,6	166,2	126,8	39,5
2000	-339,7	-270,1	-69,6	316,9	197,0	120,0
2000 II	-71,9	-44,8	-27,1	53,7	19,3	34,5
2000 III	-117,9	-111,7	-6,2	23,7	15,5	8,2
2000 IV	-86,6	-80,5	-6,1	28,3	-29,0	57,3
2000 touko	-33,8	-15,2	-18,6	25,1	11,4	13,7
2000 kesä	-22,1	-22,2	0,2	11,5	2,7	8,8
2000 heinä	-19,8	-27,9	8,1	-4,7	5,4	-10,2
2000 elo	-54,0	-56,1	2,1	13,0	3,6	9,3
2000 syys	-44,1	-27,7	-16,4	15,4	6,4	9,1
2000 loka	-33,7	-32,3	-1,5	16,2	10,6	5,6
2000 marras	-30,5	-25,5	-5,0	20,5	8,6	12,0
2000 joul	-22,4	-22,7	0,3	-8,4	-48,1	39,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001 I	-59,9	-28,5	-31,4	17,0	27,6	-10,7
2001 II	-72,9	-61,2	-11,7	24,7	14,8	9,8
2001 tammi	-17,8	-11,7	-6,2	7,8	5,4	2,4
2001 helmi	-16,0	-3,3	-12,8	16,3	14,7	1,6
2001 maalis	-26,0	-13,6	-12,4	-7,1	7,5	-14,6
2001 huhti	-6,6	-10,3	3,8	6,7	2,5	4,2
2001 touko	-48,4	-41,6	-6,7	8,0	7,7	0,3
2001 kesä	-18,0	-9,3	-8,7	10,0	4,7	5,4
2001 heinä	-6,0	-11,8	5,8	13,2	5,4	7,8

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

Taulukko 8.5

Maksutase: arvopaperisijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Vaateittain²⁾

	Yhteensä		Osakkeet		Velkapaperit					
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset			Velat		
					Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit	Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1998	-327,6	227,9	-105,5	105,9	-222,1	-203,8	-18,2	122,0	108,3	13,7
1999	-309,6	267,8	-155,4	106,0	-154,1	-153,6	-0,5	161,8	109,0	52,8
2000	-409,6	280,8	-286,8	13,5	-122,9	-114,9	-8,0	267,3	231,0	36,2
2000										
II	-85,2	137,0	-54,3	52,4	-30,9	-24,6	-6,3	84,6	50,7	33,9
III	-91,8	95,3	-56,1	29,7	-35,7	-30,8	-4,9	65,6	73,6	-8,1
IV	-78,8	87,2	-59,5	37,1	-19,3	-20,9	1,6	50,1	59,9	-9,8
2000										
touko	-28,1	29,9	-18,6	8,4	-9,5	-6,1	-3,4	21,5	18,4	3,1
kesä	-29,1	84,9	-18,2	47,0	-10,9	-9,4	-1,5	38,0	19,3	18,7
heinä	-36,9	24,0	-26,2	5,7	-10,7	-8,3	-2,4	18,3	25,3	-7,0
elo	-23,9	37,5	-20,4	18,2	-3,5	-1,5	-2,0	19,4	18,0	1,4
syys	-30,9	33,7	-9,5	5,8	-21,5	-21,0	-0,4	27,9	30,4	-2,5
loka	-18,4	23,6	-9,1	4,1	-9,4	-11,4	2,1	19,5	26,9	-7,4
marras	-29,5	27,1	-16,8	6,8	-12,7	-11,6	-1,1	20,3	24,6	-4,3
joulu	-30,9	36,5	-33,6	26,2	2,7	2,1	0,6	10,3	8,4	1,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001										
I	-83,3	45,1	-28,5	20,9	-54,9	-38,1	-16,7	24,2	15,9	8,3
II	-57,6	89,3	-32,1	103,5	-25,6	-34,5	9,0	-14,1	-0,2	-13,9
2001										
tammi	-36,7	-5,5	-20,2	0,2	-16,5	-7,0	-9,5	-5,7	-12,0	6,3
helmi	-28,9	26,8	-12,6	12,4	-16,3	-16,1	-0,2	14,4	12,8	1,6
maalis	-17,7	23,9	4,3	8,3	-22,0	-15,0	-7,0	15,6	15,1	0,5
huhti	-8,1	-12,8	-11,3	8,5	3,2	-3,4	6,6	-21,3	-11,3	-10,1
touko	-21,8	46,7	-9,7	58,4	-12,1	-13,5	1,4	-11,7	-6,7	-5,0
kesä	-27,7	55,4	-11,0	36,5	-16,7	-17,7	1,0	18,9	17,7	1,2
heinä	-12,4	14,0	-8,4	12,8	-4,0	-7,9	3,9	1,2	3,0	-1,8

2. Saamiset vaateittain ja omistajasektoreittain

	Osakkeet				Velkapaperit							
	Eurojärjestelmä	Julkisyhteisöt	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)	Muut sektorit	Joukkolainat				Rahamarkkinapaperit			
					Eurojärjestelmä	Julkisyhteisöt	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)	Muut sektorit	Eurojärjestelmä	Julkisyhteisöt	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)	Muut sektorit
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1999	0,1	-2,1	-1,7	-151,8	0,1	-1,7	-15,2	-136,8	0,9	-0,1	-7,5	6,2
2000	-0,1	-2,4	-4,6	-279,7	-1,9	-1,2	-45,5	-66,2	2,1	-0,3	3,3	-13,1
2000												
I	0,0	-0,7	1,7	-117,9	-1,2	-0,1	-15,5	-21,7	1,2	0,1	3,2	-2,8
II	0,0	-0,7	1,5	-55,1	0,6	-0,7	-7,7	-16,8	0,0	0,0	1,3	-7,5
III	-0,1	-0,4	-2,8	-52,8	-2,3	-0,4	-19,4	-8,8	0,5	-1,3	-1,0	-3,1
IV	0,0	-0,6	-5,0	-53,9	0,9	0,0	-2,9	-18,9	0,6	0,9	-0,2	0,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001												
I	-0,1	-0,4	-11,0	-16,9	1,0	-0,6	-18,2	-20,3	-1,6	-0,1	-18,2	3,2

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.6

Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Muut sijoitukset sektoreittain^{1), 2)}

	Yhteensä		Eurojärjestelmä		Julkisyhteisöt		Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Yhteensä		Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Saamiset	Velat
							Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1998	-82,3	203,2	-0,7	3,5	-1,0	-7,6	-22,6	192,5	-37,6	40,5	15,0	152,0	-58,0	14,9
1999	-20,9	184,0	0,0	4,6	2,8	-12,5	18,2	159,6	-46,4	54,4	64,6	105,2	-41,9	32,3
2000	189,0	331,0	0,0	-1,7	-4,0	2,5	-128,2	273,9	-46,9	47,7	-81,3	226,2	-56,8	56,4
2000 II	-29,3	-16,0	0,0	3,1	1,0	-0,3	-21,1	-20,7	-4,9	7,6	-16,2	-28,3	-9,3	2,0
2000 III	-29,2	101,1	0,0	-1,7	-4,0	1,4	-14,3	72,3	-9,6	8,9	-4,7	63,4	-11,0	29,0
2000 IV	-51,6	75,7	0,0	2,0	5,0	4,1	-62,9	59,2	-21,3	11,2	-41,6	48,0	6,3	10,4
2000 touko	-14,0	29,7	0,0	-2,4	0,5	0,6	-9,1	27,8	-0,5	-0,8	-8,5	28,7	-5,4	3,6
2000 kesä	19,6	-85,7	0,0	2,3	0,2	-0,4	18,8	-85,7	1,0	2,6	17,8	-88,3	0,6	-2,0
2000 heinä	5,4	20,9	0,0	-1,6	3,5	1,2	9,3	16,6	-7,0	7,6	16,3	8,9	-7,4	4,7
2000 elo	-26,2	54,0	0,0	-1,8	-1,5	1,0	-19,3	24,8	-0,7	-1,1	-18,6	25,9	-5,3	30,0
2000 syys	-8,5	26,2	0,0	1,7	-6,0	-0,7	-4,2	31,0	-1,9	2,4	-2,3	28,6	1,7	-5,7
2000 loka	-11,0	27,9	0,0	0,3	8,2	1,6	-18,9	24,8	-3,1	6,4	-15,8	18,5	-0,3	1,1
2000 marras	-50,6	47,3	0,0	0,7	-3,2	0,9	-48,8	48,1	-6,5	7,4	-42,4	40,7	1,4	-2,3
2000 joulou	10,0	0,5	0,0	1,0	0,0	1,5	4,8	-13,8	-11,7	-2,6	16,5	-11,1	5,2	11,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001 I	140,1	227,2	0,0	-3,1	2,5	-8,6	-133,8	250,0	-9,1	1,6	-124,7	248,3	-8,8	-11,1
2001 II	0,6	5,5	-0,8	4,3	-0,7	2,2	6,6	-6,3	-11,7	14,5	18,4	-20,8	-4,5	5,3
2001 tammi	-46,6	98,5	0,0	0,5	3,6	-6,4	-50,5	104,9	-4,2	-1,8	-46,3	106,7	0,3	-0,6
2001 helmi	-5,7	0,8	0,0	-1,8	0,1	-4,0	-2,3	7,3	-2,9	4,4	0,5	2,9	-3,5	-0,6
2001 maalisk	-87,7	127,9	0,0	-1,8	-1,2	1,8	-80,9	137,8	-2,0	-1,0	-78,9	138,7	-5,7	-9,9
2001 huhti	9,1	15,5	-0,3	-1,6	-0,5	-1,0	14,3	17,4	-1,0	4,5	15,4	12,9	-4,5	0,7
2001 touko	-8,0	19,1	-0,3	1,6	1,2	1,6	-5,3	10,1	-7,3	4,1	2,0	6,0	-3,6	5,7
2001 kesä	-0,5	-29,1	-0,2	4,2	-1,5	1,6	-2,4	-33,8	-3,3	5,9	1,0	-39,7	3,6	-1,0
2001 heinä	45,2	-61,2	0,7	-0,4	-1,5	0,9	48,7	-63,8	-0,6	0,1	49,3	-63,9	-2,7	2,1

2. Muut sijoitukset sektoreittain ja vaateittain¹⁾

2.1. Eurojärjestelmä

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	1	2	3	4	5	6
1999	0,0	5,5	5,5	0,0	-0,9	-0,9
2000	0,0	-1,8	-1,8	0,0	0,0	0,0
2000 I	0,0	-5,1	-5,1	0,0	0,0	0,0
2000 II	0,0	3,0	3,0	0,0	0,0	0,0
2000 III	0,0	-1,8	-1,8	0,0	0,0	0,0
2000 IV	0,0	2,0	2,0	0,0	0,0	0,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001 I	0,0	-3,2	-3,2	0,0	0,0	0,0

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Viimeaikaisen ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

2.2. Julkisyhteisöt

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat			
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	
	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1999	0,0	0,0	0,0	3,9	-12,6	-8,7	-1,2	0,2	-1,0	
2000	0,0	0,0	0,1	-3,7	-1,8	-5,5	-0,3	4,3	3,9	
2000 I	0,0	0,0	0,0	-5,9	-2,3	-8,2	-0,1	-0,4	-0,5	
II	0,0	0,0	0,0	1,2	-0,5	0,7	-0,2	0,2	0,0	
III	0,0	0,0	0,0	-4,0	0,6	-3,4	0,0	0,8	0,8	
IV	0,1	0,0	0,1	5,0	0,4	5,4	-0,1	3,7	3,6	
				<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001 I	0,0	0,0	0,0	3,1	-8,3	-5,3	-0,5	-0,2	-0,7	

2.3. Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	16	17	18	19	20	21
1999	17,7	158,9	176,6	0,5	0,7	1,2
2000	-124,3	268,5	144,2	-3,9	5,4	1,5
2000 I	-27,7	163,0	135,3	-2,2	0,1	-2,1
II	-22,3	-21,5	-43,8	1,2	0,8	2,0
III	-12,8	72,2	59,4	-1,4	0,1	-1,3
IV	-61,5	54,8	-6,7	-1,4	4,4	2,9
				<i>Euroalueen laajeneminen</i>		
2001 I	-129,3	246,1	116,8	-4,5	3,9	-0,6

2.4. Muut sektorit

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat			
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	
	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
1999	-6,4	3,4	-3,0	-13,2	17,5	4,3	-22,4	11,4	-11,0	
2000	-15,3	7,0	-8,3	-36,2	54,6	18,3	-5,2	-5,2	-10,4	
2000 I	-4,3	2,9	-1,4	-38,1	18,4	-19,8	-0,4	-6,4	-6,8	
II	-3,9	0,3	-3,6	-5,3	2,8	-2,5	-0,1	-1,0	-1,1	
III	-2,1	2,1	0,0	-8,0	27,1	19,1	-0,9	-0,2	-1,1	
IV	-5,0	1,7	-3,3	15,2	6,3	21,5	-3,9	2,4	-1,5	
				<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001 I	-5,1	4,0	-1,1	-1,2	-14,6	-15,8	-2,6	-0,5	-3,0	

3. Valuuttavaranto¹⁾

	Yhteensä	Kulta	Erityiset nosto-oikeudet	Varanto-osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset							Muut saamiset
					Yhteensä	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit			Johdannaiset	
						Rahaviranomaiset ja BIS	Pankit	Osakkeet	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999	10,2	0,3	1,0	2,0	7,1	2,3	-1,0	0,2	3,6	2,1	-0,1	0,0
2000	17,5	1,0	0,3	2,9	12,8	4,0	4,3	0,0	-5,7	10,4	-0,2	0,5
2000 I	-1,4	0,7	0,2	0,2	-2,8	2,3	-4,5	0,0	2,6	-3,1	0,0	0,2
II	3,8	0,0	-0,1	3,3	0,7	-0,9	0,2	0,0	-3,7	5,3	-0,2	-0,1
III	4,5	0,3	-0,1	0,0	4,3	1,5	4,8	0,0	-5,4	3,5	-0,1	0,0
IV	10,7	0,0	0,3	-0,6	10,5	1,1	3,8	0,0	0,8	4,7	0,0	0,5
					<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001 I	9,6	0,3	-0,4	0,3	10,7	7,8	-6,9	-1,1	5,2	5,7	0,0	-1,3

Lähde: EKP.

1) Lisäys (-), vähennys (+).

Taulukko 8.7

Ulkomainen varallisuus ja valuuttavaranto

1. Ulkomainen nettovarallisuus¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuonna 1997]; saamiset vähennettynä veloilla; ajanjakson lopun kantatieto)

	Yhteensä	Suorat sijoitukset			Arvopaperisijoitukset					Johdannaiset	Muut sijoitukset				Valuuttavaranto
		Yhteensä	Oma pääoma (ml. uudelleen sijoitetut voitot)	Muu pääoma	Yhteensä	Osakkeet	Velkapaperit				Yhteensä	Kauppa- luotot	Lainat/ käteinen ja talletukset	Muut saamiset/ velat	
							Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit						
1997	32,7	177,6	148,6	29,1	-724,7	-358,7	-366,0	-339,8	-26,2	-5,9	222,4	79,8	51,3	91,4	363,3
1998	-175,3	136,4	112,7	23,7	-704,6	-476,0	-228,6	-205,4	-23,2	2,2	61,5	99,7	-102,1	63,9	329,2
1999	-131,0	373,4	290,8	82,6	-730,9	-596,8	-134,1	-72,7	-61,4	1,9	-147,8	112,6	-340,4	80,0	372,3

Lähde: EKP.

1) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

2. Eurojärjestelmän ja Euroopan keskuspankin¹⁾ valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kantatieto, ellei toisin mainita)

	Valuuttavaranto														Lisätieto: valuuttavarantoon liittyvät saamiset
	Yhteensä	Kulta	Miljoonaa troy-unssia	Erityiset nosto-oikeudet	Varantosuus IMF:ssä	Valuutussaamiset								Muut saamiset	
						Yhteensä	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit				Johdannaiset		
							Rahaviranomaiset ja BIS	Pankit	Yhteensä	Osakkeet	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Eurojärjestelmä²⁾															
1998 joul ³⁾	329,2	99,6	404,131	5,2	23,2	199,9	12,6	18,3	169,0	0,0	116,6	52,4	0,0	1,3	7,6
1999 joul ³⁾	372,3	116,4	402,762	4,5	24,3	225,1	12,8	21,7	190,5	0,0	134,0	56,5	0,0	2,1	14,4
2000 tammi ⁴⁾	378,0	116,2	401,639	4,3	24,4	230,9	14,4	28,0	188,4	-	-	-	0,2	2,3	14,7
helmi ⁴⁾	383,2	121,1	400,503	4,4	23,9	231,4	12,0	25,8	193,4	-	-	-	0,2	2,4	16,1
maal ³⁾	385,3	116,0	400,503	4,4	24,8	238,8	12,7	25,9	200,1	-	-	-	0,2	1,3	17,0
huhti	399,7	121,3	400,503	4,3	22,7	249,6	18,2	28,3	202,9	-	-	-	0,2	1,9	18,1
touko	388,8	117,2	400,503	4,5	21,1	244,4	16,2	28,8	199,2	-	-	-	0,2	1,6	19,1
kesä	385,8	120,8	400,503	4,5	20,5	238,3	14,3	24,4	199,4	-	-	-	0,1	1,8	18,3
heinä ⁴⁾	391,3	119,6	399,539	4,5	20,9	244,4	10,5	27,1	206,6	-	-	-	0,2	1,9	17,5
elo	402,6	124,3	399,539	4,8	20,9	251,5	10,9	25,2	215,3	-	-	-	0,2	1,2	17,3
syys	408,0	124,7	399,539	4,9	21,3	255,9	11,2	24,3	220,1	-	-	-	0,3	1,2	16,6
loka ⁴⁾	416,2	125,6	399,538	4,7	21,5	263,1	10,3	24,3	228,2	-	-	-	0,3	1,4	16,3
marras ⁴⁾	400,1	123,8	399,537	4,8	20,8	249,8	9,0	22,6	217,8	-	-	-	0,3	0,9	16,7
joul ³⁾	377,7	117,8	399,537	4,3	20,8	234,1	9,7	19,5	204,4	-	-	-	0,5	0,6	15,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi 1.	390,9	119,2	404,119	4,4	21,2	245,5	16,8	19,8	208,4	-	-	-	0,5	0,7	16,3
2001 tammi	386,0	115,0	404,119	4,5	22,3	243,4	11,8	19,9	211,2	-	-	-	0,5	0,8	20,9
helmi	384,3	116,5	404,119	4,8	21,3	241,0	10,4	21,7	208,4	-	-	-	0,5	0,6	21,2
maal ³⁾	393,4	117,6	403,153	4,9	21,4	247,5	9,8	27,3	210,0	-	-	-	0,5	2,0	20,2
huhti	386,7	119,5	403,153	4,9	21,1	240,7	11,5	23,7	205,1	-	-	-	0,4	0,6	23,4
touko	409,0	127,2	403,153	5,6	22,3	252,0	10,6	25,7	215,5	-	-	-	0,2	1,8	22,9
kesä ⁴⁾	410,2	128,6	403,089	5,7	22,9	249,8	9,8	28,4	211,3	-	-	-	0,2	3,2	22,7
heinä ⁴⁾	397,5	122,3	402,639	5,5	22,7	243,1	8,5	32,7	201,6	-	-	-	0,4	3,9	23,8
elo ⁴⁾	382,2	120,0	402,430	5,5	21,9	232,8	8,3	26,3	197,8	-	-	-	0,5	2,0	23,7
Euroopan keskuspankki⁵⁾															
1999 joul ³⁾	49,3	7,0	24,030	0,0	0,0	40,9	0,3	6,4	34,3	0,0	28,0	6,3	0,0	1,4	2,6
2000 tammi	49,9	7,0	24,030	0,0	0,0	41,2	0,4	7,2	33,6	-	-	-	0,0	1,7	3,2
helmi	48,0	7,3	24,030	0,0	0,0	39,0	0,4	6,1	32,5	-	-	-	0,0	1,7	4,2
maal ³⁾	49,7	7,0	24,030	0,0	0,0	41,9	0,4	7,4	34,1	-	-	-	0,0	0,9	4,3
huhti	52,7	7,3	24,030	0,0	0,0	44,1	1,1	7,9	35,1	-	-	-	0,0	1,4	4,3
touko	50,0	7,0	24,030	0,0	0,0	42,0	1,7	6,0	34,2	-	-	-	0,0	1,0	4,5
kesä	50,5	7,2	24,030	0,0	0,0	42,1	0,9	6,3	34,9	-	-	-	0,0	1,2	3,7
heinä	51,0	7,2	24,030	0,0	0,0	42,8	0,5	5,5	36,8	-	-	-	0,0	1,0	4,1
elo	55,0	7,5	24,030	0,0	0,0	46,4	0,6	7,5	38,3	-	-	-	0,0	1,2	4,1
syys	52,4	7,5	24,030	0,0	0,0	43,7	0,7	6,1	36,9	-	-	-	0,0	1,2	3,7
loka	53,8	7,6	24,030	0,0	0,0	44,9	0,7	6,4	37,7	-	-	-	0,0	1,4	4,0
marras	47,2	7,4	24,030	0,0	0,0	38,8	0,7	5,0	33,1	-	-	-	0,0	0,9	3,0
joul ³⁾	45,1	7,1	24,030	0,0	0,0	37,3	0,6	6,1	30,6	-	-	-	0,0	0,6	3,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi	45,9	7,0	24,656	0,0	0,0	38,2	0,7	2,6	34,9	-	-	-	0,0	0,7	3,5
helmi	46,7	7,1	24,656	0,0	0,0	38,9	0,6	3,9	34,4	-	-	-	0,0	0,6	3,0
maal ³⁾	46,7	7,2	24,656	0,0	0,0	37,5	0,7	5,2	31,6	-	-	-	0,0	2,0	3,9
huhti	45,3	7,3	24,656	0,0	0,0	37,5	0,8	5,2	31,5	-	-	-	0,0	0,5	3,6
touko	50,1	7,8	24,656	0,0	0,0	40,5	0,8	5,2	34,5	-	-	-	0,0	1,8	2,7
kesä	50,9	7,9	24,656	0,1	0,0	40,1	0,9	6,8	32,5	-	-	-	0,0	2,8	3,1
heinä	50,2	7,5	24,656	0,1	0,0	38,8	1,0	7,8	30,0	-	-	-	0,0	3,9	2,9
elo	45,9	7,3	24,656	0,1	0,0	36,5	1,1	4,2	31,3	-	-	-	0,0	2,0	3,5

Lähde: EKP.

1) Valuuttavarantoa ja valuuttamääräistä likviditeettiä koskevan raportointimallin mukaisia lisätietoja on saatavissa EKP:n verkkosivuilla.

2) Kattavuus- ja arvostuserojen vuoksi luvut eivät ole täysin verrattavissa taulukon 1.1 lukuun.

3) Tilanne 1.1.1999.

4) Eurojärjestelmän kultavarantojen muutos johtuu siitä, että eräs keskuspankki myi kultaa 26.9.1999 tehdyn keskuspankkien kultasopimuksen ehtojen mukaisesti.

5) Osa eurojärjestelmän valuuttavarantoa.

9 Euroalueen ulkomaankauppa

Taulukko 9

1. Arvot, määrät ja yksikköarvot hyödykkeittäin^{1,2)}

(kausivaihtelusta puhdistamaton, ellei toisin mainita)

	Tavaroiden vienti (fob)					Tavaroiden tuonti (cif)					Yhteensä (kp.) (1995 = 100)		
	Yhteensä	Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investoin- titavarat	Kulutus- tavarat	Lisätieto: Valmistetut tavarat	Yhteensä	Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investoin- titavarat	Kulutus- tavarat	Lisätieto: Valmistetut tavarat	Öljy	Vienti	Tuonti
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Arvot (miljardia euroa [mirjardia ecua vuoden 1998 loppuun]; 1995 = 100 sarakkeet 12 ja 13)													
1997	762,8	357,3	168,3	202,3	661,0	674,2	389,3	104,8	161,4	481,9	62,6	122,5	119,8
1998	797,1	369,6	179,8	213,6	697,8	711,4	393,3	122,9	175,8	540,3	41,6	128,1	126,4
1999	832,8	386,5	183,2	224,2	725,0	781,2	423,2	143,6	192,1	590,6	61,5	133,8	138,8
2000	1 007,6	477,3	218,6	261,9	873,7	1 001,3	572,0	175,6	214,0	719,4	117,7	161,9	177,9
2000													
I	230,3	109,1	47,7	61,3	199,6	232,8	132,3	40,0	51,5	169,3	26,0	151,6	161,7
II	247,9	117,9	54,6	63,0	215,0	244,4	139,2	43,2	51,9	177,6	26,3	157,7	172,8
III	250,5	120,0	53,2	65,0	217,2	246,2	141,4	41,2	53,6	175,1	31,1	165,8	184,2
IV	278,9	130,4	63,2	72,6	241,9	277,9	159,0	51,2	57,1	197,3	34,3	173,8	195,5
Euroalueen laajeneminen													
2001													
I	258,5	121,3	56,1	67,8	226,2	260,5	146,8	47,5	54,4	190,5	26,9	172,6	181,4
II	265,3	121,5	59,2	68,1	232,0	256,6	143,0	43,8	53,7	185,8	27,6	171,9	181,1
2001													
helmi	83,5	38,8	18,0	22,4	73,1	82,1	46,5	14,4	17,5	60,0	8,6	173,6	182,1
maalis	93,8	43,7	20,8	24,5	82,5	91,3	50,5	18,0	18,7	67,6	9,0	171,6	181,8
huhti	83,3	37,9	18,7	20,9	72,6	83,7	46,0	14,9	17,3	60,6	8,7	169,1	181,2
touko	90,8	41,9	19,7	23,4	79,2	87,6	49,4	14,7	18,1	63,4	9,4	172,2	179,6
kesä	91,3	41,6	20,8	23,9	80,2	85,4	47,6	14,2	18,4	61,8	9,5	174,5	182,4
heinä	91,7	83,9	171,3	181,7
Määrät (vuotuinen prosenttimuutos; 1995 = 100 sarakkeet 12 ja 13) ³⁾													
1997	10,8	9,1	12,0	10,6	12,0	7,2	8,3	13,1	6,7	10,7	2,4	115,9	110,3
1998	3,6	4,2	5,9	3,6	4,0	11,6	8,1	21,8	7,6	13,4	-4,5	120,1	123,1
1999	2,2	2,9	-0,8	3,5	1,4	6,1	3,5	13,0	7,8	7,1	6,0	122,7	130,6
2000	11,8	11,3	11,1	11,2	12,4	5,1	5,3	9,4	2,5	7,3	3,7	137,3	137,4
2000													
I	14,6	13,6	10,7	14,9	15,0	5,9	6,1	8,8	5,8	9,6	-0,9	133,4	133,8
II	14,3	12,9	12,1	13,1	14,7	6,1	5,8	11,3	2,7	9,1	0,1	135,6	137,3
III	9,6	8,7	9,0	10,7	10,1	5,8	5,9	8,9	2,0	7,2	3,2	139,1	140,9
IV	9,4	10,5	12,7	7,0	10,3	2,8	3,4	8,7	-0,4	3,3	6,2	142,3	139,7
Euroalueen laajeneminen													
2000													
I	6,2	4,9	13,0	6,7	7,5	1,4	0,2	7,8	-3,1	1,4	-2,8	141,9	137,0
II	2,0	-1,8	6,1	2,8	3,0	-2,7	-5,1	-5,5	-4,8	-3,1	-4,3	139,0	134,9
2001													
helmi	5,8	3,0	18,2	3,0	7,3	-2,4	-3,9	3,7	-5,5	-2,6	-5,3	143,9	136,9
maalis	-0,6	-1,2	4,2	0,3	0,4	-1,0	-2,0	10,7	-8,8	-1,4	0,0	139,8	137,3
huhti	7,8	2,6	13,7	5,4	8,7	4,8	1,5	7,3	-1,0	3,6	5,8	137,3	136,5
touko	-3,5	-5,9	-4,5	-1,3	-2,7	-8,0	-9,2	-13,6	-9,8	-8,0	-10,4	139,2	133,7
kesä	3,0	-1,0	10,8	4,5	4,1	-3,9	-6,5	-8,1	-3,2	-3,7	-6,5	140,4	134,4
heinä	4,5	-1,3	138,9	133,6
Yksikköarvot (vuotuinen prosenttimuutos; 1995 = 100 sarakkeet 12 ja 13) ³⁾													
1997	2,8	2,6	3,5	3,5	2,7	5,8	5,4	5,5	4,8	4,9	4,2	105,7	108,6
1998	0,9	-0,7	0,8	2,0	1,5	-5,4	-6,5	-3,6	1,2	-1,1	-30,4	106,6	102,8
1999	2,3	1,7	2,7	1,4	2,4	3,5	3,9	3,4	1,4	2,0	39,4	108,9	106,2
2000	8,3	11,0	7,4	5,1	7,2	21,9	28,3	11,8	8,7	13,5	84,8	117,8	129,4
2000													
I	6,7	9,9	5,6	4,3	5,7	22,4	30,6	10,0	6,3	11,1	171,3	113,6	120,8
II	6,8	9,5	8,3	3,9	5,7	21,5	28,7	10,9	8,1	12,5	101,4	116,3	125,9
III	9,1	12,7	7,5	4,4	8,5	20,0	26,6	10,4	7,9	12,5	71,0	119,2	130,8
IV	10,0	11,4	7,7	7,4	8,8	23,9	28,3	15,1	12,6	18,1	53,1	122,1	140,0
Euroalueen laajeneminen													
2001													
I	7,0	6,5	5,8	5,6	6,8	9,3	9,5	9,1	8,3	10,0	3,1	121,6	132,5
II	6,4	5,7	4,5	7,0	6,4	6,6	6,6	6,0	7,7	6,9	4,2	123,7	134,3
2001													
helmi	5,7	5,0	6,3	5,1	5,5	9,8	10,3	8,9	7,8	10,2	6,0	120,6	133,0
maalis	7,9	7,7	6,7	5,9	8,0	7,1	6,3	8,1	8,5	8,6	-4,8	122,7	132,3
huhti	6,4	6,7	5,4	5,3	6,1	7,8	8,0	6,2	8,5	8,4	5,8	123,1	132,8
touko	6,2	4,9	5,0	7,1	6,3	6,3	6,4	5,3	7,1	6,0	6,9	123,6	134,3
kesä	6,4	5,4	3,2	8,6	6,6	5,9	5,6	6,8	7,6	6,5	1,0	124,3	135,7
heinä	4,4	5,8	123,3	136,0

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin laskelmiin perustuvat EKP:n laskelmat (määrälaskelmat ja yksikköarvojen puhdistus kausivaihtelusta).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarat-erän kanssa (taulukko 8.2).

2) Hyödykejako sarakkeissa 2–4 ja 7–9 noudattaa Broad Economic Categories -luokitusta. Valmistettujen tavaroiden (sarakkeet 5 ja 10) ja öljyn (sarake 11) hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).

3) Yksikköarvoindeksit, joiden perusteella arvioidaan myös viennin määrä, sisältävät Kreikkaa lukuun ottamatta euroalueen tiedot vuodelta 2001.

2. Maaryhmittäin ja maittain¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton, ellei toisin mainita)

	Yhteensä	Yhteensä (kp.)	Iso- Britannia	Ruotsi	Tanska	Hakija- maat	Sveitsi	Yhdys- vallat	Japani	Aasia pl. Japani	Afriikka	Latina- lainen Amerikka	Muut maat	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Vienti (fob)														
1997	762,8	-	141,7	29,2	19,4	90,2	46,8	102,6	26,5	132,7	43,1	38,1	92,4	
1998	797,1	-	150,2	31,5	20,5	101,5	51,1	119,9	23,9	114,9	49,7	42,4	91,5	
1999	832,8	-	161,4	33,1	21,1	102,9	56,1	135,1	26,8	119,2	48,4	39,1	89,6	
2000	1 007,6	-	188,3	38,5	22,7	130,6	63,2	170,3	34,1	150,6	55,9	46,4	107,1	
2000	I	230,3	235,2	45,0	9,3	5,5	28,7	15,2	38,8	8,2	32,8	12,4	10,1	24,2
	II	247,9	244,7	46,7	9,7	5,6	32,4	15,5	40,9	7,9	36,7	14,6	10,9	27,1
	III	250,5	257,2	46,2	9,1	5,4	32,6	15,5	42,8	8,7	37,8	13,5	12,0	26,9
	IV	278,9	269,6	50,4	10,5	6,2	36,8	17,0	47,7	9,3	43,3	15,4	13,4	28,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	I	258,5	264,9	49,1	9,6	6,1	33,3	17,0	45,1	9,2	39,8	14,3	12,1	22,9
	II	265,3	264,0	50,5	9,0	7,1	33,5	16,5	45,0	8,3	40,2	15,2	12,7	.
2001	helmi	83,5	88,8	16,0	3,1	2,0	10,7	5,5	14,2	3,0	12,5	5,0	4,0	7,5
	maalis	93,8	87,8	17,8	3,4	2,2	12,0	6,3	15,9	3,3	14,7	5,2	4,4	8,8
	huhti	83,3	86,6	15,9	3,0	2,0	10,3	5,3	14,4	2,6	12,5	4,9	4,0	8,4
	touko	90,8	88,1	16,8	3,0	3,2	11,7	5,8	15,2	2,8	13,8	5,2	4,3	.
	kesä	91,3	89,3	17,9	3,0	2,0	11,5	5,4	15,4	3,0	13,9	5,1	4,4	.
	heinä	91,7	87,7
Muutos edellisestä vuodesta, %														
2001	heinä	9,1	-
Tuonti (cif)														
1997	674,2	-	117,7	27,1	16,9	60,2	36,9	94,3	43,3	124,8	49,7	28,4	74,8	
1998	711,4	-	122,3	30,8	17,3	71,6	40,9	104,8	48,5	132,0	45,8	29,3	68,0	
1999	781,2	-	131,0	33,2	18,6	80,4	43,2	113,2	53,9	151,8	49,0	30,4	76,5	
2000	1 001,3	-	155,3	37,6	21,4	100,5	48,4	139,4	64,5	209,8	72,1	39,3	112,9	
2000	I	232,8	226,5	37,8	9,1	5,1	23,4	11,8	31,9	15,8	46,7	16,7	8,6	25,9
	II	244,4	242,0	37,4	9,6	5,2	24,6	11,7	35,1	16,6	49,7	16,7	10,5	27,1
	III	246,2	257,9	36,5	8,7	5,1	24,9	11,6	33,7	15,0	54,3	17,8	10,0	28,6
	IV	277,9	273,8	43,6	10,2	6,0	27,6	13,2	38,7	17,0	59,1	20,9	10,2	31,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	I	260,5	256,6	38,5	8,9	5,2	29,0	13,5	37,5	16,1	53,9	19,8	9,8	28,3
	II	256,6	256,1	38,8	8,5	5,1	28,9	13,0	35,8	15,5	50,5	18,7	11,0	.
2001	helmi	82,1	85,9	12,4	2,9	1,6	9,4	4,5	11,5	4,9	16,6	6,3	3,0	9,1
	maalis	91,3	85,7	13,4	3,1	1,8	10,4	4,9	13,9	5,7	18,4	6,8	3,4	9,4
	huhti	83,7	85,4	12,6	2,8	1,7	9,3	4,3	11,8	5,5	16,8	6,1	3,4	9,4
	touko	87,6	84,7	13,4	2,9	1,7	9,7	4,4	12,0	5,3	17,1	6,3	3,9	.
	kesä	85,4	86,0	12,8	2,8	1,7	9,9	4,2	12,0	4,7	16,7	6,3	3,7	.
	heinä	83,9	85,7
Muutos edellisestä vuodesta, %														
2001	heinä	4,5	-
Tase														
1997	88,6	-	23,9	2,1	2,5	30,0	9,9	8,3	-16,9	8,0	-6,5	9,7	17,5	
1998	85,7	-	27,8	0,7	3,2	29,9	10,2	15,1	-24,6	-17,2	3,9	13,1	23,5	
1999	51,6	-	30,4	-0,1	2,6	22,5	12,9	21,9	-27,1	-32,6	-0,6	8,7	13,1	
2000	6,3	-	33,0	1,0	1,3	30,0	14,8	30,8	-30,4	-59,3	-16,2	7,1	-5,8	
2000	I	-2,6	8,7	7,3	0,2	0,4	5,3	3,4	7,0	-7,7	-13,9	-4,3	1,4	-1,7
	II	3,5	2,7	9,3	0,1	0,4	7,8	3,7	5,8	-8,7	-13,0	-2,2	0,4	0,0
	III	4,4	-0,7	9,7	0,4	0,3	7,7	3,9	9,1	-6,3	-16,5	-4,2	2,1	-1,7
	IV	1,0	-4,2	6,8	0,3	0,2	9,2	3,8	9,0	-7,7	-15,8	-5,5	3,1	-2,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	I	-2,0	8,3	10,6	0,8	0,9	4,4	3,5	7,6	-7,0	-14,2	-5,5	2,3	-5,4
	II	8,7	7,9	11,7	0,5	2,1	4,7	3,5	9,2	-7,2	-10,3	-3,5	1,6	.
2001	helmi	1,4	3,0	3,6	0,2	0,4	1,3	1,1	2,7	-1,9	-4,1	-1,3	1,0	-1,6
	maalis	2,5	2,2	4,4	0,3	0,3	1,5	1,4	2,0	-2,4	-3,7	-1,6	1,0	-0,7
	huhti	-0,4	1,1	3,3	0,2	0,3	1,1	1,0	2,6	-2,9	-4,3	-1,2	0,6	-1,0
	touko	3,2	3,5	3,4	0,2	1,5	2,0	1,3	3,2	-2,6	-3,2	-1,1	0,4	.
	kesä	5,9	3,3	5,0	0,2	0,4	1,6	1,2	3,4	-1,7	-2,8	-1,2	0,7	.
	heinä	7,8	2,0

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat (Kauppatase ja Muut maat).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutaseilaston tavarat-erän kanssa (taulukot 8.1 ja 8.2).

10 Valuuttakurssit

Taulukko 10

Valuuttakurssit

(jakson keskiarvo, x yksikköä valuuttaa / 1 ecu tai euro, 1999/I = 100 [efektiivinen])

		Euron efektiivinen valuuttakurssi ¹⁾						Ecu/euron valuuttakurssit ²⁾			
		Suppea maaryhmä				Laaja maaryhmä		USA:n dollari	Japanin jeni	Sveitsin frangi	Englannin punta
		Nimellinen	Reaalinen: kuluttaja-hinta-indeksi	Reaalinen: teollisuuden tuottaja-hintaindeksi	Reaalinen: tehdasteollisuuden yksikkötyökustannukset	Nimellinen	Reaalinen: kuluttaja-hinta-indeksi				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1996		107,9	108,8	107,5	111,4	95,4	105,9	1,270	138,1	1,568	0,814
1997		99,1	99,4	99,3	100,4	90,4	96,6	1,134	137,1	1,644	0,692
1998		101,5	101,3	101,6	99,7	96,6	99,1	1,121	146,4	1,622	0,676
1999		95,7	95,7	95,7	96,3	96,6	95,8	1,066	121,3	1,600	0,659
2000		85,7	86,5	87,0	87,4	88,2	86,3	0,924	99,5	1,558	0,609
1999	I	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	1,122	130,7	1,599	0,687
	II	96,1	96,0	96,0	96,7	96,5	96,0	1,057	127,7	1,600	0,658
	III	94,6	94,7	94,6	94,9	95,5	94,6	1,049	118,7	1,602	0,655
	IV	92,2	92,2	92,3	93,8	94,2	92,6	1,038	108,4	1,600	0,636
2000	I	89,0	89,6	89,8	90,2	91,1	89,5	0,986	105,5	1,607	0,614
	II	86,0	86,6	87,0	87,7	88,4	86,6	0,933	99,6	1,563	0,610
	III	84,7	85,7	86,3	86,8	87,3	85,3	0,905	97,4	1,544	0,612
	IV	83,0	84,0	84,9	85,0	85,9	83,6	0,868	95,3	1,516	0,600
1999	tammi	102,0	101,8	101,8	-	101,4	101,4	1,161	131,3	1,605	0,703
	helmi	99,9	99,9	99,8	-	100,0	100,1	1,121	130,8	1,598	0,689
	maalis	98,3	98,3	98,4	-	98,7	98,6	1,088	130,2	1,595	0,671
	huhti	97,1	96,9	97,0	-	97,5	97,2	1,070	128,2	1,602	0,665
	touko	96,6	96,5	96,4	-	96,9	96,4	1,063	129,7	1,603	0,658
	kesä	94,7	94,7	94,7	-	95,1	94,5	1,038	125,3	1,595	0,650
	heinä	94,8	95,2	94,9	-	95,0	94,4	1,035	123,7	1,604	0,658
	elo	95,4	95,6	95,4	-	96,3	95,5	1,060	120,1	1,600	0,660
	syys	93,6	93,4	93,4	-	95,2	93,8	1,050	112,4	1,602	0,647
	loka	94,4	94,2	94,3	-	96,3	94,7	1,071	113,5	1,594	0,646
	marras	92,0	92,0	92,1	-	94,0	92,4	1,034	108,2	1,605	0,637
	joulu	90,1	90,4	90,3	-	92,2	90,7	1,011	103,7	1,601	0,627
2000	tammi	90,2	90,8	90,9	-	92,4	90,7	1,014	106,5	1,610	0,618
	helmi	89,2	89,8	90,0	-	91,2	89,6	0,983	107,6	1,607	0,615
	maalis	87,7	88,3	88,5	-	89,7	88,1	0,964	102,6	1,604	0,611
	huhti	86,1	86,6	87,0	-	88,4	86,7	0,947	99,9	1,574	0,598
	touko	84,5	85,0	85,7	-	86,9	85,1	0,906	98,1	1,556	0,602
	kesä	87,4	88,1	88,4	-	89,9	88,1	0,949	100,7	1,561	0,629
	heinä	86,9	87,9	88,1	-	89,4	87,5	0,940	101,4	1,551	0,623
	elo	84,6	85,5	86,1	-	87,0	85,1	0,904	97,8	1,551	0,607
	syys	82,8	83,6	84,6	-	85,3	83,3	0,872	93,1	1,531	0,608
	loka	81,6	82,4	83,5	-	84,4	82,2	0,855	92,7	1,513	0,589
	marras	82,3	83,3	84,1	-	85,1	82,9	0,856	93,3	1,522	0,600
	joulu	85,4	86,4	87,1	-	88,1	85,8	0,897	100,6	1,514	0,613
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	88,6	90,0	90,5	89,5	91,4	88,9	0,923	109,1	1,533	0,633
	II	86,0	87,7	87,9	84,8	89,5	86,9	0,873	106,9	1,528	0,614
	III	87,0	88,9	88,5	85,0	91,2	88,0	0,890	108,3	1,507	0,619
2001	tammi	89,2	90,3	90,8	-	91,7	89,1	0,938	109,6	1,529	0,635
	helmi	88,3	89,7	90,2	-	91,0	88,6	0,922	107,1	1,536	0,634
	maalis	88,4	90,0	90,4	-	91,4	89,1	0,910	110,3	1,535	0,629
	huhti	87,6	89,2	89,5	-	91,0	88,5	0,892	110,4	1,529	0,622
	touko	85,9	87,6	87,8	-	89,3	86,7	0,874	106,5	1,533	0,613
	kesä	84,7	86,4	86,4	-	88,1	85,4	0,853	104,3	1,522	0,609
	heinä	85,4	87,3	86,8	-	89,1	86,2	0,861	107,2	1,514	0,609
	elo	87,7	89,6	89,1	-	91,8	88,6	0,900	109,3	1,514	0,627
	syys	88,0	89,8	89,4	-	92,6	89,1	0,911	108,2	1,491	0,623
Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾											
2001	syys	0,4	0,2	0,3	-	0,9	0,6	1,2	-1,0	-1,5	-0,6
Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾											
2001	syys	-	-	-	-	-	-	4,5	16,2	-2,6	2,5

Lähde: EKP.

1) Lisätietoja laskentatavasta Yleistä-osassa.

2) Joulukuuhun 1998 asti euron valuuttakurssit (BIS); tammikuusta 1999 alkaen euron valuuttakurssit.

3) Koska EKP ei ilmoittanut virallisia viitekursseja näille valuutoille ennen lokakuuta 2000, taulukossa esitetään viitteelliset kurssit syyskuuhun 2000 saakka.

Ecun/euron valuuttakurssit ²⁾								
Ruotsin kruunu	Tanskan kruunu	Norjan kruunu	Kanadan dollari	Australian dollari	Hongkongin dollari ³⁾	Etelä-Korean won ³⁾	Singaporen dollari ³⁾	
11	12	13	14	15	16	17	18	
8,51	7,36	8,20	1,731	1,623	9,68	1 007,9	1,765	1996
8,65	7,48	8,02	1,569	1,528	8,75	1 069,8	1,678	1997
8,92	7,50	8,47	1,665	1,787	8,69	1 568,9	1,876	1998
8,81	7,44	8,31	1,584	1,652	8,27	1 267,3	1,806	1999
8,45	7,45	8,11	1,371	1,589	7,20	1 043,5	1,592	2000
8,98	7,44	8,60	1,696	1,770	8,69	1 342,6	1,911	1999 I
8,90	7,43	8,24	1,557	1,618	8,19	1 258,8	1,810	II
8,71	7,44	8,22	1,558	1,613	8,14	1 252,8	1,772	III
8,65	7,44	8,19	1,528	1,613	8,07	1 217,4	1,737	IV
8,50	7,45	8,11	1,434	1,564	7,68	1 109,8	1,674	2000 I
8,28	7,46	8,20	1,381	1,585	7,27	1 042,0	1,608	II
8,40	7,46	8,10	1,341	1,576	7,06	1 009,5	1,569	III
8,60	7,45	8,04	1,325	1,632	6,77	1 011,6	1,516	IV
9,08	7,44	8,65	1,765	1,839	8,99	1 362,4	1,950	1999 tammi
8,91	7,44	8,65	1,679	1,751	8,68	1 330,2	1,905	helmi
8,94	7,43	8,51	1,651	1,726	8,43	1 336,2	1,881	maalis
8,91	7,43	8,32	1,594	1,668	8,30	1 292,2	1,834	huhti
8,97	7,43	8,23	1,553	1,605	8,24	1 272,1	1,820	touko
8,83	7,43	8,17	1,524	1,580	8,05	1 212,6	1,775	kesä
8,74	7,44	8,18	1,540	1,576	8,03	1 229,4	1,756	heinä
8,75	7,44	8,26	1,583	1,645	8,23	1 269,1	1,779	elo
8,63	7,43	8,23	1,552	1,619	8,15	1 260,1	1,781	syys
8,73	7,43	8,29	1,581	1,641	8,32	1 289,9	1,793	loka
8,63	7,44	8,19	1,516	1,618	8,04	1 215,9	1,727	marras
8,59	7,44	8,10	1,491	1,580	7,86	1 149,6	1,694	joulu
8,60	7,44	8,12	1,469	1,542	7,89	1 145,9	1,697	2000 tammi
8,51	7,45	8,10	1,427	1,564	7,65	1 110,8	1,674	helmi
8,39	7,45	8,11	1,408	1,583	7,51	1 076,1	1,654	maalis
8,27	7,45	8,15	1,389	1,588	7,38	1 051,4	1,620	huhti
8,24	7,46	8,20	1,355	1,570	7,06	1 015,3	1,566	touko
8,32	7,46	8,25	1,402	1,597	7,40	1 061,1	1,641	kesä
8,41	7,46	8,18	1,389	1,598	7,33	1 047,9	1,636	heinä
8,39	7,46	8,10	1,341	1,557	7,05	1 007,6	1,556	elo
8,41	7,46	8,03	1,295	1,575	6,80	973,2	1,517	syys
8,52	7,45	8,00	1,292	1,618	6,67	965,1	1,498	loka
8,63	7,46	8,00	1,320	1,639	6,68	990,6	1,497	marras
8,66	7,46	8,13	1,368	1,642	7,00	1 089,6	1,558	joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
9,00	7,46	8,20	1,410	1,741	7,20	1 174,7	1,616	2001 I
9,13	7,46	8,01	1,345	1,701	6,81	1 138,9	1,583	II
9,41	7,44	8,01	1,374	1,734	6,94	1 150,1	1,582	III
8,91	7,46	8,24	1,410	1,689	7,32	1 194,9	1,630	2001 tammi
8,98	7,46	8,21	1,403	1,724	7,19	1 153,8	1,607	helmi
9,13	7,46	8,16	1,417	1,807	7,09	1 173,4	1,611	maalis
9,11	7,46	8,11	1,390	1,785	6,96	1 183,5	1,617	huhti
9,06	7,46	7,99	1,347	1,681	6,82	1 133,7	1,586	touko
9,21	7,45	7,94	1,302	1,647	6,65	1 104,1	1,550	kesä
9,26	7,44	7,97	1,315	1,689	6,71	1 120,3	1,569	heinä
9,31	7,45	8,06	1,386	1,717	7,02	1 154,0	1,586	elo
9,67	7,44	8,00	1,426	1,804	7,11	1 178,3	1,593	syys
3,9	0,0	-0,7	2,9	5,0	1,2	2,1	0,5	Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾ 2001 syys
15,0	-0,3	-0,4	10,2	14,5	4,5	21,1	5,0	Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾ 2001 syys

4) Viimeisen kuukausihavainnon prosenttimuutos on esitetty verrattuna edellisen kuukauden tietoihin ja vuotta aikaisempiin tietoihin. Positiivinen muutos merkitsee euron vahvistumista. Tammikuusta 2001 alkaen efektiivistä valuuttakurssia koskevat tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien havaintojen kanssa muuttuneiden painojen vuoksi.

II Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa

Taulukko II

Taloudellinen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	YKHI	Julkisen talouden alijäämä (-)/yli-jäämä (+), % BKT:stä	Julkisen talouden bruttovelka, % BKT:stä	Valtion pitkäaikaisten lainojen tuotot ¹⁾ , vuotuinen korko	Valuttakurssi ²⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Vaihtotase ja uusi pääomatase, % BKT:stä	Yksikkötyö-kustannukset ³⁾	BKT:n määrä	Teollisuus-tuotannon volyyymi-indeksi ⁴⁾	Standardoitu työttömyysaste, % työvoimasta (kp.)	Lavea raha ⁵⁾	3 kk:n korko ¹⁾ , vuotuinen korko
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Tanska												
1997	1,9	0,3	61,2	6,25	7,48	0,6	1,9	3,0	5,3	5,6	4,7	3,73
1998	1,3	1,1	55,6	4,94	7,50	-0,9	2,3	2,8	2,2	5,2	4,6	4,27
1999	2,1	3,1	52,0	4,91	7,44	1,8	3,0	2,1	1,8	5,2	4,2	3,44
2000	2,7	2,8	46,1	5,64	7,45	2,3	1,4	3,2	6,2	4,7	1,9	5,00
2000	II	2,9	-	-	5,67	7,46	1,7	2,1	3,7	7,8	4,7	4,73
	III	2,6	-	-	5,69	7,46	4,1	0,4	3,5	8,1	4,7	5,84
	IV	2,6	-	-	5,42	7,45	1,8	1,1	2,9	6,1	4,8	5,48
2001	I	2,3	-	-	5,03	7,46	4,3	2,4	1,8	5,2	4,7	5,26
	II	2,5	-	-	5,27	7,46	3,2	3,1	1,3	0,9	4,5	5,06
	III	.	-	-	5,18	7,44	4,73
2001	huhti	2,6	-	-	5,14	7,46	-	-	-	1,4	4,6	5,11
	touko	2,8	-	-	5,35	7,46	-	-	-	-3,8	4,5	5,11
	kesä	2,2	-	-	5,33	7,45	-	-	-	5,2	4,5	4,96
	heinä	2,3	-	-	5,32	7,44	-	-	-	5,1	4,4	4,93
	elo	2,5	-	-	5,12	7,45	-	-	-	0,3	4,3	4,81
	syys	.	-	-	5,11	7,44	-	-	-	.	.	4,43
Ruotsi												
1997	1,8	-1,5	74,5	6,62	8,65	-	0,6	2,1	7,0	9,9	4,2	4,43
1998	1,0	1,9	71,8	4,99	8,92	3,7	0,9	3,6	3,8	8,3	3,5	4,36
1999	0,6	1,8	65,2	4,98	8,81	2,8	-0,4	4,1	2,0	7,2	6,8	3,32
2000	1,3	4,1	55,6	5,37	8,45	3,1	5,6	3,6	8,5	5,9	6,2	4,07
2000	II	1,2	-	-	5,30	8,28	2,0	4,5	4,1	10,2	6,1	4,09
	III	1,3	-	-	5,30	8,40	2,6	5,3	3,7	9,1	5,7	4,14
	IV	1,5	-	-	5,09	8,60	4,3	6,7	2,3	8,8	5,4	4,06
2001	I	1,6	-	-	4,83	9,00	3,6	2,4	2,3	5,9	5,2	4,10
	II	3,0	-	-	5,20	9,13	1,2	4,4	1,0	-2,1	4,9	4,15
	III	.	-	-	5,28	9,41	4,34
2001	huhti	3,0	-	-	4,93	9,11	-	-	-	-4,1	5,0	4,04
	touko	3,1	-	-	5,27	9,06	-	-	-	0,6	5,0	4,09
	kesä	3,0	-	-	5,39	9,21	-	-	-	-2,6	4,8	4,32
	heinä	2,9	-	-	5,42	9,26	-	-	-	.	4,8	4,44
	elo	3,0	-	-	5,16	9,31	-	-	-	.	4,7	4,40
	syys	.	-	-	5,26	9,67	-	-	-	.	.	4,14
Iso-Britannia												
1997	1,8	-2,0	51,1	7,13	0,692	0,9	2,9	3,4	1,3	7,0	11,2	6,92
1998	1,6	0,4	48,1	5,60	0,676	0,0	3,1	3,0	0,8	6,3	9,7	7,42
1999	1,3	1,3	45,7	5,01	0,659	-1,0	3,4	2,1	0,6	6,1	5,4	5,54
2000	0,8	1,9	42,8	5,33	0,609	-1,5	1,9	2,9	1,6	5,5	6,6	6,19
2000	II	0,6	-0,5	43,7	5,31	0,610	-1,4	1,4	3,3	2,7	5,6	6,28
	III	0,8	2,2	42,3	5,31	0,612	-1,8	1,6	2,7	0,8	5,4	6,21
	IV	0,9	0,0	42,5	5,09	0,600	-1,4	1,7	2,4	0,9	5,3	6,07
2001	I	0,9	6,2	40,2	4,90	0,633	0,0	2,1	2,7	0,8	5,1	5,72
	II	1,5	-2,5	40,3	5,18	0,614	.	.	2,3	-2,2	5,0	5,30
	III	.	.	.	5,13	0,619	5,00
2001	huhti	1,1	1,2	39,8	5,03	0,622	-	-	-	-1,0	5,0	5,40
	touko	1,7	-4,9	39,9	5,21	0,613	-	-	-	-3,1	5,1	5,25
	kesä	1,7	-3,7	40,3	5,30	0,609	-	-	-	-2,6	5,1	5,26
	heinä	1,4	5,4	39,6	5,30	0,609	-	-	-	-3,5	.	5,25
	elo	1,8	0,0	39,5	5,07	0,627	-	-	-	.	.	5,00
	syys	.	.	.	5,02	0,623	-	-	-	.	.	4,73

Lähteet: Eurostat (sarakeet 1, 8, 9 ja 10), Euroopan komissio (talous- ja raha-asioista vastaava pääosasto ja Eurostat) (sarake 2 [vuosittain] ja sarake 3 [vuosittain]), Reuters (sarake 12), kansalliset tilastot (sarake 2 [neljännesvuosittain ja kuukausittain], sarake 3 [neljännesvuosittain ja kuukausittain], 4, 5, 7 [pl. Ruotsi] ja 11), EKP:n laskelma (sarakeet 6 ja 7 [Ruotsi]).

1) Ajanjakson keskiarvoja.

2) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.

3) Koko talous; Ison-Britannian tilastot eivät sisällä työnantajan sosiaaliturvamaksuja.

4) Yhteensä (rakentamista lukuun ottamatta); korjattu työpäivien määrällä.

5) Kuukauden lopun keskiarvoja; M3; M4 Ison-Britannian osalta.

12 Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella

Taulukko 12.1

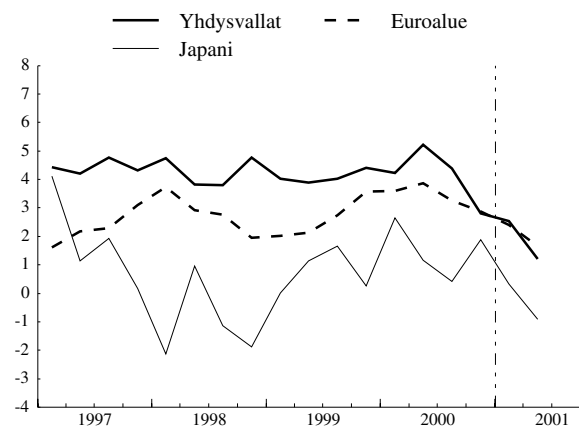
Taloudellinen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	KHI	Yksikkö- työ- kustannuk- set ¹⁾	BKT:n määrä	Teollisuus- tuotannon volyyymi- indeksi ¹⁾	Työttö- määrä, % työ- voimasta (kp.)	M2 ²⁾	Pankkien- välisen 3 kk:n talletusten korko ³⁾ , vuotuinen korko	Valtion 10 vuoden lainojen tuotto ³⁾ , vuotuinen korko	Valuutta- kurssi ⁴⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Julkisen talouden rahoitus- asema alijäämä (-) ⁵⁾ ylijäämä (+), % BKT:stä	Julkinen brutto- velka ⁶⁾ , % BKT:stä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Yhdysvallat											
1997	2,3	0,0	4,4	7,6	5,0	4,9	5,76	6,45	1,134	-0,9	56,4
1998	1,6	0,7	4,3	5,5	4,5	7,3	5,57	5,33	1,121	0,3	53,4
1999	2,2	-1,7	4,1	4,8	4,2	7,6	5,42	5,64	1,066	0,8	50,5
2000	3,4	-3,8	4,1	6,0	4,0	6,1	6,53	6,03	0,924	1,7	44,9
2000											
II	3,3	-4,4	5,2	7,0	4,0	6,2	6,63	6,18	0,933	1,7	46,8
III	3,5	-5,4	4,4	6,4	4,0	6,1	6,70	5,89	0,905	1,9	45,6
IV	3,4	-1,5	2,8	4,3	4,0	6,2	6,69	5,56	0,868	1,7	45,0
2001											
I	3,4	1,8	2,5	0,4	4,2	7,5	5,35	5,04	0,923	1,5	45,1
II	3,4	8,3	1,2	-2,8	4,5	8,5	4,19	5,25	0,873	1,1	43,6
III	4,8	.	3,46	4,98	0,890	.	.
2001											
huhti	3,3	.	.	-1,7	4,5	8,2	4,63	5,13	0,892	.	.
touko	3,6	.	.	-2,5	4,4	8,5	4,11	5,37	0,874	.	.
kesä	3,2	.	.	-4,2	4,5	9,0	3,83	5,26	0,853	.	.
heinä	2,7	.	.	-4,0	4,5	9,2	3,75	5,23	0,861	.	.
elo	2,7	.	.	-5,5	4,9	9,2	3,56	4,97	0,900	.	.
syys	4,9	.	3,03	4,76	0,911	.	.
Japani											
1997	1,7	-2,2	1,8	3,6	3,4	3,1	0,62	2,15	137,1	-2,7	.
1998	0,7	6,3	-1,1	-7,1	4,1	4,4	0,66	1,30	146,4	-10,3	.
1999	-0,3	-2,5	0,8	0,8	4,7	3,7	0,22	1,75	121,3	-10,4	.
2000	-0,7	-6,5	1,5	5,9	4,7	2,1	0,28	1,76	99,5	.	.
2000											
II	-0,7	-7,3	1,2	7,1	4,7	2,3	0,12	1,72	99,6	.	.
III	-0,6	-6,1	0,4	5,5	4,6	1,9	0,32	1,79	97,4	.	.
IV	-0,8	-5,3	1,9	4,9	4,8	2,1	0,56	1,73	95,3	.	.
2001											
I	-0,4	-0,2	0,3	-1,1	4,8	2,6	0,37	1,38	109,1	.	.
II	-0,7	3,7	-0,9	-5,7	4,9	2,8	0,08	1,28	106,9	.	.
III	0,07	1,36	108,3	.	.
2001											
huhti	-0,7	2,0	.	-4,2	4,8	2,5	0,10	1,36	110,4	.	.
touko	-0,7	2,3	.	-3,9	4,9	2,9	0,07	1,28	106,5	.	.
kesä	-0,8	7,2	.	-8,8	4,9	3,2	0,07	1,19	104,3	.	.
heinä	-0,8	.	.	-8,8	5,0	3,3	0,08	1,33	107,2	.	.
elo	-0,7	.	.	-11,7	5,0	3,4	0,08	1,36	109,3	.	.
syys	0,06	1,40	108,2	.	.

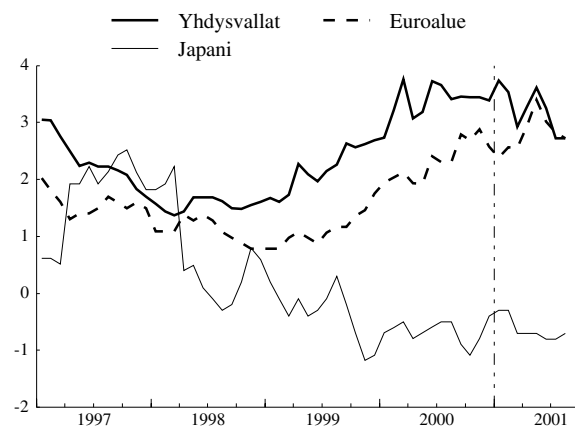
Bruttokansantuotteen määrä

(vuotuinen prosenttimuutos; neljännesvuosittain)

Kuluttajahintaindeksit

(vuotuinen prosenttimuutos; kuukausittain)

Lähteet: Kansalliset tilastot (sarakeet 1, 2 [Yhdysvallat], 3, 4, 5, 6, 8 [joulukuuhun 1998 asti], 9 ja 10), OECD (sarake 2 [Japani]), Eurostat (euroaluetta koskevan kuvion tilastot), Reuters (sarake 7 ja sarake 8 [tammikuusta 1999 alkaen]), EKP:n laskelma (sarake 11).

1) Tehdasteollisuus.

2) Ajanjakson keskiarvo, M2 ja sijoitustodistukset Japanin osalta.

3) Lisäinformaatiota, ks. taulukot 3.1 ja 3.2.

4) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.

5) Japania koskevat tiedot: vuoden 1998 alijäämä sisältää valtion vastuulle ottaman suuren velan; vuoden 1999 tiedot perustuvat rahoitustilin rahoitustilinpitoilastoihin.

6) Julkisen sektorin konsolidoitu bruttovelka (ajanjakson lopussa).

Taulukko 12.2

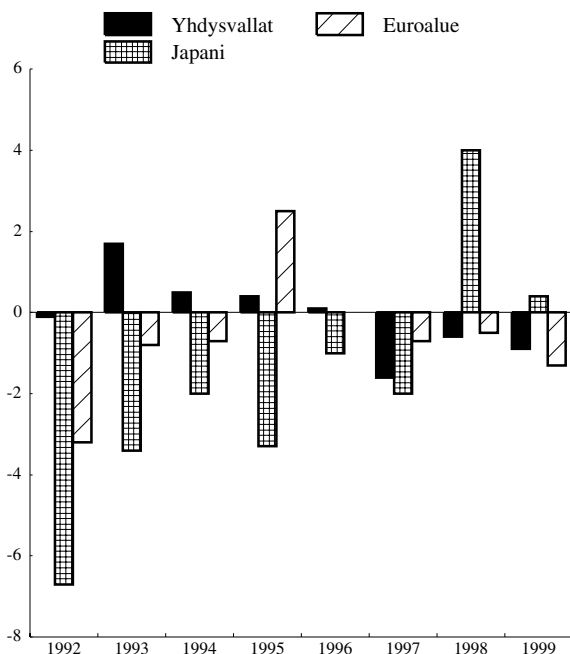
Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä)

	Kansallinen säästäminen ja investoinnit			Yritysten (pl. rahoitussektori) investoinnit ja rahoitus						Kotitalouksien investoinnit ja rahoitus ¹⁾			
	Brutto-säästäminen	Pääoman brutto-muodostus	Nettoluotonanto ulkomaille	Pääoman brutto-muodostus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Rahoitusvarojen nettohankinta	Brutto-säästäminen	Nettovelkaantuminen	Arvopaperit ja osakkeet	Pääoma-menot	Rahoitusvarojen nettohankinta	Brutto-säästäminen	Nettovelkaantuminen
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Yhdysvallat													
1997	18,1	19,9	-1,5	9,4	8,6	1,8	8,7	3,4	2,2	11,8	4,0	12,1	4,4
1998	18,8	20,7	-2,3	9,6	8,8	6,5	8,1	7,1	1,5	12,3	5,7	12,8	5,5
1999	18,4	20,9	-3,3	10,1	9,4	6,9	8,1	7,8	3,3	12,6	4,5	11,2	6,4
2000	18,1	21,1	-4,4	10,2	9,7	5,8	8,0	7,1	2,7	12,7	3,1	10,3	5,6
1999 III	18,2	20,8	-3,6	10,0	9,5	7,6	7,9	8,5	3,8	12,6	4,1	11,0	6,1
1999 IV	18,0	21,2	-3,7	10,2	9,4	5,6	8,1	7,0	3,5	12,6	4,6	10,5	6,5
2000 I	18,0	21,0	-4,1	10,0	9,6	8,8	8,0	9,8	5,7	13,0	3,4	10,3	7,6
2000 II	18,3	21,4	-4,2	10,3	9,5	6,8	8,1	8,0	3,1	12,7	4,0	10,4	5,7
2000 III	18,2	21,2	-4,5	10,4	9,8	5,4	8,2	6,9	2,4	12,6	3,7	10,1	5,7
2000 IV	17,9	21,0	-4,5	10,0	9,6	2,4	7,9	3,8	-0,1	12,5	1,3	10,2	3,5
2001 I	17,3	20,2	-4,1	9,3	9,6	2,0	7,5	3,5	1,9	12,7	3,9	10,3	4,0
2001 II	17,1	19,7	-4,1	8,8	9,1	1,7	7,3	2,9	3,1	12,8	5,6	10,5	6,5
Japani													
1997	30,2	28,7	2,2	16,6	16,1	3,2	13,8	1,2	0,1	6,0	6,9	11,3	0,7
1998	29,1	26,9	2,6	15,6	15,6	-6,0	13,3	-8,3	-0,3	5,3	6,1	11,7	-1,0
1999	27,8	26,0	2,2	14,5	14,7	3,3	13,7	-2,0	1,8	5,3	5,9	11,3	-0,3
2000	.	26,0	.	.	.	2,6	.	1,0	1,0	.	4,3	.	-0,4
1999 III	.	26,4	.	.	.	9,4	.	0,1	2,7	.	4,2	.	2,3
1999 IV	.	26,9	.	.	.	19,1	.	13,7	4,0	.	12,7	.	1,4
2000 I	.	26,3	.	.	.	15,5	.	4,4	-1,2	.	-0,7	.	5,3
2000 II	.	24,8	.	.	.	-25,0	.	-17,2	2,5	.	8,8	.	-7,5
2000 III	.	27,1	.	.	.	12,7	.	1,8	-0,2	.	0,6	.	1,4
2000 IV	.	27,1	.	.	.	6,8	.	13,7	2,7	.	7,9	.	-0,5
2001 I	.	27,5	.	.	.	8,9	.	-3,3	0,2	.	-4,8	.	2,7
2001 II	.	23,4	.	.	.	-29,5	.	-17,3	4,8	.	14,3	.	-6,4

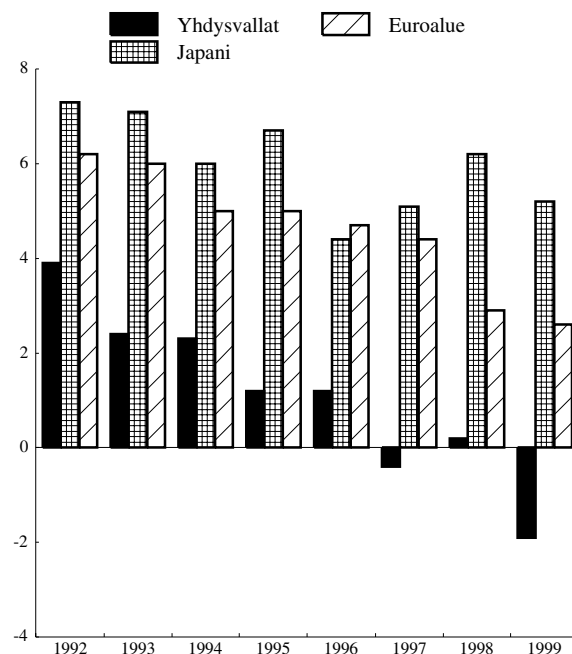
Yritysten (pl. rahoitussektori) nettoluotonanto

(prosenttia BKT:stä)

Kotitalouksien nettoluotonanto¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

Lähteet: EKP, Federal Reserve Board, Bank of Japan ja Economic and Social Research Institute.

1) Kotitaloudet mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

Kreikan tiedoilla täydennetyt euroalueen keskeiset taloustilastot

A. Raha- ja rahoitusmarkkinatilastot

A.1 Raha-aggregaatit ja niiden vastaerät

(miljardia euroa [kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa] ja vuotuinen prosenttimuutos ¹⁾)

	M1		M2		M3 ²⁾		Luotot ³⁾		Rahalaitosten lainat euroalueelle (ml. Kreikka) pl. rahalaitokset ja julkisyhteisöt	
	Yhteensä	Prosentti- muutos	Yhteensä	Prosentti- muutos	Yhteensä	Prosentti- muutos	Yhteensä	Prosentti- muutos	Yhteensä	Prosentti- muutos
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999										
tammi	1 818,0	.	4 046,6	.	4 608,4	.	7 856,9	.	5 169,0	.
helmi	1 787,3	.	4 005,3	.	4 592,9	.	7 877,0	.	5 171,3	.
maalis	1 809,4	.	4 023,9	.	4 611,0	.	7 952,1	.	5 219,0	.
huhti	1 823,9	.	4 044,4	.	4 649,7	.	7 985,0	.	5 240,7	.
touko	1 856,1	.	4 073,2	.	4 686,1	.	8 062,1	.	5 278,0	.
kesä	1 900,1	.	4 100,5	.	4 710,9	.	8 141,4	.	5 371,5	.
heinä	1 901,0	.	4 117,9	.	4 720,1	.	8 161,5	.	5 407,9	.
elo	1 865,8	.	4 084,7	.	4 701,5	.	8 164,4	.	5 402,9	.
syys	1 892,0	.	4 094,0	.	4 728,3	.	8 215,6	.	5 442,7	.
loka	1 897,4	.	4 110,5	.	4 747,8	.	8 286,6	.	5 490,4	.
marras	1 933,6	.	4 140,5	.	4 801,3	.	8 387,8	.	5 556,3	.
joulu	1 988,5	.	4 239,6	.	4 893,2	.	8 410,2	.	5 589,0	.
2000										
tammi	1 997,1	9,4	4 233,6	4,2	4 900,2	5,3	8 467,5	8,1	5 633,8	8,8
helmi	1 986,7	10,8	4 226,9	5,2	4 920,9	6,2	8 529,0	8,5	5 670,0	9,5
maalis	1 998,1	10,1	4 236,7	4,9	4 961,3	6,5	8 627,2	8,4	5 741,4	9,9
huhti	2 039,8	11,4	4 280,5	5,4	5 015,6	6,7	8 693,1	8,7	5 803,8	10,5
touko	2 021,0	8,7	4 271,8	4,6	5 011,3	6,0	8 728,6	8,2	5 834,5	10,3
kesä	2 038,0	7,1	4 282,0	4,2	5 004,2	5,4	8 745,2	7,3	5 902,4	9,5
heinä	2 037,8	6,9	4 281,0	3,6	5 010,6	5,2	8 760,1	7,1	5 931,9	9,2
elo	2 002,5	7,0	4 269,5	4,1	5 010,8	5,5	8 763,2	7,1	5 951,9	9,6
syys	2 014,5	6,1	4 275,4	4,0	5 011,0	5,1	8 852,2	7,3	6 038,9	10,1
loka	2 013,7	5,7	4 282,7	3,7	5 030,4	5,1	8 892,8	6,7	6 082,9	9,9
marras	2 032,4	4,9	4 304,9	3,7	5 062,6	4,8	8 934,3	6,0	6 119,0	9,4
joulu	2 098,8	5,5	4 397,4	3,7	5 138,8	5,0	8 961,9	6,5	6 154,2	9,6

A.2 Rahoitusmarkkinoiden korot ja tilastot muista arvopapereista kuin osakkeista

(vuotuisina prosentteina, miljardia euroa)

	Rahamarkkinakorot		Valtion lainojen tuotot		Euromääräiset arvopaperit; liikkeeseen laskija euroalueelta (ml. Kreikka)					
	3 kk:n talletukset	12 kk:n talletukset	2 v	10 v	Liikkeeseen laskut, brutto				Liikkeeseen laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä
					Yhteensä	Rahalaitosten ⁴⁾	Julkisyhteisöjen ⁴⁾	Yritysten ja muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten ⁴⁾		
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1999										
tammi	3,33	3,24	3,11	3,87	348,2	47,1	39,4	13,5	64,0	5 786,9
helmi	3,27	3,19	3,17	4,02	292,0	49,1	35,6	15,3	49,4	5 835,6
maalis	3,21	3,19	3,19	4,22	297,2	47,8	35,4	16,8	43,7	5 879,7
huhti	2,87	2,91	2,93	4,09	333,8	48,8	34,4	16,9	42,3	5 921,8
touko	2,75	2,83	2,89	4,24	290,9	46,4	37,7	15,9	51,0	5 973,9
kesä	2,80	2,98	3,16	4,56	279,3	48,6	28,7	22,7	38,1	6 012,3
heinä	2,84	3,17	3,38	4,89	328,1	44,5	36,4	19,1	42,1	6 052,9
elo	2,86	3,37	3,65	5,10	239,1	50,2	32,3	17,5	35,4	6 088,8
syys	2,89	3,43	3,75	5,27	311,6	51,7	31,2	17,1	59,8	6 147,1
loka	3,53	3,81	4,16	5,51	305,5	51,6	30,2	18,3	52,9	6 201,3
marras	3,64	3,82	4,07	5,22	286,2	56,9	26,1	17,0	43,5	6 246,0
joulu	3,58	3,94	4,24	5,32	236,0	66,7	20,1	13,2	-32,8	6 218,1
2000										
tammi	3,47	4,04	4,43	5,72	347,8	56,6	30,5	12,9	1,9	6 214,1
helmi	3,65	4,18	4,59	5,68	355,1	57,7	26,4	15,9	61,5	6 274,3
maalis	3,86	4,33	4,62	5,51	378,7	58,7	26,4	14,9	53,7	6 329,9
huhti	4,03	4,42	4,61	5,43	346,0	54,1	26,2	19,7	38,5	6 366,5
touko	4,44	4,88	5,04	5,53	384,1	59,9	22,7	17,4	52,1	6 427,3
kesä	4,59	5,01	5,05	5,36	335,4	57,8	21,7	20,5	32,2	6 461,2
heinä	4,66	5,14	5,21	5,47	378,0	56,2	21,7	22,0	38,7	6 500,2
elo	4,85	5,28	5,30	5,41	346,3	59,6	21,5	18,9	34,5	6 536,3
syys	4,91	5,24	5,24	5,48	386,9	61,4	21,3	17,3	20,1	6 557,4
loka	5,08	5,23	5,16	5,42	442,8	63,5	19,3	17,2	34,3	6 592,3
marras	5,12	5,20	5,12	5,34	378,0	59,1	20,9	20,1	21,5	6 613,0
joulu	4,94	4,87	4,75	5,07	318,2	63,1	14,6	22,3	-41,0	6 575,6

Lähteet: EKP ja Reuters (sarakkeet 11 ja 12).

- 1) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtamattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista. Suhteellisten vuosimuutosten laskemistavasta ks. tekninen huomautus.
- 2) Ei sisällä euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia.
- 3) Luottoihin kuuluvat lainat euroalueella ja Kreikassa oleville ei-rahalaitoksille ja hallussa olevat euroalueella ja Kreikassa olevien ei-rahalaitosten liikkeeseen laskemat arvopaperit.
- 4) Prosenttia kaikista liikkeeseenlaskuista.

B. Hinnat, reaali talous ja julkisen talouden rahoitusaseman kehitys

B.1 Hintakehitys

(vuotuinen prosenttimuutos)

	YKHI						Teollisuuden tuottajahinnat (pl. rakentaminen)	Bruttokansantuotteen deflaattorit							
	Yhteensä	Tavarat			Palvelut	BKT		Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman bruttomuodostus					
	1	Kokonaisindeksi	Elin-tarvikkeet	Muut teollisuus-tuotteet kuin energia		Energia	2				3	4	5	6	7
1996	2,3	2,0	2,3	1,6	3,1	2,9	0,4	2,1	2,5	2,2	1,0				
1997	1,7	1,2	1,5	0,6	2,6	2,5	1,1	1,6	2,1	1,4	1,1				
1998	1,2	0,7	1,7	1,0	-2,6	2,0	-0,7	1,7	1,5	1,5	1,0				
1999	1,1	0,9	0,6	0,7	2,3	1,6	-0,4	1,1	1,1	1,8	0,9				
2000	2,4	2,7	1,4	0,7	13,4	1,7	5,4	1,4	2,2	2,0	2,5				
1999 IV	1,5	1,5	0,5	0,5	8,0	1,5	2,2	0,9	1,5	2,1	1,4				
2000 I	2,1	2,3	0,5	0,5	13,7	1,6	4,4	1,2	2,1	2,0	2,1				
II	2,1	2,3	0,9	0,6	12,3	1,7	5,3	1,2	1,9	1,7	2,3				
III	2,5	2,9	1,9	0,6	13,7	1,8	5,9	1,5	2,4	1,9	2,5				
IV	2,7	3,3	2,2	1,1	13,8	1,9	6,2	1,5	2,5	1,9	2,9				
1999 joul	1,7	1,8	0,6	0,5	10,2	1,6	2,9	-	-	-	-				
2000 tammi	1,9	2,0	0,4	0,5	12,2	1,7	3,9	-	-	-	-				
helmi	2,1	2,3	0,6	0,5	13,7	1,6	4,5	-	-	-	-				
maal	2,2	2,5	0,4	0,6	15,4	1,6	4,9	-	-	-	-				
huhti	1,9	1,9	0,7	0,6	10,3	1,8	4,7	-	-	-	-				
touko	1,9	2,2	0,8	0,6	12,1	1,6	5,4	-	-	-	-				
kesä	2,4	2,7	1,2	0,7	14,6	1,7	5,7	-	-	-	-				
heinä	2,4	2,7	1,6	0,5	13,5	1,7	5,7	-	-	-	-				
elo	2,4	2,7	2,0	0,6	12,0	1,8	5,6	-	-	-	-				
syys	2,8	3,4	2,1	0,8	15,6	1,8	6,4	-	-	-	-				
loka	2,7	3,3	2,0	1,0	14,8	1,9	6,7	-	-	-	-				
marras	2,9	3,5	2,2	1,1	15,4	1,9	6,4	-	-	-	-				
joul	2,6	3,0	2,3	1,1	11,4	1,8	5,4	-	-	-	-				

B.2 Reaali talous ja julkisen talouden rahoitusaseman kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	BKT:n määrä				Teollisuus-tuotanto (pl. rakentaminen)	Vähittäis-kaupan myynti (kiintein hinnoin)	Työllisyys (koko kansantalous)	Työttömyys (% työvoimasta)	Kauppataase alijäämä (-) / ylijäämä (+) (% BKT:stä)	Julkinen talouden velka (% BKT:stä)	Julkinen talouden velka (% BKT:stä)		
	12	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman bruttomuodostus								13	14
1996	1,4	1,6	1,7	1,3	0,4	0,5	0,6	11,5	62,4	-4,3	76,0		
1997	2,3	1,6	1,3	2,5	4,2	1,2	0,8	11,5	74,5	-2,6	75,4		
1998	2,8	3,0	1,2	5,1	4,3	3,0	1,6	10,8	68,7	-2,2	73,7		
1999	2,6	3,2	2,1	5,5	2,0	2,6	1,7	10,0	33,4	-1,3	72,6		
2000	3,4	2,6	1,9	4,4	5,4	2,4	2,0	8,9	-15,6	-0,8	70,1		
1999 IV	3,6	3,1	2,3	5,9	4,5	3,0	1,6	9,6	8,2	-	-		
2000 I	3,6	2,6	2,0	5,5	4,7	2,3	1,9	9,3	-7,5	-	-		
II	3,9	3,3	2,2	4,9	6,2	3,4	2,1	9,0	-3,0	-	-		
III	3,3	2,5	1,7	4,1	5,8	2,2	2,0	8,8	-0,9	-	-		
IV	2,9	1,8	1,6	3,3	5,1	1,6	2,1	8,6	-4,2	-	-		
1999 joul	-	-	-	-	5,2	2,8	-	9,5	1,4	-	-		
2000 tammi	-	-	-	-	2,5	2,3	-	9,4	-6,9	-	-		
helmi	-	-	-	-	5,4	3,6	-	9,3	-2,0	-	-		
maal	-	-	-	-	6,1	0,9	-	9,2	1,4	-	-		
huhti	-	-	-	-	6,6	3,9	-	9,1	-1,4	-	-		
touko	-	-	-	-	6,8	4,8	-	9,0	-1,0	-	-		
kesä	-	-	-	-	5,1	1,5	-	8,9	-0,5	-	-		
heinä	-	-	-	-	5,7	1,8	-	8,9	3,7	-	-		
elo	-	-	-	-	6,7	1,8	-	8,8	-2,3	-	-		
syys	-	-	-	-	5,3	3,1	-	8,7	-2,3	-	-		
loka	-	-	-	-	3,9	1,7	-	8,6	0,1	-	-		
marras	-	-	-	-	4,4	1,4	-	8,6	-2,0	-	-		
joul	-	-	-	-	6,9	1,9	-	8,5	-2,2	-	-		

Lähteet: Euroopan komissio (Eurostat) ja EKP:n laskelmat.

C. Maksutase¹⁾

(miljardia euro; nettovirrat)

	Vaihtotase					Pää- oman siirrot	Rahoitustase						Virheel- liset ja tunnis- tamatto- mat erät
	Yhteensä	Tavarat	Palvelut	Tuotan- nonteki- jäkor- vaukset	Tulon- siirrot		Yhteensä	Suorat sijoi- tukset	Arvo- paperi- sijoi- tukset	Johdan- naiset	Muut sijoi- tukset	Valuutta- varanto	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1997	54,6	99,9	9,4	-16,8	-38,0	15,0
1998	23,5	92,8	4,4	-30,1	-43,6	14,8
1999	-13,8	64,1	-3,5	-33,0	-41,4	15,6	23,9	-120,6	-36,4	8,5	164,5	8,0	-25,6
2000	-45,0	28,3	-4,4	-21,1	-47,8	12,6	11,4	-25,2	-120,1	-0,8	143,0	14,5	20,9
1999 IV	-9,5	15,2	-2,5	-9,6	-12,7	6,3	3,2	-46,8	-2,4	-0,3	53,3	-0,6	0,0
2000 I	-11,5	3,1	-3,9	-6,5	-4,2	3,9	50,8	147,6	-190,4	2,7	91,6	-0,7	-43,2
II	-9,1	8,8	1,3	-6,5	-12,7	3,2	-1,2	-17,9	52,9	4,8	-45,4	4,4	7,2
III	-6,5	12,3	2,1	-7,3	-13,5	1,6	-14,9	-95,9	7,6	0,5	69,7	3,3	19,7
IV	-17,8	4,1	-3,9	-0,7	-17,4	3,9	-23,3	-58,9	9,7	-8,8	27,2	7,5	37,2
1999 joul	-4,7	3,5	-1,0	-2,7	-4,5	3,1	-6,5	-20,3	0,1	-0,1	14,7	-0,9	8,1
2000 tammi	-10,4	-2,4	-1,8	-5,2	-1,1	1,5	22,3	0,8	-4,2	-0,8	28,5	-2,1	-13,3
helmi	-1,1	2,2	-1,8	-1,0	-0,4	0,9	-1,9	145,8	-151,7	1,9	1,4	0,7	2,1
maal	0,0	3,3	-0,3	-0,3	-2,7	1,5	30,5	1,0	-34,4	1,6	61,6	0,8	-31,9
huhti	-6,9	2,5	-0,7	-3,9	-4,8	2,3	3,9	1,1	-5,6	2,1	6,1	0,1	0,7
touko	-1,0	2,3	0,7	-1,1	-2,9	0,6	10,9	-8,5	1,1	0,4	16,8	1,1	-10,5
kesä	-1,3	4,0	1,3	-1,5	-5,1	0,3	-16,0	-10,5	57,4	2,3	-68,4	3,2	17,0
heinä	-2,5	6,3	1,5	-4,7	-5,5	0,5	-11,5	-24,6	-13,1	-0,4	27,7	-1,1	13,5
elo	-3,5	2,4	1,1	-1,7	-5,3	0,2	-0,3	-42,8	17,1	-0,9	25,4	1,0	3,6
syys	-0,4	3,6	-0,4	-0,9	-2,7	0,9	-3,1	-28,5	3,7	1,8	16,6	3,4	2,6
loka	-4,3	2,6	-0,8	0,1	-6,3	0,4	5,2	-17,6	5,7	-1,7	18,2	0,7	-1,2
marras	-5,0	0,5	-0,3	0,1	-5,3	1,6	-10,7	-9,8	-1,3	-2,9	-4,5	7,8	14,1
joul	-8,5	1,0	-2,7	-0,9	-5,9	1,9	-17,7	-31,5	5,3	-4,1	13,5	-1,0	24,3

D. Efektiiviset valuuttakurssit

(ajanjakson keskiarvoja; indeksi 1999/I = 100)

	Suppea maaryhmä				Laaja maaryhmä	
	Nimellinen	Reaalinen; kuluttaja- hintaindeksi	Reaalinen; tehdasteollisuuden tuottajahintaindeksi	Reaalinen; tehdasteollisuuden yksikkötyö- kustannukset	Nimellinen	Reaalinen; tehdasteollisuuden tuottajahintaindeksi
	1	2	3	4	5	6
1996	108,1	108,7	107,5	111,5	95,4	105,8
1997	99,1	99,4	99,2	100,4	90,3	96,5
1998	101,5	101,3	101,5	99,6	96,5	99,1
1999	95,6	95,7	95,7	96,3	96,5	95,8
2000	85,4	86,3	86,8	87,3	88,0	86,1
1999 IV	92,0	92,1	92,2	93,7	94,1	92,6
2000 I	88,8	89,5	89,6	90,1	90,9	89,3
II	85,7	86,4	86,9	87,6	88,2	86,5
III	84,5	85,4	86,1	86,7	87,1	85,1
IV	82,7	83,8	84,7	84,9	85,7	83,4
1999 joul	89,9	90,3	90,2	-	92,1	90,7
2000 tammi	90,1	90,7	90,8	-	92,3	90,6
helmi	89,0	89,7	89,8	-	91,0	89,4
maal	87,4	88,1	88,3	-	89,5	88,0
huhti	85,8	86,4	86,8	-	88,2	86,6
touko	84,2	84,8	85,5	-	86,7	84,9
kesä	87,1	87,9	88,3	-	89,8	88,0
heinä	86,7	87,6	88,0	-	89,2	87,3
elo	84,3	85,3	85,9	-	86,8	84,9
syys	82,5	83,4	84,4	-	85,1	83,1
loka	81,3	82,1	83,2	-	84,2	82,0
marras	82,0	83,0	83,9	-	84,9	82,7
joul	85,1	86,2	86,9	-	87,9	85,7

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+); pääoman vienti (-).

Tekninen huomautus

taulukoon 2.4¹

Euroalueen raha-aggregaattien puhdistaminen kausivaihtelusta

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2).² Joihinkin M2:n eriin tehdään kalenterikorjauksia. M3 puhdistetaan kausivaihtelusta epäsuorasti laskemalla yhteen M1:n ja erotuksien (M2–M1) ja (M3–M2) kausivaihtelusta puhdistetut sarjat, jotta alaerät summautuvat yhteen M3:ksi.

Kausivaihtelusta puhdistettujen kantojen indeksille estimoidaan kausitekijät. Niillä muokataan miljardeina euroina ilmaistuja kantoja ja uudelleenluokittelusta, arvostusmuutoksista ja muista vastaavista muutoksista aiheutuvia korjauksia. Näin saadaan kantojen, korjauksien ja virtojen kausipuhdistetut arvot. Kausitekijät tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan joko virtatietojen tai kausivaihtelusta puhdistettujen kantatietojen (indeksisarjojen) perusteella.

Jos F_t^M kuvaa muutosta kuukauden t aikana, L_t kantaa kuukauden t lopussa, X_t^M suhteellista muutosta kuukaudessa t (lisättyinä yhdellä), eli

$$(a) X_t^M = \left(\frac{F_t^M}{L_{t-1}} + 1 \right)$$

ja jos I_t on kuukauden t kausivaihtelusta puhdistettu kanta, voidaan suhteellinen vuosimuutos a_t eli muutos kuukauteen t päättyvänä 12 kuukauden ajanjaksona laskea seuraavasti:

$$(b) a_t = \left(\prod_{i=0}^{11} X_{t-i}^M - 1 \right) \times 100$$

$$(c) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Taulukossa 2.4.4 esitetty kuukausimuutos voidaan vastaavasti laskea kaavalla $(I_t/I_{t-1} - 1) \times 100$. M3:n kolmen kuukauden liukuva keskiarvo lasketaan kaavalla $(a_t + a_{t-1} + a_{t-2})/3$.

Pyörästysten vuoksi näin lasketut luvut eivät välttämättä täsmää taulukon 2.4 lukujen kanssa. Kausivaihtelusta puhdistetut, useampidesimaaliset kantatiedot ovat saatavissa EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) sivulta "Euro area statistics-download" csv-tiedostona, jolloin taulukon 2.4 tarkat suhteelliset muutosluvut voidaan laskea.

taulukoihin 2.5–2.8

Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Tammikuussa 1999 käyttöön otetun uuden raportointimenetelmän vuoksi taulukoiden 2.5–2.8 kantatiedot vuoden 1999 ensimmäistä neljänestä edeltävältä ajalta eivät ole suoraan vertailukelpoisia myöhempien tietojen kanssa. Niitä voidaan kuitenkin käyttää rakenneanalyysiin. Kasvuvauhtien yksityiskohtainen analyysi on mahdollista taulukoiden 2.5–2.7 neljännesvuositaiten virtatietojen osalta.

Koska taulukoissa 2.5–2.8 esitetyt tilastot tarkistetaan neljännesvuosittain, niissä esiintyvät luvut voivat hieman poiketa kuukausitilastojen luvuista.

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan joko virtatietojen tai kausivaihtelusta puhdistettujen kantatietojen (indeksisarjojen) perusteella.

1 Lisätietoja: Euroopan keskuspankki (elokuu 2000), "Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area".

2 Lisätietoja: Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. ja Chen, B.C. (1998), "New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program", *Journal of Business and Economic Statistics*, 16, 2, 127–152, tai "X-12-ARIMA Reference Manual Version 0.2.2" (joulukuu 1998), *Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C.*

Lisätietoja: Gomez, V. ja Maravall, A. (1996), "Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User", *Bank of Spain, Working Paper No. 9628, Madrid*.

Jos F_t^Q kuvaa muutosta neljännesvuoden t aikana, X_t^Q suhteellista muutosta neljännesvuoden t aikana (lisättyä yhdellä), eli

$$(d) X_t^Q = \left(\frac{F_t^Q}{L_{t-3}} + 1 \right)$$

ja jos I_t ja L_t ovat yllä olevan määritelmän mukaisia, voidaan suhteellinen vuosimuutos a_t kuukauksen t päättyvänä neljännesvuotena laskea seuraavasti:

$$(e) a_t = \left(\prod_{i=0}^3 X_{t-3i}^Q - 1 \right) \times 100$$

$$(f) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100.$$

Vastaavasti neljännesvuosimuutos voidaan laskea kaavalla $(I_t/I_{t-3} - 1) \times 100$.

Pyöristysten vuoksi näin lasketut luvut eivät välttämättä täsmää taulukkojen 2.5–2.7 lukujen kanssa. Kausivaihtelusta puhdistetut, useampidesimaaliset kantatiedot ovat saatavissa EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) sivulta ”Euro area statistics-download” csv-tiedostona, jolloin taulukkojen 2.5–2.7 tarkat suhteelliset muutokset voidaan laskea.

taulukkoon 4.1

YKHIn puhdistaminen kausivaihtelusta¹

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2) (ks. alaviite 2 edellisellä sivulla). Kokonaisindeksi puhdistetaan kausivaihtelusta epäsuorasti laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut jalostettuja elintarvikkeita, jalostamattomia elintarvikkeita, muita teollisuustuotteita kuin energiaa ja palveluja koskevat euroalueen aikasarjat. Energian hintatietoja ei ole puhdistettu, koska sen hinnan kausivaihtelusta ei ole tilastollista näyttöä. Kausitekijät tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

taulukkoon 8.2

Vaihtotaseen puhdistaminen kausivaihtelusta

Kausivaihtelusta puhdistaminen, joka tässä perustuu aikasarjan komponenttien multiplikatiiviseen malliin, toteutetaan X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2) (ks. alaviite 2 edellisellä sivulla). Tavarakaupan ja palveluiden taseiden sarjat on korjattu paitsi kausivaihtelusta myös työpäivien lukumäärällä. Koko vaihtotaseen kausivaihtelusta puhdistettu sarja muodostetaan laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut euroalueen tavarakaupaa, palveluja, tuotannontekijäkorvauksia ja tulonsiirtoja kuvaavat aikasarjat. Kausikomponentit tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

¹ Ks. alaviite 1 edellisellä sivulla.

Yleistä

Euroopan keskuspankin (EKP) keräämät ja julkaisemat tilastot perustuvat toukokuussa 2000 julkaistuun asiakirjaan ”Statistical information collected and compiled by the ESCB”, jolla päivitetään heinäkuussa 1996 julkaistua asiakirjaa ”Statistical requirements for Stage Three of Monetary Union (Implementation Package)”. Päivitetystä asiakirjasta kuvataan tilastojen nykyistä tuottamista. Siinä käsitellään raha- ja pankkitilastoja sekä niihin liittyviä tilastoja, kuten maksetasetilastoja, ulkomaista varallisuutta koskevia tilastoja ja rahoitustilinpitoa. Sen sijaan ne EKP:n vaatimukset, jotka koskevat hinta- ja kustannustilastoja, kansantalouden tilinpitoa, työmarkkina-tilastoja, julkisen talouden tulo- ja menotilastoja, lyhyen aikavälin tarjonta- ja kysyntätilastoja sekä yrittäjiä ja kuluttajia koskevia suhdannekyselyitä, esitetään elokuussa 2000 julkaistussa asiakirjassa ”Statistical requirements of the ECB in the field of general economic statistics”.¹

Nämä tilastot keskittyvät euroalueeseen kokonaisuudessaan. Pitkän aikavälin yksityiskohtaisia tilastotietoja lisäselvityksineen on saatavissa csv-muodossa EKP:n verkkosivuilla (www.ecb.int), ja EKP:n Kuukausikatsauksessa julkaistaan uusia tai yksityiskohtaisempia tietoja heti tuoreeltaan.

Koska ecun muodostavat valuutat eivät ole samat kuin rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat, rahaliiton ulkopuolisten jäsenvaltioiden valuuttojen kurssimuutokset vaikuttaisivat niihin vuotta 1999 edeltäviin tilastojen lukuihin, jotka saataisiin muuttamalla rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat senhetkisten vaihtokurssien mukaan ecuiksi. Jotta tämä voitaisiin välttää rahatilastoissa, taulukoiden 2.1–2.8 tiedot vuotta 1999 edeltävältä ajalta on ilmoitettu yksikköinä, jotka on saatu muuttamalla kansalliset valuutat 31.12.1998 asetetuilla euron peruuttamattomilla muuntokursseilla. Ellei toisin mainita, hinta- ja kustannustilastot vuotta 1999 edeltävältä ajalta perustuvat kansallisissa valuutoissa ilmoitettuihin tietoihin.

Tietoja on tarpeen mukaan laskettu yhteen tai konsolidoitu (mukaan lukien maitten välinen konsolidointi).

Kuukausikatsauksen tilastot perustuvat yleensä tietoihin, jotka ovat olleet käytettävissä EKP:n

neuvoston kunkin kuukauden ensimmäistä kokouspäivää edeltävänä päivänä. Tämän numeron tilastot perustuvat 10.10.2001 käytettävissä olleisiin tietoihin.

Uusimmat tiedot ovat usein ennakkotietoja, joita voidaan myöhemmin tarkistaa. Pyöritysten vuoksi eri lukujen yhteissummat eivät välttämättä täsmää.

Yhteenveto

Taulukossa esitetään yhteenveto euroalueen talouskehityksen keskeisimmistä piirteistä.

Rahapolitiikka- ja rahoitusmarkkinatilastot

Taulukoissa 1.1–1.5 esitetään eurojärjestelmän (Eurosystem) konsolidoitu tase, tietoja eurojärjestelmän rahapoliittisista operaatioista sekä tilastoja, jotka liittyvät vähimmäisvarantoihin ja pankkijärjestelmän likviditeettiasemaan. Taulukot 1.2 ja 1.3 kuvaavat siirtymistä vaihtuvakorkoihin huutokauppoihin kesäkuussa 2000. Taulukoissa 2.1–2.3 esitetään rahalaitoksiin liittyviä, rahataloutta koskevia tilastoja eurojärjestelmä mukaan lukien. Taulukon 2.3 tiedot on konsolidoitu; euroalueen rahalaitosten välisiä positioiden ei ole esitetty, mutta niiden saamisten ja velkojen yhteissummien erotus esitetään sarakkeessa 13. Taulukossa 2.4 on rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta johdetut raha-aggregaatit ja joidakin valtionhallinnon (monetaarisia) velkoja. M3 on laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia euroalueella sijaitsevien rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia. Nämä osuudet sisältyvät taulukon 2.3 erään ”ulkomaiset velat”, joten ne vaikuttavat myös taulukossa 2.4 esitettyyn erään ”ulkomaiset nettosaamiset”. Taulukossa 2.5 esitetään neljännesvuositilastot rahalaitosten lainoista kotitalouksille ja yrityk-

¹ Euroopan tasolla raha- ja pankkitilastoista vastaa EKP. Maksusetilastoista sekä ulkomaista varallisuutta ja rahoitustilinpitoa koskevista tilastoista vastaavat Euroopan komissio (Eurostat) ja EKP yhdessä. Hinta- ja kustannustilastoista ja muista taloustilastoista vastaa Euroopan komissio (Eurostat).

sille eriteltyinä käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Taulukossa 2.6 on neljännesvuositilastot euroalueella olevien talletuksista rahalaitoksiin ja taulukossa 2.7 neljännesvuositilastot euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvista rahalaitosten saamisista ja veloista. Taulukossa 2.8 esitetään neljännesvuositilastot joistakin rahalaitosten tase-eristä valuutoittain. Taulukoissa 2.5–2.7 esitetään virtatiedot, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista, sekä vuotuiset prosenttimuutokset. Luettelo rahalaitoksista on kokonaisuudessaan EKP:n verkkosivuilla. Sektoriluokitus on esitetty yksityiskohtaisesti raha- ja pankkitilastojen sektorikäsitteissä ”Money and Banking Statistics Sector Manual – Guidance for the statistical classification of customers” (EKP, marraskuu 1999). Raha- ja pankkitilastojen koostamisohjeissa ”Money and Banking Statistics Compilation Guide” (EMI, huhtikuu 1998) esitetään suosikset, joita kansallisten keskuspankkien tulee noudattaa. Tilastotiedot on kerätty ja laadittu 1.1.1999 lähtien rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta annetun Euroopan keskuspankin asetuksen (EKP/1998/16) mukaisesti.

EKP tuottaa tilastot, jotka koskevat rahamarkkinakorkoja, valtion pitkäaikaisten lainojen tuottoja ja osakeindeksejä (taulukot 3.1–3.3), sähköistä markkinainformaatiojärjestelmistä saatujen tietojen perusteella. Pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevien tilastojen (taulukko 3.4) yksityiskohdat ilmenevät taulukon alaviitteestä.

Arvopapereiden liikkeeseenlaskua koskevat tilastot esitetään taulukoissa 3.5 ja 3.6. Tilastot on jaoteltu pitkä- ja lyhytaikaisiin arvopapereihin. Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on

enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen maturiteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritelty. Euroalueella olevia liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen arvioidaan kattavan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista. Taulukosta 3.5 käyvät ilmi lyhyt- ja pitkäaikaisen arvopapereiden liikkeeseen laskut, kuoletukset ja kannat. Nettomääräiset liikkeeseenlaskut ja kantojen muutokset eroavat toisistaan arvostusmuutosten, uudelleenluokittelun sekä muiden muutosten vuoksi. Taulukossa 3.6 eritellään sektoreittain euromääräisten arvopapereiden liikkeeseenlaskijat euroalueella ja sen ulkopuolella. Euroalueen liikkeeseenlaskijoiden sektoriluokitus on EKT 95:n mukainen.² Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseenlaskijoiden luokituksessa termillä ”pankit (ml. keskuspankit)” tarkoitetaan laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) ja jotka sijaitsevat euroalueen ulkopuolella. Euroopan investointipankki sisältyy luokitukseen ”kansainväliset järjestöt”. (Euroopan keskuspankki sisältyy eurojärjestelmään.)

Taulukossa 3.6 yhteismäärät (sarakeet 1, 7 ja 14) ovat samat kuin taulukossa 3.5 esitetyt luvut euromääräisten arvopapereiden kannoista (sarakeet 8, 16 ja 20), bruttomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakeet 5, 13 ja 17) ja nettomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakeet 7, 15 ja 19). Rahalaitosten liikkeeseen laskemien arvopapereiden kanta (sarake 2) taulukossa 3.6 vastaa suurin piirtein taulukossa 2.8.3 esitettyjä rahalaitosten yhteenlasketun taseen velkapuolen rahamarkkinapapereita ja velkapapereita (sarakeet 2 ja 10), vaikka liikkeeseenlaskutilastojen kattavuus onkin tällä hetkellä hieman suppeampi.

Hinnat ja reaalityöväiden tilastot

EKP:n kuukausikatsauksessa esitettävät tilastot ovat muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta Euroopan komission (lähinnä Eurostatin) ja kansallisten tilastoviranomaisten tuottamia. Euroaluetta koskevat tiedot on saatu laskemalla yk-

2 Sektorijaottelu on EKT 95:n mukainen. Kuukausikatsauksen taulukoissa käytetyt sektoriluokitukset ovat seuraavat: rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) sisältää EKP:n ja euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit (S121) sekä muut rahalaitokset (S122); muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset sisältää muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S123), rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset (S124) sekä vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S125); yritykset (S11); valtio (S131); muut julkisyhteisöt sisältää osavaltiohallinnon (S1312), paikallishallinnon (S1313) ja sosiaaliturvarahastot (S1314).

sittäisten jäsenvaltioiden tiedot yhteen. Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Yleensä tuoreimmista tilastoista saa vertailukelpoisinta tietoa.

Euroalueen yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi YKHI (taulukko 4.1) on käytettävissä vuodesta 1995 lähtien. YKHI perustuu kansallisiin yhdenmukaistettuihin kuluttajahintaindekseihin, jotka lasketaan samoin menetelmin kaikissa euroalueen valtioissa. Tavara- ja palveluerien jaottelu perustuu YKHIn erien luokittelussa käytettyyn yksilöllisen kulutuksen luokitteluun käytötarkoituksen mukaan (Classification of Individual Consumption by Purpose, COICOP). Tammikuusta 2000 alkaen YKHIn sisältävät terveydenhoito- ja koulutuspalvelujen kustannukset. Tammikuusta 2001 alkaen YKHI sisältää myös sairaalapalveluja, kotona, vanhainkodeissa ja vammaisten palvelutaloissa suoritettuja sosiaalipalveluja koskevat kotitalouksien kulutusmenot. Laajennetun YKHIn mukaisia tietoja ei yleensä ole saatavissa tammikuuta 2000 edeltävältä ajalta. Tammikuusta 2000 alkaen YKHI sisältää myös euroalueella vierailevien kulutuksen, joka ei aiemmin ole sisältynyt kaikkien jäsenmaiden YKHIn. Taulukossa on myös EKP:n kokoamat, kausivaihtelusta puhdistetut YKHI-tilastot.

Kansantalouden tilinpitoa koskevat tilastot (taulukot 4.2 ja 5.1) – mm. neljännesvuosittaiset yhteenvedot tilinpidosta – tulevat täysin vertailukelpoisiksi koko euroalueella, kun Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä (EKT 95) otetaan käyttöön vuoden 1999 aikana ja sen jälkeen. Osa tilastoista on jo täysin vertailukelpoisia. Taulukossa 4.2.2 esitetyt bruttokansantuotteen deflaattorit vuotta 1999 edeltävältä ajalta on laskettu kansallisessa valuutassa kansallisten tietojen perusteella. Tämän Kuukausikatsauksen kansantalouden tilinpitotilastot perustuvat EKT 95:een.

Taulukossa 5.2 on muita keskeisiä reaali-talouden tilastoja. EU:n neuvoston 19.5.1998 antaman lyhyen aikavälin tilastoja koskevan asetuksen (EY) N:o 1165/98 täytäntöönpano kasvattaa käytettävissä olevien euroalueetta koskevien tilastojen määrää. Tuotteiden loppukäytön mukainen erittely taulukoissa 4.2.1 ja 5.2.1 vastaa ilman rakennusteollisuutta lasketun teollisuuden yhdenmukaistettua alajaottelua (NACE-luokituk-

set C–E) teollisuuden koontiryhmiin siten kuin komission 26.3.2001 antamassa asetuksessa (EY) N:o 586/2001 on määritelty.

Barometritiedot (taulukko 5.3) perustuvat Euroopan komission tekemiin yritys- ja kuluttajakyselyihin.

Työllisyystilastot (taulukko 5.4) perustuvat EKT 95:een. Milloin euroaluetta koskevat tiedot eivät ole kattavia, jotkin luvut ovat käytettävissä oleviin tietoihin perustuvia EKP:n arvioita. Työttömyystilastot ovat Kansainvälisen työjärjestön (ILO) ohjeiden mukaisia.

Rahoitustilinpitotilastot

Taulukossa 6.1 esitetään euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitustilipidon neljännesvuositilastot, joissa ovat mukana julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt (S15). Tilastoja ei ole puhdistettu kausivaihtelusta ja ne sisältävät kantatiedot ja EKT 95:n mukaiset rahoitustaloustoimet. Tilastoissa esitetään ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttöä ja hankintaa koskevia tietoja. Rahoituksen hankintaa käsittelevässä osassa velat on jaoteltu EKT 95:n luokituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Rahoituksen käyttöä (saamia) koskevat tiedot eivät ole yhtä yksityiskohtaisia kuin tiedot rahoituksen hankinnasta erityisesti sen vuoksi, ettei niitä pystytä erittelemään sektoreittain. Sekä kantatiedot että tiedot rahoitustaloustoimista saattavat antaa talouskehityksen taustaa selventäviä viitteitä. On kuitenkin todennäköistä, että tilastojen käyttäjien päähuomio kohdistuu rahoitustaloustoimia koskeviin tietoihin.

Neljännesvuositiedot perustuvat euroalueen rahalaitoksia ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja, julkisyhteisöjen rahoitusta koskeviin tietoihin, kansallista tilinpitoa koskeviin neljännesvuositietoihin ja BIS:n kansainvälisiin pankkitilastoihin. Vaikka euromaiden tilastot perustuvatkin kaikkien euromaiden tietoihin, Irlannin ja Luxemburgin kansallisen tilinpidon neljännesvuositilastot ei toistaiseksi ole käytettävissä.

Taulukossa 6.2 esitetään euroalueen säästämistä, investointeja (rahoitus- ja muut investoinnit) ja rahoituksen hankintaa koskevat tilastot. Nämä tilastot eivät vielä täsmää taulukon 6.1 neljännesvuositietojen kanssa.

Julkisen talouden rahoitusasema

Taulukoissa 7.1–7.3 esitetään euroalueen julkisen talouden rahoitusasema. Tiedot on suurimmaksi osaksi konsolidoitu, ja ne perustuvat EKT 95:een. EKP laatii euroalueen aggregaattitilastot jäsenmaiden toimittamien tietojen perusteella, ja tilastoja päivitetään säännöllisesti. Tiedot, jotka koskevat euroalueen maiden julkisen talouden alijäämää ja julkista velkaa, voivat siten poiketa Euroopan komission liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn yhteydessä käyttämistä tiedoista.

Taulukossa 7.1 esitetään julkisyhteisöjen tulot ja menot EKT 95:n määritelmien mukaisesti sellaisina kuin ne on muutettu Euroopan komission 10.7.2000 antamassa asetuksessa N:o 1500/2000. Taulukossa 7.2 esitetään konsolidoitu julkisen talouden bruttovelka nimellisarvoisena liiallisia alijäämiä koskevaa menettelyä käsittelevien Euroopan yhteisön perustamissopimuksen määräysten mukaisesti. Taulukoissa 7.1 ja 7.2 esitetään yhteenvedot euroalueen yksittäisten maiden tiedoista, koska ne ovat tärkeitä vakaus- ja kasvusopimuksen kannalta. Taulukossa 7.3 esitetään analyysi julkisen talouden velasta. Julkisen velan muutoksen ja julkisen talouden alijäämän erotus (eli alijäämä-/velkakoikaisu) johtuu pääasiassa julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutoksista ja valuutan arvostusmuutosten vaikutuksista.

Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto), ulkomaankauppa ja valuuttakurssit

Maksutasetta (taulukot 8.1–8.6) ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen käsitteet ja määritelmät vastaavat yleensä IMF:n maksutasekäsikirjan 5. laitosta (lokakuu 1993), EKP:n toukokuussa 2000 antamien Euroopan keskuspankin tilastovaatimuksia koskevia suuntaviivoja (EKP/2000/4) ja Eurostatin ohjeita.

Euroalueen maksutasetilastot on laatinut EKP. Joulukuuhun 1998 asti tiedot on ilmoitettu ecui-na. Maksutasetilaston tuoreimmat kuukausitiedot ovat ennakkotietoja, jotka tarkistetaan yksityiskohtaisten neljännesvuosittaisten maksutasetilastojen julkaisemisen yhteydessä. Aiempia tietoja tarkistetaan aika ajoin.

Tilastot, jotka perustuvat osittain arvioihin, eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien havaintojen kanssa. Tällaisia tilastoja ovat maksutaseen rahoitustasetilastot vuoden 1998 loppua edeltävältä ajalta, palvelutasetilastot vuoden 1997 loppua edeltävältä ajalta, tuotannontekijäkorvausten taseen kuukausikehitystä koskevat tilastot vuosilta 1997–1999 ja ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot vuoden 1997 loppua edeltävältä ajalta. Taulukossa 8.5.2 on jaoteltu euroalueella olevien sijoitukset euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemiin arvopapereihin sijoittajan sektorin mukaan. Sen sijaan ulkomaisten sijoittajien sijoituksia euroalueella olevien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin ei voida esittää liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuina.

Euroalueen ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot (taulukko 8.7.1) on saatu laskemalla yhteen kansalliset nettomääräiset tiedot. Ulkomainen varallisuus on laskettu käyttäen tämänhetkisiä markkinahintoja. Laskennassa ei kuitenkaan otettu huomioon suorien sijoitusten kantatietoja, jotka laajalti perustuvat kirjanpitoarvoihin.

Eurojärjestelmän valuuttavarannon ja siihen liittyvien saamisten kannat sekä EKP:n valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset esitetään taulukossa 8.7.2., jonka tiedot ovat IMF:n ja BIS:n valuuttavarannon ja valuuttamääräisen likviditeetin raportointimallin mukaisia. Aiempia tilastoja tarkistetaan jatkuvasti, eivätkä valuuttavarantotilastot vuoden 1999 loppua edeltävältä ajalta ole täysin vertailukelpoisia myöhempien tilastojen kanssa. Eurojärjestelmän valuuttavarannon tilastointia käsittelevä julkaisu on saatavissa EKP:n verkkosivuilla.

Taulukossa 9 esitetään euroalueen tavaroiden ulkomaankauppa. Enin osa tiedoista on saatu Eurostatista. EKP laskee määräindeksit Eurostatin arvo- ja yksikköarvoindeksien perusteella. Yksikköarvoindeksit puhdistetaan kausivaihtelusta

EKP:ssä ja arvoa koskevat tilastot puhdistetaan kausivaihtelusta ja korjataan työpäivien määrillä Eurostatissa.

Raaka-aineiden ja tuotantohyödykkeiden, investointitavaroiden ja kulutustavaroiden hyödykejako noudattaa SITC-luokitukseen (3. tarkistettu laitos) perustuvaa Broad Economic Categories -luokitusta. Valmistettujen tavaroiden ja öljyn hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos). Maantieteellisessä jaottelussa euroalueen tärkeimmät kauppakumppanit esitetään joko maittain tai ryhmittäin. EU:n jäsenyyttä hakeneet 13 maata ovat Bulgaria, Kypros, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Tšekki, Turkki, Unkari ja Viro.

Määritelmien, luokittelun, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin verrattavissa maksutasetilastojen tavarakaupan eriin (taulukot 8.1 ja 8.2). Ero johtuu osittain siitä, että vakuutus ja rahti on laskettu mukaan tavaroiden tuontitilastoissa. Vakuutuksen ja rahdin osuus tuonnin arvosta (kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina) oli noin 3,8 % vuonna 1998 (EKP:n arvio).

Taulukossa 10 esitetään EKP:n laskemat euron nimellinen ja reaali-indeksi. Indeksit perustuvat euron valuuttakurssien painotettuihin keskiarvoihin. Painot perustuvat teollisuustuotteiden kaupankäyntitilastoihin vuosilta 1995–97, ja niissä on otettu huomioon kolmansien markkinoiden vaikutus. Joulukuuhun 2000 asti suppeaan maaryhmään kuuluvat ne maat, joiden valuutat on esitetty taulukossa, sekä Kreikka. Alkaen tammikuusta 2001, jolloin Kreikka otti euron käyttöön, Kreikan drakmaa ei enää ole mukana euron efektiivisessä valuuttakurssissa, mikä on otettu painoissa huomioon. Laajaan maaryhmään kuuluvat lisäksi seuraavat maat: Algeria, Argentiina, Brasilia, Etelä-Afrikka, Filippiinit, Indonesia, Intia, Israel, Kiina, Kroatia, Kypros, Malesia, Marokko, Meksiko, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Taiwan, Thaimaa, Tšekki, Turkki, Unkari, Uusi-Seelanti, Venäjä ja Viro. Reaaliset valuuttakurssit lasketaan kuluttajahintaindeksin, tehdasteollisuuden tuottajahintaindeksin ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannusten pohjalta. Jos deflaattoreita ei ole saatavissa, käytetään arvioita. Taulukossa esitetään euron kahdenväli-

set kurssit suhteessa niihin 12 valuuttaan, joita EKP käyttää ”suppean” efektiivisen valuuttakurssin laskennassa. EKP:n julkaisee päivittäisiä viitekursseja näille ja joillekin muille valuutoille.

Muut tilastot

EU:n muita jäsenvaltioita koskevat tilastot (taulukko 11) noudattavat samoja periaatteita kuin euroalueen tilastot. Yhdysvaltoja ja Japania koskevat tilastot (taulukot 12.1 ja 12.2) perustuvat kansallisiin lähteisiin. Tiedot, jotka koskevat sääntämistä, investointeja ja rahoitusta Yhdysvalloissa ja Japanissa (taulukko 12.2.), on ryhmitelty samalla tavalla kuin euroalueen vastaavat tiedot taulukossa 6.

Kreikan tiedoilla täydennetyt euroalueen keskeiset taloustilastot

Tämän Kuukausikatsauksen tilasto-osan loppuun on liitetty taulukko, jossa esitetään Kreikan tiedoilla täydennettyjä euroalueen keskeisiä taloustilastoja vuoden 2000 loppuun saakka. Seuraavassa tarkempi kuvaus taulukon tiedoista.

Taulukossa A.1 on raha-aggregaatit ja M3:n tärkeimmät vastaerät. Tilastot perustuvat rahalaitossektorin konsolidoituun taseeseen. Yhdentoista euroalueen maan ja Kreikan tietojen konsolidoinnissa on otettu huomioon euroalueen 11 alkuperäisen maan taseet Kreikassa sijaitseviin nähden. Kreikan drakman määräiset suoritukset käsitellään ikään kuin ne olisivat olleet euro-määräisiä.

Taulukossa A.2 esitetään rahoitusmarkkinakorot ja muut arvopaperit kuin osakkeet. Ajalta ennen tammikuuta 1999 keinotekoiset euroalueen rahamarkkinakorot on laskettu käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja. Tammikuun 1999 ja joulukuun 2000 väliseltä ajalta euri-borkorko ja athiborkorko on painotettu BKT:llä. Euroalueen joukkolainojen tuotot on elokuuhun 2000 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtion lainojen nimellisiä kantoja.

Arvopaperien liikkeeseenlaskutilastojen (jotka ovat myös taulukossa A.2) rakennetta on muutettu Kreikan liittyttyä euroalueeseen. Tilastoihin on otettu mukaan kaikki Kreikassa olevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemat euro-määräiset ja Kreikan drakman määräiset arvopaperit. Tilastoihin on lisäksi otettu mukaan kaikki euroalueella olevien (muiden kuin Kreikassa olevien) liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemat Kreikan drakman määräiset arvopaperit. Arvopaperien liikkeeseenlaskutilastoissa (mukaan lukien Kreikkaa koskevat tilastot) on mukana sekä kanta- että virtatiedot.

Euroalueen ja Kreikan aggregoiduista hinta- ja reaalitalouden tilastoista (taulukko B) vastaa Euroopan komissio (Eurostat). Julkisen talouden kehitystä koskevat tilastot ovat EKP:n aggregoimia.

Taulukossa C on Kreikan tiedoilla täydennettyjä euroalueen keskeisiä maksutasetilastoja. Tilastojen laadinnassa on käytetty pääosin samoja menetelmiä kuin osan 8 taulukoissa. Kaikki saatavissa olevat tiedot on esitetty EKP:n verkko-

sivuilla kohdassa ”Statistics: Latest monetary, financial and balance of payments statistics – release schedules”.

Taulukossa D on euron ja Kreikan drakman nimelliset ja efektiiviset valuuttakurssi-indeksit joulukuun 2000 loppuun saakka. Laskennassa sovellettua menetelmää esiteltiin huhtikuun 2000 Kuukausikatsauksen artikkelissa ”Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssit”. Euroalueen kauppakumppanien painot on laskettu uudelleen siten, että Kreikka on jätetty pois kauppakumppaneitten joukosta ja lisätty euroalueeseen (laskennassa mukana olevat maat on mainittu edellä tilasto-osan taulukkoa 10 koskevassa kohdassa). Tammikuuta 2001 edeltävältä ajalta on laskettu euron teoreettinen valuuttakurssi, jossa on otettu huomioon Kreikan drakmaan liittyvät kurssimuutokset sekä euroaluetta ja Kreikkaa koskevia deflaattoreita. Kaikki käytävissä olevat tilastotiedot vuodesta 1990 alkaen (laajaa maaryhmää koskevat tiedot vuodesta 1993 alkaen) on saatavissa csv-muodossa EKP:n verkkosivuilta.

Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet¹

4.1.2000

EKP ilmoittaa, että eurojärjestelmä toteuttaa 5.1.2000 likviditeettiä vähentävän hienosäätöoperaation, jonka maksut suoritetaan samana päivänä. Tällä toimenpiteellä pyritään palauttamaan normaali likviditeetti markkinoille sen jälkeen, kun vuoteen 2000 siirtyminen oli sujunut ongelmitta.

5.1.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

15.1.2000

Kreikan viranomaisten pyynnöstä euroalueeseen kuuluvien EU:n jäsenvaltioiden ministerit, EKP sekä Tanskan ja Kreikan ministerit ja keskuspankkien pääjohtajat päättävät revalvoida Kreikan drakman keskuskurssin valuuttakurssimekanismissa (ERM II) 3½ prosentilla alkaen 17.1.2000.

20.1.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

EKP:n neuvosto päättää myös, että eurojärjestelmä aikoo jakaa vuoden 2000 alkupuoliskolla toteutettavissa pitempiä aikaisissa rahoitusoperaatioissa 20 miljardia euroa kussakin. Määrää päätettäessä otettiin huomioon euroalueen pankkijärjestelmän arvioitu likviditeetin tarve vuoden 2000 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana sekä eurojärjestelmän pyrkimys jakaa vastaisuudessa suurin osa rahoitussektorille rahoitusoperaatioissa tarjoamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta.

3.2.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 9.2.2000. Maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin 4.2.2000 lähtien. Talletuskorkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 2,25 prosenttiin 4.2.2000 lähtien.

17.2., 2.3.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

16.3.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,5 prosenttiin siitä operaatiosta lähtien, jonka maksut suoritetaan 22.3.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,5 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 2,5 prosenttiin 17.3.2000 lähtien.

30.3., 13.4.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,5 %, maksuvalmiusluoton korko 4,5 % ja talletuskorko 2,5 %.

27.4.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 4.5.2000. Maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin 28.4.2000 lähtien.

¹ Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet vuonna 1999 on esitetty EKP:n vuosikertomuksessa vuodelta 1999 sivuilla 172–175.

11.5.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

25.5.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

8.6.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin ja soveltaa sitä kahteen (kiinteäkorkoisena huutokauppana toteutettavaan) operaatioon, joiden maksut suoritetaan 15. ja 21.6.2000. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää nostaa maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 5,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin 9.6.2000 lähtien.

EKP:n neuvosto ilmoittaa myös, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina siten, että likviditeetin jaossa käytetään monikorkoista menettelyä. EKP:n neuvosto päättää asettaa näissä operaatioissa tehtäville korkotarjouksille alarajan, joka on 4,25 %. Siirtymisellä vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin ei ole tarkoitus muuttaa eurojärjestelmän rahapolitiikan viritystä. Uudella huutokauppanennettelyllä pyritään vastaamaan huomattavaan ylikysyntään, johon tähänastinen kiinteäkorkoisen huutokauppanennettelyn soveltaminen on johtanut.

19.6.2000

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen artiklan 122 kohdan 2 mukaisesti Ecofin-neuvosto päättää, että Kreikka täyttää artiklan 121 kohdassa I esitettyihin kriteereihin perustuvat vaatimukset, ja kumoaa Kreikkaa koskevan poikkeuk-

sen 1.1.2001 lukien. Ecofin-neuvosto teki päätöksensä ottaen huomioon Euroopan komission ja EKP:n kertomukset Ruotsin ja Kreikan edistymisestä talous- ja rahaliiton jäsenyyteen liittyvien velvoitteiden täyttämiseksi ja kuultuaan Euroopan parlamenttia ja keskusteltuaan valtion- tai hallitusten päämiesten kokoonpanossa kokoon-tuneen Eurooppa-neuvoston kanssa.

Toimien yksimielisesti niiden Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden, joita ei koske poikkeus, ja kyseisen jäsenvaltion kanssa Ecofin-neuvosto – Euroopan komission esityksestä ja EKP:tä kuultuaan – vahvistaa myös Kreikan drakman ja euron välisen peruuttamattoman muuntokurssin, joka tulee voimaan 1.1.2001. Kreikan drakman ja euron välisen muuntokurssin (joka vastaa drakman valitseeva keskuskurssia euroon nähden ERM II -valuuttakurssimekanismissa) määrittämisen jälkeen EKP ja Kreikan keskuspankki ilmoittavat, että ne tulevat seuraamaan Kreikan drakman ja euron välisen markkinakurssin lähentymistä drakman euromuuntokurssiin. Lähentyminen tulisi saavuttaa viimeistään 29.12.2000 mennessä.

21.6.2000

EKP:n neuvosto päättää, että maksuvalmiusluoton korko on edelleen 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %. Neuvosto toistaa, että – kuten 8.6.2000 ilmoitettiin – eurojärjestelmän tulevat perusrahoitusoperaatiot tullaan toteuttamaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina monikorkoista huutokauppanennettelyä käyttäen ja että operaatioissa tehtävien korkotarjousten alaraja on 4,25 %.

EKP:n neuvosto ilmoittaa myös, että vuoden 2000 loppupuolella toteutettavissa pitempiäaikaisissa rahoitusoperaatioissa eurojärjestelmä aikoo jakaa 15 miljardia euroa operaatiota kohden. Tässä määrässä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän ennakoitujen likviditeettitarpeet vuoden 2000 loppupuolella ja eurojärjestelmän halukkuus myöntää edelleen suurin osan rahoitussektorin rahoituksesta perusrahoitusoperaatioiden kautta.

6.7., 20.7., 3.8.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,25 %, maksuvalmiusluoton korko 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %.

31.8.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa 0,25 prosenttiyksikköä 4,50 prosenttiin siitä operaatiosta lähtien, jonka maksut suoritetaan 6.9.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 5,50 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin 1.9.2000 lähtien.

14.9.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,50 %, maksuvalmiusluoton korko 5,50 % ja talletuskorko 3,50 %.

5.10.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa 0,25 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 11.10.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 5,75 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin 6.10.2000 alkaen.

19.10., 2.11., 16.11., 30.11.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

14.12.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

EKP:n neuvosto päättää myös pitää rahan määrän kasvun eli lavean raha-aggregaatin M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viitearvon $4\frac{1}{2}$ prosentissa. Päätös perustuu siihen, että käytettävissä olevat tiedot tukevat edelleen niitä taustaoletuksia, joiden perusteella viitearvo alun perin määritettiin joulukuussa 1998 ja vahvistettiin uudelleen joulukuussa 1999. Oletukset ovat, että M3:n kiertonopeuden hidastumistrendi on keskipitkällä aikavälillä $\frac{1}{2}$ –1 % vuodessa ja potentiaalisen tuotannon trendikasvuvauhti 2– $2\frac{1}{2}$ % vuodessa. EKP:n neuvosto tarkistaa viitearvon seuraavan kerran joulukuussa 2001.

2.1.2001

Kreikka otti euron käyttöön 1.1.2001, ja siitä tuli näin ollen kahdestoista yhteisen rahan käyttöönsä ottava EU:n jäsenvaltio. Se on myös ensimmäinen EU:n jäsenvaltio, joka siirtyy yhteisen rahan käyttöön sen jälkeen, kun talous- ja rahaliiton (EMU) kolmas vaihe 1.1.1999 alkoi. Kreikan keskuspankki on nyt siten eurojärjestelmän täysivaltainen jäsen, jolla on samat oikeudet ja velvoitteet kuin euron aiemmin käyttöön otaneiden 11 EU-jäsenvaltion kansallisilla keskuspankeilla. Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön artiklan 49 mukaisesti Kreikan keskuspankki maksaa EKP:n pääomasta merkitsemänsä osuuden loppuosan ja osuutensa EKP:n rahastoista sekä siirtää EKP:lle osan omista varannoistaan.

Vuoden 2001 ensimmäinen perusrahoitusoperaatio, josta ilmoitettiin 29.12.2000, on eurojärjestelmän kreikkalaisille vastapuolille ensimmäinen. Operaation toteutus onnistuu hyvin. Likviditeettiä jaetaan 101 miljardia euroa. Jaossa otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän likviditeettitarpeiden lisääntyminen, joka johtuu Kreikan rahalaitosten liittymisestä järjestelmään.

4.1.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että vuoden 2001 pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaetaan likviditeettiä 20 miljardia euroa kussakin. Tällöin otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotetut likviditeettitarpeet vuonna 2001 ja eurojärjestelmän halukkuus kattaa edelleen suurin osa rahoitussektorin likviditeettitarpeista perusrahoitusoperaatioillaan. EKP:n neuvosto voi muuttaa jaettavan likviditeetin määrää, jos vuoden aikana ilmenee odottamattomia likviditeettitarpeita.

18.1., 1.2., 15.2., 1.3., 15.3., 29.3., 11.4., 26.4.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

10.5.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 4,50 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 15.5.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 5,50 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin 11.5.2001 lähtien.

23.5., 7.6., 21.6., 5.7., 19.7., 2.8.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 4,50 %, maksuvalmiusluoton korko 5,50 % ja talletuskorko 3,50 %.

30.8.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 5.9.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 5,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin 31.8.2001 lähtien.

13.9.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 4,25 %, maksuvalmiusluoton korko 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %.

17.9.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 19.9.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin 18.9.2001 lähtien.

27.9., 11.10.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja

Tässä luettelossa on tietoja joistakin Euroopan keskuspankin julkaisemista asiakirjoista. Julkaisut ovat saatavissa maksutta EKP:n lehdistöpalvelusta (Press Division). Tilaukset voi lähettää nimiösivun kääntöpuolella olevaan postiosoitteeseen.

Täydellinen luettelo Euroopan rahapoliittisen instituutin julkaisemista asiakirjoista löytyy Internet-kotisivuiltamme (<http://www.ecb.int>).

Vuosikertomus

Vuosikertomus 1998. Huhtikuu 1999.

Vuosikertomus 1999. Huhtikuu 2000.

Vuosikertomus 2000. Toukokuu 2001.

Lähentymisraportti

Lähentymisraportti 2000. Toukokuu 2000.

Kuukausikatsaus

Tammikuusta 1999 lähtien julkaistut artikkelit:

Euroalue kolmannen vaiheen alussa. Tammikuu 1999.

Vakauteen tähtäävä eurojärjestelmän rahapolitiikan strategia. Tammikuu 1999.

Euroalueen raha-aggregaatit ja niiden merkitys eurojärjestelmän rahapolitiikan strategiassa. Helmikuu 1999.

Lyhyen aikavälin talousindikaattorien merkitys euroalueen hintakehityksen arvioinnissa. Huhtikuu 1999.

Euroalueen pankkitoiminta: rakenteellisia piirteitä ja kehitysnäkymiä. Huhtikuu 1999.

Eurojärjestelmän toimintakehikko: kuvaus ja ensimmäinen arviointi. Toukokuu 1999.

Vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpano. Toukokuu 1999.

Keskeisten talousindikaattorien pitkän aikavälin kehitys ja suhdannevaihtelut euroalueen maissa. Heinäkuu 1999.

Euroopan keskuspankkijärjestelmän institutionaalinen rakenne. Heinäkuu 1999.

Euron kansainvälinen asema. Elokuu 1999.

Euroalueen rahalaitosten taseet vuoden 1999 alkupuolella. Elokuu 1999.

Inflaatioerot rahaliitossa. Lokakuu 1999.

EKPJ:n valmistautuminen vuoteen 2000. Lokakuu 1999.

Vakauteen tähtäävä politiikka ja pitkien reaalikorkojen kehitys 1990-luvulla. Marraskuu 1999.

TARGET ja euromääräiset maksut. Marraskuu 1999.

Euroopan keskuspankin säädökset. Marraskuu 1999.

Euroalue vuosi euron käyttöönoton jälkeen: rahoitusrakenteen tärkeimmät piirteet ja muutokset. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmän valuuttavaranto ja -operaatiot. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmä ja EU:n laajentuminen. Helmikuu 2000.

Arvopaperiselvityksen yhdentyminen. Helmikuu 2000.

Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssit. Huhtikuu 2000.

EMU ja pankkivalvonta. Huhtikuu 2000.

Korkojen ja korkojohdannaisten informaation sisältö rahapolitiikan kannalta. Toukokuu 2000.

Euroalueen työmarkkinoiden kehitys ja rakenteelliset piirteet. Toukokuu 2000.

Siirtyminen vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin. Heinäkuu 2000.

Rahapolitiikan välittymismekanismi euroalueella. Heinäkuu 2000.

Väestön ikääntyminen ja finanssipolitiikka euroalueella. Heinäkuu 2000.

Katsaus euroalueen hinta- ja kustannusindikaattoreihin. Elokuu 2000.

Euroalueen ulkomaankauppa: tyypilliset piirteet ja viimeaikainen kehitys. Elokuu 2000.

Potentiaalisen tuotannon kasvun ja tuotantokuilun käsitteet, hyödyntäminen ja estimaatit. Lokakuu 2000.

EKP:n suhteet Euroopan yhteisön toimielimiin ja laitoksiin. Lokakuu 2000.

EKP:n rahapolitiikan strategian kaksi pilaria. Marraskuu 2000.

Elektronisen rahan käyttöönoton vaikutuksia. Marraskuu 2000.

Euroalue Kreikan liittymisen jälkeen. Tammikuu 2001.

Epävarmuuden vaikutus rahapoliittiseen päätöksentekoon. Tammikuu 2001.

EKP:n suhteet kansainvälisiin järjestöihin ja foorumeihin. Tammikuu 2001.

Yritysrahoitus euroalueella. Helmikuu 2001.

Palvelutason yhdenmukaistaminen euroalueella maasta toiseen suoritettavien pienten maksujen välityksessä. Helmikuu 2001.

Euroopan keskuspankin ulkoinen viestintä. Helmikuu 2001.

Euroalueen yleiset taloustilastot. Huhtikuu 2001.

Eurojärjestelmän vakuuskäytäntö. Huhtikuu 2001.

Eurosetelien ja -kolikoiden käyttöönotto. Huhtikuu 2001.

Rahatalouden analyysin välineet ja menetelmät. Toukokuu 2001.

Uudet vakavaraisuussäännöt – EKP:n näkökulma. Toukokuu 2001.

Ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinta ja käyttö euroalueella. Toukokuu 2001.

Uusi tieto- ja viestintäteknikka ja tuottavuus euroalueella. Heinäkuu 2001.

Euroalueen pohjainflaation mittarit. Heinäkuu 2001.

Finanssipolitiikka ja talouskasvu. Elokuu 2001.

Euroalueen hyödykemarkkinauudistukset. Elokuu 2001.

Keskusvastapuoliclearingin keskittyminen euroalueella. Elokuu 2001.

Rahapolitiikan säännöt. Lokakuu 2001.

Vastapuolten tarjoukset eurojärjestelmän säännöllisissä avomarkkinaoperaatioissa. Lokakuu 2001.

Eurokäteisen käyttöönotto euroalueen ulkopuolella. Lokakuu 2001.

Occasional Paper Series

- 1 Santillán J., Bayle M. ja Thygesen C., The impact of the euro on money and bond markets. Heinäkuu 2000.
-

Working Paper Series

- 1 Brousseau V. ja Scacciavillani F., A global hazard index for the world foreign exchange markets. Toukokuu 1999.
- 2 Monticelli C. ja Tristani O., What does the single monetary policy do? A SVAR benchmark for the European Central Bank. Toukokuu 1999.
- 3 Detken C., Fiscal policy effectiveness and neutrality results in a non-Ricardian world. Toukokuu 1999.
- 4 Angeloni I. ja Dedola L., From the ERM to the euro: new evidence on economic and policy convergence among EU countries. Toukokuu 1999.
- 5 Wynne M., Core inflation: a review of some conceptual issues. Toukokuu 1999.
- 6 Coenen G. ja Vega J.-L., The demand for M3 in the euro area. Syyskuu 1999.
- 7 De Bandt, O. ja Davis E. P., A cross-country comparison of market structures in European banking. Syyskuu 1999.
- 8 Orphanides A. ja Wieland V., Inflation zone targeting. Lokakuu 1999.
- 9 Coenen G., Asymptotic confidence bands for the estimated autocovariance and autocorrelation functions of vector autoregressive models. Tammikuu 2000.
- 10 Fatum R., On the effectiveness of sterilized foreign exchange intervention. Helmikuu 2000.
- 11 Berk J. M. ja van Bergeijk P., Is the yield curve a useful information variable for the Eurosystem? Helmikuu 2000.
- 12 Svensson L. E. O. ja Woodford M., Indicator variables for optimal policy. Helmikuu 2000.
- 13 Söderström U., Monetary policy with uncertain parameters. Helmikuu 2000.
- 14 Rudebusch G. D., Assessing nominal income rules for monetary policy with model and data uncertainty. Helmikuu 2000.
- 15 Orphanides A., The quest for prosperity without inflation. Maaliskuu 2000.
- 16 Hördahl P., Estimating the implied distribution of the future short-term interest rate using the Longstaff-Schwartz model. Maaliskuu 2000.
- 17 Fabiani S. ja Mestre R., Alternative measures of the NAIRU in the euro area: estimates and assessment. Maaliskuu 2000.

- 18 Iacoviello M., House prices and the macroeconomy in Europe: results from a structural VAR analysis. Huhtikuu 2000.
- 19 Detken C. ja Hartmann P., The euro and international capital markets. Huhtikuu 2000.
- 20 De Bandt O. ja Mongelli F. P., Convergence of fiscal policies in the euro area. Toukokuu 2000.
- 21 Ehrmann M., Firm size and monetary policy transmission: evidence from German business survey data. Toukokuu 2000.
- 22 Holthausen C. ja Rønde T., Regulating access to international large-value payment systems. Kesäkuu 2000.
- 23 Cho I-K. ja Sargent T. J., Escaping Nash inflation. Kesäkuu 2000.
- 24 Smets F., What horizon for price stability. Heinäkuu 2000.
- 25 Schellekens P., Caution and conservatism in the making of monetary policy. Heinäkuu 2000.
- 26 Winkler B., Which kind of transparency? On the need for clarity in monetary policy-making. Elokuu 2000.
- 27 Camacho M. ja Perez-Quiros G., This is what the US leading indicators lead. Elokuu 2000.
- 28 Ellison M. ja Valla N., Learning, uncertainty and central bank activism in an economy with strategic interactions. Elokuu 2000.
- 29 Fabiani S., Locarno A., Oneto G. ja Sestito P., The sources of unemployment fluctuations: an empirical application to the Italian case. Syyskuu 2000.
- 30 Coenen G. ja Wieland V., A small estimated euro area model with rational expectations and nominal rigidities. Syyskuu 2000.
- 31 Gropp R. ja Kostial K., The disappearing tax base: Is foreign direct investment eroding corporate income taxes? Syyskuu 2000.
- 32 De Fiore F., Can indeterminacy explain the short-run non-neutrality of money? Syyskuu 2000.
- 33 Trecroci C. ja Vega J. L., The information content of M3 for future inflation in the euro area. Lokakuu 2000.
- 34 Castrén O. ja Takalo T., Capital market development, corporate governance and the credibility of exchange rate pegs. Lokakuu 2000.
- 35 De Bandt O. ja Hartman P., Systemic Risk: A survey. Marraskuu 2000.
- 36 Morana C., Measuring core inflation in the euro area. Marraskuu 2000.
- 37 Vermeulen P., Business fixed investment: evidence of a financial accelerator in Europe. Marraskuu 2000.
- 38 De Fiore F., The optimal inflation tax when taxes are costly to collect. Marraskuu 2000.
- 39 Brand C. ja Cassola N., A money demand system for euro area M3. Marraskuu 2000.
- 40 Mojon B., Financial structure and the interest rate channel of ECB monetary policy. Marraskuu 2000.
- 41 Geraats P. M., Why adopt transparency? The publication of central bank forecasts. Tammikuu 2001.
- 42 Fagan G., Henry J. ja Mestre R., An area-wide model (AWM) for the euro area. Tammikuu 2001.

- 43 Rodriguez Palenzuela D., Sources of economic renewal: from the traditional firm to the knowledge firm. Helmikuu 2001.
- 44 Bindseil U. ja Seitz F., The supply and demand for Eurosystem deposits – The first 18 months. Helmikuu 2001.
- 45 Camba-Méndez G. ja Kapetanios G., Testing the rank of the Hankel Matrix: A statistical approach. Maaliskuu 2001.
- 46 Cassola N. ja Luís J. B., A two-factor model of the German term structure of interest rates. Maaliskuu 2001.
- 47 Gropp R. ja Vesala J., Deposit insurance and moral hazard: does the counterfactual matter? Maaliskuu 2001.
- 48 Fratzscher M., Financial market integration in Europe: on the effects of EMU on stock markets. Maaliskuu 2001.
- 49 Casares M., Business cycle and monetary policy analysis in a structural sticky-price model of the euro area. Maaliskuu 2001.
- 50 Von Wachter T., Employment and productivity growth in service and manufacturing sectors in France, Germany and the US. Maaliskuu 2001.
- 51 Stracca L., The functional form of the demand for euro area M1. Maaliskuu 2001.
- 52 Peersman G. ja Smets F., Are the effects of monetary policy in the euro area greater in recessions than in booms? Maaliskuu 2001.
- 53 Vega J.-L. ja Wynne M. A., An evaluation of some measures of core inflation for the euro area. Huhtikuu 2001.
- 54 Camba-Méndez G. ja Rodriguez Palenzuela D., Assessment criteria for output gap estimates. Huhtikuu 2001.
- 55 Calza A., Gartner G. ja Sousa J., Modelling the demand for loans to the private sector in the euro area. Huhtikuu 2001.
- 56 Faia E., Stabilization policy in a two country model and the role of financial frictions. Huhtikuu 2001.
- 57 Fabiani S. ja Rodriguez Palenzuela D., Model-based indicators of labour market rigidity. Huhtikuu 2001.
- 58 Pérez-Quirós G. ja Timmermann A., Business cycle asymmetries in stock returns: evidence from higher order moments and conditional densities. Huhtikuu 2001.
- 59 Ehrmann M. ja Smets F., Uncertain potential output: implications for monetary policy. Huhtikuu 2001.
- 60 Angelini E., Henry J. ja Mestre R., A multi-country trend indicator for euro area inflation: computation and properties. Huhtikuu 2001.
- 61 Angelini E., Henry J. ja Mestre R., Diffusion index-based inflation forecasts for the euro area. Huhtikuu 2001.
- 62 Camba-Méndez G. ja Kapetanios G., Spectral based methods to identify common trends and common cycles. Huhtikuu 2001.
- 63 Nicoletti Altimari S., Does money lead inflation in the euro area? Toukokuu 2001.

- 64 Anderton R. ja Skudelny F., Exchange rate volatility and euro area imports. Toukokuu 2001.
- 65 Fabiani S. ja Mestre R., A system approach for measuring the euro area NAIRU. Toukokuu 2001.
- 66 Brousseau V. ja Scacciavillani F., Can short-term foreign exchange volatility be predicted by the Global Hazard Index? Kesäkuu 2001.
- 67 Pérez-Quirós G. ja Rodríguez Mendizábal H. R., The daily market for funds in Europe: Has something changed with the EMU? Kesäkuu 2001.
- 68 Levin A., Wieland V. ja Williams J. C., The performance of forecast-based monetary policy rules under model uncertainty. Heinäkuu 2001.
- 69 Gaspar V., Pérez-Quirós G. ja Sicilia J., The ECB monetary policy strategy and the money market. Heinäkuu 2001.
- 70 Bindseil U., Central bank forecasts of liquidity factors: Quality, publication and the control of the overnight rate. Heinäkuu 2001.
- 71 Hartmann P., Straetmans S. ja de Vries C. G., Asset market linkages in crisis periods. Heinäkuu 2001.
- 72 Corvoisier S. ja Gropp R., Bank concentration and retail interest rates. Heinäkuu 2001.
- 73 Ehrmann M. ja Worms A., Interbank lending and monetary policy transmission – evidence for Germany. Heinäkuu 2001.
- 74 Freixas X. ja Holthausen C., Interbank market integration under asymmetric information. Elokuu 2001.
- 75 Manganelli S. ja Engle R. F., Value at risk models in finance. Elokuu 2001.
- 76 Gropp R. ja Richards A. J., Rating agency actions and the pricing of debt and equity of European banks: What can we infer about private sector monitoring of bank soundness? Elokuu 2001.
- 77 Bouthevillain C., Cour-Thimann P., van den Dool G., Hernández de Cos P., Langenus G., Mohr M., Momigliano S. ja Tujula M., Cyclically adjusted budget balances: An alternative approach. Syyskuu 2001.
- 78 Mojon B., Smets F. ja Vermeulen P., Investment and monetary policy in the euro area. Syyskuu 2001.
- 79 Stracca L., Does liquidity matter? Properties of a synthetic divisia monetary aggregate in the euro area. Lokakuu 2001.

Muita julkaisuja

The TARGET service level. Heinäkuu 1998.

Report on electronic money. Elokuu 1998.

Assessment of EU securities settlement systems against the standards for their use in ESCB credit operations. Syyskuu 1998.

Money and banking statistics compilation guide. Syyskuu 1998.

Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja EKPJ:n rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Syyskuu 1998.

Third progress report on the TARGET project. Marraskuu 1998.

Correspondent central banking model (CCBM). Joulukuu 1998.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1997 figures. Tammikuu 1999.

Possible effects of EMU on the EU banking systems in the medium to long term. Helmikuu 1999.

Euro area monetary aggregates: conceptual reconciliation exercise. Heinäkuu 1999.

The effects of technology on the EU banking systems. Heinäkuu 1999.

Payment systems in countries that have applied for membership of the European Union. Elokuu 1999.

Improving cross-border retail payment services: the Eurosystem's view. Syyskuu 1999.

Compendium: Säädöskokoelma. Kesäkuu 1998 – toukokuu 1999. Lokakuu 1999.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 1999.

Money and Banking Statistics Compilation Guide, Addendum I: Money market paper. Marraskuu 1999.

Money and Banking Statistics Sector Manual. Toinen painos. Marraskuu 1999.

Report on the legal protection of banknotes in the European Union Member States. Marraskuu 1999.

Correspondent central banking model (CCBM). Marraskuu 1999. (Ei saatavissa painettuna; julkaisun sähköinen versio on nähtävissä EKP:n Internet-sivuilla.)

Cross-border payments in TARGET: A users' survey. Marraskuu 1999.

Money and Banking Statistics: Series keys for the exchange of balance sheet items time series. Marraskuu 1999.

Money and Banking Statistics: Handbook for the compilation of flow statistics. Joulukuu 1999.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1998 figures. Helmikuu 2000.

Interlinking: Data dictionary, Version 2.02. Maaliskuu 2000.

Asset prices and banking stability. Huhtikuu 2000.

EU banks' income structure. Huhtikuu 2000.

EKP:n kokoamat tilastotiedot. Toukokuu 2000.

Correspondent central banking model (CCBM). Heinäkuu 2000.

Yleisiä taloustilastoja koskevat Euroopan keskuspankin tilastovaatimukset. Elokuu 2000.

Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area. Elokuu 2000.

Improving cross-border retail payment services. Syyskuu 2000.

Statistical treatment of the Eurosystem's international reserves. Lokakuu 2000.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 2000.

Information guide for credit institutions using TARGET. Marraskuu 2000.

Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Marraskuu 2000.

EU banks' margins and credit standards. Joulukuu 2000.

Mergers and acquisitions involving the EU banking industry: facts and implications. Joulukuu 2000.

Vuosikertomus Euroopan keskuspankin petostentorjuntakomitean toiminnasta. Tammikuu 2001.

Cross-border use of collateral: A user's survey. Helmikuu 2001.

Price effects of regulatory reform in selected network industries. Maaliskuu 2001.

Keskuspankkien rooli rahoitusvalvonnassa. Maaliskuu 2001.

Money and banking statistics in the accession countries: Methodological manual. Huhtikuu 2001.

TARGET: Annual Report. Toukokuu 2001.

A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises. Kesäkuu 2001.

Payment and securities settlement systems in the European Union. Kesäkuu 2001.

Why price stability? Kesäkuu 2001.

The euro bond market. Heinäkuu 2001.

The euro money market. Heinäkuu 2001.

The euro equity markets. Elokuu 2001.

The monetary policy of the ECB. Elokuu 2001.

Monetary analysis: tools and applications. Elokuu 2001.

Review of the international role of the euro. Syyskuu 2001.

The Eurosystem's policy line with regard to consolidation in central counterparty clearing. Syyskuu 2001.

Esitteitä

TARGET: facts, figures, future. Syyskuu 1999.

The ECB payment mechanism. Elokuu 2000.

The euro: integrating financial services. Elokuu 2000.

TARGET. Elokuu 2000.

Euroopan keskuspankki. Huhtikuu 2001.

Eurosetelit ja -metallirahat. Toukokuu 2001.

TARGET – update 2001. Heinäkuu 2001.

The euro and the integration of financial services. Syyskuu 2001.

